

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА ВСИЧКО НАОПАКИ

Превод от руски: Здравка Петрова, 2009

chitanka.info

ГЛАВА 1

Казват, че има хора, които обичат да ходят на погребения. Аз не съм от тях, може би все още не съм на такава възраст, че да обичам подобни мероприятия, а може и да е от характера ми. Пък и въобще не съм сигурен, че съществуват такива хора. Лично аз не намирам нищо хубаво или поне интересно в погребенията. Въпреки относителната ми младост съм изпращал в сетния им път вече доста личности — малцина от младите спортисти успяват да превърнат спорта в своя професия за дълги години, но пък легион са онези, които продават яката си мускулатура и придобитите в спортните клубове навици срещу добри пари на охранителни служби или срещу още по-добри пари — на престъпници. Така че ето, погребваме ги.

Но днешното погребение, на което отидох, както му е редът, с черни дънки и черно поло, стиснал в ръце букет разкошни разноцветни астри, беше друго. Солидно, спокойно, многолюдно. И което е най-любопитно — нито един истеричен писък, никой не ридаеше трагично, не се хващаше за сърцето, не изгубваше съзнание, както се случва често, когато внезапно умре човек, чиято смърт никой изобщо не е очаквал и поради това напускането на този свят хвърля близките му в шок. Мда, аз не видях ни най-малки признаци на шок. И това беше странното.

Впрочем да не си кривя душата. Още два дни преди това дълго и досадно ме разпитва следователка, защото резултатите от аутопсията показали абсолютно недвусмислено: смъртта настъпила в резултат на отравяне, а по-точно — на спиране на сърцето, предизвикано от огромна доза лекарство за сърце, предписано на един от членовете на семейството. Но съвсем не на този, който в крайна сметка умрял. Човек може да изпие хапче по погрешка, но едно, а не два пъти, при това разтворени в голяма чаша чай. Такива ми ти работи...

Пред ритуалната зала бях един от първите и останах в колата, наблюдавайки пристигащите. Около пет минути след мен се появи лъскава, току-що измита кола, от която за мое огромно изумление

слезе Игор, участъковият на микрорайона, където живееше семейство Руденко. С Игор се познавах отдавна, още откакто започнах да работя при Руденко, той ми харесваше и дори на два пъти пихме с него бира в близкото капанче и си бърбихме за разни дреболии, така че аз естествено бях забелязал, че дрехите му, макар да не бият на очи, са маркови, но и през ум не ми беше минавало, че този човек кара такава кола. Впрочем колата може и да не беше негова, може просто да я беше взел назаем от някого, за да стигне до ритуалната зала, която се намираще доста далеч от центъра.

Игор ме забеляза, дойде и седна до мен на предната седалка.

— Здравсти — кимнах, — дошъл си да изразиш почит и съболезнования ли?

— Следователката ми нареди да дойда — мрачно отговори той. — Да понаблюдавам. Нали разбираш, смъртта не е естествена. И оперативните работници ще дойдат. Паша, ти знаеш какъв е редът, нали?

Отново кимнах. Колко такива погребения помнех...

— Ще тръгнеш с първата група, с близките.

Учудено погледнах участъковия. При церемонията с прощаването в залата с ковчега канят първо най-близките, с други думи, членовете на семейството, дават им възможност да останат насаме с покойника, да поплачат, а едва по-късно, след десет-петнайсет минути, когато отmine първата вълна от истерии, пускат всички останали и тогава започва същинската гражданска панихида или опелото — според случая. Аз не съм член на семейство Руденко, а за да ме причислят към него, би било нужно много добро желание. Какъв съм им аз? Наемен работник.

— Не е удобно — казах колебливо.

— Разбирам — в гласа на Игор зазвуча неочаквана мекота, — всичко разбирам, Паша, но те моля, направи го. Моля те. Защото аз или оперативните по кой начин не можем, а трябва да има външно око. Непременно. Убиецът е някой от онези, които ще влязат с първата група, с близките. И е много важно да знаем кой къде е застанал, как се е държал, как е гледал, кой с кого си е говорил, кой е плакал, а кой само се е преструвал, че скърби.

Мълчах, вперил очи в арматурното табло.

— Разбери — настойчиво продължи Игор, — първият момент, когато видят отворения ковчег, е най-шокиращият, винаги е така. Повечето са виждали човека само жив и здрав, после го откарва „Бърза помощ“, после им съобщават, че той е умрял, и накрая го виждат вече мъртъв в ковчега. Това е невероятен шок. В такъв момент хората трудно се владеят, почти не разсъждават и много често излизат на показ неща, които те биха искали да скрият. Е? Ще помогнеш ли?

С една дума, убеди ме.

И ето, стоя в малката красива зала, в чийто център е поставен отвореният ковчег, и наблюдавам присъстващите, скрил очи зад тъмните стъкла на очилата си. Тук всички са с очила, всички до един, освен най-малкия, шестгодишния Костик, и иди разбери дали човекът прикрива зачервените си и подпухнали от плач очи, или сухия си, равнодушен или пълен със злорадство поглед.

Кой от тях е убиецът? Кой? Това с абсолютна сигурност е някой от тях, защото няма кой друг да бъде.

Можех ли преди две години, когато започнах работа при Руденко, да предположа, че всичко ще свърши така страшно?

* * *

Когато бях още малък, мама постоянно ми повтаряше, че трябва да бъда по-умен, по-хитър, по-предпазлив, че аз с моята крайна праволинейност, която поради наивност смятах за честност, само ще страдам. Види се, мама е била права, но за да оценя това, трябваше да работя почти трийсет години, да се напатя, да завоювам разни награди и медали, както и званието майстор на спорта от международна класа, да поживея на ръба на инвалидността и в края на краищата да остана без работа и без жилище. По-точно, жилище все още имах, но много условно, а работа — никаква. Изобщо никаква. А условността на моя подслон се състоеше в това, че хората с половин уста ми разрешиха да поживея в този дом безплатно, но за твърде кратко време.

Както много младежи, аз правех, и то неведнъж, типичната грешка: смятах, че така ще е винаги. Винаги ще имам младост, сили, здраве, физическа кондиция, спортни успехи, винаги ще имам работа и пари, както и любов. При което обектите на самата любов периодично

се сменяха, но въпреки това всеки път бях твърдо убеден, че това никога няма да свърши.

Бях глупак и си платих за това. Не, не глупак — направо идиот, и то фантастичен. Сигурно просто ми вървеше в сферата, която се нарича личен живот, и всяка следваща жена се появяваше на пътя ми в момент, когато все още не съм се разделил с предишната, така че жилищният проблем някак не ме застрашаваше: аз просто се местех от единия апартамент, принадлежащ на дамата на сърцето ми, в друг, чиято стопанка ставаше моя нова любима. Да се чудиш просто защо смятах, че така ще е винаги?

Не, излъгах ви — разбира се, нищо подобно не си мислех и тъкмо там се крие фаталната ми грешка: аз изобщо не мислех за бъдещето. Че какво да мисля за него, щом то ще бъде същото като днес? Ще има заможни сладурчета с апартаменти, ще има платени двубои в закрити клубове и „черни“ тотализатори, ще има и хора, които сериозно искат да тренират и ще плащат добре за това. Така че защо да му мисля?

После сериозно осакатях, след като се озовах с колата си на лошо кръстовище в неподходящ момент. Пет секунди по-рано или по-късно — и пияният кретен, който летеше на червено със скорост малко по-ниска от скоростта на светлината, щеше да ме подмине. Но не ме подмина и когато след половин година излязох от болницата, вече не можеше и дума да става за някакви сериозни двубои със сериозни противници. През тази половин година моята хазйяка беше успяла да реши личните си проблеми по най-кардинален начин, тоест бе получила предложение за брак. Естествено, не от мен. Изгубих възможността да живея при нея, но тъй като годеникът ѝ се оказа голяма клечка, по времето, когато излязох от болницата, тя вече се беше преместила при него в извънградската му къща, а на мен милостиво ми разреши да поживея в нейния апартамент, само че не за дълго, а само докато си намеря жилище. Още ли не сте разбрали? Аз не съм московчанин. Дошъл съм от съвсем друг град, малък и отдалечен, защото, както и огромен брой хора, наивно смятах, че ако изобщо някъде съществува красив живот, живот като на кино, това е само в столицата, където се въртят много пари и съществуват маса възможности да се изявиш и някак да се издигнеш.

С една дума, бих могъл дълго да описвам историята на своята глупост, но няма да го направя, защото е важен резултатът: аз се лиших едновременно от физическата си сила, от парите (вярно, остана ми новичката кола — старата, която претърпя катастрофа, не можеше да се оправи и първото, което направих, след като ме изписаха, беше да си купя кола, в която бухнах всичките си спестявания, и без това вече оскъдни, защото половин година лечение не е евтино удоволствие), от работата и от жилището. Към списъка на нещата, които нямах, трябва да добавя и желанието да се прибера вкъщи, в родния си град. Не ми се искаше да напускам Москва. Сигурно нямах и акъл, защото кой умен човек купува кола, когато няма къде да живее? Но аз не бях в състояние да си се представя без кола. Как така, в Москва — без кола? Така че наврях гордостта си в едно пикантно място и започнах да търся работа. Ако мама беше до мен, разбира се, щеше да каже, че трябва да бъда по-умен и хитър, тоест да се преструвам, че съм затрупан с предложения, че в ценен кадър като мен всеки е готов да се вкопчи с две ръце, но видите ли, писнало ми е да работя с яки чичковци с напompани мускули, вече съм спечелил всички пари, които ми трябват, така че сега търся нещо по-забавно — предлагайте, а аз ще избирам и ще се правя на важен. Но мама я нямаше до мен и аз с моята идиотска праволинейност захванах да си търся работа, като пузнах сивито си в Интернет, а освен това се обадох на всички места, където бях работил през последните осем години, честно обясних здравословните си проблеми и признах, че съм готов да се заема с каквато и да е дейност, стига заплатата да е достатъчна за наемане на възможно най-евтино жилище, за бензин и за храна.

Поради здравословното ми състояние бих могъл да тренирам деца и начинаещи юноши, но тази ниша отдавна беше плътно заета и за мен не се намери място. С останалите пари живеях тъжно в милостиво оставеното ми жилище и чаках нещо да се появи. Чаках дълго, като губех свободното си време със самоизяждане и посипвах раните си със солта на упреците за глупаво пропилените години. Поначало на млади години човек трудно прави правилен избор, когато трябва да избира между бурен, охолен живот, от една страна, и планомерно монотонно изграждане на кариера — от друга. Покажете ми млад мъж, който при подобна алтернатива ще избере не онова, което бях избрал навремето аз. Да участвам в платени двубои,

провеждани в закрити клубове, и да получавам за това много пари, да завързвам вълнуващи познанства и страстни бързотечни любовни връзки или да ставам всеки ден в седем и да ходя на скучната си работа, като си правя тънки сметки кога бих могъл да си позволя нова кола или почивка в чужбина... С една дума, ясно ви е.

Когато парите почти бяха свършили, ми се обадиха. Беше Нана Ким, началник на службата по безопасност в едно издателство. Навремето тя на два-три пъти ме бе канила и аз тренирах нейните служители за ръкопашен бой. И на нея се бях обадил, когато подхванах онова SOS-звънене на потенциалните работодатели.

— Още ли си търсиш работа? — попита тя.

— Търся си — въздъгнах аз.

— Добре, ела да поговорим.

Бързо си взех душ, измих си главата, избръснах се, напъхах се в дънките и якето, докуцуках не без помощта на бастуна до новичката си кола и запраших към издателството. По пътя се чудех дали трябва да купя цветя за Нана, или не. Имаше някога един момент, в който много я харесвах. Ама страшно много! Тя беше по-възрастна от мен с няколко години, но такива дреболии никога не са ме смущавали и аз се втурнах в атака, но бях незабавно и твърдо спрял. Слава богу, природата ми е дала едно полезно качество: изобщо не умея да запазвам мъжкия си интерес към жена, ако тя не ми отвръща с взаимност. Мъките на несподелената любов са непознати за мен и влюбването в Нана Ким, след като трая точно една седмица, кротко приключи. Така че виждате: мислите ми за цветя не бяха празни мисли. От една страна, тя все пак е жена и бе напълно възможно от нея да зависи моето устройване на работа, но от друга — тя можеше да възприеме цветята като намек за неохладнели чувства и надежда за нов шанс в отношенията ни — ами ако се ядоса? И за мен да не се намери никаква работа...

Не измислих нищо умно и се явих в кабинета ѝ с празни ръце, като между другото забелязах в приемната нова секретарка, страшно хубавичка, макар че и предишната, която някога познавах, също беше голямо сладурче. Нана Ким имаше далеч не „манекенска“, но абсолютно необикновена външност и беше от онези редки жени, които не се страхуват от близкото присъствие на млади хубавици.

За всеки случай оставих бастуна си в приемната и се постарях да не куцам много, но Нана, в миналото спортистка, веднага схвана номера и ме погледна с нескрито съчувствие.

— Какво обещават лекарите? — попита тя.

— Нищо особено, предимно ме плашат. — Опитах се да изглеждам безгрижен и напълно уверен в пълното и скорошно възстановяване на физическата ми форма, но не ми се искаше и много да лъжа. — Това не прави, онова не прави, а кракът известно време ще те боли, особено при смяна на времето.

— Ами гърбът?

Ах ти, прозорливке моя! За гърба малодушно премълчах, макар че в сравнение с този проблем болният ми крак изглеждаше като жалка пришка на фона на инфаркт.

— Е, то се знае, и гърбът. — Стори ми се, че много ловко съм се измъкнал от конкретен отговор.

— Добре де. — Нана кой знае защо въздъхна, придърпа дебелия си бележник и започна да го прелиства. — Значи няма да можеш да се биеш поне още три години, както и да тренираш възрастни. На един човек му трябва домашен треньор за петнайсетгодишно дете. Как ти се вижда този вариант?

Как ли? Направо разкош! Какво, да не съм малък, че да не разбирам какво значи това — домашен треньор за тийнейджър? Това значи, че имам шанс да се уредя на работа в богато семейство. С моята развнтена фантазия моментално си представих разкошна извънградска къща с голям двор, аз всеки ден спирам пред кованите чугунени порти с любимата си лъскава новичка количка, охранителят приятелски ми махва, а в къщата, в специална стая са подредени всички необходими тренажори, купени, естествено, по мое професионално указание и под моето грижливо ръководство, има и басейн (което е доста важно — нали лекарите настоятелно ме съветваха непременно да плувам — за възстановяването на гръбначния ми стълб и на повредените стави), както и баня (че как без баня в богаташка къща?!), редовно и грамотно тренирам хлапака, и неговите спортни постижения все повече нарастват. И ето го вече шампион. Е, не световен, разбира се, не и олимпийски, но от някакъв районен мащаб — поне като начало за моята собствена школа. Или момчетата

от богати семейства учат в частни гимназии? И това е наша обща победа. А после — напред и напред...

— Хубав е вариантът, направо отличен. Какво спортува момчето?

— Момиче е.

— Какво? — не разбрах аз.

— Не е момче, а момиче.

Нана ме гледаше със странна усмивка, чийто смисъл не разбирах. По дяволите! Момиче значи. Добре де, какво значение има? Момиче да е. Да се надяваме, че си е избрало не съвсем „момичешки“ спорт като художествена гимнастика или синхронно плуване, от които аз абсолютно нищо не разбирам. А може всичко да не е чак толкова страшно и момчето да е решило да овладее в домашни условия бойните изкуства, а в тях аз съм спец, за това ме бива най-много.

И зададох вече следващия въпрос, съвсем делови:

— На колко километра е от Московското околоръстно? Далече ли живеят?

— Че за теб какво значение има? — позасмя се Нана. — Нали ти трябва работа и заплата. Или ако живеят далече, работата не те интересува?

— А, не — смутих се аз и си направих извода, че потенциалните ми работодатели живеят някъде на края на географията и ще трябва да пътувам по два часа в едната посока, че и повече. — Просто попитах, да съм наясно.

— Добре, успокой се. Те живеят в Москва, в центъра.

Помислих, че ми се е счуло. Как така — в Москва, в центъра? Къща ли имат? Но щом имат толкова пари — а аз имам представа колко струва къща в центъра на Москва — за какво им е потрябвал някакъв безработен, почти неизвестен провинциалист с тежка травма, след като могат да наемат за треньор на ненагледното си момиченце най-именития и скъп специалист, та дори и олимпийски шампион? Ако парите им не са „толкова“ и те не живеят в къща, къде тогава, ако може да попитам, трябва да тренирам рожбата им? На килимче в коридора? Вярно, апартаментът може да е много голям и в него да има отделно, достатъчно просторно помещение за спортуване, но жизненият ми опит показва, че хора с прилични пари все пак се стараят да живеят в собствени къщи извън града, а не в центъра на столицата.

— Защо? — попитах тъпо.

Нана помълча, загледана кой знае защо не в мен, а в запълнените страници на бележника си. Виж, аз гледах нея и си мислех, че тя, както и преди, буди у мен асоциации с орхидея, поставена на отрупано с книжа бюро. У Нана, ако си спомням правилно, са смесени много гени: корейски, грузински, молдовски и славянски — и това е направило външността ѝ екзотично-прекрасна, макар и неотговаряща на никакви съвременни канони за красота: гарвановочерна коса, едър, леко гърбав нос, дръпнати очи, силно извита горна устна — съчетанието на всичко това беше необикновено, ярко, някак дисхармонично и поради това ужасно привлекателно. Поне за моя вкус. Но ако съдя по това, колко безжалостно бе пресечен навремето моят романтичен порив, подобни вкусови пристрастия са присъщи не само на мен...

— Слушай, Паша — заговори тя най-сетне, — въпросът ти беше правилен. Но аз нямам отговор. Наистина, защо живеят в града, макар да имат повече от достатъчно пари? Или наистина там парите не са толкова много? Самата аз съм натрупала доста въпроси за това и твоята бъдеща работа до голяма степен зависи от готовността ти да ми помогнеш да намеря отговорите.

— Не разбрах — проточих озадачено.

Не, да не си помислите, че съм пълен тъпак, просто Нана Ким е ръководител, който често води преговори, така че се е ошлайфала в изящните формулировки, а аз съм простоватото момче, да не кажа просто, далеч съм от дипломатичността, речникът ми е бедничък (така поне твърди мама, която цял живот работи като учителка по руски език и литература), така че започнат ли да ми говорят ей така, сложно, слухът ми възприема трудно.

Нана обясни. Работата била там, че някакъв бизнесмен на име Михаил Руденко преди известно време предложил на собственика на издателството, в което работи Нана Ким, благотворителен проект, условно наречен „Млада поезия“. Руденко да дава парите, а издателството да намира млади, талантиливи поети и да публикува стиховете им. Този проект не може да има търговски успех и вложените от бизнесмена пари никога няма да се възвърнат, защото днес поезията не е на мода и стихосбирки купуват само любители и специалисти, които са крайно малко на брой. Но Руденко и не разчитал

да си върне инвестициите, поне така заявявал. Собственикът на издателството приел предложението, проектът вече бил в значително напреднал стадий, след един месец щели да излязат първите три стихосбирки, за годината било планирано издаването на още четири. Вярно, книжките били тънички, малки, но все пак поредица — с твърда корица, серийно оформление, изобщо всичко както му е редът. А на Нана, като ръководител на службата по безопасност, всичко това изглеждало крайно подозрително. Кой днес влага пари в поезия? Никой. Кой дава пари за неизгодни проекти и при това дори не намеква за възможност неговото име или името на фирмата му да се споменава на първите страници или някъде другаде? Няма такива. За какво е нужно всичко това на бизнесмена Руденко? Не е ясно. Ако проектът носи поне някакъв доход, би могло да се предположи пране на пари, но нали доход не се очаква, тиражите ще бъдат възможно най-минимални, а и те определено ще останат да събират праха в склада, пак добре, ако книжарниците вземат поне стотина бройки. С една дума, пълна мъгла. Сред тази мъгла в частност се рее и въпросът защо заможният Михаил Руденко не си е купил, както болшинството преуспели бизнесмени, къща извън града, а продължава да живее в Москва. Нана се опитала да озадачи с въпросите си собственика на издателството, но той не им обърнал особено внимание и отговорил, че Михаил е свестен човек и няма никакви основания да го подозира в каквото и да било. А между другото, тия дни господин Руденко в разговор със собственика попитал дали познава някой човек, който би могъл да се занимае с физическата подготовка на петнайсетгодишната му дъщеря. Издателят обещал да поразпита и преадресирал въпроса към Нана, тъй като тя дълги години се е занимавала със спорт, завършила е физкултурния институт и изобщо, както се казва, била в течение.

— Мога да препоръчам теб за това място, но при едно условие: да ме информираш за всичко, което видиш и чуеш в това семейство. Ще работиш при Руденко, ако обещаеш, че ще ми помогнеш да намеря отговора на всички въпроси, които ме интересуват.

Нана говореше спокойно и сега вече ме гледаше право в очите. Ама че работа, дявол да го вземе! Да се съглася ли? Абе, за какво ми е такава главоболие? Да не съм случайно Еркюл Поаро или каквито там прочути детективи имаше? Изобщо някаква идиотщина.

— Слушай — подзех миролюбиво, — а не може ли някак отделно?

— Какво да е отделно? — Нана леко повдигна вежди.

— Ами, моите тренировки с момичето да са едно, а всичко това... да е някак друго. Нали имаш цял щат в службата по безопасност, нима няма да се намери някой по-приличен човек за такава работа, а, Нана?

Тя въздъхна и отново се захвана с бележника си. Интересно, какво ли търси там? Отговори на въпроси за смисъла на живота? Или на тези чудни листчета са записани имена на хора, които могат да се справят с детективската работа по-добре от мен?

— Паша, имам работа до гуша и нямам намерение да си губя целия ден, за да те убеждавам. На мен всъщност ми е все едно кой точно ще работи с момичето на Руденко, просто най-напред предложих на теб, защото ти се беше обадил и ми се бе оплакал от бедственото си положение, в смисъл на пари и работа. Ако не са ти нужни работа и заплата, няма проблеми, ще потърся някой друг. Обаче нямам намерение да се пазаря с теб, не сме на чаршията. Вземаш стоката — значи я вземаш, ако ли не — значи не. Трябва ми ясен, конкретен отговор. И по възможност по-бързо, защото моят шеф не обича поръченията му да се изпълняват бавно.

На ти сега, Фролов, получи си го. Получи си онова, което е малко по-различно от представата ти за себе си. Беше свикнал да си незаменим, да те носят на ръце и тревожно да се взират в очите ти: ще се биеш ли в мача, да не би да си се отказал, здрав ли си, в добра форма ли си, защото зрителите идват да гледат тебе и не биха приели никакви замени, и ще правят залози само ако се биеш именно ти, и ще залагат за твоя съперник с надеждата да настъпи радостният час, когато и твоята безупречна красива техника ще си намери майстора и някой най-сетне ще обезобрази муцуната ти на фотомодел. Мда, излиза, че сега далеч не е така и ти с твоя повреден гръбнак не си нужен и интересен почти на никого, ще те сменят като едното нищо. Каква ти смяна, изобщо могат прекрасно да минат без теб, никой няма и да забележи, че те няма. Други ще се намерят, и то по-добри и по-яки.

И тогава се улових в изненадващата мисъл: ами аз не попитах за заплата. Това е то, моята глупост — за мен, хлапака от малкото

провинциално градче, бяха много по-важни разните атрибути на красивия столичен живот — клубове, купони, момичета, красиви дрешки, нови колички, тълпа, шумотевица, музика и слава, с една дума — всичко, което е модно и престижно, това, което имах преди катастрофата и от което окончателно съм лишен, след като изгубих способността си да се бия срещу заплащане. И докато Нана (Трябва да призная, доста пестеливо) обрисуваше бъдещата ми работа, аз си мислех само доколко тя ще ми позволи да си върна това. Тънех в наивни мечти и съвсем забравих за заплатата. Сякаш без пари човек може да има всичките тези неща. И едва когато Нана произнесе заветните думи за заплатата, се сепнах.

— А може ли да попитам колко смятат да ми плащат? — попитах. И за всеки случай предпазливо добавих: — Ако се съглася.

Нана се позасмя и назова сума, която моментално ме примири с необходимостта да играя ролята на несръчен шпионин в тила на врага. Абе, я стига, за такива мангизи може и да се поизпотя. Може и да не съм Щирлиц, но репликата „Вие сте глупак, Щюбинг!“ от безсмъртния филм „Подвигът на разузнавача“ все някак ще произнеса.

* * *

Първата среща с моя работодател остави у мен странно впечатление. Нещо средно между недоумение и сливане... Не бях си го представял такъв. А може би просто слабо познавам живота и хората, струва ми се, че човек със собствен бизнес и пари трябва да бъде еди-какъв си и еди-какъв си, а когато той се оказва съвсем различен — се стъписвам и започвам да се съмнявам: дали аз съм глупак, или хората се опитват да ме правят на такъв. И едното, и другото са еднакво неприятни възможности.

С външността и обноските си Михаил Олегович Руденко напомняше директор на совхоз, каквито ги показваха по телевизията в старите съветски филми: лицето му беше набраздено от дълбоки мимически бръчки, имаше и мустаци, което, естествено, не го подмладяваше, но в гъстата му коса нямаше нито едно бяло косъмче и това някак не ми позволяваше да забравя, че той е малко над четирийсетте (така поне твърдеше Нана Ким). Набит, нисък, леко

пълен, тоест явно не злоупотребяваше с фитнес, виж, обаче към храната и пийването очевидно изпитваше голяма нежност. Говореше с кратки фрази, сложните формулировки не му се удаваха или пък не му харесваха, и с това той веднага ми стана симпатичен. Поне разбирах всичко, което ми говореше. Но не можех и не можех да си представя този Руденко в ролята на безкористен благотворител и изтънчен ценител на поезията. Изглежда Нана беше права — имаше нещо съмнително тук.

— Какво спортува дъщеря ви? — пристъпих към въпроса аз.

— Нищо — отсече Михаил Олегович, без да ме погледне.

Беше се втренил в чинията със салата, от която изравяше късчетата пушено месо, като старателно разместваше зелените листа маруля. Срещата ни се провеждаше в малко ресторантче в центъра на Москва, където Руденко предложи да обядваме и да се запознаем поотблизо, преди да вземе решение дали да ме назначи. Какво пък, негово право е, казах си отначало, негов ред е да си помисли.

— А защо сега изникна нуждата да имате домашен треньор?

— Тя трябва да отслабне. Надебеляла е, само яде. Не излиза от къщи. Трябва да направим нещо.

Ха, ново двайсет! На ти сега, Фролов, докара се до личен диетолог на щерка на богато татенце. Да не съм му лекар нещо? Съвсем е откачил от многото пари. Впрочем... Мда, парите. Никак няма да са ми излишни. Само че ето въпроса: дали ще се справя? Ами че аз изобщо не разбирам от тези неща. Бойните изкуства — контактни, безконтактни — това е моята стихия, това е моят хляб, единственото, което умея. Дори обща физическа подготовка мога да правя, но отслабване — това вече е някак прекалено. Как се казваше по научному? Намалване на телесното тегло ли? Не ме бива много с руския език, виж, мама, която е учителка по руски език и литература, щеше да го каже съвсем точно.

— Да не би момичето ви да има някакво заболяване? — предположих. — Гледали ли са я лекари? Може да има нарушена обмяна на веществата или болно сърце? Ако започнем да я натоварваме физически, може само да й навредим.

— Абе, изобщо не е болна — раздразнено отвърна Руденко. — Водили сме я по лекари. Приказват едно и също: много яде, малко се движи. С една дума, задачата ти е ясна. Какво, наемаш ли се?

— Наемам се — отвърнах решително.

— А защо?

Той най-сетне ме погледна право в очите и именно тогава за пръв път изпитах усещането, че нещо ме будалкат.

— Какво защо?

— Защо се захващаш с такава работа? Ти си млад, красив мъж, не можеш ли да си намериш друга?

Значи Нана не му е казала за моите проблеми. Или му е казала, а сега той иска да провери дали няма да се опитам да излъжа. Не, Михаил Олегович, няма да се опитам. За мен ще е по-лошо. Вярно, дойдох в ресторанта навреме, дори мъничко по-рано от определения час, и Руденко не видя как накуцвам и се подпирам на бастуна. Когато той дойде, аз вече седях на масата, благоразумно скрих бастуна зад завесата на прозореца, и сигурно външно изглеждах като напълно здрав и пълен със сили човек.

— В момента не мога. Получих сериозна травма, забраниха ми да се бия с мъже поне две години, така че засега мога да работя само с деца. А нали трябва да живея от нещо.

— Добре. — Изглежда, той остана удовлетворен от отговора ми. — Разкажи ми за себе си. Какъв си, що си. Какви са родителите ти. Откъде си?

Разказах му за малкото провинциално градче, за мама — учителката, и тате, който също беше учител, но по физкултура, и как някога, много отдавна, още при съветската власт бил осъден за „незаконно преподаване на карате“ (представяте ли си, имало е такъв член в тогавашния Наказателен кодекс! Идиотска държава!) и след затвора заживял в нашето градче, и как с удоволствие тренираше всички желаещи, когато този идиотски член беше отменен. И което е най-обидно — отмениха го месец и половина, след като той излезе от затвора. Каква съдба, а? На мене да ми се беше случило нещо такова, щях сигурно да се пръсна от омраза, а той — нищо, усмихваше се, изобщо, беше весел човек, много обичаше децата и никога не се оплакваше от живота, във всеки случай аз никога не чух от него нещо такова. Разказах за спортните си постижения, за наградите и купите, които бях печелил.

— Значи родителите ти са учители — констатира Руденко и избърса устните си със салфетка. — Това е добре. Излиза, че с тебе сме

сродни души. Моята майка работеше в районния отдел по образованието и тя цял живот се занимаваше с училища и учители. Ти сигурно не знаеш за този отдел.

— Защо, знам — усмигнах се аз. — Мама ми е казвала. И татко. Когато бях малък, в градчето ни този отдел още съществуваше и аз постоянно чувах за него. Оттам постоянно викаха някого или пък даваха указания.

— Така е. Как си с личния живот? Женен ли си?

— Не. Още не съм се женил. И деца нямам.

— Живееш ли с някоя жена?

— В момента не.

Отговорих машинално, като същевременно си помислих, че начинът на общуване на този чичка някак зле се съчетава в представата ми с безкористна помощ за млади поети. Ох, сложна ще е тази ситуация, доста сложна, не току-така се безпокои Нана. Руденко прилича повече на обикновен бандит на възраст, отколкото на спонсор на слабо престижни литературни издания.

Той ми зададе още много въпроси, след което направи извода си:

— Добре, ставаш за работата. Утре ще дойдеш вкъщи, ще се запознаеш с Дана, ще видиш помещението, където ще тренирате, и ще направиш списък на нещата, които трябва да се купят. Аз не разбирам от тези работи. Каквото кажеш — ще го купя. Другото оставям на тебе.

— Дана ли се казва? — попитах. — Рядко име.

— Богдана. Украинско име. Жена ми е от Украйна, кръсти дъщеря ни на дядо си, той се е казвал Богдан. Имаме и по-голям син, сега учи в Англия, него пък го кръсти на брат си — Тарас.

Изведнъж ме погледна хитро-хитро и за пръв път през целия разговор се усмигна. Вярно, кратко и пестеливо, но все пак това беше усмивка.

— Винаги отстъпвам на жена си за дреболиите, нека си мисли, че и тя може нещо. Но имай предвид: господарят вкъщи съм аз и само аз. И всички въпроси ще решавам само чрез мен. Разбра ли ме?

— Разбрах — кимнах аз. — Всички въпроси — само с вас.

— И друго: точност и организираност. Никакви закъснения, отсъствия, отлагания на тренировки. Ще съставиш план, ще заведеш дневник, всичко ще записваш. Аз редовно ще проверявам.

Охо! План, отлагане на тренировки, дневник... Веднага си личи, че майка му е работила в отдел по образованието. Неслучайно казват, че всички произлизаме от детството си.

— Ще идваш в седем сутринта — продължи междувременно Михаил Олегович.

За малко да се задавя. Какво? В седем сутринта?! От къде на къде? Къде сте виждали такъв работен ден? Но не успях да се възмутя на глас, защото си спомних за обещаната заплата. Сигурно затова е толкова висока, защото изискванията на Руденко са направо ужасяващи.

— От седем до девет тренирате с Дана, после имаш почивка. От девет сутринта до два тя работи по училищната си програма. От седем вечерта пак си ти.

— И до колко? — умърлушено попитах аз.

— Докато не отслабне и не заприлича на човек — отсеке той.

Хубав отговор. Като в казармата: „от оградата до обяд“.

— От девет до седем у вас къщи ли трябва да бъда, или мога да излизам?

— Прави каквото искаш. Интересува ме резултатът. Ако трябва, можеш да оставаш да нощуваш у нас, ще ти дам стая.

Вижте ни обаче, колко широко сме били скроени, а! Имаме и стая за тренировки, ще се намери и свободна стая за треньора. С такъв размах би трябвало да живее в дворец, а не в градски апартамент. Ама наистина, странно е, че живее в града, а не в къща, права е Нана.

— Казахте, че дъщеря ви не излиза от къщи.

— Е?

— А как ходи на училище?

— Никак. Не ходи на училище. Има домашен учител. Разните там химии, физики, математики, английски. Останалото учи сама, по учебниците. Ще се явява като частна ученичка. Нищо, мозъкът ѝ работи добре. Е, какво, Павел Фролов, разбрахме ли се?

Той ми подаде широката си длан и аз я стиснах.

Мале, в какво ли се забърквам?

* * *

Вкъщи първата ми работа беше да се обадя на една от моите предишни хазяйки, която се славеше с огромната си дългогодишна практика по намаляване на теглото. Лично аз обичам пухкавите момичета, да си имат бедра, гърди, дупе, така че Светка страшно ми харесваше с всичките си килограми. Но тя самата толкова ужасно не харесваше тези килограми, че постоянно се бореше с тях. Та именно нейния телефон набрах и я помолих да сподели опита си и елементарните основни познания за отслабването.

— Ти пък защо се интересува? — учуди се Светка. — Да не си надобелял случайно?

Не ми се искаше да ѝ обяснявам с подробности тъжните перипетии в живота си, затова излъгах:

— Не е за мен, а за приятелката ми. Спомних си, че ти го правеше много успешно.

— Ами да — доволно се изкиска тя, — жалко, че не ме виждаш в момента — вече нося четирийсет и шести номер.

А по-рано, доколкото си спомням, нейният номер беше петдесет и втори. Каква разкошна гърла беше! Сега, с тоя четирийсет и шести номер, не бих я погледнал дори.

— Браво — неискрено похвалих Светочка. — Та какво ще ме посъветваш, значи? Вече съм си приготвил и тетрадка, и химикалка, ще си записвам.

— Значи... така — делово подзе тя. — Колко е висока?

Пфу, дявол да го вземе, откъде да знам? Очите ѝ не съм виждал на тая Богдана Руденко. Но ако съдя по габаритите на татенцето, сигурно не е висока.

— Около метър и шейсет и пет — изтърсих напосоки. — Защо, това има ли значение?

— Ама разбира се. А колко тежи?

Още по-труден въпрос! Ама че съм глупак, защо се захванах с този разговор днес? Не можех ли да почакам до утре? Утре ще се запозная с момичето и ще знам точните отговори на всички Светкини въпроси. Но честна дума, и през ум не ми мина, че тя ще ме пита за това. Трябваше да се измъквам някак.

— Света, та тя е жена, тези цифри ги крие от мене. Просто ужасно се тормози, че е дебела.

— Ясно — пак хихикна Света. — Но колко е дебела? Така, горе-долу. Десет, двайсет, трийсет кила над нормалното. Или може би сто?

Знам ли, може и сто да са. Щом момичето не ходи на училище, защото се срамува от себе си, значи проблемът е много сериозен! Напрегнах оскъдните си знания по анатомия и физиология и бързо направих сметка, че на петнайсет години при ръст метър и шейсет и пет едно момиче, за да изглежда добре, трябва да тежи петдесет — петдесет и пет килограма; ако тежи осемдесет, ще е вече дебела, но не и до степен, че да се срамува да ходи на училище. А щом не ходи, значи теглото ѝ надхвърля, да речем, деветдесет кила. Значи килограмите в повече са около четирийсет. Или дори петдесет.

— Четирийсет — казах, впрочем не твърде уверено. — Или нещо подобно.

— Добре, записвай. Първо ще ти обясня за храненето, после за упражненията и накрая ще ти споделя някои свои ноу-хау. Между другото, твоето ново гадже обича ли руска салатка? Или млинче с рибка?

— Разбира се — веднага отговорих аз.

Та кой руснак не обича руската салатка? Това си е наше национално ястие.

— Категорично ги изключваме — отсеке Светка и започна да ми говори неща, от които косата ми се изправи от ужас. Диктуваше ми списъци с разрешените продукти и начините на готвенето им, а аз записвах и се чудех: как изобщо може да се яде такова нещо? По-лесно е да умреш от глад, отколкото да се давиш с всичко това. Само спанака да вземеш... аз например не мога дори да го гледам, камо ли да го ям.

Когато стигнахме до Светкините ноу-хау, моята бивша приятелка отново ме стъписа с неочакван въпрос:

— Набива ли?

— Кого? — не разбрах аз.

— Ами искам да кажа — с ядене ли се спасява?

— От какво да се спасява?

— Абе, от всичко: тревоги, стресове, дребни неприятности, дълго очакване. Тъпче ли се със сандвичи или бонбони, когато се скапе?

— Така си е, винаги го прави.

За този отговор не се колебах нито минута. Нали самият Руденко ми каза, че дъщеря му яде като разпрана.

— Отказвала ли е цигари?

На петнайсет, че и с такъв баща? Определено дори не е пропушвала.

— Не, никога не е пушила.

— Ето ти един мой съвет: купи й пъзели, да си ги реди. Това е мое собствено изобретение в борбата с лакомията. Кълна ти се, това занимание така те грабва, че забравяш за всичко, ама буквално за всичко, дори, че по телевизията дават любимия ти сериал. Невъзможно е да се откъснеш, дори и дума не може да става за някакви сандвичи или бонбони. Опитай и ти и ще видиш. Тя много ли гледа телевизия?

Отде да знам! Но сигурно много — с какво друго да се занимава, щом не излиза от къщи?

— Да.

— Ето виждаш ли, трябва непременно да я откъснеш от екрана.

— Защо?

— Господи, Паша, много си тъп! Когато човек седи на дивана и се е вторачил в сандъка, най-приятно е да пийне чайче с нещо към него. В едната ръка сандвича, в другата чашата, очите вперени в телевизора — и напред. А когато редиш пъзел, и двете ти ръце са заети. Да, за малко да забравя: картината трябва да бъде голяма, така че купувай от по три хиляди къса.

— Че какво значение има? — попитах глупаво. — Дали ще е един от три хиляди, или три от хиляда — все тая.

— Е, не, определено си тъп — горестно въздъхна Светлана. — Просто не разбирам как съм живяла с тебе цяла година. Трихилядникът се различава от хилядника по това, че е голям. Размерите му са два пъти по-големи, а самите пъзели — три пъти. Тоест ти подреждаш картината на една маса, а късовете са на друга — на едната не може да се побере всичко. Ако пък имаш огромна маса, например за тенис, и на нея се побира всичко, ръката ти не може да стигне до всичко и очите не могат да го видят. Постоянно трябва да ставаш, за да вземеш подходящите по цвят късчета или да намериш точно което ти трябва. Ставаш, отиваш да ги търсиш, донасяш ги, сядаш, поставяш ги на място им, мислиш малко, пак ставаш и така до безкрай. После, когато си запълнил една картина, от седнало

положение трудно виждаш горната част, така че постоянно трябва да ставаш, за да видиш какво има там, горе. И отново: седнеш — станеш, седнеш — станеш. Уж нищо и никакво натоварване, но пак си е натоварване за мускулите, някакви движения, хем това не е за пет минути, а за пет-шест часа, че и повече. Аз например в почивни дни по дванайсет-четиринайсет часа реда пъзели. И между другото, изобщо не огладнявам, буквално забравям за ядене през цялото това време. Съботата е свещен ден за мене — само айрян и пъзели. И килограмите си отиват прекрасно.

Светка ми даде още няколко мъдри съвета от психологически характер, но аз разбирах, че някои изобщо не ми вършат работа. Например, че трябва редовно, тоест по няколко пъти на ден, да казвам на мнимото си гадже колко е красива и колко я желая. Така съм щял да я освобождавам от страха, че може да стане непривлекателна за мен, а както е известно, всякакви страхове спомагат за напълняването. Интересно, как ли би изглеждало, ако започна да повтарям на петнайсетгодишната си ученичка, че е страшно красива и аз ужасно я желая? Сигурно след пет до седем минути ще ме изгонят без парична компенсация. Че и под съд ще ме дадат за развърщаване на непълнолетна.

След като се образовах в школата на Светлана, аз отворих чиста страница в тетрадката си и започнах да съставям списък от физически натоварвания и необходимите за това тренажори. Искях да бъда напълно подготвен за утрешната среща и да направя впечатление на човек, ако не много опитен, то поне знаещ.

Последното, което направих този ден, беше да съобщя на стопанката на апартамента, че най-късно след месец ще го освободя, защото съм си намерил работа и мога да си наема жилище, така че тя може вече да си търси купувач. Съобщението бе прието с благодарност и нескрита радост и аз си легнах с усещането, че животът най-сетне започва да се нарежда. За шпионската мисия някак се изхитрих да не мисля, за да не си развалям доброто настроение. Изобщо, моят мозък е подреден удобно — никога и една излишна секунда не мисли за неприятни неща, за сметка на това с удоволствие възприема всичко позитивно. Оттук и всичките ми беди.

* * *

Безнадеждно закъснявах и се проклинах с най-черни думи, задето не се бях сетил, а по-точно — беше ме домързяло да изляза от къщи по-рано, та да имам достатъчно време да се лутам из старомосковските улички, търсейки нужния ми адрес. Хем новият ми шеф ме беше предупредил — никакви закъснения! А ето ти сега късмет — още първото ми посещение в дома му ще започне именно със закъснение. Ама че съм глупак, направо рядък глупак.

Най-сетне посочената в листчето сграда се намери, и то на някакво твърде странно място: макар да беше с официален номер 37, тя се бе скрила някъде в дъното между номера 29 и 31, така че поне двайсет пъти я бях подминал, преди да я открия. Сградата изглеждаше чудата — вехта, вековна разкривена дограма се редуваше със скъпи стъклопакети и аз си помислих, че това най-вероятно са разпръснати комунални квартири.

Така се и оказа. Качих се на третия етаж и вместо четири врати, както беше на първите два етажа, видях само една — масивна, стоманена, на която бронзово проблясваше единственият номер на апартамент. Тоест богатият чичо Михаил Руденко си бе купил цял етаж. Е, нищо чудно тогава, че има безброй стаи и че тук ще се намери подслон за един бездомен тренъор. Пита се в задачата: за какво му е цялата тази сложнотия, след като е можел срещу много по-малко пари да си построи къща извън града? Може по принцип да му допада градът, а сред открити простори да го обзема паника? Защо, случват се такива неща и аз съм виждал такива хора.

Дълго време никой не отвори след позвъняването ми и отначало се уплаших, че разгневеният домакин е решил да не ме чака и демонстративно е излязъл, но после се сетих, че разстоянията в това апартаментче сигурно са много големи. Докато стигнеш до входната врата...

За всеки случай звъннах още веднъж и почти веднага вратата се отвори. На прага застана очарователно девойче без нито един излишен килограм. Във всеки случай за моя вкус тя беше дори леко мършава. Впрочем, повтарям, аз обичам пълнокръвни тела, а представите на Михаил Олегович за женската и още повече — за моминската красота

може да са малко по-различни. И тутакси в моята тъпа глава се замяркаха привлекателни картинки за бъдещите ми занимания с това сладурче.

— Здравей — усмихнах се колкото може по-дружелюбно, — ти ли си Дана? Аз съм твоят треньор, казвам се Павел.

— Ха, ново двайсет — фръцна се сладурчето. — За какво ми е треньор? И без това всичко ми е тип-топ. Не личи ли?

Тя направи крачка назад и пирует, та да мога да огледам от всички страни и да оценя стройната ѝ фигурка. Това вече е интересно. Момичето смята, че всичко му е наред, а се стеснява да излиза от къщи и дори не ходи на училище. Защо ли? Кой кого будалка тука?

— Ти си в прекрасна форма — казах предпазливо, след като влязох в антрето и затворих вратата след себе си. — Но баща ти изглежда смята, че трябва леко да се постегнеш. Във всеки случай за тази цел ме нае. Е, какво, ще се запознаем ли?

В рамките на процедурата по запознаването ѝ подадох ръка и я погледнах в лицето. Да, младичка, свежичка, но изобщо не е на петнайсет. И каквото и да ми разправяте за акселерация, главата си залагам, че е по-голяма, и то значително по-голяма.

Сладурчето с префърцунен жест ми подаде изящната си ръчица и пропя:

— Юля.

Останах като гръмнат. Каква Юля, бе? По-голяма сестра ли? Но Руденко каза, че освен Дана има и син, който сега учи в Англия, а за втора дъщеря и приказка не се е отваряла. Приятелка? Да, най-вероятно.

Изглежда, че муцуната ми в този момент е била много изразителна, защото момичето избухна в смях.

— Ама ти да не помисли, че съм Данка? Да не откачаш случайно? Мигар приличам на хипопотамка?

Много мило. И най-вече — доброжелателно.

— Сигурно си приятелка на Дана?

— Ха, как ли пък не — отново се фръцна Юля. — Данка няма никакви приятелки. На кого е потрябвала тая крава? Братовчедка съм ѝ. Майка ми и вуйчо Миша, бащата на Данка, са брат и сестра. Добре де, защо стоиш? Хайде, ще те заведа при Данка.

Доста път извървахме. Пътъом се оглеждах, като се опитвах да схвана планировката и поне приблизително да се ориентирам, но почти не ми се удаваше. Впрочем топографията никога не ми е била силна страна. Едно обаче успях да разбера: тук са бухнати луди пари. Вярно, не беше ампир, но всичко — от аплиците до свещниците — беше скъпо и доброкачествено.

Пред една от многобройните врати се спряхме, Юля подръпна дръжката и каза на доста висок глас:

— Данка, отваряй, дошъл е твоят физкултурник.

Мда, не обичаме братовчедката и не сме твърде тактични. Зад вратата се чува тежки стъпки, меко изщрака ключът в бравата и аз най-сетне видях бъдещата си възпитаничка. Направо ще ви кажа: картината беше ужасяваща. Виждах съм такива фигури в групите с американски туристи, сред които доста често попадат затлъстели от хамбургери и чипсове тийнейджърки. Гледал съм и един симпатичен филм, между другото, също американски, със заглавие „Любовта е сляпа“ — е, сега пред мене застана нещо като главната героиня от тази комедия. Абе, с една дума, който го е гледал, ще ме разбере, а който не е, просто да ми повярва.

— Здравей, Дана — казах тихо. — Може ли да вляза?

Тя мълчаливо отстъпи встрани, за да ми направи път, и аз веднага затворих вратата след себе си. Не знам защо ми се стори, че стройната Юля не бива да присъства на нашата среща.

Огледах се. Просторна, светла стая, но изглежда Дана не спеше тук. Две бюра — обикновено и компютърно, рафтове с книги, музикална стереоуредба, телевизор, две канапета и три фотьойла, с една дума, обстановка за занимания и почивка, но не за нощуване. Сигурно момичето си има и отделна спалня, а това е нейната дневна. В която тя се заключва. Интересно, от кого се заключва? Май освен нея и Юля сега няма други хора вкъщи, в противен случай непременно щеше да ме посрещне някой от възрастните Руденко — все пак съм външен човек, млад мъж, който за пръв път идва в дом, в който има само две беззащитни млади момичета... Може би пък представите ми са провинциални?

— Хайде да поседнем — предложих. — Къде може?

Дана все така мълчешком посочи едното канапе и фотьойлите — сиреч, избери си сам. Избрах един фотьойл. Тя седна на канапето,

доста далече от мен, вярно, не на километър, но не и близо, както сяда човек, когато му предстои сериозен разговор. Мълчи, сяда надалече. Какво ли значи това? Страхува ли се от мен? Няма ми доверие? Стеснява се?

— Казвам се Павел, баща ти ме покани, за да се занимаваме с фитнес с тебе. Той смята, че за теглото ти трябва да се вземат някакви мерки. А ти как мислиш? Трябва ли?

Дана сви рамене и отмести поглед. Впрочем излъгах: изобщо не го отмести, а както не ме поглеждаше, така и сега не ме погледна. Странно момиче.

— Питам те, защото ако не си съгласна с Михаил Олегович, ако смяташ, че всичко ти е наред и не ти трябва треньор, аз сега ще си тръгна и няма да се върна. Никой няма намерение да ти натрапва нещо, никой няма да те тренира насила.

Но точно в това не бях напълно сигурен. Михаил Руденко не приличаше на човек, на когото можеш просто да кажеш: не, няма да го направя — и въпросът да се смята за приключен. Очевидно идеята да се наеме треньор за затлъстялата му дъщеря е била лично негова и не е обсъждана с Дана, а момичето просто е поставено пред свършен факт, без изобщо бащата да се съмнява, че указанието му ще бъде прието с радост.

И отново мълчание и вперени някъде встрани очи. Абе, каква е тази работа, а? Тя изобщо смята ли да общува с мен по някакъв начин, или не? И какво правя аз тук в такъв случай?

— Дана — казах строго, — хайде да разделим проблема на две части. За самите тренировки и за личността на треньора. Може би искаш да се занимаваш с фитнес, но аз не ти харесвам? Просто кажи, няма да се обидя, честна дума. Михаил Олегович ще ти намери друг треньор. Или изобщо не искаш фитнес?

Е, най-сетне! Дългите, разпилени по раменете коси се раздвижиха, главата леко се извърна, огромните зеленикаво-сиви очи се втренчиха в мен с ням въпрос и — както ми се стори, с тайна надежда.

— Вие можете ли да направите така, че... — Тя се запъна и едва тогава схванах колко болезнен е за нея този проблем. Толкова болезнен, че дори не може да го произнесе на глас. — ... че да ми помогнете?

Гласът ѝ беше тих, треперещ, но тембърът му — много приятен.

— Ще мога — отговорих уверено, макар че естествено бях изпълнен със съмнения. След като бях изслушал снощи указанията на Светка, вече имах известна представа, че първите няколко килограма ще се стопят лесно и бързо, защото сред всичко излишно, което тежи върху Дана, едно голямо количество се пада на задържаната вода, от която никак няма да е трудно да се отърве. Ако човек не знае, че работата е във водата, може да се създаде вредната илюзия за бързо отслабване и когато после процесът се забави, започват разочарованията. Между другото, пак Светка ми каза, че върху тази основа са изградени много „бързи“ диети: те са безсолни, пикочогонни — човекът чисто и просто се отървава от подуването, а той, наивникът, си мисли, че е отслабнал, защото е стопил част от тлъстините, и страшно се изненадва, когато след няколко дни килограмите се връщат. За да се изчисти излишната вода, е достатъчно само да престанеш да ядеш солено и сладко, а да пиеш повече — тогава след три-четири дни кантарчето ще ти покаже нещо приятно. За да накараш обаче тлъстините да изгарят, трябва да полагаш наистина нечовешки усилия, на които е способна далеч не всяка жена, и да проявяваш героично търпение. Както личи по подпухналото лице, у Дана се е натрупала доста водичка и като стъпвам върху получените от Светка знания, аз ще мога да осигуря първите бързи и ефектни резултати. А после ще видим.

Момичето тежко се надигна от канапето и тръгна към вратата.

— Татко каза да видите стаята, където ще бъдат тренажорите. Ще ви покажа и вашата стая. Вие направете списък какво трябва да се купи и как да се подреди. Татко ще си дойде в четири и с него ще решите всички проблеми.

Тя излезе от стаята, без да ме погледне, сигурна, че ще я последвам. Който се съмнява в силата на гените, да ме заплюе в очите. Дана говори със същите кратки отсечени фрази като баща си и характерът ѝ очевидно е същият. Предусещам, че ще има да патя тук. Но срещу парите, които ми бяха обещани, съм готов на всичко.

Този път разстоянието не беше голямо: помещението за фитнес се намираше до стаята на Дана, буквално през една врата. Размерите му бяха повече от удовлетворителни: и пространството беше достатъчно, и светлината, и въздухът. Извадих заветната си

тетрадчица, в която си бях записал няколкото хрумнали ми идеи, и започнах да нахвърлям плана за подреждане на тренажорите. Нищо свръхестествено, всичко стандартно: бягаща пътека, велоергометър, комплексна дъска за преси, комплект женски гири, степър, килимче за гимнастика, утежнен алуминиев обръч, комплект гумени експандери, масажна маса, теглилка с миникомпютър, който показва процентите мазнини и вода. Пред пътеката трябва да се постави телевизор, за да не ѝ е скучно да навърта километри. Да се предвиди и масичка за музикална уредба и дискове. Още една масичка за масажните принадлежности — разните там кърпи, кремове и лосиони. Да, и непременно на стената трябва да се окачи нещо като табло за обяви и да се вземат няколко големи листа кадастрон, дълга линия и комплект разноцветни флумастери. Тази идея ме споходи рано сутринта, когато си правех гимнастиката и мислех за предстоящата си работа и че също като баща си в края на краищата се превръщам от прочут боец в обикновен учител по физкултура. От баща ми моята мисъл съвсем естествено прескочи към мама и аз си спомних как тя постоянно повтаряше: планове, графики, нагледни пособия, дидактически материали... Тези думи, както и зловещата дума „отделът“, ги бях чувал от най-ранното си детство.

— Ето, виж — показах на Дана, която мълчаливо стоеше до мен, нищо не казваше и не задаваше въпроси, своя несръчно скалъпен план, — тук ще бъдат пътеката и телевизорът...

Тя гледаше внимателно, слушаше моите обяснения, но по лицето ѝ не личеше дали ѝ харесва онова, което ѝ предлагам.

— А ето тук ще виси таблото с графиките — завърших аз обзора на експозицията.

— С какви графики?

— Всеки ден ще отбелязваме нивото на натоварванията и твоите параметри.

— Така ли трябва?

— Така трябва — казах твърдо.

Огледът на моята бъдеща стая също не донесе изненади. Обикновена стая, два прозореца, четири стени, никакви мебели. Ама абсолютно никакви. Пусто и голо. Какво ли да поискам? В смисъл, за да не излезе прекалено нагло. Таткото Руденко спомена нещо за възможност да оставам за през нощта, следователно ще бъде уместно

да помоля за легло. Или не? За всеки случай съставих списъка на собствените си нужди на минимално ниво: диванче, два стола, гардероб (нали трябва някъде да прибирам дрехите си, когато се преобличам за тренировки) и телевизор. Ако моите нови господари имат поне капка човеколюбив, сами ще доизмислят останалото.

Вече завършвах своето оскъдно списъче, когато разбрах, че изобщо не сме сами с момичетата. Чуха се гласове, поне три различни, и единият от тях беше мъжки, а май никой не беше звънял на вратата. Или аз не бях чул?

— Дана, хайде на обяд! — звънливо и строго.

Дана мълчаливо ми направи знак да я последвам. Интересно, винаги ли е толкова бърлива, или само днес, по случай запознаването ни?

— Струва ми се, че повикаха само теб — забелязах предпазливо, без да помръдна от мястото си.

Никак не ми се искаше още при първото си посещение да се окажа неканен гостенин, от онези, дето знаете, че никак не са желани.

— Татко каза да обядвате с нас и да го изчакате. Той скоро ще си дойде.

Пестеливо, но информативно. Може би напразно се безпокоя относно нейната разговорливост? Все пак тя изрича всичко необходимо, а да си имаш работа с бързивка също не е приятно — да се чудиш после къде да се дяваш.

Дългият път по коридора завърши в просторна трапезария, където за мое голямо учудване видях цяла тълпа: освен познатата ми вече хубавка Юля край голямата овална маса бяха насядали възрастна дама, жена на петдесетина години, която изглеждаше уморена и не твърде здрава, до нея — едра, красива, добре поддържана лелка с израз на надменна угриженост, още една жена на около трийсет, много хубавичка, младеж на моята възраст, с очила и ужасно сериозен вид, и хлапе на четири-пет години, което не оставаше мирно нито за миг. Да, доста голямо е семейството на тези Руденко... Или всички са гости, поканени за обяд? И кой командва тук?

Не без усилие си припомних мамините уроци по добро възпитание, поздравих и се представих. Първа ми отговори Поддържаната:

— Сядайте, Павел, сега ще обядваме. Ние сме много, сигурно няма да ни запомните от първия път, но нищо, с времето ще свикнете. Вече познавате Дана и Юля. Аз съм Лариса Анатолиевна, съпругата на Михаил Олегович.

Следователно тя е шефката тук. Ще го имаме предвид. Учтиво се усмихнах, като си повторих наум собственото и бащиното ѝ име. Мога да сбъркам или забравя всекиго, само не и нея, нали и Нана ме натовари със задача, а с главата на семейството очевидно ще мога да общувам малко и рядко, така че основен източник на информация трябва да ми стане именно стопанката на дома. Малко вероятно е останалите присъстващи да знаят нещо от това, което ме интересува. Освен ей това очилатото момче — то сигурно е някакъв секретар или помощник. Трябва да запомня и него, та после да не му сбъркам името.

— Това е Валентина Олеговна — Поддържаната кимна към седналата до нея Нефелна, — сестра на съпруга ми, майка на Юля. А това е свекърва ми, Анна Алексеевна, майка на Михаил Олегович и Валентина Олеговна. Дотук всичко е ясно, нали? Или се объркахте?

Тя се усмихна така широко и приветливо, че веднага ми олекна. Може би не е толкова надменна, колкото ми се стори в началото? Ами, да. Нормална лелка, разбира затрудненията ми. Май ще намеря общ език с нея. Я сега бързичко да повторим, докато не ми е изветряло от главата: Лариса Анатолиевна — съпругата на шефа, Валентина — сестра му, старата Анна Алексеевна... или Александровна? По дяволите, забравих го вече. Не, май все пак беше Алексеевна — майката на главата на семейството. Юля — племенницата. Дана — дъщерята. Останаха младата хубавица, младежът и хлапето. Как да запомня всичко? Добре де, Фролов, не се паникьосвай, ще се справим.

— Артъом е домашният учител на Дана — продължи домакинята.

Моментално се разстроих. Значи изобщо не мога да се надявам на младежа — и той е наемен служител като мен, не знае нищо интересно. Сигурно секретарка и помощничка е сладуранката, която още не са ми представили. Очилатият Артъом стана и ми подаде ръка, която аз сърдечно стиснах: все пак е сродна душа, колега, тъй да се каже — ако ще и нищо да не знае, можем поне да бъдем приятели.

— Елена — моя далечна роднина, живее с нас — Лариса Анатолиевна посочи с леко движение сладуранката, — а Костик е неин

син.

При тези думи гласът на Лариса стана някак странен — дали студен, дали високомерен — и аз разбрах, че Елена е от категорията роднини не само далечни, но и бедни, от онези, които хората приемат заради семейните задължения и ги търпят с усилие. И тук несполука... Тя не е никаква секретарка или помощничка, а просто член на семейството, допуснат до яслата по милост.

Хубавата Елена плахо ми се усмихна, като потвърди подозренията ми за статута ѝ, а малкият Костик, подражавайки на очилатия Артъом, скочи от стола си и ми подаде тънката си ръчичка.

— Здравсти — колкото може по-добродушно казах аз и обхванах с пръсти мъничката му влажна длан.

Сложиха ме до Артъом и аз разбрах, че отсега нататък това ще бъде постоянното ми място. Искаше ми се да разбера и дали са ме наели „с хранене“, или днешната покана за семейния обяд е предизвикана изключително от необходимостта да се запознаем. Ще трябва да попитам Артъом.

Отвори се една врата и висока слаба жена внесе голям поднос, след което ловко сервира предястията. Лариса взе приборите, което всички приеха като сигнал за започване. През първите две минути аз с удоволствие похапвах от есетрата със специален сос, после си спомних вчерашната лекция на Светка и задачата си в тази къща и превключих цялото си внимание към Дана, която седеше срещу мен, до майка си. А, няма две мнения, всички в семейство Руденко обичаха и умееха да си похапват — това личеше дори по предястията, а тепърва щяха да последват супа, второ и десерт. Господи, беше страшно да гледаш Дана! Тя омиташе всичко наред: рибата, двата вида салати, хапките с някакъв пастет, определено мазен и калоричен, и то огромни порции, като при това не повдигаше очи и лицето ѝ не изразяваше ни най-малко удоволствие. Просто, както се казва, „хвърляше гориво в пещта“. Но защо яде толкова, ако това не ѝ доставя никаква радост? Организмът ѝ не се нуждае от толкова „гориво“, като се има предвид начинът ѝ на живот. Хвърлих поглед към чинията на Юля: момичето бавно и вяло си клъвваше от зелената салата и нарязаните на кръгчета пресни краставици. Това се казва умно момиче. Трябва да избира подходящ момент и да си поговоря с Лариса Анатолиевна за храненето на Дана — да готвят за нея отделно може би...

ЮЛЯ

Мразя я, мразя я, мразя я! Защо тя има всичко, а аз — нищо? Защо тая дебелогъза глупачка е извадила късмета да бъде дете на вуйчо Миша и леля Лара, а аз — на тази безполезна неудачница? Господи, не съумя дори да се разведе като хората, нищо не взе, не си поиска от татко чрез съда каквото ѝ се полага, просто си тръгна — и толкоз. Сега живеем в чуждото семейство като храненици, радваме се на всяко подаяние. А тази тъпа Данка има всичко и нищо не използва, само си седи в стаята и зубри, дебелее и изпада в неврастения. Колко възможности се губят! Би могла да пътува с родителите си, вече щеше да е обиколила половината свят, а аз щях да направя така, че тя да не може без мен, да ме обожава и слуша за всичко — тогава вуйчо Миша непременно щеше да взема и мен на тези екскурзии. Важното е да се започне, а по-нататък всичко идва от само себе си — щяха да ме водят и на разните приеми, банкети и купони, на които канят вуйчо Миша със семейството му. А щом е така, нали не могат да поведат бедно облечена роднина, не е комилфо^[1], така че вуйчо Миша щеше да ми купува скъпи дрешки и някакви украшения. А вече останалото щях да си го направя сама... Във всеки случай определено щях да си намеря свестен мъж. Да, обаче не! Тая тъпа Данка не се помръдва — нито излиза, нито пътува, нито се показва някъде. Ето на, сега са ѝ наели спортист, да ѝ свалят малко килограмите. Идиоти! Над мене така да трепереше някой...

А тоя физкултурник дори много си го бива — симпатичен е, висок. Трябва да опитам да го омотая, че инак скучая до смърт, пък и ще ядосам Данка, тя е страшно ревнива, не може да понася да ѝ вземат нещата, така че определено няма да ѝ хареса, ако НЕЙНИЯТ треньор обръща внимание на МЕН. Ами да, все е някакво развлечение. Вярно, един домашен треньор не е нещо престижно — дори да го омотая, полза от това никаква, още повече, че той куца, вярно, не много, но все пак... За какво ми е на мене сакат мъж? Но може да е временно? Вуйчо Миша каза вчера, че този Павел е претърпял автомобилна катастрофа и нещо си е повредил, затова временно е напуснал големия спорт. Е, то се знае, че няма нищо по-постоянно от временното — ето, и ние с мама

някога дойдохме тук само временно, а какво излезе? Вече толкова години живеем и на хоризонта не се забелязват никакви промени.

По дяволите, колко ми се хапва рибка! И хапка с пастет от гъши дроб бих си взела с удоволствие, но този физкултурник толкова внимателно наблюдава чиниите на всички, изучава кой какво яде, а аз трябва да му направя впечатление, така че ще се давя с краставици и няма да забелязвам деликатесите, сякаш изобщо ги няма на масата. Не, наистина, много е секси тоя спортист, непременно трябва да се заема с него. В края на краищата, дори и без планове за женитба, все ще ме заведе на някой купон, в своята компания, в клубове, където ходи, на разни интересни места, а после всичко ще дойде от само себе си... Само да се измъкна оттук, да се измъкна на всяка цена!

По-добре би било да се озова на мястото на тъпата Дана, тя и без това не цени това място. Божке, божке, вече е на петнайсет, аз на нейната възраст вече отдавна се чуках, а тя? Първо ѝ доведоха домашен учител, сега пък треньор, и двамата са млади мъже, кой от кой по-готини — абе, как поне капка женственост не се пробуди у нея! Не, седнала, забола очи в чинията и лапа ли, лапа като прасе, дори вкуса не забелязва. Колко ми се яде есетра... Мразя я! Бих я убила, честна дума. И майка ми, тая неудачница, бих пречукала — да са си компания. Тогава вуйчо Миша и леля Лара може да ме осиновят. Че какво ще им остава? Те няма да имат дъщеря, аз — майка, хем съм им кръвна роднина. Какво като съм вече голяма за осиновяване, пълнолетна съм — пак бих останала с тях, хем на мястото на Данка. Което всъщност е целта на занаятието.

А най-добре би било да убия всички и да остана единствена наследница. Добре де, Ленка и Костик може да ги оставя, те са толкова далечни роднини, че не могат да претендират за наследство, достатъчно е да ги изгоня — и край. Мога да пожая и баба Аня, тя е стара, не се нуждае от много, мога да я натикам в най-далечната стая, да я храня три пъти на ден — и толкоз. А останалото ще харча за себе си, за себе си, за себе си! Впрочем не, нали съществуват и вуйчо Володя и леля Муза, с тях ще трябва даделя, и те са наследници. Но те са едни... нищо не им трябва, живеят си само със своята тъпа наука, от пари изобщо не се интересуват. Вуйчо Володя... Е, това е то хай класа! Просто да не повярваш, че в това шантаво семейство се вдят такива хора. Красив — очите си не можеш да откъснеш! Жалко, че ми е роден

вуйчо, инак щях да знам какво да правя и никаква сива мишка като леля Муза не би ми попречила. Ами че между нас и сравнение не може да става — и слепият вижда, че аз съм по-добрата. Дори само с това, че съм по-млада. Интересно, дали вуйчо Володя поне веднъж в живота си е изневерил на своята Муза? За нищо на света не бих повярвала, че жените не се интересуват от един толкова красив и умен мъж, а сексуалният интерес, както е добре известно, е нещо заразно, като грипа, флуидите задължително предизвикват ответно вълнение. Нима нито веднъж не се е поддавал? Абе, не може да бъде! Аз например веднага усещам, когато някой се интересува от мен, и започвам да се вълнувам. Чуждият интерес ме възбужда, направо настръхвам.

Разговорът на масата нещо не е интересен, не мога и не мога да привлека вниманието на нашия физкултурник, той си шепне нещо тихичко с Артъом. Това е лошо, сега Тъомка ще му надрънка кой знае какво... Глупчото е влюбен в мен до уши, но аз не споделям любовта му, за какво ми е притрябвал тоя жалък ботаник! Само дето за да ядосам Данка, на четири-пет пъти се затваряхме в неговата стая — какво толкова, няма да се изхабя, я, замижах и изтърпях, дори се постарях да изиграя нещо като екстаз — обаче какъв кеф изпитах, когато Данка научи всичко! Е, затова сега Тъомка ме смята за своя вечна любовница, току ме причаква някъде, вира се в очите ми и ме засипва с разни мръснишки намеци — така че, ако усети съперник у физкултурника, като нищо може предварително да му съобщи, че нали, момичето е заето, да не си посегнал. Именно тези превантивни съобщения са най-вредни за мен, ще ми разрушат всички планове. Така, баба Аня май се кани да държи реч... О, господи, колко ми писна от всичко!

ОТРАЖЕНИЕ 2

АННА АЛЕКСЕЕВНА

Сега ли да кажа, или по-късно, когато си дойде Миша? Или изобщо да не говоря, да си премълча засега? Володенка е прав, трябва да направя така, както той казва, но кой знае защо ме е страх... Ето на, доживях до старост, никога не съм се страхувала от децата, цял живот съм ги командвала, а сега изведнъж ме завладява една боязън. Не смятам да кажа нищо лошо, но пак — не знам защо — малко ме е

страх. Страшно е да живееш в зависимост, постоянно се чудиш как да угодиш. От Мишка не ме е страх, той няма да ми каже и дума на обратно, и Валюшка ще ме послуша, Леночка изобщо не я слагам в сметката, тя е храненица тук, всичко това не я засяга, обаче Лариса... Ох, не я обичам, абе, каква обич — направо не мога да я търпя. Хем уж е добра съпруга на Мишенка, вярна му е, никой не е казал нещо такова за нея, и чудесни внуци ми роди — и Тарасик, и Даночка, но не, не ми е по сърце и толкоз. Както не ми беше по сърце от самото начало, така е и сега. И види се, не е случайно това. Вярно, добра съпруга е на Мишенка, грижи се за него, гледа си го, чистичък е, нахранен, обаче е лоша майка. Изпрати Тарасик да учи в чужбина, откъсна го от себе си и дори май не тъгува за него. Че къде се е чуло и видяло това — да пратиш седемнайсетгодишно момче в Англия, само, без надзор, без родителска грижа, ласка, внимание! На какво ще се научи там? На самостоятелност ли? Знам я аз тая самостоятелност, накрая родителите си за нищо ги нямат, не ги слушат, за всичко си имат собствено мнение, не признават никакви авторитети. Децата стават неуправляеми, когато родителите прекалено рано престават да ги контролират, ето това го знам определено, ненапразно толкова години съм работила в системата на народното образование. Лариска е занемарила и Даночка, нейна е вината, че момичето се превърна в не знам какво, Володенка отдавна говори на Лариса и на Мишенка, че трябва да обърнат внимание на дъщеря си, че нещо не е наред с нея, ама те все си знаеха тяхното: пълна отличничка е, учителите не могат да се нахвалят с нея, какво друго е нужно? А Дана ядеше ли, ядеше, лапаше ли, лапаше и ние някак изтървахме нещата, нали всеки ден я виждахме и не забелязахме как дебелее направо с дни. В училище се чувстваше добре, учителите я обичаха, със съучениците си се разбираше, че нали и те всеки ден я виждаха, така че нищо особено не е биело на очи. А после на Лариска ѝ хрумна да премести Даночка в някаква модерна гимназия, в която учат деца от богати семейства. И тогава се започна всичко... Момичето ходи три дни в тази гимназия, пуста да остане, слуша насмешките и подигравките — и край, дойде ѝ до гуша. Отказа не само да ходи на училище, но и изобщо да излиза от къщи. Така и не можах да разбера за какво ги измислиха тези модерни гимназии и колежи! Колко хубаво си беше по-рано: десет класа за всички, всички са равни, учат по единна, утвърдена от Министерството

на средното и специално образование програма, и учебниците им са еднакви, и системата за контрол... А сега какво? Да се чудиш къде ги учат, на какво ги учат и колко... Безобразие!

Пак добре, че Володенка някак повлия на Миша и Лариса да се заемат с Даночка. Ето, наеха треньор, може и да има полза. Защото като бяха започнали: по-добре детето да си стои вкъщи, така е по-безопасно, по-спокойно, няма защо да се шляе по дискотеки, от дискотеките се стига до момчетата, после до нощните клубове, после до наркотиците — пътеката е ясна, аха си се разсеял — и край. А моето мнение на служител на народното образование е, че детето трябва да расте в колектив и непременно да посещава учебно заведение, неговите знания и поведение трябва да бъдат контролирани не само от педагозите, но и от връстниците му, само тогава то може да израсне като истински човек. Ама те мигар ме слушат? Не, не съм права, Мишенка и Володя безспорно се вслушват в мнението ми, но си вършат нещата посвоему. Не, пак не съм права — Володенка прави каквото му казвам, обаче Миша съвсем е изпаднал под влиянието на Лариска, само нея гледа в устата и не прави нищо против нейната воля. Той иначе е добро момче, послушно е, винаги ме е уважавал и обичал, ама Лариска съвсем го развали. Виж, Муза, жената на Володюшка, е съвсем друго нещо — снаха за чудо и приказ. И внимателна, и спокойна, и мен уважава, и мъжа си обича, и не натрапва мнението си на никого, за всичко слуша Володя. Жалко само, че е бездетна, слабичка е, нефелна, да се чудиш от какво ли е жива, ама то е както бог реши, той си знае на кого колко дечица да даде. И без това си имам трима внуци — двечките на Мишенка и Юлечка на Валюшка, стигат ми. Щом Володя и Муза си живеят щастливо без деца — тъй да бъде. Макар че аз не разбирам как може човек да е щастлив без деца — ние с Олег Семьонович имяхме четири, аз и повече щях да родя, ако не беше Ванечка. След Ванечка ме достраша. Ето, сега ми останаха трички — най-големият Миша, средната Валюшка и най-малкият Володенка.

Ванечка... Е, дали да кажа сега, или да почакам друг момент? Не, ще почакам, докато си дойде Миша. Това засяга и него.

А това момче, Павел, не е много добре възпитано. Кой ли го е намерил? Миша ли? Или Лариска? Кой знае какъв е уличник. Как може — за пръв път идваш в една къща и без костюм, без вратовръзка? Какви са тия обноски — да отидеш с дънки на място, където още не те

познават? И не се представи както трябва, Лариска само спомена, че се казва Павел, нито фамилието му име чухме, нито биографията. Е, то нейното хубаво, ще прощавате, възпитание и без това всички го знаят, ама момчето? Какви са родителите му? Какво образование има? Къде и какво е работил? Сега трябваше да ни разкаже на всички, та всички да знаем какъв човек ни влиза в къщата, защото той може и да е крадец или бандит, или — което е най-страшно — да развърта малолетни момичета. Какво знаем за него? Нищо. А той, вместо да ни се представи на всички, седи и си шепне с Артър. Не е работа това, невъзпитано е. Ще трябва да кажа на Миша... Впрочем не, май е по-добре да се оплача на Володенка, той може да повлияе на Миша. Виж ти, как се обръща животът — Володенка ми е най-малкият от живите ми деца, а се постави като най-голям, той наистина е най-умният и най-добрият от тримата. Кой би помислил, че ще стане такъв?

Като малък той... Абе, защо ли да си спомням! Когато беше малък, ние с Олег Семьонович, царство му небесно, бяхме сигурни, че от него нищо няма да излезе, че няма да стане истински човек и целият му живот ще тръгне накриво. Струваше ни се, че е коравосърдечен, бездушен, студен. Как се държа в деня, когато Ванечка почина... Дори ми е болно да си спомням. Тогава си помислихме, че изобщо не е човек. Пък и после... Ама се оправи и изпревари всички по човештина — и Мишенка, и Валюшка. И жена си избра сваята, не като Миша. За Валюшка пък хич не ми се говори, нейният семеен живот се провали напълно.

Край, решено — щом Миша седне на масата — ще го кажа. А сега ще предупредя всички.

— Моля за малко внимание! Когато дойде синът ми, ще ви съобща нещо.

ОТРАЖЕНИЕ 3

АРТЪМ

Ах, тази Юлка, голяма е артистка! Вече се лепна за новичкия, за Паша. Глупачка, чуди се какво да прави от скука и само търси каква интрига да скрои. Седи уж кротичко, ровичка в чинията с мижавите зеленчуци, щото нали, вижте я каква е замечтана и интересна, храни се само с въздух и капчица роса, иска да направи впечатление на Павел.

Обаче аз ли не знам какъв апетит има! Апетит, наследствена черта на цялото семейство Руденко — тук всички са луди по солидното и вкусно ядене. Юлка просто е извадила късмет с обмяната на веществата, колкото и да яде — остава си стройничка и изящна, инак лапа като разпрана! На Дана, горката, не ѝ е провървяло в това отношение, но това не е нейна вина, а стройната фигура на Юлка не е нейна заслуга. Така е решила природата. Дана е най-нормалното същество в това семейство, главата ѝ е наред, а на всички останали дъската им хлопа по малко. Елена трепери постоянно като заешка опашка, гледа да угоди на всички, просто се вманиачава. Валентина тайно си попийва и мисли, че никой не го забелязва. Лариса Анатолиевна се прави на грандама и се вбесява, задето мъжът ѝ не ѝ осигурява начина на живот, който според нейните представи трябва да води. Вярно, Михаил Олегович е нормален човек, не се прави на какъвто не е, по пари ходи, а живее така, сякаш има малък бизнес, дори се занимава с някаква благотворителност, но именно това е някак подозрително. Когато един човек има сто рубли, а живее сякаш има само десет, съгласете се, това поражда някои въпроси. С една дума, не всичко е ясно около него. И братчето му, Владимир Олегович, не е много прозрачен. От една страна, уж всичко за него е известно: учен, социална психология и тем подобни, и жена му е учена мишка, кротка и безропотна, на пръв поглед — никакви подводни камъни, но има нещо странно у него. Всичко му е в повече: прекалено добър, прекалено умен, прекалено изтънчен. Не буди подозрения — има всякакви хора, включително и такива, но дразни извънредно много. И жена му е доста особена, идва тук много рядко, да речем, веднъж на два-три месеца, и то за кратко, докато самият Владимир Олегович е тук всеки божи ден — не току-така живее в съседната сграда. На пръв поглед може да изглежда, че Владимир Олегович обича майка си, сестра си и брат си и ги навестява всеки ден, а жена му Муза Станиславовна не е в много добри отношения с роднините, тук не я посрещат добре, та затова се старее да не се натрапва. Какво пък, случва се. Да, но всъщност изобщо не е така. Старата Анна Алексеевна обожава Муза, откога работя с Дана — вече втора година започна — а от старицата съм чувал само похвали за снаха ѝ, и то абсолютно искрени. Изглежда и Лариса Анатолиевна няма нищо против Муза: във всеки случай не съм чувал лоша дума за нея от никого тук. А и според

мен е сваятна женица, доброжелателна, няма у нея никаква злъч, никакви задни мисли, макар че наистина съвсем малко я познавам. Но пак не разбирам защо толкова рядко идва тук. И още една странност: Владимир Олегович е абсолютно висококачествен мъж, стилиен — съвсем обективно го оценявам. Жените сигурно са луди по него. Той обаче си е избрал Муза Станиславовна — нищо особено наглед — и живее с нея вече дълги години, и то не заради децата, както се случва в много семейства. И това е необичайното. С една дума, не семейство, а пълна загадка.

Юлка пък е съвсем специален случай. Лакоми се за вуйчовите си пари, и то толкова явно, че само слепец не би забелязал. Но в тази къща изглежда всички са слепи, защото освен мен никой друг не смята така, всички вземат демонстративната обич на Юлка към вуйчо ѝ за чиста монета. Ох, колко ѝ се иска да живее богато! И как беснее, задето няма никакъв достъп до парите! Вуйчо ѝ Миша и леля ѝ Лариса я държат строго, не ѝ дават джобни, смятат, че тя вече е голяма и трябва сама да се издържа, че е достатъчно и това, че са дали на нея и майка ѝ безплатен покрив над главите и я хранят, а всичко останало — ако обичаш, сама си го осигурявай. Как ли само не се подмазва Юлка на вуйчо си и леля си, как ли не се опитва да се сближи с тях — надява се да станат по-щедри към нея. Всичко това е съшито с бели конци, но кой знае защо никой нищо не схваща. Впрочем неслучайно казват, че отстрани се вижда по-ясно, а отблизо човек никога нищо не различава. А тъй като нашата Юленка няма парички, не може да обикаля клубове и други интересни места, скучае и от скука крои разни интрижки в къщата, та после да си създаде изкуствени вълнения и с удоволствие да си ги предъква. (Какви мисли редя, а. Ама и аз съм един учител... Жалко, че моята учителка по литература сега не ме чува — щеше да се зарадва на моя чудесен и богат руски език!) С една дума, че нашата Юленка е специален случай, аз го схванах още през първата седмица от работата си при Руденко и страшно се уплаших, че може да ми създаде неприятности и да ме изхвърлят отгук като мръсно коте, а аз никак не искам да загубя работата си — те плащат щедро, къде другаде бих печелил толкова? Затова реших да опитомя хлапачката, че да не ме забърква в интригите си. Не е трудна работа, трябва само да се съешим два-три пъти, да го направя от сърце, със себеотдаване, а после вече може и да не се напъвам много, просто постоянно да се преструвам, че

страшно много се интересувам от нея, и да ѝ намеквам, че с удоволствие бих... само дето обстановката не позволява. С една дума, проверен принцип, никога не ме е подвеждал. Вече почти година успявам да крепя у Юля увереността, че съм влюбен до уши, и тя е напълно доволна, вкарала ме е в списъка на победите си и е повишила самооценката си. Поне през тази година нито веднъж не ме е натопявала в нищо, което всъщност беше целта на занятието. Сега ще се захване с Паша, това са много мускули и тя за нищо на света не би пропуснала такава възможност — съвсем се е изтормозила от безделие, горката, учи в някакъв платен институт (не ѝ стигна мозъкът да влезе в държавен, но за образованието ѝ добрият вуйчо Миша естествено даде пари), не проявява никакъв интерес към ученето, чете съвсем малко, та затова си блъска главата да търси вътрешно жилищни развлечения. А какво по-добро развлечение от това, да насъскаш стария срещу новия любовник на тема ревност? Хем и да наблюдаваш как ще страда Дана, която има такава забавна черта в характера: не обича да ѝ вземат нещата, при това този механизъм се разпростира и върху ситуации, при които някой ѝ отнема вниманието на нейния преподавател. Тъй като общувам с Дана ежедневно и отдавна, в това отношение всичко ми е ясно. Момичето е изкуствено изтръгнато от нормалния живот и е принудено да гради собствен свят, но по силата на обективните обстоятелства той се оказва много тесен, много беден, малък и всяка негова подробност, всеки елемент става ценен като злато, така че да се разделиш с него е все едно да загубиш половин царство. Когато имаш трийсет съученици, загубата на вниманието на един приятел се преживява лесно, защото наоколо има много други хора, има различни възможности за нови връзки. Когато нямаш никого, освен членовете на семейството си и един учител, тогава е съвършено естествено да искаш този учител да се занимава само с теб и да не се пилее по други хора. Аз, глупакът, разбрах това много късно, а когато опитомяха Юлка, нямах и представа, тъкмо затова не можех да предположа колко ще се разстрои Дана, когато схване какво сме направили с братовчедка ѝ. Сега вече няма да допусна такава грешка — първо, жал ми е за Дана, искрено се привързах към нея, тя ми стана нещо като по-малка сестра, и второ, държа на работата си и никак не ми се иска Богдана да се оплаче от мен и да ме уволнят. А, не на мене тия, не съм глупакът, за когото ме мислите, мадмоазел Юлия. Трябва

непременно да предупредя и Павел, да не направи глупости и той. За него тази работа може и да не е много ценна, но искам да щадя нервната система на Дана.

Методично складирам в стомаха си деликатесите и с тих шепот въвеждам новия в ситуацията, обяснявам му как е организирано тук домашното обучение на Дана. Павел ме слуша внимателно, с неподправен интерес, дори задава въпроси и аз започвам да чувствам, че в негово лице ще намеря и разбиране, и подкрепа, и приятелство, което никак не е излишно, когато прекарваш целия си работен ден сред странни хора, които не разбираш.

— Значи ти се занимаваш с Дана от девет до два — уточнява Павел, — а после? Обядваш и се прибиращ вкъщи, така ли?

— Да бе, как не — тросвам се аз. — Отивам си в стаята и чакам да дойде време да проверя домашното. Отпуснаха ми тук една стаичка. И на тебе ще дадат.

— Защо, не може ли да провериш домашното на другия ден? — учудва се той. — Нали в училище учителите първо преглеждат домашните, после преподават новия материал. При вас не е ли така?

— При нас не е. Ако губя половината час за проверка на домашното, не остава достатъчно време за новия материал. Сега се изисква много по-голям обем знания от преди, така че децата да могат успешно да учат в институт и да усвояват професия. Татко и мама Руденко искат Дана да получи много добра подготовка, разбираш ли? Не каква да е, а наистина много добра. Тя е много умна, старателна е, има прекрасна памет, така че усвоява хуманитарните науки самостоятелно, а всичко останало е моя работа. Физика, химия, математика, биология — и всичко това в разширен обем, практически в институтски, плюс компютърна грамотност, програмиране и така нататък. Разбери, в нашата страна никак не обичат децата да учат вкъщи и да се явяват на изпити като частни ученици, затова от тях дерат три кожи. Едно е детето да е инвалид, да е приковано към количката или към леглото — тогава, разбира се, всички благородно правят отстъпки и си затварят очите за явни пропуски в знанията им, когато обаче им се струва, че детето не посещава училище от глезотия, ела да видиш. Нали не мога да допусна моята ученичка да не издържи годишен изпит — затова ѝ давам много повече, отколкото изисква програмата. Затова работим и сутрин, и следобед: сутрин върху новия

материал, следобед — преговор и хуманитарните предмети. Дана чете, аз седя до нея и контролирам, отговарям на въпросите ѝ, ако нещо не разбира, после проверявам как е запомнила и усвоила прочетеното. Така че ние с теб ще работим на две смени: от седем до девет сутринта ще е твоята, после от девет до два — моята, после обяд, от три до седем е пак мой ред, а вече от седем до девет вечерта си ти. Разбра ли?

— Разбрах — кима Павел. — А в колко часа си ляга Дана?

— Това вече не знам — свивам рамене аз. — Понякога след нашите часове тя гледа телевизия и чете, понякога отива при леля си и чичо си, те живеят в съседната сграда. Излиза от къщи само за да ги посети, и то чака да се мръкне, защото се стеснява, страхува се, че на улицата някой мизерник може да започне да ѝ се подиграва. Всъщност не знам как ще се подредят нещата сега. Докато те нямаше, Дана след обяда си почиваше, четеше, гледаше телевизия до пет, а от пет до девет с нея се занимавах аз. Сега нещата се разместват по време, така че ми е трудно да кажа...

— Слушай, а как е станало така, че момичето толкова е напълняло? — интересува се спортистът. — Не са ли ти казвали? Защото явно не се е случило за един месец, къде са гледали всички?

Споделям това, което знам. За старото училище, за новата гимназия и така нататък. Павел слуша, кима, потропва с пръсти по масата. С периферното си зрение забелязвам, че старата чува това потропване и поглежда към нас неодобрително. Тя е поборница за добри обноски и доколкото съм успял да разбера, представата ѝ за добри обноски е основана върху образа за правилно поведение на учениците в присъствието на учителите. Да седят правилно, с изправен гръб и ръце, поставени на чина пред тях, да не се въртят, да не си шепнат, да не се разсейват от процеса, бил той усвояване на знанията или изяждане на обяда, да бъдат учтиви, да стават, когато ги заговарят по-възрастни, и така нататък.

— Дана е добро момиче, умно — завършвам повествованието си и моля: — Постарай се да направиш така, че да ѝ поолекне животът.

— Ще се постарая.

— Имаш опит, нали?

— Нямам — признава Павел и аз мислено аплодирам честността му. — Със спортната подготовка бих се справил без проблеми, но умът ми не го побира какво ще правя с това тегло. Ами че тя няма да

издържи никакви натоварвания, сърцето ѝ просто е слабичко, а без натоварвания килограмите няма да си отидат. Между другото, Артъом, кой тук командва кухнята?

— Лариса Анатолиевна. Е, и разбира се Нина, домашната помощница. Тоест Нина купува продуктите и готви, а какво точно да се купува и готви — това го решава Лариса. За всеки случай имай предвид, че тук се яде по много и все тлъсто, така че ако имаш проблеми с черния дроб или със стомаха...

— А, не, всичко ми е наред.

— Абе, аз да те предупредя...

— Благодаря. Как мислиш, удобно ли е да помоля Лариса Анатолиевна за Дана да се готви отделно? Проблемът трябва да се решава комплексно. С храна като днешната на масата тя никога няма да отслабне, ако ще и да се претрепя от работа.

— Мисля, че е удобно. Та тя ѝ е майка в края на краищата и двамата с мъжа ѝ са те поканили тук именно за да решаваш този проблем. Нали ще помолиш не заради себе си, а заради работата.

Виждам, че Павел се кани да ми зададе поредния си въпрос, но не успява, защото се разнася властният глас на старата Анна Алексеевна:

— Моля за малко внимание! Имам да ви съобщя нещо...

ОТРАЖЕНИЕ 4

МИХАИЛ

Закъснявам за обяд, но това не ме трогва особено. Мразя тези семейни трапези, тези общи сбирки. Мразя и дома си във вида, в който съществува. Винаги съм искал да живея със своето семейство, с Ларка и децата и наоколо да няма други хора, а се получи така, че вкъщи се озоваха и Валентина с дъщеря си, и майка ми, и Лена със сина си. Не дом, а направо хан. И всеки си има свое мнение, свои желання и всички искат нещо, и на всички нещо им трябва. Дойдоха ми до гуша! Не разбирам как се оставих да ме въвлекат във всичко това... Пак добре, че Володка живее отделно, но майка ми просто бленува и той да се премести у нас. Мога да я разбера — тя е пенсионерка, стои си вкъщи, скучае и колкото повече хора има в жилището, толкова ѝ е по-приятно, винаги има някой, с когото може да размени дума, и освен

това, когато всички са пред очите на всички, винаги има какво да обсъди човек и да разкритикува някого. Но за какво ми е на мен цялата тая бъркотия?

Днес трябва да дойде новият треньор на Дана, наредих му да пристигне до два часа, интересно дали е дошъл навреме, или е закъснял? Ако е закъснял още първия път — ще му направя забележка, след втория ще го изгоня и ще търся друг. Няма да търпя неподчинение, разхайтеност и недисциплинираност. Това момче трябва да се хареса на Ларка, знам какви мъже ѝ допадат и той е точно такъв, но пак ще го изгоня, ако нещо не ми допадне на мен, няма да се водя по акъла на Ларка. Много важно какво ѝ харесвало и какво не. Леле, ами че днес е събота, откъде на Садовое колцо такова задръстване? Впрочем, дори е по-добре, нека те приключат с обяда и се разотидат, после ще хапна сам, така дори ще ми е по-спокойно. Докато сме спрели, още веднъж ще звънна на Давид, той се занимава с доставка на оборудване за фитнес клубове, още снощи го предупредих, че днес ще правя голяма покупка, но за всеки случай трябва да проверя дали той си е на мястото. Няма защо да отлагам, Павел трябва вече да е огледал всичко, да е преценил и да е направил списък какво трябва да се купи за заниманията му с Дана, така че ще мога веднага да пратя при Давид човек с кола. Вечерта ще докарат всичко и утре Дана вече ще може да спортува. Че защо да бавя нещата? Щом решението е взето, трябва веднага да се изпълнява. Да, трябва да се обадя и на мебелировчика — нали трябва да подготвим стаята за треньора. Ако Дана не хареса този треньор... Абе, какво от това — щом съм решил, че трябва да спортува, значи ще спортува, само това ми липсваше — да се тревожа какво харесва и какво не харесва дъщеря ми.

Така доникъде няма да стигна. Макар че с ръка на сърцето трябва да си призная, че съм по-спокоен, когато Дана е постоянно вкъщи. Сега животът е един... С една дума, опасен за младежите — току-виж се събрала с лоша компания, после в чудо ще се видим. Но Володка, дяволите да го вземат, не спира да повтаря, че лишаваме детето от възможността за нормална социална адаптация... с една дума, такива страхотии ми втълпи, нали е, видите ли, социален психолог, ловко жонглира с думите, а майка ми, тая стара глупачка, просто се размеква и на всичко му вярва. Не, Володка наистина говори верни неща, ако трябва да съм обективен, и целият ужас е там, че нищо не мога да му

възразя, нямам аргументи — до такава степен е прав. А аз не съм прав и не ми е притрябвала неговата истина, но как, как да заявя на глас, че не съм съгласен? Излиза, че не желая щастieto на дъщеря си. С една дума, нямам оръжие срещу Володка, а майка ми вечно му приглася. Макар да е глупава, аз я обичам и не искам да я разстройвам, затова съм снизходителен към прищевките ѝ. Нищо такова нямаше да се случи, ако живеехме отделно, ако всеки си седеше в своята ясла и дъвчеше своето сено. Обаче не, нали „семейството трябва да е заедно, рамо до рамо, трябва да бъдем близки, да си помагаме“. Мигар някой спори за това? Разбира се, че е необходимо. Но човек трябва да живее и за себе си. Със собственото си семейство, а не сред някаква огромна тайфа. Но да не искаш да живееш с близките си роднини е срамно и е невъзможно да намериш прилични аргументи защо не искаш да живееш заедно с родната си сестра и старата си майка. Колко хубаво беше, когато живеехме отделно! Аз с Ларка и децата — в дома си, майка ми — в хубав апартамент, тя след смъртта на тате дори завъртя някаква любовна историйка с някакъв дядо от входа. Валя живееше с мъжа си и дъщеря си. Володка — със своята мършава Муза. И всички се чувствахме прекрасно! Канех се да построя къща извън града, вече бях харесал парцел и бях започнал преговори за купуването му, но точно тогава Володка се набърка с инициативата си майка ни да живее с нас. Остарявала вече, трудно ѝ било сама и разни такива. И после, толкова обичала внуците си, искала да ги вижда по-често, а колкото повече остарявала, толкова по-трудно ѝ ставало да пътува до нас през целия град. Какво да възрази човек? Нищо. Пък и нямах нищо против, с удоволствие бях готов да я взема в извънградската къща, точно така казах и на Володка — почакай една година, като я построя, ще взема мама. Леле, как избухна! „Как така — вика — ще строиш?! Къде си решил да прибереш мама? Извън града? На края на света? Какво ще прави тя там? Ще ти пази къщата ли? Тя си има приятелки в Москва, оня дядо от входа, има две гробища, на които ходи, на едното е погребан тате, на другото — Ванечка, най-редовно ги посещава. Обича да ходи на театър, на концерти и как си го представяш това: възрастна жена цял ден сама извън града — нито съсед, нито приятели, никой. Ами ако тръгнеш на курорт? Как ще я оставиш сама на онова затънтено място?“ И аз не намерих какво да му отговоря. А той се разбърза да навива мама, че не бива да се мести с мен извън града, че

там направо ще предаде богу дух. И мама взе да му приглася: „Как тъй, сине, да умра ли искаш, целия си живот съм прекарала в Москва, а ти се каниш да ме откъснеш от живота, с който съм свикнала, и да ме затвориш вкъщи“. С една дума, принудих се да купя цял етаж, да направя ремонт и да остана в града. Ларка направо беше бясна цяла година — толкова ѝ се искаше като истинска съпруга на крупен бизнесмен да има собствена къща извън града. И досега не може да ми прости, че заради мама останахме в Москва.

После и Лена... Пак Володка се завайка, а нямах какво да му възразя. После Валентина напусна мъжа си, не се захвана с подялба на апартамента. Нали не можеш да зарежеш родната си сестра и племенницата си на улицата. Та малко по малко се събра цял колхоз хора. И уж всичко е така, както трябва да бъде, по роднински, ама не ми е по сърце. Не го искам. Мразя това положение.

Кой идиот е измислил това правило, че хората трябва да обичат роднините си и да се стремят да бъдат близо до тях? Ето този идиот го мразя най-много. Човек трябва да обича себе си и хората, които обича, а не онези, които трябва да обича. Мразя и онзи идиот, дето е измислил, че да обичаш, означава постоянно да си заедно с хората, които обичаш, и да общуваш с тях. Или този идиот беше един и същ? Да, аз обичам майка си и сестра си Валентина, но не искам да живея с тях!!! Не искам!!! Не искам и да общувам с тях!!! До гуша са ми дошли всички. Мразя ги.

Искам спокойствие. Тишина искам. Ларка, Тарас и Дана да си стоят вкъщи и да не се шляят насам-натам, та да си нямам главоболия. Да се прибирам вечер в тих апартамент, където няма никого, освен тях, да ми се усмихват мълчешком, за да ми показват, че всичко е наред, да ми дават да ям и да ме оставят сам. Никой да не ми говори, за нищо да не ме питат и да не ми мътят главата с приказките си. Разговорите в работата са ми достатъчни, вкъщи искам да помълча и да се отпусна, а не да изпълнявам някакъв безкраен и безсмислен роднинско-семеен дълг. Искам Тарас да се върне от онази тъпа Англия, страхувам се за него, да си учи вкъщи. Как не ми се искаше да го пускам! Но Ларка ми изяде джигера: „Децата на приличните хора задължително учат в Англия, какво ще си помислят, ако нашият син...“ и така нататък. Ама по дяволите Ларка, да си навре собственото мнение в собствения си голям задник, няма тя да ме командва мене, обаче се намеси Володка,

вярно, не сам, мисля, че Тарас го беше помолил да поговори с мен — много искаше да учи в чужбина. А срещу аргументите на Володка аз не мога да намеря думи. Езиковата среда, носителите на езика, приучването към самоконтрол и разни такива. Всички ме стиснаха за гушата. Писна ми от тях. По-лесно беше да го направя, отколкото да им обясня, че не ми се ще. Та така се получи, че в собствения ми дом всички живеят, както искат, само аз не. Как става така, бе? Защо? Не мога и не мога да разбере този механизъм, който ми съсипва живота.

Ето че пристигнах. Четири без петнайсет. Точно както бях обещал. Дано вече всички да са се омели от трапезарията, та с Павел да останем сами и да се разберем за всичко.

Да, обаче не. Чувам гласове и разбирам, че те все още са на масата. Да можеше хич да не ги виждам...

— Ето го и Михаил Олегович — тържествено произнася майка ми и на мен по навик ми става неприятно. Откъде са взели хората тази привичка — да наричат съпрузите и децата си на име и бащино, за да подчертаят тяхната значимост и тежест в очите на околните? То си е ясно, че тате винаги е бил за мама просто Олег или дори Олеженка, обаче не, сега тя го нарича само Олег Семьонович и по никакъв друг начин. И мен пред хора ме нарича Михаил Олегович — вероятно за да не би на тези хора дори през ум да им мине, че съм простосмъртен и че за някого, пък дори и за собствената си майка, бих могъл да бъда просто Мишка. Пази ми реномето. Абе, за какво изобщо ми е потрябвало това реноме в собствения ми апартамент и сред собствените ми близки?! Моята репутация е моята работа и моите пари, а как ме наричат вкъщи няма никакво значение.

Сядам мълчаливо на мястото си, до Ларка. Всички са налице, и новият треньор е тук. Това е добре, значи не са забравили да го поканят на масата, не са забравили, че наредих да го нахранят. Само да бяха се опитали да забравят и да не изпълнят нареждането ми...

— Нина! — крещи с цяло гърло Ларка и аз едва се сдържам да не скръцна със зъби: какво гласище, боже! Защо, питам, трябва да се крещи така? Да си беше повдигнала задника, да беше направила две крачки до вратата към кухнята и да беше казала на Нина да сервира, нямаше да се преумори. Откъде у нея тия господарски маниери? Нали беше момиче от обикновено семейство, нормално момиче, вкъщи правеше всичко сама, когато бяхме млади — и переше, и чистеше, и

готвеше. Какви гозби въртеше — пръстите си да оближеш и да ги глътнеш заедно с езика! Струва ми се, че само затова се влюбих в нея навремето и я взех за жена. И къде се дяна всичко това сега?

Оглеждам масата. Всички отдавна са се нахранили, купичките с бисквити и бонбони са преполовени, чайт и кафето също са изпити. И защо, питам аз, още седят тук? Сега Нина ще ми донесе обяда, ще започна да се храня, а те какво — в устата ли ще ме гледат? Приятна перспектива. Дефектите на съвместния живот с роднини. Гадост.

Трябва някак да им подсказва да си вървят и да не ми пречат.

— Мамо, защо не отидеш да си полегнеш? — питам дипломатично. Винаги след обяд мама си ляга да подремне час, час и половина.

— Чаках те да се прибереш, за да направя едно съобщение. След като попита, веднага ще го кажа: трябва по-често да ходим на гробищата. Вярно, всички сте заети, но в събота и неделя имате време, така че всяка събота ще ходим при Ванечка, а в неделите — при Олег Семьонович. Да подреждаме гробовете, да подменяме цветята, да мием паметниците. На Ванечка и Олег Семьонович ще им бъде приятно, че не ги забравяме и се грижим за тях.

Останах като гръмнат. Май не само аз, защото физиономиите на всички се изопнаха. Спокойни останаха само Лена, Костик, Артjom и Павел. Е, за Костик е ясно, нали е още малък, той изобщо не разбира за какво става дума. Лена разбира, но това не се отнася за нея, Ванечка и баща ми не са ѝ роднини, тя никога не ги е виждала, Артjom също е външен човек, както и Павел, а всички останали са в шок. Включително и аз.

Какви ги измисля майка ми? От къде на къде? Ваня почина преди двайсет и пет години, от смъртта на тате също мина доста време — почти десет години. Хайде, разбирам, когато през първите девет дена хората ходят на гробищата ежедневно, до четирийсетия ден — веднъж седмично, през първата година — всеки месец, но после? Пет дни в седмицата да работиш, почивните дни да посвещаваш на обслужване паметта на мъртвите — и така чак до края на живота си? Защо? В името на какво?

Но как да възразя? Как може човек да каже на майка си, че не иска да ходи на гробищата при баща си и брат си? Как ще му се обърне езикът? Нима тя сама го е измислила? Или пак Володка се е намесил?

Но не, не може да бъде това да е негова идея, та нали тогава и той ще трябва да идва. Значи сама го е измислила. Впрочем, той работи в почивните дни...

— Мамо — продумвам внимателно, — всички тук сме хора работещи, заети, всички планираме за почивните дни работи, които не успяваме да свършим през работната седмица...

— Първо, жена ти не работи — мама хвърля изпепеляващ поглед на Ларка, — но за нея това се отнася в по-малка степен, защото нито Ванечка, нито Олег Семьонович са й роднини. Разбира се, ти си много зает с бизнеса си и аз не настоявам да почиташ по съответния начин паметта на баща си и брат си, но имай предвид: аз взех решение и вече ще ходя на гробищата всяка събота и неделя. Така че бъди така любезен да ми осигуряваш кола и шофьор. Не искам един прекрасен ден да чуя, че колата е повредена или шофьорът се е разболял. Започвам да ходя от утре. А вие — както искате.

Тя става от масата и гордо се оттегля. А ние оставаме, меко казано, като в небрано лозе. Ах, тази моя хитра, изпечена в задкулисните игри майчица! Нарочно е запазила съобщението си за такъв момент, когато присъстват външни хора и аз няма да мога да говоря открито, за да не избухне семеен скандал. Естествено, всички си премълчаха, нали у нас всички са добре възпитани — никой не гъкна, не се възмути, дори не се изненада открито. Задавиха се, но преглътнаха. И какво ще правя сега с всичко това? Майка ми започва демонстративно да ходи по гробища, а аз? Добре, да речем, че имам работа до гуша и още от сутринта съм отишъл в офиса. Но ако съм си вкъщи, ако просто искам да си почина, да полежа на дивана с вестник в ръце или да погледам по телевизията футболен мач или някакъв екшън? Мога ли да отида с приятели на баня или за риба? В края на краищата, имам ли право да остана в почивен ден със семейството си, с жена си и дъщеря си? Или нямам? На Володка му е лесно, той не живее с нас и няма да вижда тези демонстративни поемания към гробищата, ами аз какво ще правя? Всеки почивен ден ще се измъквам рано-рано от къщи като хлапак, направил беля, като се преструвам, че имам много работа, спешни договори и важни преговори, така ли? Може би вече трябва съвсем да се пренеса в офиса и да живее там постоянно, а вкъщи да идвам на гости веднъж седмично за по час-два?

Или аз съм глупак, а майка ми е права? Може би нещо не разбирам в този живот и гробовете на близките трябва да се посещават всяка седмица в продължение на десетилетия? Може би съм морален изрод? Нали не е възможно едно общоприето етично правило, с което всички са съгласни и срещу което никой не възразява, да принуждава човек да осакатява собствения си живот. Излиза, че ако спазването на правилото съсипва нечий живот, то или правилото е неправилно, или животът е организиран зле. Аз не мога да опровергая правилото. Нямам аргументи. Трябва ли да се ходи на гробища? Трябва. Трябва ли да се почита паметта на мъртвите? Трябва. Трябва ли човек да уважава майка си? Също трябва. Може ли да се противоречи на майка? Не може, това е очевидно. Ето четири правила — кое от кое по-правилни, а в какво превръщат те моя живот? В идиотизъм.

Нима целият проблем е, че животът ми е организиран някак неправилно?

---

[1] Comme il faut! — Както трябва (фр.) — Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

Извадих късмет със следователката. В смисъл, че тя наистина е лелка строга и заядлива, както си е редно за следовател, но след двата дни изтощителни разпити все пак разбра, че нямам нищо общо с убийството и може само да ме използва като свидетел, но пък пълноценен свидетел, който е наблюдавал живота на семейство Руденко в продължение на две години, практически ежедневно (не ми се полагаха почивни дни и оставах свободен само когато шефът милостиво решаваше, че за един ден може да се направи прекъсване).

Когато разбра, че с артилерийска атака, тоест по горещи следи, престъплението не може да се разкрие, тя рязко забави скоростта и започна бавно, с чувство и вкус, да се рови в сложнотиите на вътрешносемейната ситуация. За това ѝ беше от полза и обстоятелството, че никой от семейство Руденко не обикаляше от врата на врата с настоявания колкото може по-бързо да бъде открит престъпникът и с обвинения, че милицията и прокуратурата бездействат. Е, много ясно — ако убиецът беше външен човек, друга работа, но в случая всички разбираха, че отровителят е някой от тях. Какво да правиш при това положение? Как да се държиш? Да настояваш за по-бързо откриване и наказване на убиеца, който със сигурност (няма други варианти) ще се окаже твой близък, любим човек? Или да уговаряш следователя да не се трепе и да забави диренето, като по този начин навлечеш сериозни подозрения върху себе си? Мога да си представя как се тормози всеки от тях. Впрочем не: почти всеки. Защото един от тях — убиецът — изобщо не се тормози, поставен пред нравствен избор. Него го тормози страхът от разобличаване. Но нали все пак го тормози...

Следователката, Галина Сергеевна Парфенюк, по възраст можеше да ми бъде майка. Предполагах, че всъщност е по-млада, но изглеждаше на цели петдесет и пет и когато разбра, че по никакъв начин не мога да бъда заподозрян, започна да се държи с мен покровителски: черпеше ме с чай с домашни сандвичи и пирожки

собствено производство, грижовно ме питаше защо очите ми са уморени, а когато отваряше прозорчето, все питаше дали не ми духа. А тя отваряше и малкото прозорче, и големия прозорец непрекъснато, като ми обясняваше, че страда от дихателна недостатъчност и постоянно не ѝ достига въздух.

— И тъй, Пашенка, стигнахме до това, че в първия момент семейство Руденко ти се видяло голямо и задружно. Колко време трая този първи момент? Ден, два?

— Около седмица.

— А после какво се случи? Започнал си да се съмняваш, че са толкова задружни?

— Разбирате ли, Галина Сергеевна, всичко не е така гладко, както го описвате вие. Например, още през първия ден разбрах, че Юля не обича Дана, но това ми се видя... ами, да речем, нормално. Едната е красива и бедна, другата — грозна и богата, също като в роман. Неприязънта на едното момиче към другото изглежда съвършено естествено, особено като имаме предвид младостта и глупостта им. Ревност, завист и така нататък. Така че за мен тази неприязън не беше знак, че в семейството не всичко е наред. Виж, след около седмица или може би десетина дни...

* * *

Първият ми работен ден беше в неделя. Можете да си представите възторга ми: в неделя в седем сутринта да тръгвам за работа. Ами че аз никога в живота си не бях излизал толкова рано в почивен ден! Впрочем, да не си кривя душата — през последните месеци всички дни бяха почивни за мен. Бях отвикнал да ставам толкова рано. За сметка на това изпитах удоволствие от шофирането по пустите улици. Нормалните хора още спят, а аз, като същински глупак... Абе, хайде, за толкова пари...

Отвори ми лично шефът, Михаил Олегович, и по вида му личеше, че е станал отдавна. Сън ли не го хваща? Или си е „чучулига“ по природа?

— Браво — поздрави ме мрачно, — не закъсня. Закусвал ли си?

Реших да не се правя на интересен и казах истината:

— Не, не успях. Отвикнал съм да ставам рано, а не исках да закъснявам.

— Правилно — кимна той одобрително. — Дана вече е станала, току-що будилникът ѝ звънна, чух го, а ние с тебе ще пием кафе, докато тя се мие. Това е само за първия път, ще ѝ кажа да си навива будилника за седем без петнайсет и когато дойдеш, да е готова.

Последвах го във вече познатата трапезария, където според всички правила на скъпите хотели беше сервирана изцяло европейска закуска и дори имаше три прозрачни кани с прясно изцедени сокове — ако съдя по цвета: портокалов, от моркови и от цвекло. Но тези сокове бяха единственият диетичен продукт на масата, всичко останало се оказа, както снощи ме беше предупредил Артъм, тлъсто и тежко. Добре, че нямам проблеми с теглото, така че си позволих да си намажа мекото пухкаво бяло хлебче с висококалоричния пастет, който още вчера много ми беше харесал.

— Купих всичко, което заръча — започна Михаил Олегович, — подредихме уредите според твоя план. Обзаведохме стаята ти, сега ще отидеш да се преоблечеш и ще видиш. Ако ти трябва още нещо — кажи ми, не се притеснявай. Ето ти талмуда — с трясък, от който едва не подскочих, той стовари пред мен дебела книга със скъпа кожена подвързия, нещо като ежедневник, — ще съставяш план за всеки ден и ще записваш резултатите. Какво е направено, какво не е и защо. Ще проверявам.

Виж ти, виж ти, а аз бях сигурен, че той беше споменал за отчет и контрол просто така, заради приказката. Добре де. Покорно взех талмуда и го пъгнах в обемистия сак, в който бях донесъл спортния си екип и някои други неща — дискове и касети.

— Сега за готвенето за Дана — продължи Руденко. Предадох на Нина, нашата домашна помощница, това, което ти ми каза вчера. Когато привършите с Дана, Нина ще дойде при теб и ще ѝ обясниш всичко подробно. В неделя няма часове с Артъм, така че сега ще поработите до девет, а вечерните занимания можете да проведете по-рано. Смятай, че в неделя работният ти ден свършва по-рано.

— Значи Артъм има почивен ден в неделя? — уточних наивно аз.

— Да. А ти нямаш — отсеке шефът. — В неделя Дана има самоподготовка по хуманитарните дисциплини, така че и тя няма

почивни дни. Ако това те успокоява.

Да бе, как не. Дори насън не виждаме покой. Чувствам, ще има да патя в тая къща...

От коридора се чуха бързи леки стъпки и в трапезарията влетя Юля, облечена с нещо дантелено и полупрозрачно.

— Ау! — Тя ловко се престори, че не е очаквала да види външен мъж, тоест мен. — Извинете, че съм в такъв вид, мислех, че няма никого... Вуйчо Миша, исках да пия сок...

Руденко мълчаливо кимна и цялата му твърде изразителна физиономия говореше, че племенницата трябва бързичко да си изпие сока и да се омита. Аз с делови вид трупях върху поредното хлебче резенчета нежнорозова шунка и не поглеждах момичето. При това не правех никакви усилия, за да не я поглеждам. Благодарение на Артъом, че ме предупреди — инак можеше да се облеця по младите й прелести.

Как мислите, колко време е нужно, за да изпиеш обикновена водна чаша сок? Лично аз го правя на един дъх, особено сутрин, след ставане. Вече бях изял сандвича си и бях изпил кафето, донапълних стомаха си и с късче мек кашкавал, а Юля още стоеше и смучеше от чашата си портокаловия сок. Шефът погледна часовника си и стана.

— Стига сме седели, трябва да се върши работа. Да вървим.

Юля беше застанала така, че беше просто невъзможно да мина покрай нея, без да я докосна. Но аз все пак съм спортист, макар и сакат в момента. Успях да се промъкна.

— Всички ли са ранобудни — попитах аз, след като вече се бях озовал на безопасно разстояние.

— Само аз — отговори той, без да се обръща. — Е, сега и Дана ще става по-рано. Останалите къртят.

— Ами племенницата ви?

— Не знам какво я е прихванало. Обикновено спи до обяд. Предполагам, че е решила да си повърти голия задник пред тебе.

Той внезапно спря, обърна се и ме погледна от упор.

— И през ум да не ти минава — каза тихо и много отчетливо.

— И дума да не става — също тъй отчетливо обещах аз.

И бях напълно искрен. Какво, да не съм враг на себе си? Ти обаче, чичо Миша, не си бил толкова простодушен, колкото изглеждаш на пръв поглед. Всичко знаеш, всичко разбираш, всичко улавяш.

Трябва повече да внимавам с теб. Интересно, от какви съображения ми забраняваш да отговарям на закачките на твоята племенница и да се заигравам с нея? Смяташ, че още ѝ е рано да мисли за момчета ли? Как обаче си изтървал Артъом? Или не си го изтървал? Знаеш за Артъом и не искаш в дома ти да се развихрят африкански страсти на ревност и съперничество? А може би все пак не си толкова дебелокож и разбираш как ще реагира на това дъщеря ти?

Стаята ми ме зарадва. Освен това, което бях посочил в списъка, видях много други неща, приятни и полезни. Например завеси, за които, както повечето мъже, естествено не бях се сетил, два фотьойла, малко работно бюро с компютър. Отделно на стола имаше одеяло, възглавница, два комплекта ново, още в опаковките спално бельо и няколко хавлиени кърпи, също новички, с етикетите. Тоест създаваше се впечатление, че тук са се отнесли към мен с пълно уважение. Приятно.

— Дори сте ми сложили компютър — не можах да скрия изумлението си.

— Нали си мъж — сви рамене Руденко. — Сигурно си падаш по разни играчки.

Тук уцели. Можех да играя на „Първата световна“ по цели нощи и имах доста добър рейтинг: бях двайсет и шести сред три хиляди участници. Преди катастрофата играех редовно, което будеше раздражено недоумение у дамата на сърцето ми, а след катастрофата компютъра вече го нямаше в онзи апартамент, беше заминал заедно със стопанката си за извънградската къща на щастливия годеник, така че след като излязох от болницата, се оказах напълно лишен от любимото си развлечение.

— Е, какво ще кажеш? Трябва ли ти още нещо? — попита той.

— Много благодаря. Струва ми се, че има всичко. Дори повече, отколкото поисках.

— Добре, да вървим, ще ти покажа банята за гости, можеш да я ползваш. После ще се преоблечеш и ще отидеш във фитнеса, Дана вече те чака.

Интересно, откъде знае? Нали не е проверявал къде е в момента дъщеря му.

Точно след три минути, облечен в спортен екип, отворих вратата на съвсем празното до вчера помещение за фитнес. Днес в него имаше

всичко необходимо точно според списъка, дори табло и листове кадастрон. Дана седеше като лоена топка на стола, с наведена глава. Предният ден я бях видял облечена в широка роба, а днес тя носеше изопнати трикотажни шорти и тениска, така че можах обективно да оценя полето на предстоящата ми дейност. Това поле ми се видя наистина необятно.

— Добро утро — поздравих с усмивка.

Тя мълчаливо кимна. Тоест питомката ми явно не беше станала по-словоохотлива за една нощ.

— Готова ли си?

Отново мълчаливо кимване. Постарах се да си спомня всичко, на което ме бяха учили тате и всичките ми тренъори. Защото самият аз не съм велик педагог, не ме бива в психологията, така че ще трябва да се опирам на чужд опит. Моят първи тренъор, бивш затворник каратист, често ми повтаряше: „Никога не карай човека да прави нещо, от което се страхува. Отначало се постарай да направиш така, че той да престане да се страхува. Не бива да притискаш спортиста, трябва да го обучаващ без страх“.

Взех един кадастрон и започнах да го прикрепвам към таблото. Дана мълчаливо гледаше, после стана и започна да ми помага. След като прикрепихме листа, аз взех дълга линия и пластмасовия калъф с комплекта флумастери.

— Дръж линията ето така — и показах как именно, — а аз ще чертая.

Стори ми се, че Дана се поотпусна. Ами естествено, момичето със страх бе очаквало, че още от първата секунда ще го накарам да изпълнява някакви упражнения, с което то, разбира се, няма да се справи, след което ще последват коментари за нейната непохватност. А, няма такива работи, Богдана Михайловна, аз съм от стара коза яре. Преди да започнем с упражненията, има много да се потрудим. Днес ще правим само това, което ти отдавна умееш, или което не умееш, но то няма да ти се опре.

След първия лист последва втори, на който ние пак със съвместни усилия начертахме няколко координатни линии. И ето кое беше странно: тя добросъвестно ми помагаше, но не зададе нито един въпрос. Ще ми разправят те за така нареченото момичешко любопитство! Нима изобщо не ѝ е интересно за какво правим всичко

това? Или навикът ѝ да мълчи е по-силен от желанието да попита? Добре де, аз не съм надут, ще ѝ обясня и така.

— Виж, Дана, на този лист ще отбелязваме кръвното ти налягане и честотата на пулса преди натоварването и след него. А на този — самите натоварвания. За да получим резултата, към който ти се стремиш — умишлено не казвах нито дума за тегло, за отслабване, — са нужни съществени натоварвания, но твоето сърце няма да ги издържи отведнъж, така че трябва да го подготвяме за тях, да го тренираме. Тоест на първо време ще се занимаваме със сърцето и дишането ти. Ясна ли ти е идеята?

Тя кимна.

— При натоварванията пулсът ти не бива да надхвърля сто и двайсет удара в минута — продължих аз с теоретичната част. Всъщност би могло да стига и до сто и четирийсет, но като имах предвид теглото на Дана, не смеех да рискувам. — Затова на първо време ще започнем само с такива натоварвания, при които пулсът ти няма да се ускорява над посочената граница. И ето на този лист ще отбелязваме колко и какво успяваш да направиш, докато пулсът ти е не повече от сто и двайсет.

Първото ни занимание се превърна в лекция и Дана забележимо се успокои. Да слуша преподавател и да запомня беше нещо обичайно за нея, тя винаги е била добра ученичка. Отначало с професорски вид говорих за аеробни и анаеробни натоварвания, после, като преразказвах получената от приятелката ми Светлана информация, плавно преминах към проблема за обмяната на веществата в организма и правилното хранене.

— От днес ще си заведеш тетрадка, в която ще записваш всичко, което си изяла и изпила през деня. По часове и минути. До последната троха и капка. Дори да си изпила просто чаша вода или сок, ще записваш: колко, какво и точно в колко часа.

В очите ѝ се четеше неизречен въпрос и аз не можех и не можех да разбера какво толкова иска да попита. Уж всичко ѝ бях обяснил. Нима беше останало още нещо неясно?

— Имаш ли въпроси? — попитах дежурно, след като приключих с лекцията.

Дана разлепи плътно стиснатите си устни.

— Ами теглото?

— Какво за теглото?

— На каква графика ще отбелязваме теглото?

Това значи те е тревожело, момиченце! Е, за това мислих през цялата вечер снощи, така че няма да ме пипнеш неподготвен. Не съм от тях, драга моя. Вече всичко разбрах за младата Юля.

— Изобщо няма да отбелязваме теглото върху графики — заявих спокойно. — Твоето тегло си е наша лична работа и никой няма да бъде посветен в нея. Аз всеки ден ще си записвам параметрите на теглото и обемите в моя бележник, ако искаш, можеш да ги записваш и ти в своята тетрадка, и тези числа ще знаем само ти и аз, както и родителите ти, ако това им е интересно. Никой външен човек, влязъл в тази стая и видял нашите графики, няма да знае нищо. Няма да разбере нищо и за пулса и налягането, защото няма да поставяме надписи на координатните линии, с теб просто ще ги запомним, а останалите не е нужно да ги знаят. Медицинска тайна между лекар и пациент. Ти както искаш, но аз нямам намерение да обсъждам каквото и да било с твоите роднини. Ако баща ти или майка ти попитат — ще им кажа, това е задължително, но — нито дума на другите. Съгласна ли си?

По лицето ѝ се изписа такова облекчение, че мислено си изразих похвала. Макар че не съм специалист в областта на психологията, явно не съм пълен глупак.

— Вече е девет без десет — каза Дана. — А още не сме започнали занятието.

Е, слава тебе, господи! Коего искахме — го постигнахме. Дълга фраза, при това ясно изразено желание най-сетне да започнем да правим нещо. Страхът се е изпарил, появила се е готовност за работа. Ура, другари!

— Ще започнем работа следобед, а сега да направим първите замервания и да запишем всичко. И не забравяй за тетрадката, започни още днес. Колкото по-бързо напипаме корените на проблема, толкова по-бързо ще го решим. Да, и още нещо: вашата домашна помощница Нина ще готви за теб отделно, аз ще я инструктирам. Не съм сигурен дали ще ти хареса, тази диета едва ли ще бъде много вкусна, но ако обичаш, не я нарушавай, инак няма да има полза. Сега отиваш да закусиш ли?

— Да.

— Дана, аз вече видях какво сервираш у вас за закуска. Ще имаш ли нещо против да поседя с теб в трапезарията и да ти дам няколко съвета?

— Нямам, разбира се.

— Е, качвай се сега на теглилката.

Тя леко пребледня. Тогава започнах да схващам: тя изобщо не знае колко тежи и безумно се страхува от числото, което ще види сега на дисплея.

— Кога си се теглила за последен път? — попитах колкото можах по-равнодушно, сякаш това нямаше абсолютно никакво значение.

— Не си спомням — отговори тя след кратка пауза.

Лъже, помислих си. Прекрасно си спомня — било е сигурно преди две години, може би дори три. Започнала е да пълнее и сама не го е забелязала, а когато нещата са станали катастрофални, вече не се е теглила от страх да не види ужасни числа.

— А изобщо вкъщи имате ли теглилка? Или е само тази, която купиха вчера?

— Само тази.

Ами да, така си е. По дяволите, дано не ми припадне сега, като види теглото си. Нали няма как да ѝ предлагам валидолче, преди да стъпи на кантара. Добре де, както ме учеше някога тате: най-доброто лекарство е правилната реакция на околните. Тоест моята. Хайде, Фролов, напред с песен.

— Колко си висока?

— Метър и петдесет и пет.

Дана стоеше като вкаменена. Е, няма да я влача за ръка към теглилката, я! Вдигнах измервателния уред и го поставих точно пред краката ѝ, натиснах копчето, въведох възрастта и ръста.

— Стъпвай сега, само си свали чорапките, на тази теглилка се стъпва бос.

Тя послушно си събу чорапите, стъпи на теглилката и затвори очи. Лицето ѝ беше сигурно като на човек пред разстрел. Деветдесет и пет килограма и четиристотин грама. Лоша работа за петнайсет години и толкова малък ръст.

— Какво пък, много прилично число — казах весело. — Сега ще го запишем.

Бързо нанесох в талмуда теглото, процента на мазнините и водата и другите показатели, които, честно казано, будеха у мен свещен ужас, но не можех да издавам емоциите си. В края на краищата, страшно е само днес, а утре, когато теглото понамалее, ужасът ще отстъпи място на удовлетворението. Вече казах, че първите резултати се постигат с лекота, важното е правилно да се отнасяш към тях. Те трябва да дадат на човека усещането за надежда и така да изиграят позитивната роля на стимул за по-нататъшни усилия.

Дана слезе от теглилката, така и без да отвори очи. Смело момиче, гледа врага право в лицето.

Дисплеят угасна.

— Няма ли да си запишеш? — попитах я, като затворих своя талмуд.

— Не.

— Не те ли интересува колко тежиш?

— Не.

Ясно. Бил съм прав. Комплексът се оказа много по-дълбок, отколкото бях смятал.

Дана закусваше в празната трапезария — девет сутринта в неделя за семейство Руденко е твърде ранен час. Странно е, че Юля не дотърча да ни прави компания. Оказа се, че от всичко, което се намираще на огромната овална маса, не е много лесно да се композира правилна закуска за момиче с наднормено тегло. Наложих се да избутам по-надалече панерчето с апетитен мек хляб и подноса с питки и пирожки и да препоръчам на Дана да си позволи само едно рожко сварено яйце, резенче кашкавал и чай без захар.

— Винаги ли ще бъде така? — попита тя много сериозно и по тона ѝ не разбрах дали просто пита, или изразява недоволство.

— Не, закуските ще бъдат различни всеки ден, но при всяко положение без бял хляб, кифли и сладкиши.

— Ами пастет?

— Не може, той е много мазен и калоричен.

— А черен хляб може ли?

— Може. Само че със зеленчуци. Никакви сандвичи със салам или шунка. Сложи си върху филията резен краставица, отгоре резен домати, отгоре маруля и яж колкото си искаш.

— А просто салам може ли?

— Не е желателно. По-добре шунка или пушено месо. И пак с краставичка или домати и маруля. Нали ти обясних за обмяната, за разпадането на мазнините, за клетъчните процеси. Забрави ли?

— Не съм. А може ли да пия кафе вместо чай?

— Разбира се, пий. Само че без захар. Ако ти е горчиво, може да добавяш малко обезмаслено мляко. Кафе ли обичаш?

— Кръвното ми налягане е ниско, без кафе все ми се спи.

Ниското кръвно налягане е добре, дори прекрасно! В смисъл за натоварванията и пулса. Но на тебе, драга, ти се спи, защото сърцето ти не се справя с тежестта, която са принудени да мъкнат клетките ти крака, и бързо се уморява, а не защото кръвното ти налягане е ниско.

— Я да ти наляя — предложих великодушно и налях на Дана кафе от красивия термос. — Каж ми, какво предпочиташ: да се храниш вкусно, но съвсем малко, или не много вкусно, но пък много?

След кратко мълчание тя отговори:

— Все ми е едно. Не знам.

Точно това е разбираемо за мен. Откъде може тя да знае, след като никога не е опитвала да яде малко или невкусна храна? Хранела се е само вкусно и по много.

— Добре, нека опитаме двата варианта и ти сама ще избереш. Да започнем от невкусното, но пък в неограничени количества, а ако вече съвсем не можеш да понасяш това, ще преминем към вкусното, но по мъничко. Става ли?

Тя сви рамене.

— Както кажете.

Кафето без захар Дана изпи с отвращение, което дори не се опитваше да скрие, но не каза нито дума. Помолих я на обяд да се постараете да спазва правилата за хранене, които се бях опитал да й втъпя сутринта.

— Дори да обядвам заедно с вас, аз няма да ти правя забележки или да те ръководя в присъствието на всички. Но много се надявам, че ти няма да се възползваш от това.

— Нали казахте, че Нина ще готви отделно за мен.

— Да, но от утре. Днес вече няма да успее да ти приготви обяд и вечеря. И не забравяй да пиеш вода — за деня трябва да изпиеш най-малко литър и половина, дори по-добре два.

Дана мълчаливо кимна и се прибра в стаята си „да се занимава със самоподготовка по хуманитарните предмети“, а аз останах да чакам домашната помощница Нина, на която е било наредено да изслуша моите указания и да направи всичко в съответствие с тях. С една дума, в онзи момент смятах, че съм направил всичко, за да се харесам на Дана и най-вече на нейните родители, защото моята работа наистина зависи от момичето, но все пак главно от баща ѝ. Бях невероятно учтив и се постарях да изглеждам компетентен, макар че едва ли някой се досеща какви усилия ми струваше това. Израсъл съм в учителско семейство, но съм живял като обикновено улично момче, което се занимава с изключително мъжки вид спорт, и съм бил като всички мои приятели побойник, дребен хулиган и любител на мръсни вицове. Вярно, мама и тате се опитваха да ми втълпят правилата на добрия тон и да ме научат на интелигентна реч, но безуспешно, в смисъл, че аз научих всичко това и при необходимост можех да се престоря на възпитано момче, но тази наука така и не стана за мен начин на живот и поведение.

Домашната помощница Нина ми се стори точно копие на Дана, само че по-възрастна и десет пъти по-стройна; неразговорлива, без никаква усмивка, тя мълчаливо слушаше моите — ако ми позволите да се изразя така указания и си записваше в дебела тетрадка, без да задава никакви въпроси. В средата, в която живеех преди катастрофата, липсваха домашни помощници и всички мои представи за тази категория домашен персонал се основаваха върху филмите, където възрастни лелки с неизменните си престилки се стараеха да нахранят своите питомци обилно, грижеха се за тях като за собствени деца, бяха в течение на всички техни семейни, че и служебни проблеми, даваха полезни съвети и вечно мърмореха срещу непослушните си господари, ако те например не се хранеха добре или не можеха да намерят вратовръзката за официалния си костюм. Ала по всичко личеше, че нашата Ниночка не беше от тях. Дали не страдаше от излишно любопитство и обич към семейството, в което работеше, или пък господата Руденко бяха подредили нещата така, че никой да не смее да гъкне — не разбрах. По-вероятно ми се виждаше второто обяснение, защото смятах, че любопитството е също толкова естествена женска черта, колкото и стремежът към красота. Както няма жени, които не искат да бъдат красиви, така няма и нелюбопитни жени.

Очерталата се почивка прекарах в „своята“ стая пред компютъра, прегледах си пощата и най-сетне написах писма на всички, на които бях задлъжнял. След като ме бяха лишили от компютър, аз периодично се отбивах в интернет кафене, но за икономия на време отговарях само в най-неотложните случаи, а нали се сецате колко писма се бяха натрупали в пощенската ми кутия, докато съм лежал в болницата. Добре, че не знаех предварително за безкрайната добрина на новите ми господари, инак още днес щях да домъкна тук дисковете с моите игрички и щях да се отдам на любимото си занимание, а така, от скука си оправих и пощата. При възможност да пострелям определено нямаше да ми стигне волята да отговарям на писма.

Обядът мина спокойно и бързо, на масата седяхме само трима: Дана, Юля и аз. Всички възрастни членове на семейството бяха изчезнали някъде. Може би те обяждат по-късно?

— Лена заведе Костик на цирк — обясни Юля, — а всички останали отидоха на гробищата при дядо и при Ваня.

Да-да, вчера се спомена нещо такова... А аз не обърнах внимание. При дядо, значи. Е, едната дядова внучка не излиза от дома, това е ясно, ами другата защо си е останала вкъщи? Да не би да не го уважава?

— А ти защо не отиде? — попитах.

— Вуйчо Миша каза да остана да наглеждам Дана. — Юля се позасмя някак неприятно, погледна ме изкосо и добави: — Както и тебе. Нов човек си в къщата, знае ли се.

Стана ми неприятно. Нима приличам на крадец или насилник? И после, нали Нина е тук.

Дана се държа повече от прилично — нито веднъж не направи опит да си сложи в чинията нещо прекалено тлъсто или калорично. Но това не остана скрито за Юля и през цялото време, което прекарахме на масата, тя не преставаше да подхвърля ехидни реплики по адрес на поставената на строга диета своя братовчедка. Аз не се намесвах: все още бях прекарал съвсем малко време в това семейство, за да смея да правя забележки, но като гледах Дана, която беше забила поглед в чинията, и как треперят ножът и вилицата в ръцете ѝ, започнах искрено да съжалявам момичето. На нея, клетата, и без това ѝ е тежък животът и се чувства грозна — защо трябва да се налива масло в огъня и открито да ѝ се подиграват?

В края на краищата не се стърпях.

— Ей, защо пиеш толкова много вода? Цяла бутилка пресуши. Ще се пръснеш, малката — не мириясваше Юля цитирайки текста на една популярна реклама.

— Ти пък си налей и се махай — намесих се аз, като използвах думите от същата реклама.

Последната дума — „махай се“ — подчертах с интонация. Разбира се, това беше грубо, но Юля разбра, прониза ме с негодуващ поглед и млъкна.

Вечерното занимание с Дана започнах със съставен план. Собственият ми опит от спорта ми подсказваше, че на първия етап най-опасно е усещането, че за нищо не те бива. Тогава се отчайваш, губиш всякакъв стимул и бързо зарязваш работата. Не всеки, разбира се — има си такива целеустремени личности, за които трудностите са само предизвикателство, но те са малко и Дана явно не е от тях, в противен случай нямаше толкова бързо да се предаде и да се скрие вкъщи.

Измерих налягането и пулса и записах показателите в талмуда.

— С теб започваме да тренираме тай-чи — заявих бодро. — Застани изправена. Отначало ще се учим да дишаме правилно.

Всъщност това, което бях измислил, беше еkleктична смес от гимнастиките ушу, тай-чи и йога, при което бях избрал най-лесните упражнения. Днес Дана непременно трябваше да се справи с тях.

След много кратко време забелязах, че тениската ѝ е мокра от пот. Прекрасно! Точно това ни трябва.

— Умори ли се?

Тя завъртя отрицателно глава.

— Да направим почивка? — предложих.

Дана мълчаливо кимна и излезе от стаята. Аз слисано гледах затворилата се врата и не разбирах какво означава това. И едва когато тя се върна, буквално след две минути, схванах: ходила е до тоалетната. Ама разбира се — водата, която я накарах да пие. Господи, горкото глупаче, търпяло е, вместо да каже. Впрочем защо ли се чудя и аз?

Забравил съм какъв бях на петнайсет години! Ами че аз и на двайсет и пет се стеснявах да кажа на симпатично момиче, че трябва да прескоча до тоалетната, и все измислях някакви прилични причини

като „трябва да се обадя по телефона, а тук е шумно“ или търпях до притъмняване в очите. Добре, няма да подлагам безсмислено на изпитание момичешката свенливост, трябва просто да обявявам почивка на всеки половин час и да се правя, че именно така трябва.

Интересно, какво си е мислел татенцето Михаил Олегович, когато е определял за занимания с физическа подготовка по два часа сутрин и вечер? Да не би сериозно да е смятал, че дъщеря му ще издържа по четири часа натоварвания всеки божи ден? Идиотщина. Ето, ние подишахме половин час, още половин час правихме упражнения, аз отново измерих налягането и пулса на Дана и разбрах, че повече не бива да работим. С какво да убием още цял час? Вярно, имаме и масаж, който може да се проточи до четирийсет минути. Пак ли да ѝ изнасям лекция? Май вече ѝ обясних всичко необходимо...

Самата Дана ми подсказа решението. Докато гледаше как покривам с хавлии масата за масаж, тя каза:

— Цялата съм в пот. Трябва да взема душ.

— Разбира се — зарадвах се аз. — Върви, аз ще почакам.

Ето на, сега за душ ще отидат десетина минути, после още толкова за душ след масажа, за да се отмие маслото, после ще отбелязваме на таблото резултатите и показателите. И... времето минало.

Дана се върна от банята и за пореден път ме хвърли в почуда, като заключи вратата отвътре. Сметнах, че следвайки странния си навик да се заключва, тя го е направила чисто автоматично, отидох до вратата и без да кажа нищо, я отключих. Сиреч, просто мълчаливо поправих случайната грешка. Момичето обаче, също мълчешком, се върна при вратата и отново я заключи. Какво става, бе?

— Защо се заключваш? — попитах я учудено.

— Не искам да ме виждат съблечена — твърдо отговори Дана, без да ме поглежда. — Ами ако влезе някой?

— Дана, ти си голямо момиче и трябва да разбираш; не е прилично мъж и момиче да се заключват в стая. Това може да наведе на нежелателни мисли близките ти. Какво ще си помислят, ако видят, че вратата е заключена? Ама че те след пет секунди ще ме изхвърлят! Не си ли помисляла за това?

— Ами ако влезе някой? — упорито повтори тя.

— Както влезе, така и ще излезе — казах строго. — Никой няма да те види съблечена освен мен. Обещавам ти. Още днес ще помоля баща ти да купи и постави тук параван и всички проблеми ще бъдат решени.

Дана тежко въздъхна и започна да съблича тениската и шортите. Интересни същества са жените, нали? Пред мен тя е готова най-спокойно да се съблича и да остане по бельо, тоест ни най-малко не се стеснява, но опазил я бог да я види съблечена някой от близките ѝ. Е, можете ли да ми обясните тези прищевки на момичешкото съзнание? По мои представи всичко трябва да бъде наопаки и аз бих приел с пълно разбиране девойката да се стеснява от непознатия млад мъж, който освен това, както твърдят някои, е доста симпатичен. Но не, младият мъж е просто представител на домашния персонал, тоест предмет, предназначен за полезна употреба, като прахосмукачката или кафемелачката, а членовете на семейството са хора. Тоест човешки същества. Обидих се.

И предъквах обидата си през всичките четирийсет минути, отредени от нормативите за пълен масаж на тялото. Тялото, трябва да отбележа, се състоеше изцяло от тлъстини и не беше никак лесно да се докопам до мускулите. Като си припомних всичко, на което ме бяха учили някога, аз внимателно включих елементи на лимфодрениране, за да стимулирам излизането на течността и намаляването на оттоците. Изглежда, че успях, защото едва бях завършил масажа, когато Дана скочи от масата като попарена и се втурна към вратата, като навличаше тениската си в движение. Благополучно забрави шортите. Погледнах часовника: до края на работното ми време оставаха петнайсет минути.

Още не бях успял да помисля дали това е хубаво, или лошо, когато вратата се отвори и влезе лично бащата. По лицето му бяха изписани недоволство и подозрение.

— Защо Дана си тръгна? — строго попита той. — Времето на занятията още не е свършило.

— Изтича до тоалетната — простичко обясних аз.

Той какво, да не ни е дебнал пред вратата? Може би е проверявал дали не претупвам задълженията си? Виж ти. Тук май ще ми бъде доста трудно.

— После ще вземе душ след масажа. Трябва да се отмие маслото — подзех аз обясненията си, за да успокоя шефа. — Разбирате ли,

Дана няма навик да ѝ се прави масаж, така че на първо време може да изпитва болка, ако го правим с крем. Затова използвам повече масло, за да се притъпява чувствителността.

Недоволният израз не слизаше от лицето на Михаил Олегович и аз започнах да му дърдоря за паравана и за един автомат с питейна вода, които трябва да се поставят тук, във фитнес помещението, за да може Дана да пие вода по време на занятия. Разбира се, би могло просто всеки път да носим тук бутилки с вода... С една дума, говорех, колкото да не се възцари тягостно мълчание. Изглежда, че чисто интуитивно съм напипал вярната тактика, защото в края на краищата шефът се включи в разговора и май поомекна.

— Добре, ще има параван, и автомат за вода ще има — кратко резюмира той и ми подаде плик. — Дръж. Това е авансът. Тук е половината ти месечна заплата.

Е, нещата поолекнаха. Може пък да не е лош човек тоя Руденко, влиза ми в положението, разбира, че не от много розов живот съм се съгласил с такава работа, а щом животът ми не е розов, значи и парите ми са кът.

— Е, и как е тя иначе? — попита татенцето. — Справя ли се?

— Справя се, и то много добре — отговорих бодро. — Разбира се, започнахме с минимални натоварвания, първо трябва да наблюдавам кръвното налягане, пулса ѝ и така нататък. Но браво на Дана, изпълнява всичко, не се оплаква, не хленчи, че е омаломощена. Макар че сигурно здравата се е уморила — нали не е свикнала. Така като я гледам, дори е отвикнала да ходи.

— Да, такава е — заяви неопределено той и аз не разбрах за какво се отнасят думите му: за това, че дъщеря му понася всичко, без да се оплаква, или за това, че е отвикнала да ходи. Но си спестих въпроса, за да избегна евентуални неприятности.

Порозовяла след горещия душ, Дана се върна и ние пред очите на изумения ѝ баща започнахме да нанасяме на листовете първите показатели. През цялото време очаквах Михаил Олегович да попита какво е това и за какво е нужно и се готвех да блесна с педагогическите си умения, но той така и нищо не попита.

Първият ми работен ден завърши. По дяволите, колко дълъг се оказа! Ами че аз никога в живота си не съм работил толкова. Да, тренирал съм себе си и други хора, да, участвал съм в състезания,

изявявал съм се в платени боеве в закрити клубове, но работният ми ден никога не е започвал толкова рано, за да завърши толкова късно. Хем днес е неделя, тоест привършихме заниманията по-рано, в делнични дни ще се освобождавам още по-късно. Ами кога ще живея? Кога ще ходя по клубове, ще се запознавам с млади момичета и ще прекарвам известно време с тях, кога ще се виждам с приятели? Кога ще ходя на кино? Е, добре, филми мога да гледам и тук — в стаичката ми има телевизор с всичките му екстри, но останалото — кога? И така всеки ден, без почивни. Как се натресох само! Къде ми беше умът, когато се съгласих? Та нали Руденко още при първата среща ми обрисова всички свои изисквания към работата ми, можех да откажа още тогава, но ми се струваше, че всичко е напълно приемливо. Честно да си кажа, просто не обърнах внимание на това, не помислих и не се опитах да си представя как ще изглежда подобен график в реалния живот. Трябваша ми пари и аз мислех само за тях. А сега, след като получих плика с половината си месечна заплата, започнах да размишлявам за радостите, произтичащи от наличието им, и веднага открих, че нямам никакво време за въпросните радости. Нямам го още от днес, няма да го имам утре — чак докато Дана не отслабне и моят договор не приключи.

„Нищо — мислех си, докато се измъквах с чудесната си количка от кривите улички на Садовое колцо, — има много време до утре, спокойно мога да прескоча до някое и друго местенце, да се видя с познати, да сваля някое сладурче и да си прекарам приятно до средата на нощта. Обаче утре пак трябва да стана в шест часа... Е, какво като не се наспя, по дяволите“.

В разгара на вълнуващите въображението ми мисли до кой клуб да прескоча звънна Нана Ким. Когато чух в слушалката гласа ѝ, изтръпнах: напълно бях забравил за нейното поръчение. През деня нито веднъж не бях си спомнил за него.

— Къде си? — строго попита тя.

— Ами, прибирам се след работа — вяло се отчетох аз.

— От Руденко ли?

— Ами да.

— Успя ли да научиш нещо?

— Засега нищо. Първи ден ми беше, нали разбираш. Никой не си разкрива душата пред мен, за тях съм чужд човек.

Струваше ми се, че говоря напълно убедително, но Нана явно беше на друго мнение.

— Добре, тогава поне ще споделиш впечатленията си. Какво представлява семейството, какви хора са, как живеят, какво ги интересува.

Аз започнах да се съпротивлявам, като се оправдавах че съм уморен и искам да си легна по-рано, защото утре ще ставам в зори... Но Нана Ким не беше от хората, които се предават лесно.

— Всички сме уморени — равнодушно ме пресече тя, — и всички ще ставаме рано, защото всички работим. Аз ще дойда при тебе, за да не губиш време за път. Казвай си адреса.

Наложи се да кажа сбогом на мечтите за купонче с приятели и сладурчета. Естествено, всекиго другиго бих пратил по дяволите, но не и Нана. Все пак дължах работата си именно на нея. Работа, несвързана с престъпност, което не беше маловажно, лека, при това свръх щедро платена. А режимът — какво пък, режимът беше тежък, без почивни дни и отпуски, но нали за това ми плащаха.

Пътюм се отбих в супермаркета, където винаги имаше прекрасна храна и си накупих скъпи неща за хапване, без да гледам етикетите, и за пръв път през последните месеци се почувствах като крез.

— Охо, добре си се поразпуснал! — позасмя се Нана, оглеждайки масата, на която ѝ предложих да вечеря с мен. — Не пестиш много.

— А — магнах безгрижно с ръка, — веднъж се живее. При такава работа какви други радости ми остават, освен да си хапна вкусно вечер. Няма време за нищо друго. Нахвърляй се.

Тя се „нахвърли“. „Нахвърлянето“ в изпълнение на Нана Ким изглеждаше сърцераздирателно: в голямата чиния тъжно се бяха лепнали едно за друго две миниатюрни късчета червена рибка и резенче кашкавал. Не можеш да гледаш без сълзи на очи такова нещо. Нана обаче съумя някак да човърка тази жалка храна чак до края на моя разказ.

— При дядото значи, на гробищата — повтори замислено тя. — Какво, наскоро ли е починал?

Свих рамене и си сложих в чинията солидно количество салата с раци.

— Откъде да знам.

— А кой е този Ванечка?

— Нямам представа.

— Добре де, а тази роднина на домакинята, майката с момченцето, тя откъде е дошла? Защо се е озовала в техния апартамент? Колко близки роднини са?

— Ама откъде да знам, бе! — избухнах аз. — Нали ти обяснявам: нов човек съм, никой нищо не ми казва.

— Ами да беше попитал — каза Нана леко учудено, сякаш не можеше да схване каква е връзката между факта, че съм нов човек в семейството, и обстоятелството, че никой нищо не ми казва. Сякаш дори не забеляза избухването ми.

— Неудобно ми е, бе, как не разбираш? Едва съм се появил — и да се натрапвам с въпросите си...

Тя помълча, посмука кашкавалчето си и с интерес ме огледа, сякаш ме виждаше за пръв път.

— Колко време прави масаж на момичето? — внезапно попита тя.

— Четирийсет минути — троснах ядосано, — както му е редът.

— И какво, през цялото това време мълча ли? За нищо ли не я заговори?

— За нищо.

— Защо?

— Ти защо не опиташ да я заговориш, а! От нея и дума не можеш измъкна. Мълчи като риба, само кима, ако е съгласна, или върти глава, ако не е. Това са всичките ни разговори.

— Слушай, Фролов, ти наистина ли си идиот, или само се правиш на идиот? — Нана чаровно се усмихна и си откъсна едно зрънце от разкошната чепка грозде.

— Наистина съм идиот и честно те предупредих, че от мене детектив не става.

— Не говоря за това. Говоря за момичето, за Дана. Тя има много сериозни проблеми.

— Има си хас, ти сега откри Америка! — троснах се в отговор.

— Нека си довърша мисълта. Тя има много сериозни проблеми, толкова сериозни, че категорично отказва да ги обсъжда, защото ѝ е непоносимо не само да говори за тях — боли я дори само да ги

обмисля. Срамува се от себе си и от своите проблеми, затова мълчи. Ами ако опиташ да си говориш с нея за нещо друго? Ето например този вторият, Артъом ли беше? Той казвал ли ти е, че с Дана се общува трудно, че тя не разговаря с него?

— Не е — учудено отговорих аз.

Наистина, Артъом не спомена нищо такова, напротив, разказа ми, че тя е свястно момиче, много умно и добро, и че той искрено се е привързал към нея. Мигар може човек да се привърже към неразговорчив темерут?

— Именно — кимна Нана. — Защото те си говорят за всичко друго, само не и за нея самата и за проблемите ѝ. За математика, физика, история, литература, филология — за всичко, което няма отношение лично към Дана и което може да се обсъжда без никакви опасения, че разговорът може да засегне болезнена за момичето тема. Ако си беше размърдал мозъка и ѝ беше задал един-два въпроса за близките ѝ, тя прекрасно щеше да ти отговори, защото това не е опасно за нея.

— Да бе — измънках недоверчиво, — какво ли разбираш ти. Не си я виждала и изобщо не си била там. Между другото, на тая Дана нещо ѝ хлопа дъската, можеш да ми повярваш, така че всичките ти умни препоръки не вършат работа, те са полезни при нормални момичета, а тази определено не е.

— Откъде пък ти хрумна това? — Нана повдигна гъстите си тъмни вежди.

— Ами оттам, Нана Константиновна, че тя например се стеснява от роднините си, а от мен, външен човек, млад и красив, изобщо не ѝ пука. Ама ни най-мъничко. Готова е да лежи пред мен с голи гърди и само — ще прощаваш — по бикини, обаче се ужасява от мисълта, че някой от роднините ѝ може да влезе и да я види гола. Как ти се струва това, а?

— Ами никак — сви рамене тя, — всичко напълно пасва на схемата. Роднините ѝ сигурно постоянно я тормозят, задето е дебела, тлъста, тромава, непохватна и така нататък. Мислиш ли, че ѝ е приятно да чува това всеки ден? И ето, защитава се. А от тебе не е нужно да се защитава, ти, ако правилно съм разбрала твоя разказ, не си си позволил нито една нетактична забележка във връзка с нейната външност. Нали?

— Мисля, че не. Във всеки случай, стараех се.

— Браво на теб. Виждаш ли, тя дори на теглилката е стъпила със затворени очи и не е пожелала да чуе страшното за нея число, а ти правилно си се сетил и не си казал нищо на глас, за да не я притесниш. И занапред се дръж така. Утре например, ако теглото ѝ е намаляло дори само със сто грама, изиграй бурна радост по този повод и наблегни именно на това — отишли са си цели сто грама, ура! А за абсолютните цифри пак нищо не споменавай. Това е бил тактически правилен ход. Просто се чудя как си се сетил за това. Понякога, Фролов, и тебе те спхождат светли идеи.

— Тоест излиза, че ме хвалиш — уточних аз за всеки случай. — Ту ме наричаш идиот, ту ме хвалиш.

— Това е тактиката на тоягата и моркова, Пашенка. Идеалният начин да се управляват глупчовци като тебе.

— Добре де, щом си толкова умна, посъветвай ме как да се държа, ако утре теглото не е намаляло или дори се е увеличило.

— Първо, винаги можеш да излъжеш. Нали Дана не поглежда теглилката, така че нищо не рискуваш. Щом най-важното е да я стимулираш за правилен начин на живот, не е грехота и да я излъжеш. Второ, можеш да намериш сто и петдесет обяснения, че това не само е нормално, но дори е много добре: че на нетренирания организъм му натежава новото натоварване, сърцето не се справя и се задържа вода, тоест получават се оттоци. Запомни, Паша, ние, жените, не обичаме трудностите, но пък много обичаме положителните емоции. Ако при заниманията с тебе Дана получава само положителни емоции, тя ще издържи всичко и всичко ще изпълни. Лъжи я, обсипвай я с комплименти, нагло я ласкай — всичко, каквото искаш, само и само тя да повярва, че има надежда и ще успее.

— Мислиш ли? — усъмних се аз.

— Ами опитай и ще видиш. И още нещо: престани с твоите игрички в свободното си време.

— А какво да правя? Да чета Кант и Хегел ли, да повишавам културата си? — троснах ехидно.

— Имаш на разположение старата Анна Алексеевна, тъкмо с нея се заеми.

Насмалко не се задавих.

— Тоест искаш да кажеш, че трябва да измъквам информацията, която ти е нужна, от старците и децата?

— Старците и децата са най-добрите източници — безметежно се усмихна Нана. — Те не умеят да пазят тайни, нито своите, нито чуждите. Децата — понеже нямат много ум и хитрост, а старците — поради липса на общуване. Те толкова се радват, когато някой изобщо разговаря с тях, че са готови да ти разправят какво ли не и за кого ли не. Хайде, Пашенка, не се мотай, проявявай инициатива — колкото по-бързо изясниш това, което ме интересува, толкова по-бързо ще те освободя от веригите си. Ето ти задачата за утре: да научиш кога е умрял дядото, кой е този Ванечка и откъде са се взели майката и момченцето. Това е минимумът. Ще ти се обадя утре вечер.

— Е, ама ти... — Направо се задъхах от възмущение. — Какво, ще ми стоиш на главата като някакъв надзирател с камшик ли? Всеки ден ще ми поставяш задачи и ще ми проверяваш домашните, като в училище?

— Ами с тебе — само така, инак ти моментално изпадаш от графика.

Тя гальовно ме чукна с пръст по носа и тръгна към вратата. Не можех да ѝ се сърдя. Първо, Нана Ким беше красива жена, която някога много ми харесваше, а второ, тя за съжаление беше права. С мен трябва само така, инак моментално изхвърчам от коловоза и се издънвам. Познавам си я тази слабост. Но кой знае защо се оказа, че не само аз знам това, но и Нана. За родителите си да не говоря.

* * *

Вторият ми трудов ден започна именно така, както ми беше обещал Михаил Олегович: когато точно в седем звъннах на вратата, отвори ми Дана, вече измита, с коса, прибрана в конска опашка, облечена с тениска и шорти. Жалко, защото аз пак не бях успял да закуся вкъщи и честно казано, много разчитах на чаша кафе с нещо за ядене, както вчера. Да, обаче не. Ще трябва да имам предвид, че господин Руденко не си хвърля думите на вятъра и изпълнява стриктно всичко, което е казал. Такава дисциплина някак не беше приета в моята среда, всички ние обичахме да подърдорим, да обещаваме какво ли не и след пет минути напълно забравяхме какво сме казали. Това ми се

виждаше нормално и аз искрено смятах, че всички хора се държат именно така и по никакъв друг начин. Разбра се, че съм бил в грешка.

Снощи, преди да заспя, дълго мислих върху думите на Нана и се чудих с какви комплименти да засипя Дана, така че те да не изглеждат, първо, двусмислени и неприлични, и второ, да не бъдат прекалено явна лъжа, защото Дана, ако вярвах на моя другар по нещастие Артъом, никак не беше глупава. И измислих! Неслучайно мама като малък ме учеше, че нашите недостатъци са продължение на нашите качества. Значи мога с не по-малка увереност да смятам, че и нашите качества произтичат пряко от недостатъците ни. Дана е дебело, тромаво, плувнало в тлъстини младо момиче, което не излиза от къщи и много малко се движи. Значи какво? Правилно, действията ѝ са забавени, тя просто няма сили за резки и бързи движения. Ето от това ще изхождаме.

Първата ми работа беше да я накарам да се съблече и да стъпи на теглилката. Както се и очакваше, Дана пак затвори очи и дори леко пребледня. Или само ми се стори така?

Но напразно се тревожех. Все пак бившата ми приятелка Светка не беше се поскъпила, когато бе споделила с мен знанията и опита си, а аз се бях оказал способен ученик. Водата, която Дана беше изпила през целия вчерашен ден плюс лимфодренирането бяха извършили черното си дело и дисплеят на кантара показваше прекрасно, възхитително число — 94,2. Тоест минус килограм и двеста грама за едно денонощие. Разбира се, аз бях наясно, че това не е никакво отслабване и в изчезналите хиляда и двеста грама няма нито капка мазнини, само вода, но като начало това беше дори супер. В края на краищата, водата също е обем, а какво значение има колко тежи човек? Важното е как изглежда. Ако една жена изглежда стройна, на никого и през ум няма да му мине да се поинтересува колко всъщност килограма тежи тя, а ако изглежда като крава, колкото и да твърди, че теглилката не показва нищо наднормено, тя пак ще си остане крава.

Така че аз имах всички основания да изиграя бурен възторг и да започна да хваля ученичката си. Не скъпях думите и макар че нямам кой знае какъв речников запас, нищо, че майка ми е учителка по литература, изцедих от себе си всичко, което си спомних. Дана разцъфна буквално пред очите ми.

— Смятате ли, че ще успея? — плахо попита тя.

— Ама разбира се! Без грешка! Сега да проверим домашната работа, да видим какво си записала в дневника си за храната. Води ли си дневника, както ти казах? — попитах строго.

— Да. Всичко съм записала.

— Честно ли го записа? Нищо ли не пропусна?

— Нищо. Да ви покажа ли?

— Да видим — кимнах, но изведнъж се сепнах. — Не, хайде покъсно. Сега ще измерим кръвното налягане и пулса и ще започнем заниманията, а през почивката ще поговорим за храненето ти. Непременно трябва да правим почивки, за да не те претоварим.

Отново започнахме упражненията според изобретената от мен смесица от източни гимнастики. Сега, следвайки снощните си размисли, аз внимателно наблюдавах момичето, как то изпълнява бавните, плавни движения с ръцете, краката, туловището и сам се чудех на себе си: как, глупакът му с глупак, не съм забелязал това? Да, Дана наистина е бавна, движи се тежко (което е напълно обяснимо), но при това е смайващо пластична. Сигурно по природа. Всеки неин жест, дори най-нелепият и тромав, будеше у мен асоциация с гъст лепкав мед. Вижте я вие Дана, браво на нея! Ето за какво ще я хваля, ето върху какво ще стъпя. И никой, дори най-злъчният мизерник, не ще посмее да заяви, че лъжа и злоупотребявам с грубо ласкателство.

Татенцето, този твърде сериозен човек, който нищо не забравя, се беше погрижил и за автомат с питейна вода — той вече се мъдреше в ъгъла на помещението. Интересно, кога е успял? Защото разговорът ни се състоя снощи, а вчера беше неделя, ако не ме лъже паметта. Оправен мъж е тоя Руденко, трябва ли му нещо — и през нощта ще свърши работата. На всеки двайсет минути наливах по една чаша и я подавах на Дана, която послушно я изпиваше. Не забравях за вчерашния си гаф и за „техническите“ почивки, та стеснителното момиче да отиде до тоалетна.

— Как чувстваш мускулите си след вчерашната тренировка? — попитах я, преди да започне упражненията. — Болят ли те?

— Да.

— Много ли?

Тя сви рамене и повтори:

— Болят ме. Трябва ли да е така?

— Общо взето, да. Правя ти масаж, за да те болят по-малко, но естествено, не е възможно той напълно да елиминира болката. Това скоро ще мине.

Като заговорих за масажа, се сетих и за паравана, огледах се и мислено изръкоплясках на Михаил Олегович — имаше параван. Спретнат, изрисуван в стил барок, той беше сгънат и подпрян на стената до масата за масаж. Ако си мислите, че разбирам от тези стилове и мога отлича барок от... каквото и да било — рококо ли беше, ампир ли... много грешите. И понятие си нямам от тях. Просто веднъж с една приятелка обикаляхме магазините да избираме мебели за апартамента ѝ след ремонт и видяхме в един от салоните точно такъв параван, за който продавач-консултантът с важен вид на познавач заяви, че бил в стил барок, та го запомних.

След като приключихме с упражненията, пристъпихме към проверката на домашното. Отворих попълнения от Дана дневник и щях да падна: чай и пирожка с кайма, чай и две овесени курабии, кафе и кифла, сандвич с шунка и чаша сладък сок, още един сандвич с (о, ужас!) кюфте и още една чаша кафе. Със захар! При което последното „хапване“, ако се вярва на добросъвестно направените записки, е станало след единайсет часа вечерта. Косата ми се изправи! И това, след като вчера цели два часа ѝ бях говорил за белтъчини, мазнини и въглехидрати, за разграждане и асимилиране, за калории, за режим на хранене, за дванайсетчасова почивка между вечерното и сутрешното хранене и тем подобни, както и за специалната храна, която ще ѝ готви домашната помощница Нина. На вятъра ли съм си хвърлял приказките? Или това момиче не е в ред?

— Това пък какво е? — попитах със страховит глас, сочейки с пръст дневника.

— Каквото ми заръчахте да направя — покорно и кратко отговори Дана. — Записвах всичко, както си беше, нищо не пропусках.

— Много добре. — Тукатси си спомних аз на какво ме бе учила Светка и смених тона. — Хайде да разгледаме нещата точка по точка. В колко часа обядвахме с тебе вчера? Тук пише — в два часа. Нали така?

— Да.

— А в три часа си пила чай и си изяла цяла пирожка с кайма. Защо? Гладна ли беше?

— Не — сви рамене тя, — така съм свикнала. Винаги пия чай или кафе и хапвам нещо, докато уча. Защо, не бива ли?

— Това ще решим после. Сега по-нататък: чай и овесени курабии в четири без петнайсет, четирийсет и пет минути след чая с пирожката. Защо?

— Нали ви казах: така съм свикнала. До пет часа учих и през цялото време хапвах по нещо. Винаги ям, когато уча или просто чета.

— Ами вечерта? До дванайсет през нощта? Пак ли чете?

— Гледах телевизия, четох, учих.

— Тоест не си била гладна? — не спирах да разпитвам аз.

— Не, просто ми се хапваше нещо вкусно. Това, което Нина ми беше приготвила за вечеря, не беше вкусно. Сигурно не е страшно, нали въпреки това вече отслабнах с цял килограм? Ако отслабам с по килограм на ден, след два месеца ще съм си наред. Не е ли така?

Да бе, надявай се. Ти, скъпа, бъди благодарна, ако отслабваш с по два килограма на месец. Имам предвид истинското изгаряне на мазнини, а не премахването на оттоците. Е, и какво ще правя сега? Възлагах такива надежди на този „воден“ килограм, в смисъл на психологическо стимулиране, а сега ще трябва да обяснявам на Дана истината и всичките ми сметки отиват на кино. Ах, ти, умнице Нана Ким, нали уж си много прозорлива, защо не ми подсказа снощи как да се държа в подобна ситуация?

Чувствах се като котка върху горещ ламаринен покрив, опитвах се да не лъжа и същевременно да не разочаровам момичето. Че нали обемите на тялото се определят от обемите вода и мазнини, и че водата го напуска по-бързо, а мазнините изгарят дълго и на миниатюрни порции, затова тя, разбира се, вече е отслабнала с цял килограм това е чудесно, направо отлично постижение, но не бива да мисли, че така ще бъде винаги. Водата ще се оттегли, а мазнините ще останат и ако тя не спазва диета, никъде няма да се дянат. И изобщо в този дух. Освен това, че „неправилната“ храна има неприятното свойство да задържа водата, така че, ако диетата се нарушава, и водата ще престане да напуска тялото.

Докато си говорехме, часът бързо приближи девет, когато трябваше да отстъпя Дана на очилатия умник Артъм. Интересно, а къде в този график трябва да се вмества закуската на Дана? Не че мен много ме засяга — най-добре би било тя изобщо да не яде, тогава

работата ще потръгне по-бързо. Бях обаче много гладен и щеше да изглежда напълно нормално да ѝ правя компания на масата, а какво би станало, ако отидех в трапезарията или в кухнята сам? Биха ме погледнали като ненормалник, който е решил да се наплюска на аванта. Не ми се искаше.

— Девет без петнайсет — казах, като си погледнах часовника и направих загрижена физиономия. — Да приключваме, защото преди часовете с Артъом ти трябва да вземеш душ и да закусиш.

— Има време — спокойно отговори Дана, — Нина ще ми сервира закуската в моята стая, когато започнем часовете. И Артъом ще хапне с мен.

„Ами аз? — дощя ми се да завия. — Аз не съм ли човек? За всички сте помислили, само не и за мен.“

Дана сякаш прочете мислите ми.

— А за вас закуската е сервирана в трапезарията, тате каза на Нина да ви сервира точно в девет.

Мале мила, какви нрави. Къде съм попаднал аз? Да не би тук всички да живеят по строго разписание? Татенцето обаче ми харесва все повече и повече.

Днес закусих в компанията на бабата Анна Алексеевна. Спомних си заръката на Нана Ким и реших да се възползвам от ситуацията, макар че, бога ми, никак не ми се искаше. На мястото на старицата бих предпочел да видя хубавата майчица на малкия Костик или поне сладурчето Юлечка. Но явно нямах късмет. Юля сигурно учи някъде и в девет сутринта вече е в аудиторията, а младото майче — името ѝ ми изхвъркна от главата още завчера, дори преди да свърши обядът, сигурно е тръгнало за работа. Или не работи и живее като храненица на богатия съпруг на своята далечна родственица?

— Как сте днес? — подхванах учтиво светски разговор. — По телевизията предупредиха, че днес ще има някакви ужасни магнитни бури и метеозависимите хора може да се чувстват неразположени.

Лъжех като дърт циганин. Не бях чувал нищо подобно по телевизията нито вчера, нито днес, но нали трябваше някак да започна. Бабата се върза на лъжата ми и с удоволствие и ненужни подробности се впусна в обяснения за налягането и остеохондрозата си.

— Ами да — кимах разбиращо, докато лапах пухкавия омлет с шунка, кашкавал и домати, — кръвното налягане е коварно нещо,

реагира на всяка дреболия, да не говорим за сериозните стресове. А нали вчера сте ходили на гробищата, вълнували сте се сигурно, плакали сте, затова и то е подскочило.

Вероятно не бях особено деликатен, но нали трябваше да чуя нещо за дядото. Нана щеше да ме пита довечера.

— Защо ще плача? — надменно попита баба Анна Алексеевна.

— Ами, такава загуба... — измънках безпомощно, предчувствайки беля. Май бях изтърсил нещо нередно. Но какво именно?

— Павел... Впрочем ще ви наричам просто Паша, вие сте още толкова млад... Та значи, Паша, моят съпруг Олег Семьонович почина преди повече от десет години. Разбира се, това беше голяма загуба за всички ни, но, повярвайте ми, десет години са достатъчно време, за да не плачем вече на гроба му.

Десет години! Дори повече. По дяволите, или аз нещо не разбирам в тоя живот, или съм и глух, и тъп едновременно, та нали ясно чух завчера как старата съобщи, че отсега нататък смята да ходи на гробищата при Олег Семьонович и при някакъв Ванечка всеки уикенд. Къде се е чуло и видяло това? Хайде, разбирам да е през първата година след смъртта, дори разбирам през първите четирийсет дни да се ходи всеки ден, това е нормално, но след десет години? Някак прекалено ми се вижда.

Отначало планирах след въпроса за Олег Семьонович плавно, в рамките на гробищната тема, да премина към незнайния Ванечка, но сега си прехапах езика от опасения да не направя още по-голям гаф. Както се казва, не успях да приложа хватката. Добре де, ще попитам Дана, докато я масажирам след вечерните упражнения.

Самата Анна Алексеевна ми помогна да изплувам от трескавите си размисли как да продължа разговора. Започна да ме разпитва: откъде съм родом, от какво семейство съм, с какво се занимават родителите ми, какво образование съм получил и така нататък. Олекна ми: със семейството си мога да се гордея при всякакви ситуации, защото родители учители не могат да компрометират никого и при никакви обстоятелства. Вярно, въпросът за моето образование е доста хлъзгав, то, простичко казано, приключи в единайсети клас и за да не го засягам, отделих повече внимание на мама и тате. На една лелка, която дълги години е работила в страшния отдел по образованието,

трябваше да се хареса такава синовна обич и уважение към професията на родителите.

Общо взето, бях налучкал и докато разказвах, острият поглед на старицата ставаше все по-благоклонен. После тя ме попита защо куцам и след като изслуша моята горестна песничка, прояви към мен истинска роднинска жалост. Аз пък си направих поредния извод, че татенцето Михаил Олегович не споделя много информация с нея. Жена му очевидно знаеше за катастрофата, в течение бяха и Дана и Юля, със старата си майка той обаче не бе говорил много-много, а и никой от осведомените членове на семейството нищо не й беше казал. Тоест тук не се съобразяват твърде с бабето. Нима Нана и в това отношение се оказва права?

Тогава ме споходи гениалната мисъл как да подхвана нещата от друга посока и да стигна до желаното място, тоест до въпроса за майката с момчето.

— Анна Алексеевна, вие сигурно знаете какъв е моят работен график — подзех аз. — Два пъти дневно работя с Дана, но от девет сутринта до седем вечерта имам почивка, така че ми се иска да правя нещо полезно, вместо да се шляя. Как мислите, може би не е зле да поговоря с майката на Костик? Бих могъл да се позанимая с момчето, да го приобщя към спорта. Защото, нали знаете какви са сега нравите в училище, по-големите момчета закачат малките, бият ги, вземат им парите, скъпите дрехи, хубавите вещи. Няма да е зле момчето да е добре развито физически и да успява да се защитава от хулиганите. Как мислите?

Анна Алексеевна недоволно присви устни и аз разбрах, че пак съм се издънил. Абе, дявол да го вземе, има ли в това семейство тема, по която може да се говори без вреда за здравето, или няма?

— Костик ходи на детска градина, денем не е вкъщи — сухо отговори старата. — Освен това вашата инициатива ми се струва излишна. За децата трябва да се грижат собствените им родители, а не чужди хора. Синът ми ви плаща работното време и се предполага, че останалите часове са на ваше разположение — за да си почивате или да си вършите някаква своя работа. Кой според вас трябва да плаща заниманията ви с момчето? Не искам да кажа нищо лошо за Елена...

Да бе, така беше, Елена. Сега си спомних.

— ... но когато е взела решението да роди детето, е трябвало да помисли кой ще го издържа, а не да се хвърля през глава в съмнителна авантюра и после да ляга на ръцете на Лариса Анатолиевна, с която е много далечна роднина. В крайна сметка сега живее на гърба не на снаха ми, а на сина ми, защото Лариса Анатолиевна не работи. Мисля, че това не е правилно.

Мда, пак не уцелих. Но какво да правя? Разумно би било да започна да се съгласявам и по всякакъв начин да развивам темата, че нали, Анна Алексеевна е абсолютно права и така нататък. Но нещо не ми се щеше да я развивам. Дали не бях съвсем съгласен с бабата на Дана и Юля, дали пък нещо в разсъжденията и тона ѝ не ми хареса — не можах да разбера веднага, но се обърках и трябваше да приключа с темата.

Ето така, още на втория ден от работата си при Руденко, аз разбрах, че голямото семейство далеч не е задължително да бъде заедно, дори когато в почивен ден се събират всички заедно за обяд. Юля не обича Дана, а Анна Алексеевна кой знае защо не си пада по хубавата Елена. Е, кой е на ред? Какви други подводни течения има тук?

Вече почти бях допил кафето си и смятах да си тръгна, когато влезе майката на Юля (и нейното име не бях успял да запомня, но пак добре, че изобщо си спомних коя е). Днес тя изглеждаше още по-зле от вчера, когато я видях за пръв път. Сигурно беше нещо болна. Ето, не ходи на работа, вече е девет и половина, а тя си е вкъщи...

След като ме поздрави мрачно, тя веднага заговори с бабата, сякаш мен изобщо не нямаше тук. Харесва ми този маниер — веднага започваш да се чувстваш като пълноценен човек, когото хората дори да не уважават, поне забелязват присъствието му. В първия момент понечих да оставя недопитата чаша и да си тръгна, за да не преча на личния разговор, но после се отказах, заряхах самолюбието си и си долях кафенце. Ще поседя, ще послушам. Нали в края на краищата трябва да изпълня заръката на Нана. Тя е права (както винаги): колкото по-бързо свърша работата, толкова по-скоро ще ме остави на мира.

— Лара е много разстроена — каза майката на Юля. Ама как се казваше, за бога? Нещо си там Олеговна, щом е родна сестра на шефа. Само че как? — Миша пак се дърпа, не иска да ходи в Николское за откриването.

— Не иска ли? — учуди се Анна Алексеевна. — Че защо?

— Казва, че всички са поканени със семействата си, тоест със съпругите и децата. Той не иска да отиде с Лара, казва, че вече сто пъти е ходил на такива мероприятия и присъстващите не спират да го разпитват къде е дъщеря му и защо не е дошла. Нали по-рано винаги я е водил и всички знаят, че има дъщеря. Веднъж не издържал и им казал, че е заминала да учи в чужбина, след Тарас, ама някаква гадина научила, че не е вярно, и раздрънкала на всички, та после всички познати тормозили Миша. Ами, какво да прави? Не иска да казва истината и аз го разбирам. Да казва, че Дана е болна, също не е добре, има поверие, че не бива да се лъже за болести, може да си ги предизвикаш. И после, когато всички са с децата си, а той само с жена си, изникват въпроси: абе, Руденко няма ли деца? С една дума, до гуша му е дошло от тези приказки и е решил да не ходи в Николское.

— Е, добре де — одобрително кимна старицата, — няма какво да правят там, в това Николское. Щом има свободен ден, по-добре да си почине вкъщи или да ме придружи до гробищата.

Пак гробищата! Какви странни идеи има това семейство!

— И аз мисля така — съгласи се майката на Юля, някоя си Олеговна, — но Лара е много разстроена. Скучно ѝ е да седи само вкъщи, иска ѝ се да излезе някъде, да се забавлява — та тя нищо не вижда, никъде не ходи.

— Хайде де — тросна се Ана Алексеевна, — никъде не ходела! Какви ми ги приказваш! Че тя е вечно по салоните, ту си прави прическа, ту маникюр, ту някакъв масаж с водорасли, ту пие кафе с приятелки. Никога не си е вкъщи. Я стига си увъртала, Валентина. Казвай какво има.

Точно така, Валентина. Валентина Олеговна. Сега си спомних.

— Майче, честно казано, Ларка хич не ме интересува, ако ще, да откачи от скука, но ми е жал за Мишенка. Той толкова много работи, изобщо не си почива, просто ще се преумори. А приемът в Николское е такава прекрасна почивка, природата там е невероятна, въздухът е просто вълшебен, там той поне малко ще си възвърне силите. А после, деловите хора непременно трябва да посещават такива приеми, на тях се завързват и поддържат важни познанства, без които бизнесът не може да върви успешно. Дори аз разбирам това, а Миша го разбира още по-добре. Трябва някак да го придумаме да отиде.

Охо, така значи! Пука ѝ на нея за Ларка, тоест за Лариса Анатолиевна. При това бях готов да си заложа главата, че Валентина Олеговна беше готова да каже: „Ако ще, да пукне от скука“, но в последния момент все пак си спомни за присъствието на външен човек в трапезарията, тоест за моето присъствие, и бързо смени думите и реда им в изречението. Разкри се още едно подводно течение.

— Та как можем да го придумаме, след като не иска да отиде без децата — възрази бабата. — Имаш ли нещо наум? Казвай, не го увъртай.

— Ами помислих си... защо да не вземе със себе си Юлечка? Виж, мамо, колко хубав вариант: отиват тримата, пълноценно семейство, и никой не задава никакви въпроси. На тези, които познават Дана, могат да кажат, че Юля е племенница, но повечето хора никога не са я виждали и всички ще мислят, че Михаил Руденко е дошъл със семейството си. В края на краищата, то си е така, нали сме едно семейство? И живеем заедно.

— Възможно е, възможно е — старицата предъвка устни. — Трябва да поговорим с Мишенка, да му предложим. В края на краищата, всички тук живеем от неговите пари и трябва да правим всичко, та бизнесът му да върви успешно и парите да не свършват.

— Значи ще кажеш на Миша, майче? — радостно трепна Валентина.

— А защо ти не поговориш с него? А най-добре кажи на Лара — щом тя е толкова заинтересована от този прием, значи ще може да го убеди.

— Ами, как не. Ларка няма да ме послуша. Нали знаеш какво е отношението ѝ към мен. А теб Миша ще те послуша, той много уважава мнението ти.

Ха така. Значи неприязънта между Лариса Анатолиевна и Валентина Олеговна е взаимна. Е, господа скорпиони, кой е следващият? Какви други приятни открития ме чакат в чудноватото семейство Руденко?

— Е, Валюша, какво да се прави, с тебе ще трябва да търпим. — Анна Алексеевна погледна към мен малко напрегнато, проверявайки дали не слушам твърде внимателно разговора им, но аз навреме се престорих, че съм се задълбочил в списанието на барплота и чета нещо

безкрайно важно и интересно. — Не ние с тебе сме избирали за коя да се ожени Мишенка. Добре, аз ще му кажа.

О! Още една новина. Свекървата не обича снаха си и не одобрява избора на сина си. Интересно, открай време ли не одобрява този избор, или само напоследък? Вероятно за мен ще бъде огромно откритие вестта, че някой в тази къща има искрено добро отношение към другиго.

Естествено, обидих се, задето те без никакво стеснение обсъждаха семейните си проблеми в мое присъствие. Тоест, от една страна, това, разбира се, ми беше от полза — нали трябваше да разбера какво става тук и кой какъв е, така че да изпълня поръчението на Нана, а и за самия мен беше полезно — нали ми предстоеше да работя тук, да се трудя с пот на челото, както се казва. Но от друга страна, аз да не съм някакъв неодушевен предмет, домашно животно, което нищо не разбира и от което могат да не се притесняват? Ето, и Дана не се притеснява от мен, и тези лелки — коя от коя по-възрастна, майката и дъщерята.

Дамите се заприказваха за някакви хора, чиито имена нищо не ми говореха, и аз се прибрах в своята бърлога. За днес бях планирал (във връзка с получения снощи аванс) да се поровя в Интернет и да проуча предложенията за жилища под наем. Нали трябваше да си търся ново жилище, защото бях обещал да освободя апартамента до месец.

Като имах предвид ранното начало на работния ми ден, отначало се опитах да потърся нещо по-наблизо до улицата, където живееше семейство Руденко. Половин час сън в повече е хубаво нещо, пък и е престижно да живееш в центъра. Най-малкото момичетата, с които ще се запознавам (а аз непременно ще го правя и не може да бъде другояче), няма да могат да сбърчат носле и презрително да се фръцнат, когато ги покания у дома. А аз непременно ще ги каня, защото съм силен млад мъж със здрави инстинкти. Предложенията бяха безброй. Но и цените бяха безумни. Дори при моята заплата, която в този момент не ми се видя никак огромна. Колкото по-далече от центъра на Москва, толкова по-ниски наеми — но пък колкото по-далече от центъра, толкова по-рано трябва да ставам. Какво да избира — съня или парите? За пръв път в живота си заставах пред такъв избор и много се изненадах, когато разбрах колко трудно ми е да го направя.

В края на краищата реших да не се мотая и да се поровя още, а после, въоръжен с познания по въпроса, да се обърна към агенция за недвижими имоти. Те имат своя база данни, може там да се намери нещо.

Особено интересно ми се видя едно жилище на съседната улица, ужасно скъпо, но пък в много хубава сграда: с охранявана вътрешна територия, ограда от ковано желязо, зад която се виждаха цветни лехи, с подземен гараж и разни други екстри. Бях видял тази сграда поне пет пъти точно преди два дни, докато се лутах из уличките в опити да намеря дома на Руденко. Но тъй като имах още много време до края на законната ми почивка, не се въздържах и излязох да се поразходя. Естествено, не без посока, а до въпросната сграда. Да постоя там, да я погледам, да си поговоря с охранителите, да помечтая... Нали поне мога да си помечтая? Няма да купувам, достатъчно ми е да погледам, да пипна, да помириша, да преценя.

Речено — сторено. Помолих Нина да заключи след мен, предупредих я, че ще обядвам с Дана (за да избегнем разни кулинарни волности), и тръгнах към съседната улица.

А къщата наистина беше страхотна! Направо царски дворец! Дали пък да не се разпусна и да поживея в този дворец, докато имам възможност? Да бухна в наема цялата си заплата, да се храня у Руденко — нали и без това работя без почивни дни, така че няма да умра от глад, засега нямам нужда от нови дрехи, екипиран съм съвсем прилично — вярно, всичко, което имам, след половин година ще излезе от мода окончателно и безвъзвратно и ако не си обновявам гардероба, няма да мога дори да се покажа на някое готино място — ще ме вдигнат на балон. И сладурчетата няма да искат да се запознават с мен. Няма да имам и с какво да поддържавам колата — парите няма да ми стигат за бензин, да не говорим за миене и сервизни услуги. Не, жилище в такава къща не ми е по джоба.

А коварното ми въображение вече рисуваше с пълна сила сладостните картини на живота в двореца... Ето, пристигам с дама, настанявам я на огромния диван в хола, паля камината, приготвям напитките на елегантния барплот, повеждам я към спалнята, показвам ѝ просторната баня, облицована с италиански плочки... Мечтите ми изглеждаха напълно реални, защото в Интернет бяха поместени снимки от интериора на предложения за наемане апартамент, така че

бурното ми въображение се опираше все пак на факти, а не на фантазии.

— За какво си мечтаем? — чух зад гърба си мъжки глас.

Сепнах се и ядосано се извърнах, вече готов да изтърся нещо грубо и недвусмислено, но за свое учудване видях пред себе си младеж на приблизително моята възраст или малко по-голям, в милиционерска униформа с капитански пагони. Ами да, схванах веднага, богаташка сграда, привлекателна за обирджии, а пред нея е застанал мъж със спортен вид и нещо разглежда — дълго и внимателно. Какво ли разглежда, какво души? Подозренията на напетия милиционер бяха напълно разбираеми.

Реших да бъда честен. Така де, наистина нямах какво да крия.

— Ами ето, мечтаю си колко хубаво би било да наема жилище в тази сграда. Тук се отдава едно, видях го в Интернет. Дойдох да проуча как стоят нещата.

— Е, и — погледна ме присмехулно капитанът, — как ти се вижда? Добро впечатление ли ти прави сградата, или не особено?

— Сградата е супер. Само ме е страх, че цената не ми е по джоба. Много е скъпо.

— Защо, заплатата ли не ти позволява?

— Позволява. Точно колкото за наема е. За нищо друго не остава, дори за тоалетна хартия. Нали разбираш, някак не е приятно да живееш в такива палати и да ходиш с мръсен задник.

— Така си е — съгласи се капитанът. — Ще трябва да си потърсиш нещо по-евтино. Точно в този район ли искаш да наемеш жилище?

— Иска ми се.

— Защо така?

— Абе, работя наблизо, на съседната улица, работното ми време е от седем сутринта, така че нали разбираш — иска ми се да спестя време за път. Слушай, да не би да живееш наоколо? — сепнах се изведнъж. — Може би знаеш хора, които дават жилище на по-умерена цена?

— И къде по-точно на съседната улица работиш от седем сутринта? — продължи да ме разпитва капитанът все така присмехулно. — Хамалин в магазин ли си?

Не се обидих. Разбирах го. В Москва имах много познати и поне от половината по едно или друго време бях чувал истории за обраните им жилища, при това всички те, които свято презираха цялата милиция, се вайкаха къде е гледал участъковият и изобщо какво работи тоя човек, никога не съм му виждал очите. Ако този симпатяга с пагоните се окаже участъков, очевидно аз получавам нагледна представа как именно работи той. Ето така работи. Сигурно това е правилно.

— Не — завъртях глава и кимнах към бастуна, на който се подпирах, — не ставам за хамалин. Засега лекарите не разрешават. Виж, след годинка-две може и да мога. Но засега — не.

— Виждам — усмихна се онзи. — Е, къде тогава си намерил такава работа, че трябва да почваш още в седем? И то на съседната улица?

— Подвизавам се като домашен треньор. В едно богато семейство.

— Така ли? — Той недоверчиво повдигна вежди. — И в кое точно?

— Името ли искаш?

— Ами бъди така любезен, кажи ми го.

— Добре де, Руденко. Защо?

— Нищо — сви рамене той, — нормално. Документите ти в ред ли са?

Абе... не съвсем. Тоест паспорт си имам, без паспорт не може, само че регистрацията в него е съмнителна. Не, не че нещо, просто една баба по протекция на познати ме регистрира в своето жилище. Срещу пари, то се знае. Но тази баба не ми е никаква. Най-печалното е, че вече е изпаднала в такава дълбока склероза, та едва ли си спомня кого регистрира в дома си, така че ако някое добросъвестно ченге започне да проверява, като нищо може да каже, че и хабер си няма за мен и за пръв път вижда муцуната ми. И после иди, че доказвай.

Мълчаливо подадох на бдителния капитан паспорта си и замрях в очакване на неминуемата разправа.

— При кого сте регистриран? — попита той, докато прелистваше документа ми.

— При баба.

Практически не излъгах. Тя е баба, нали така? Не е девойче на нейните седемдесет и девет години.

— Родната ли?

— Малко ми е далечна — усмигнах се измъчено. — Случай, да не би да ти приличам на обирджия? Какво се заяде с мене, капитане?

— Работата ми е такава — въздъхна той, който знае защо тъжно. — Ще имаш ли нещо против да се обадя, да уточня едно друго?

Ха така, добре се наредих. Сега той ще се обади в участъка, към който съм фалшиво регистриран, и един господ знае какво ще му наприказват там. Междувременно капитанът измъкна от планшета си огромен тефтер, потърси нещо в него, намери нужния номер и започна да натиска бутоните на мобифона си.

— Добър ден — започна той, — капитан Дорошин ви безпокои, вашият участък. С кого разговарям? Лариса Анатолиевна? Много ми е приятно.

А пък на мене колко ми е приятно! Едва започнах работа — и вече милицията се интересува от мен. Какво ще си помислят в семейство Руденко? Сигурно ще ме уволнят още до довечера. Как можах да извадя такъв късмет?

— Лариса Анатолиевна, чувам, че имате нов човек в домашния персонал. Ами така, чу се... Работим, Лариса Анатолиевна, стараем се, пазим спокойствието ви. Какъв човек сте взели? Тренъор за дъщеря ви? Да, да, в течение съм... И какво, той всеки ден ли ще идва? В седем сутринта? Да, Лариса Анатолиевна, няма хлабаво при вас. За всеки случай ми кажете как се казва, да си отбележа. Как? Да, да, записвам.

Нищо не записваше, само се взираше в многострадалния ми паспорт и се усмихваше, кротко някак и малко тъжно. В тези мигове вече почти обичах този тъжен капитан. Научи каквото му трябваше, без да ме изложи. Разбира хората човекът, не е като някои.

— Дръж. — Капитан Дорошин ми подаде паспорта. — Не се сърди.

— Ами аз не се сърдя — усмигнах се примирено. — Слушай, аз говорех сериозно за жилището. Ще ми се да намеря нещо по-близо до работата, инак трябва да ставам много рано. Няма ли да ми помогнеш?

— Едва ли — поклати глава той. — Тук е суперцентър, жилищата са много скъпи. А по-евтините са на първите етажи на

сгради пред събаряне, жилища, които са били обитавани от алкохолици. Това няма да ти хареса, нали?

— Така е — съгласих се аз.

Искаше ми се да живея прилично, особено с оглед на бъдещите посещения на многобройните мацки.

— И още нещо — капитанът сподери с поглед паспорта ми, който аз старателно напъхвах във вътрешния джоб на якето, — не забравяй, че регистрацията ти при бабата свършва след месец. Поговори си с Михаил Олегович, той е свестен мъж, ще помогне. Тяхната домашна помощница Нина също е регистрирана при тях. Вярно, че и живее там, но мисля, че той няма да ти откаже.

Каква осведоменост, а! През живота си не бях чувал участъковите милиционери да работят така.

— Ама ти познаваш ли се с Руденко?

— Абе, как да ти кажа... Знам за тях всичко, което ми трябва. Пък и изобщо, цяла смехория... Когато Михаил Олегович купи целия етаж, веднага подхвана огромен ремонт, препланиране, та се посипаха безкрайни жалби от другите обитатели на сградата: ту водата им спират, ту електричеството, ту пробиват дупки и чукат от сутрин до вечер. Всеки божи ден звънят на участъковия, викат съседи, карат се, налагаше се да се оправям на място. Та така се запознахме. И после, семейството е заможно, влиза в рисковата група, нали разбираш.

Сбогувах се с тъжния участък и се върнах в службата, тъкмо беше дошло време за обяд.

Този път на трапезата си правихме компания с Дана и Артъом. Всъщност бях си правил сметка да побъбря с мосю Дефорж насаме, без Дана, но после реших да не бъда чак толкова деликатен — нали делото е общо и Дана трябва да е заинтересована от резултатите не по-малко от мен.

— Слушайте, приятели мои — казах без заобикалки, — може ли някак да се уреди по време на вашите занимания Дана да не яде?

Очилатият ми хвърли разбиращ поглед и се усмихна изтънко, но момичето веднага се надигна в защита на любимия си гувернант.

— Но Артъом закусва у нас, така е от самото начало. Не разбирам какво ви пречи това. Да не би да му завиждате?

Ето на, а аз вече бях повярвал, че Дана наистина е умно момиче. Приказки на ниво детска градина. Завиждал съм! Че на какво да му

завиждам? Че може да не става толкова рано, колкото мен? Пфу! Доядя ме, ей богу.

— Аз също закувам у вас — възразих, като се постарях разочарованието ми да не бъде толкова явно за Дана. — Но това не се изразява в поднос с кифлички, които ми носят на работното място и от който ти, Дана, постоянно си вземаш — а не бива. Нищо друго нямам предвид.

Момичето се нацупи и заби нос в чинията си, в която добросъвестната Нина ѝ бе сервирала нещо неинтересно и не твърде привлекателно наглед. Артъом тихичко изсумтя и ми кимна:

— Добре, Паша, всичко разбрах. Ще кажа на Нина да носи по-малко, само за мен. На подноса няма да остане нищо излишно.

— Ами аз? — Дана вдигна глава и ни погледна възмутено. — И аз закувам с Артъом, когато започваме уроците. Аз гладна ли да стоя?

— Ами закувай, преди да започнат часовете, както е редно — парира я Артъом.

— Но аз нямам време! Татко нареди да работим с Павел от седем до девет, а в девет започват нашите часове. Кога да закуся?

— Добре де, ще оставим нещата, както са — предадох се аз. — Нина ще ви сервира закуската, но не една за двамата, а две различни. И Дана ще яде само каквото ѝ е разрешено, а за порцията на Артъом трябва да я предупредим. Изобщо, приятели, мен не ме засяга как ще решите въпроса с яденето, само имам едно твърдо условие: след закуска в стаята, където учите, не бива да остава никаква храна. Нито трошица. Нито коричка. Само вода. Имай предвид, Артъом, ако науча, че тайно оставяш вкусни късчета и храниш Дана, ще се оплача на Михаил Олегович. Той ми плаща, и то щедро, за да постигна резултат. Не мисля, че ще му хареса, ако се разбере, че си хвърля парите на вятъра, защото на теб, видиш ли, ти е жал за ученичката ти. Е, схванахте ли какъв може да се окаже резултатът?

По характер не съм шантажист, но детството ми на побойник ме е научило, че ако не можеш да се разбереш с човека с добро, се налага да прибегваш до заплахи.

— Стига си мърморил — Артъом миролюбиво ме потупа по рамото, — всичко разбрахме. Нали, Дана, нали разбрахме всичко?

Тя мълчаливо кимна, докато продължаваше с кисела физиономия да дъвче диетичното си вариво. Но това ми се видя малко и аз

продължих инквизицията.

— Какво и колко изяде днес Дана, докато учихте? — попитах Артъом.

Той сви рамене: сиреч, не бил пресмятал и не бил гледал. Преместих поглед към Дана.

— Всичко ли записа?

Отново мълчаливо кимване.

— Е, и какво записа? Колко пирожки и кифлички?

— Шест — смотоледи тя.

— И как смяташ, това нормално ли е? — попитах със строг тон, като се правех на печен педагог.

— Ами... аз дори не забелязвам как става... Свикнала съм. Артъом ми говори, обяснява ми, а аз...

— Ясно, слушаш и си хапваш — направих аз печалния извод. — Ти какво, само с ушите си ли възприемаш науката?

— Че как другояче? — смаяно се втренчи в мен Дана. — С устата ли да я възприемам?

Не, тя има добро чувство за хумор и реакциите ѝ са Добри. Може би не е толкова глупава, колкото ми се стори преди няколко минути. Просто е още малка.

— Трябва да се конспектира, умнице! Не да се слуша и да се дъвче, а да се записват думите на учителя.

В училището, където учех някога, ни караха да си водим записки по всички предмети и ни казваха, че навиците за конспектиране после ще ни бъдат много полезни в университета. Не знам, може на някого и да са били полезни, нали не съм учил в институт, скъсаха ме при първия опит и ме запокитиха в казармата, а след казармата аз тръгнах да покорявам столицата. По реакцията на Дана обаче пролича, че в днешните училища не учат децата да конспектират.

— А защо трябва да записвам? — не разбра тя. — Имам добра памет, всичко запомням, а после го преговарям по учебниците.

Артъом се оказа по-съобразителен, той веднага прозря моя гениален замисъл за освобождаване на момичето от навика вечно да дъвче нещо вкусно.

— Павел е прав — направи той сериозна физиономия, — време е с теб да започнем да работим като големите, както е редно.

Добре. Обезпечих си плацдарма за първата половина на деня. Да можех сега някак да уредя Дана да не похапва по време на самоподготовката. Добре, ще помисля какво може да се направи. Най-простото е да поговоря с майка ѝ, тя да забрани на домашната помощница Нина да дава на момичето храна през време, което не е определено за ядене. Но кой знае защо ужасно не ми се искаше да въвличам Лариса Анатолиевна в решаването на собствените си педагогически задачи. Нещо не ми беше по сърце тази добре гледана надменна женичка. А както успях да разбера, само тя имаше право да дава указания на Нина. Е, и татенцето, който ми харесваше много повече от съпругата му. Дали да не поговоря с него?

След обяда Дана се прибра да се самоподготвя, а Артър предложи да поседим в неговата стая, да гледаме някакъв нов филм. Аз с удоволствие се съгласих.

Стаята му беше буквално същата като моята, в смисъл, със същите размери и същия брой прозорци, но си личеше, че Артър работи тук отдавна. Освен купените от стопаните мебели видях огромно количество лични вещи, книги, дискове, разхвърляни навсякъде дрехи и други предмети, които при необходимост човек донася от къщи, но впоследствие не ги връща обратно, а те остават на работното му място завинаги.

— Ти защо си толкова нервен? — попита Артър, докато включваше апаратурата и поставяше диска.

Учудих се. Защо е решил така? Май се чувствах нормално.

— Не, добре съм. Защо питаш?

— Виждам — измънка неопределено той. — Нахвърли се на Дана като ястреб. Да беше се чул с какъв тон разговаряше с нея! Момичето направо се смая. Какво има, да не би някой от тукашните да те е обидил? Не обръщай внимание, те са си такива... малко невъзпитани. Аз вече свикнах, а отначало също се обиждах.

— Ама не, няма такова нещо — пламенно възразих аз, — никой не ме е обиждал. Нали ти казвам, всичко е наред. Сторило ти се е.

— Добре, извинявай. Край, сядай да гледаме.

Докато вървяха надписите, аз мислено се връщах към този разговор отново и отново и изведнъж разбрах, че Артър не греша. Наистина съм нервен и напрегнат. Отначало тия две кокошки, бабата и майката на Юля, как беше там Олеговна, обсъждаха в мое присъствие

семейните си проблеми, сякаш аз бях предмет, вещь от домакинството, а после всичките тези ядове по повод на прекалено скъпите жилища в центъра, за чието наемане нямаше да ми стигнат парите, и тъжната яснота, че не съм чак толкова богат, колкото си бях въобразил отначало...

Но филмът започна и се оказа толкова увлекателен, че аз бързо забравих своите сутрешни огорчения. След филма си побъбрихме още малко за едно друго и аз започнах да изпитвам искрена симпатия към очилаткото.

— Слушай, откъде знаеш толкова неща, че можеш да преподаваш практически всички училищни предмети? — реших се да задам въпроса, който ме измъчваше вече две денонощия.

Измъчвах се, защото по принцип бях чувал за съществуването на енциклопедично образовани хора на тази земя, но, първо, никога не бях виждал такива с очите си и второ, бях дълбоко уверен, че те не са от тукашния свят и това трябва много да им личи. Например, че са някакви разсеяни чешити, че имат много странни навици и определено не обръщат внимание на противоположния пол. С една дума, нещо не им е в ред. Докато Артъм беше абсолютно в ред, разговаряше нормално, не демонстрираше никакви странности и — естествено, ако не лъжеше — напълно редовно функционираше сексуално (има предвид сладурчето Юленка).

— Боледувах дълго — позасмя се той. — Имах много време за четене. Семейството ни беше бедно, не можеха да купуват нови книги и аз трябваше да се задоволявам с каквото има. Прадядо ми е бил голям учен, събрал е огромна библиотека, но книгите в нея, нали разбираш, не бяха художествени. Той бил репресиран, умрял е в лагер, а библиотеката му беше останала, така че аз я изчетох цялата, и то не по веднъж. След като на четири години се научих да чета, цял живот съм чел.

— Ама наистина ли си боледувал? — попитах съчувствено. — Или просто така го каза?

— Наистина. Имах някакви проблеми с имунитета, още от раждането. Походя два-три дни на училище и после три седмици боледувам.

— А сега?

— Е, сега е съвсем друго, сега има колкото щеш имуномодулатори, медицината се развива с гигантски крачки, така че вече пет години нямам никакви проблеми.

— Артъом, а за какво ти е тази работа? — нетактично зададох следващия въпрос, който също ме вълнуваше.

— А на тебе за какво ти е?

— Е, с мен всичко е ясно, аз просто трябва да преживея някак периода на възстановяването и да припечелвам нещо. Ти обаче защо си се захванал?

— Ами какво да правя? — Той разпери ръце и се усмихна обезоръжаващо. — На кого са потрябвали днес такива като мен? Образованите са ненужни, нужни са нахакани и оправни хора, такива, които могат да правят бизнес. А аз не мога. Мозъкът ми е подреден другояче.

Това не го разбрах, но не продължих да питам. Според мен щом един човек е умен, значи е умен и може да се занимава с всичко — и с наука, и с бизнес. А Артъом несъмнено беше умен.

Стори ми се, че моментът е удобен да задам някои интересувачи ме въпроси за семейство Руденко, това би изглеждало напълно уместно, но Артъом си погледна часовника и се разбърза за някъде. Мислено се наругах за напразно похабеното време: вместо да гледам екшъни, можех да подхвана нужния ми разговор и сега вече щях да зная всичко, което вечерта трябваше да докладвам на Нана Ким. А сега щеше да се наложи да си говоря с Дана по време на масажа, както ме беше посъветвала Нана. Но как, как да я заговоря за тези неща, щом по време на обяда съм развалил настроението на момичето и то сега ми е ядосано? Наругах се още веднъж.

До вечерния сеанс за отслабване се порових отново в мрежата, обмисляйки варианти за ново жилище, и дори успях да пострелям в любимата си военна игричка. Стрелях с наушници, като бях изключил тонколониите, та звуците от изстрелите да не проникват извън стаята, и така се увлякох, че насмалко да изгърва времето за началото на занятията. Изключих компютъра и почувствах, че съм огладнял, но вече нямах време за вечеря, време беше да вървя в помещението за фитнес.

Моите опасения за Дана не се оправдаха и вместо начупена кисела муцунка видях спокойното и дори кой знае защо усмихнато

личице на момичето.

— Как е настроението? — бодро попитах аз.

— Супер! — рапортува тя.

И тогава аз зададох съвсем идиотския въпрос:

— Защо?

Сякаш за доброто настроение трябва да има причини! За лошото да, трябва да има, а доброто настроение е нещо съвсем естествено.

— Татко ни похвали и каза „браво на вас“.

— Защо? — тъпо повторих аз.

— Видя нашите записки и моите дневници, харесаха му.

Да, малката, не ти трябва много, за да бъдеш щастлива. Достатъчна ти е похвалата от татко ти. Нима и аз на петнайсет години съм бил такъв? Нещо не си спомням.

Отново подишахме, после си направихме упражненията, после пуснах Дана да вземе душ и се приготвих за масажа — разгънах паравана, постлах хавлиите, всичко както трябва. Когато започнах с масажа, започнах и с въпросите.

— Дана, кой е този Ванечка?

— Ванечка ли? — попита тя. — Кой Ванечка?

— Ами баба ти каза, че смята всяка седмица да ходи на гробищата при дядо ти и при Ванечка.

— А, това е нейният най-малък син, умрял е съвсем малък, на десетина години или може би на девет.

Стана още по-сложно! Съпругът на бабата е починал, както самата тя каза, преди десет години, а кога е починал този Ванечка? Преди трийсет, преди петдесет, преди сто години?

— Тоест това е било много отдавна — уточних предпазливо.

— Ами да.

— А от какво е починал? Нещастен случай ли?

— Не, просто е починал. Бил е даун, а дауните не живеят дълго.

— И ти изобщо не го помниш?

— Какво говорите! Когато Ванечка е починал, татко и мама още не са се познавали.

Мда, отдавна ще да е било... Получава се някак странно. Абе, както и да е, моята работа не е да разбирам, моята работа е да събирам информация, а в нея ще се ориентира Нана.

— И вчера вашето семейство отиде на гробищата — казах.

— Ами да.

— А Костик и майка му не са дошли, отишли са на цирк.

— Ами да — отново потвърди Дана.

Ама тя какво, няма достатъчен речников запас ли? Аз се старая с всички сили да докарам разговора до младата майка с момченцето, а в отговор не получавам нищо, освен „ами да“.

— А те защо не са ходили на гробищата?

— Ами нали не са познавали Ванечка, както и дядо. Те изобщо не са от нашето семейство.

— А от чие са?

— Леля Лена е далечна роднина на мама, много далечна, просто се получи така, че тя дойде в Москва и остана сама с детето, така че мама я прибра да живее у нас. Всъщност мама почти не си я спомня, живели са в различни градове и по-рано дори не са се виждали, просто са чували една за друга.

Е, това вече се казва благотворителност! Някои хора не прибират в дома си дори близки роднини, а тази била почти непозната и много далечна. Може би не съм прав да коря вътрешно Лариса Анатолиевна — излиза, че не била толкова надменна, както ми се стори, а дори много добра и състрадателна жена. Не, аз нищо не разбирам от хора!

— Значи леля ти Лена не е омъжена? — продължих аз разпита си.

— Нали ви казвам — не е.

Е, не е казвала нищо толкова де, каза само, че Лена останала сама с детето, но кога се е случило това? Може да е било преди два месеца, а може и пет години да са минали, през това време може да са се случили много неща.

— А къде е бащата на Костик?

— Ами, представа нямам! Какво ме засяга?

— И отдавна ли живее у вас леля Лена?

— Отдавна. Още беше бременна, когато пристигна при нас.

Е, сега вече схванах. Била е бременна... Виж ти, каква история! Значи старомодните родители от малкото благовъзпитано градче са изгонили от къщи безсрамната си щерка, надула корема незнайно от кого, и тя се е втурнала да търси помощ от Лариса Анатолиевна. Въображението ми веднага довърши картината със съвсем житейски подробности: баща на детето е бил някой московчанин, случайно или

по работа минал през онова градче. Напълнил ѝ е главата с какви ли не обещания, оставил си е телефончето (или адресчето? Не, едва ли, по-скоро телефонния номер, и то на мобилния си телефон, който лесно се променя или скрива) и е изчезнал. Когато последствията от неразумното поведение са станали явни и строгите родители са отказали на блудната дъщеря покрив и храна, тя е хукнала към Москва да търси любимия, но от него не е имало и следа, тоест телефонният номер се е оказал невалиден. В напреднала бременност девойката Лена е започнала да звъни на всички роднини наред, да моли за помощ или поне за съвет и някой ѝ е казал, че в Москва отдавна щастливо и богато живее Лариса, дъщерята на чичо Толя, сина на дядо Богдан. Така ще да е станало. Сега всичко ми се изясни.

Похвалих се за добрата памет и за вниманието си към подробностите. Та нали самият Михаил Олегович още при първата ни среща каза, че жена му е родом от Украйна и е кръстила дъщеря им Богдана на дядо ѝ. Че какво? Може и да не съм съвсем негоден за детективска работа? Във всеки случай, в този момент се чувствах като Еркюл Поаро, не по-малко.

Успехът ме окрили и аз реших да отида по-далече от набелязания план.

— Дана, ти сигурно обичаш поезията?

— Аз ли? — Тя дори се надигна, подпряна на лакти, и се втренчи в мен с нямо изумление. — От къде на къде?

— Защо, не я ли обичаш?

— Ами, пълен идиотизъм.

— Странно — заявих лицемерно.

— Че какво странно има? Кой сега обича поезия? Стиховете са вехта история, не са нещо съвременно.

Съгласен съм. Но съм съгласен по принцип. Какво обаче мисли таткото? Спонсорира издаването на стихосбирки. Защо ли?

— Сигурно баща ти е много огорчен, задето си равнодушна към поезията — хвърлих аз пробния камък.

— Ха, какво говорите! В нашето семейство никой не си пада по поезия. Не, аз естествено чета каквото трябва по литература, дори уча наизуст някои неща, защото на изпита ще ми ги искат. Но е страшна глупост! Щом си взема изпита, веднага ще забравя всичко. Защо, вие обичате ли стиховете?

— Не — признах си честно. — Струва ми се обаче, че баща ти ги обича, просто ти не знаеш за това.

— Нищо подобно! Откъде ви хрумна това?

— Ами стихосбирките, които се издават с негови пари? Баща ти се занимава с благотворителност, дава пари за издаване на млади поети. Не знаеш ли?

— А, това ли... Знаем, разбира се. Но то е просто една глезотия. Богатите хора непременно трябва да се занимават с някаква благотворителност, модерно е. Има ли значение за какво ще си пилее парите — за болници или за стихове? Е, тогава по-добре за стихове.

— Защо смяташ така? — Дойде моят ред да се учудвам.

— Защото, ако даде пари на болница или на детски дом, ще ги откраднат. Всички крадат. И болните, и децата няма да получат нищо. Пък и не може да се провери — ще ти покажат такива документи, че всичко ще излезе уж честно. А книжката си е книжка, можеш да я пипнеш, продава се в книжарницата, а и калкулацията за издателските разходи е по-лесно да се провери, отколкото тази за лекарствата. Дори да излъжат, книжката все пак я има — и поетът е доволен, и онези, които четат тия глупости. Тоест поне някой има някаква реална полза от това.

Не повярвах на ушите си. И това го говори петнайсетгодишно момиче!

— Нима си толкова наясно с тези неща?

— Не, татко ми обясни.

Да, в тези обяснения всичко щеше да е наред, ако Нана Ким не ми беше казала, че Михаил Руденко не афишира своята благотворителност и името му под никаква форма не фигурира в стихосбирките. Модерно било! Модерно е всички да знаят за твоята благородна дейност. А когато не знаят — какво е това? Една приятна странност на милионер? Но татенцето приличаше на симпатичен чешит толкова, колкото аз на златна рибка.

След като завърших работния си ден, вече гладен като вълк, реших да прескоча до някой клуб да вечерям, да се позабавлявам, да се видя с познати, с които не бях се срещал отдавна. След болницата, за да пестя оскъдните си средства, не ходех никъде, седях си вкъщи и се занимавах с търсене на работа. Сега, след като получих аванса, можех да си позволя добър ресторант в добър клуб. Вярно, дължах доклад на

Нана, но си изключих телефона, като си казах, че нейният проблем не е чак толкова спешен. Ще почака до утре, нищо няма да ѝ стане.

Парите изгаряха джоба ми и аз нямах търпение да се върна в онзи красив весел живот, от който така безжалостно ме бе изтръгнал отначало оня некадърен шофьор, който се заби на кръстовището в колата ми, а после любовницата ми, която ме лиши от възможността да пестя от плащане на скъпо московско жилище. Тръгнах към клуба, който много харесвах през онзи последен период преди катастрофата, когато още бях здрав, популярен и с пари в джоба.

Много бързо се разбра, че съм направил поредната грешка. Почточно, че съм стъпил на същото погрешно място, на което бях стъпвал цял живот, вътрешно убеден, че така ще бъде винаги и нищо няма да се промени. Оказа се, че всичко се променя, дори много бързо. Клубът бе закрит, и то не временно, за тази вечер, а напълно и завинаги. Тоест беше храбро загинал в борбата или с конкуренцията, или с правоохранителната система, или с данъчните.

Е, клубовете в Москва са много и след двайсетина минути аз вече паркирах пред друг, с който ме свързваха не по-малко мили спомени. Но и тук промените ме огорчиха: нито една позната физиономия. Някак си за половин година бях успял да забравя, че модата на купонджийските места се заражда бързо и също тъй бързо изчезва. Заведението престава да бъде, както е прието да се изразяваме, патосно и постоянните му клиенти се преместват на ново, станало модерно, място. Ама и аз съм един, защо не си направих труда поне да звънна на някои приятели, за да науча къде смятат да прекарат тази вечер? Имах отговор, дори два отговора. Първо, почти всички те през тази половин година си бяха сменили телефонните номера. В тези среди да си смениш номера е нещо не просто обичайно, а практически ежеседмично действие. Просто хората са такива. Днес им се струва, че си им нужен и интересен, и са готови да пият с теб до сутринта и до следващата вечер, дават си телефоните и градят планове за захващане на съвместен як бизнес, а след три дни разбират, че изобщо не искат (или не могат) да си имат работа с тебе, така че ни най-малко не им трябваш, или ти дължат някаква сума, която няма смисъл да ти връщат, така че най-лесно е да си сменят номера и кротко да се скатаят на някое друго място. Такива случайни ненужни познанства изникват с десетки всеки ден и към края на седмицата необходимостта да си

смениш номера става извънредно остра. Така че да търсиш стари приятели по телефона след половин година, е абсолютно идиотско начинание. Само няколко души от моите московски познати бяха надарени със здравословна избирателност в контактите и произтичащата от нея стабилност, но те далеч не бяха хората, с които бих могъл да вечерям днес. Какво можех да кажа на собственика на нелегалния тотализатор, щом не се биех лично? Или за какво аз, куц и с ограничени движения нещастник, бих потрябвал на собственика на клуба, в който се провеждаха закритите платени боеве? Не, на тези изобщо не им трябвах, на мен пък ми трябваше леко бърбрене в приятна непринудена обстановка и перспектива за вълнуващо запознанство с някое сладурче. Да не си помислите сега, че съм толкова лековат и всичките ми познати са пърхащи пеперудки. Аз имам двама близки приятели. По-честно ще е да кажа — имах. Тоест до един момент бях сигурен, че ги имам, но уви, оказа се, че това е останало в миналото. През първите два месеца те редовно ме посещаваха в болницата, после посещенията им станаха по-редки и накрая съвсем секнаха. Тези момчета са спортисти като мен, всички бяхме, както се казва, „в една конюшня“, но животът, сега разбрах, си е живот, той продължава дори ако по някакви причини е спрял за теб. С една дума, колкото и да е печално, този ден аз открих, че в Москва нямам близки приятели. Ще мине време и ще си намеря нови, а засега ще си търся просто приятели за едно приятно прекарване.

Като не намерих такива във втория клуб, вече се канех да отида другаде, но изведнъж усетих, че умирам от глад и ако не седна веднага на масата, чисто и просто ще ритна камбаната. Наложих се да остана. Вярно, още лелеех плахата надежда да се запозная с някое симпатично момиче, но настроението ми бързо се развали и докато поглъщах вечерята си, дори забравих да се оглеждам наоколо в търсене на подходящи кандидатури. Да, клубът вече не беше на мода и това си личеше съвсем определено. Клиентелата — съвсем различна, кухнята също не беше на предишното ниво, сервитьорите — разпасана команда и дори момчетата, които все пак успях да зърна, имаха вид на евтини, подвластни на наркотиците уличници. Всичко беше наопаки... По дяволите! Безполезно убита вечер, безполезно похарчени пари. Срещу същите мангизи бих могъл да си хапна вкъщи с разкошни продукти от близкия супермаркет.

Окончателно разстроен, се прибрах към един през нощта, ядосан, че за спане ми остават само пет часа. Нима новата ми работа изобщо не пасва на любимия ми весел купонджийски живот, с който бях свикнал? Не, никога няма да се примиря с това. Все ще измисля нещо, ще го уредя. Няма да се предам! Москва, нощният живот, красивите момичета, скъпите дрешки и скъпите напитки — за тези неща съм се трепал, към тях съм се стремил, имах всичко това и не смятам да се разделя с него.

Вече заспивайки, отново си спомних сутрешния разговор на баба Анна Алексеевна с дъщеря ѝ Олеговна и вече поукротената обида отново надигна глава. Да бе, представете си само! Да не съм някакъв неодушевен предмет? Гадини такива...

ОТРАЖЕНИЕ 1

АННА АЛЕКСЕЕВНА

Умницата ми Валечка, милото ми момиченце! Колко навреме, колко на място подхвана в трапезарията разговора за приема в Николское! И — браво, браво на нея! — колко добре извъртя нещата, помоли ме аз да поговоря с Мишенка. Валечка ми е толкова простодушна и наивна, на нея естествено дори през ум не ѝ е минало, че постъпва правилно, просто го направи — и толкоз, получи се направо прекрасно! Нека този новичкият треньор да знае кой е главният в семейството, кой ръководи нещата. Главната съм аз. Аз съм майката, най-възрастната и Михаил слуша само мен, никаква Ларка. Защото този треньор изобщо не усеща климата. Виж го ти, подхвана разговор за налягането и за времето! Сякаш аз съм вехта дъртофелница, изпаднала от живота, и с мен не може да се разговаря за нищо сериозно. Вместо да се посъветва за Даночка, да ме попита за мнението ми, да потърси методическа помощ — все пак аз толкова години съм работила в педагогиката. А той, моля ви се, налягането! Тези младежа нямат никакъв такт. Времето, климатът... Е, сега нека знае кой прави климата в тази къща. Аз, Анна Алексеевна Руденко. И никой друг.

Валечка ме зарадва и със загрижеността, която прояви към Мишенка. Права е, той много се изморява, непременно трябва да си почива и за бизнеса му е полезно да посещава такива приеми. Разбира

се, че трябва да отиде. И ако не иска да ходи с непълно семейство, няма нищо лошо двамата с Лара да вземат със себе си Юлечка. Казах това на Миша. А той дори не се опита да възрази, веднага се съгласи. Разбира се, той винаги ме слуша, не се и съмнявах, че ще приеме. Дори ми благодари за добрата идея. На Ларка, естествено, това не ѝ хареса много, но какво може тя да стори против моята воля? Ами, нищо! Тук ще става това, което кажа аз. И после, какво може да има Лариса против Юлечка? Пак нищо. Тя се отнася добре към Юлечка, обича я, а и сигурно мечтае да отиде в Николское на приема, ядосва се, че Миша отказва, така че би трябвало да скача до тавана от радост, след като той се съгласи — просто ѝ е неприятно, че тази хубава идея е хрумнала не на нея, а на мен, това е истината. Нищо, да си гледа работата, една майка, а не съпругата, винаги ще измисли най-бързите и най-добри решения за сина си, нали затова е майка, все пак е родна кръв, а и житейският опит не е без значение.

Браво, Валечка, браво, дъще, макар че невинаги си ме радвала, днес с чиста съвест ти пиша шест плюс.

ОТРАЖЕНИЕ 2

ВАЛЕНТИНА

Колко лесно се поддава на управление майка ми! И цял живот ми беше лесно! Малко ласкателство, малко лъжа, малко самоунижение — и готово. Вярно, всичко за Мишенка беше лъжа — той е толкова дебелокож, че и през ум не му минава да обръща внимание кой какво щял да каже, ако отиде на семеен прием без дъщеря си. Те с Лариска вече почти две години ходят навсякъде без нея — и нищо. Кого засяга това? И на приема в Николское смяташе да отиде, нали го чух как го каза на някого по телефона. Но мама е глупава и доверчива, за нищо няма да попита самия Мишка, просто ще му каже, че щом приемът е семеен и Дана няма да ходи, той може да вземе Юлка. Определено всичко ще се уреди без проблеми за мен. Цял живот се е уреждало — и сега ще се уреди. Майка ми е доверчива глупачка, нищо, че е работила дълги години на ръководна длъжност, да я излъжеш е фасулска работа, дори не може да предположи, че децата ѝ може да я лъжат. Ха, че как, нали заедно с баща ни толкова правилно ни е възпитавала, нали е създавала от нас истински строители на комунизма, пък и те с татко

бяха толкова праволинейни хора, та не можеха да допуснат дори мисълта, че децата им лъжат родителите си. Другите деца — да, разбира се, и другите родители, но не и ние, не и тях с татко. Всъщност не знам за Мишка и Володка, но аз цял живот съм използвала това и съм получавала своето. Майка ми сляпо ми вярва, никога не ме е проверявала, каквото и да ѝ кажех.

За мен най-важното е да уредя Юлка, а после и аз подир нея някак ще се устроя. Тоя глупак Мишка не иска да ме назначи в своята фирма, казва, че образованието ми не било подходящо, а в други фирми няма да ме вземат заради възрастта ми. Една жена над четирийсет много трудно може да си намери нова работа с добра заплата, а с лоша аз пък не искам. Ако бях икономист или юрист — тогава да, тогава и на моята възраст щях да имам шанс, обаче така... На кого в солидна фирма е потрябвало възпитателка от детска градина? Когато завърших гимназия, майка ми беше клечка в отдела по образованието в града, та ми подбра институт, където влизането ми беше гарантирано. И какво ще правя сега с такова образование? А бе, какво да говорим за мен, моят живот е свършил, сега най-важното е Юлечка. Трябва добре да я уредя, в богато семейство, тогава тя ще има пари, а значи и аз ще имам. Мишка, тоя идиот, сякаш нищо не разбира, издържа ме, но повече — нито копейка. Ами нали съм жена, може и аз да искам като Ларка да ходя по козметични салони, да си правя прически при скъпи фризьори, да ходя на масаж. Искам да се обличам елегантно, да ходя по ресторанти. Аз имах всичко това. А сега нямам нищо, освен положението на жалка храненица.

И цялата работа заради Володка — тоя кучи син, тоя негодник размъти главата на Мишка, че и на майка ми. Но нямах какво да възразя. Да, вярно, намерих си любовник. Е, ами мъжът ми да не е бил светец? Да не би да не ми е изневерявал? Със сигурност ми е изневерявал, просто не съм го хващала нито веднъж. Но не съм си и поставяла такава задача. Имах му доверие. А после... абе, с една дума, съвсем си изгубих ума и предпазливостта. Миличкото ми семейство научи всичко. Майка ми, то се знае, изпадна в истерия: как така, любовник, да изневеряваш на мъжа си, това е неморално, това е ужасно. Принудих се да им кажа, че това е Любовта. Онази, истинската, с главната буква, която се случва само веднъж в живота. Любовта е и толкоз. Володка естествено поклати глава и вика: „Е, щом

е такава безумна любов, простимо е, тогава, Валентина, събирай си багажа, напускай мъжа си и се събирай с Любовта си“. Майка ми — и тя. Кой знае защо разбира всичко за истинската Любов, а за безумния секс, от който ти се размътва главата — не. Всъщност то си е естествено. Къде ти ще разбира тя от секс? Дъртофелница. Прекара целия си живот с баща ни, роди четири деца и искрено смята, че креватът е предназначен изключително за възпроизводство, и дума да не става за някаква радост. А аз изобщо не смятах да живея с този мъж. Че какъв беше той? Гол като пушка, ни къща, ни пари, само едно разкошно тяло, буен темперамент и изтънчена техника. Тъкмо той смяташе да спечели нещо от мен, нали мъжът ми беше заможен. Ами че аз това жиголо щях да го позлатя и никой нищо нямаше да научи, щях да си се чукам с него, докато ми омръзнеше.

Тази гадина Володка обаче с неговата принципност убеди всички: щом нашата Валечка е разлюбила съпруга си по собствена воля, щом я е споходила такава Голяма Любов, да го напусне така, както е влязла в къщата му, да не се съди с него и да не прави делби на имущество, защото той с нищо не се е провинил пред нея, а дори обратното — тя е страшно виновна пред него и трябва да изкупи вината си с безкористност. И майка ми пак му пригласяше. Володка е нейната светлина в прозорчето, обича го най-много от всички ни. Аз им казвам: „Ако не се съдим, ако не делим нищо, къде ще живея аз? И от какво? С какви пари?“ Тогава пак Володка се разприказва: „Ти — вика — си имаш семейство, родният ти брат Михаил е богат човек, апартаментът му е огромен, цял етаж — нима ще те остави на улицата?“ И майка ми пак кима ли, кима, пак се съгласява. „Разбира се — вика, — ще живееш у Мишенка, ще живеем всички заедно, като едно голямо семейство“. А Мишка къде да се дява, мигар ще се противопостави на майка ни? И на оня „светец“ Володка?

Вече дори съм забравила кога съм работила за последен път. Отначало все някак вървеше, но после изникна проблемът с парите, тогава Володка рече: „Започни работа, защо си седиш вкъщи? Хем няма да скучаеш, хем пари ще имаш“. Ама то това пари ли са? Смехория! Държавната заплата само Володка може да я нарече пари, той е свикнал да живее така, никога не е живял другояче ама аз съм живяла! Такава заплата на мен ми стигаше за едно пазаруване. Започнах да моля Мишка: „Назначи ме във фирмата си с добра заплата

или при някого от приятелите си“. Тогава пак тоя мизерник Володка се намеси: „Стига, Валюша, в какво положение поставяш брат ни, та ти не си специалист, принуждаваш го да моли други хора за услуга, която те после ще му натякват, защото — признай си честно — тези фирми няма да имат никаква полза от тебе. Не може да те вземе и в своята, защото е генерален директор, длъжен е да пази репутацията си пред подчинените, а каква ще бъде тази репутация, ако цялата фирма си шушука, че директорът е уредил сестра си на високоплатена длъжност, на която въпросната сестра не върши нищо смислено. Грозно ще се получи“. И майка ми пак: „Да, да, разбира се, така е“. Мишка — и той.

И в резултат аз си седя вкъщи, живея и ям безплатно и нямам нищо друго. Не ми се обръща езика да поискам пари от Мишка — та нали наистина не работя, макар че бих могла, па макар и с някаква жалка заплата. Бих могла, две мнения няма.

Но не искам. И няма да го направя. По-важно е да уредя добре Юлечка, тя винаги ще ми даде пари.

А за да устрои добре живота си, Юлечка трябва да излиза в обществото, да се запознава с хора. Отначало — приемът в Николское, там с родителите си ще дойдат много перспективни младежи. После — нещо друго. Важното е да се започне. Важното е да се направи първата крачка, та Мишка и Лара да разберат, че щом Дана не излиза с тях, може да излиза моята Юля. А после работите ще потръгнат.

Не, определено днес ми е ден. По този повод трябва да му ударя някоя чашка.

ОТРАЖЕНИЕ 3

ЮЛЯ

Е, работата е почти свършена. Правилно подредих разговора си с мама, направих се на овчица, похленчих, дори изплаках — и тя тутакси се втурна в атака, накара баба да поговори с вуйчо Миша. До вечерта въпросът беше решен: отивам с него и леля Лара на приема по случай откриването на извънградския клуб в Николское. Йесс!!!

До приема има още две седмици и трябва да уредя някои нещица: вуйчо Миша трябва да разбере, че нямам с какво да отида, и да ме разведе из магазините, та да се пооблека. Не, аз наистина нямам какво да облека, дрешките ми са мизерни, евтини, макар и модерни, но

не маркови. Вуйчо Миша ме облича според своите разбирания, тоест имам с какво да ходя на лекции и зиме не мръзна, но ми купува дрехи от най-долни места. А представя нещата така, сякаш ме води по магазините поне на „Кензо“ или „Живанши“; „Юлка, пригответи се, утре сутринта тръгваме да те обличаме!“ Някой би си помислил... Купува ми за три копейки, а вдига шум за милиони долари. Не, за приема в Николское тоя номер няма да мине. Само трябва да реша как да подхвана темата: аз ли да се заема, или пак да пусна майка ми като таран. Всъщност тя си проведе акцията доста успешно, но къде е гаранцията, че ще успее и втори път? Тъпа неудачница, изобщо не мога да разчитам на нея, може всичко да провали. Мисли си, че не знам как тихомълком, когато никой не я вижда, рови в барчето и си утолява жаждата. То дори и да не я виждах, обонянието ми е като на куче, пак щях да я подуша. Съсипала се е от това пиене, на четирийсет и една години изглежда като на цели петдесет, муцуната ѝ е смачкана, очите ѝ вечно са червени. Странно е, че досега никой друг не е забелязал. Тия тук всичките ли са слепи? А на пияници човек не може да разчита. Ще трябва сама да си свърша работата.

Ами ако използвам Данка? Защо не, това е чудесна идея. Да представя нещата така, все едно тя е виновна. Че нали, ако не беше такава дебела хипопотамка и не се страхуваше да излиза от къщи, на тоя идиотски прием щеше да отиде тя, а сега аз трябва да изтърпя тази скука, че никак не ми се иска и изобщо си имам други планове за този ден, много по-важни. Данка ще се хване като нищо, тя ме гледа в устата и на всичко ми вярва — че как, нали съм ѝ по-голяма братовчедка. Точно така! Трябва да ѝ направя една сцена, в смисъл, че съм принудена да отида, а нямам какво да облека и ще се изложа там, в Николское, че и родителите ѝ ще изложа — и всичко това заради нея, по нейна вина.

Майка си аз манипулирам лесно, а Данка — още по-лесно, защото е по-млада и по-глупава. Изобщо не е трудно и е интересно да манипулираш хората — дърпаш им конците и гледаш как те се мятат насам-натам, насам-натам. Мислят си, че го правят по своя воля, а всъщност — по твоя. Дори Артьом — колко е умен само, а откога го въртя на малкия си пръст, преструвам се, че отвърщам на страстните му чувства, и той вярва. Глупак, нищо, че е много учен. И Павел ще пипна, няма къде да се дене, той пък има две гънки и половина в

мозъка, като всички спортисти. После Павел и Артър ще се счепкат заради мен, Данка ще изпадне в истерия, вуйчо Миша ще ги уволни и двамата, а аз ще наблюдавам спектакъла от директорската ложа. А после вуйчо Миша ще намери нов учител за Данка и нов треньор и всичко ще започне отначало. Даже той да се поучи от миналите си грешки и да наеме две жени, аз пак ще намеря начин да ги скарам. Не, приятели, ако човек подходи умно към проблема, няма да скучае дори в такова безжизнено семейство.

ГЛАВА 3

Отдавна съм забелязал една такава особеност: първите два-три дни в нова обстановка се точат дълго и предълго, човек обръща внимание на всяка подробност и вече не я забравя, а после всички дни се сливат в една сива маса и след известно време дори не можеш да си спомниш какво се е случило по-рано, какво — по-късно и изобщо случило ли се е, или не. Когато по молба на следователката Галина Сергеевна започнах да си припомням работата си в семейство Руденко, разбрах, че си спомням отчетливо само първите дни, а по-нататък всичко се обърква. Отивах, както трябваше, в седем сутринта, занимавах се с Дана, после се опитвах да реша проблема с жилището си, после пак работехме с момичето... Всичко беше еднообразно и бързо ме обзе скука.

Не можах да постигна светкавични впечатляващи резултати — Дана отслабваше бавно, по 100–200 грама, и то не всеки ден, но все пак това беше показател, който аз използвах с всички сили, за да мотивирам момичето да не нарушава режима си на хранене. И успех. Тя изобщо престана да си похапва кифлички, сандвичи и бонбони и послушно ядеше само разрешеното.

Следващото ярко впечатление (след първите дни), което се е запечатало в паметта ми, беше запознаването с по-малкия брат на татенцето, Владимир Олегович. То се състоя две седмици след като бях започнал работа, точно в деня, когато татенцето със съпругата си и Юля заминава на някакъв купон.

— Ето, от това място разкажи по-подробно — поиска Галина Сергеевна. — Всичко, което си спомняш, всяка подробност. Между другото, аз не разбрах: наистина ли той през тези две седмици не беше посещавал брат си? Нали живеят на една улица, в съседни сгради.

— Не, идвал е поне пет пъти през тези две седмици, но аз не бях го виждал.

— Как така? — учуди се Галина Сергеевна.

— Ами все така се получаваше...

— Ти откъде знаеш, че е идвал? — примижа тя с подозрение.

— Дана ми казваше. На няколко пъти по време на вечерните ни занимания тя навеждаше глава, слушваше се и казваше: „Володя дойде“. И лицето ѝ веднага ставаше такова радостно, разбирате ли, като на дете, когато му кажат, че е дошъл Дядо Мраз и е донесъл цял чувал с подаръци. И аз се слушвах, но чувах само стъпки по коридора, и то съвсем тихи, и приглушени гласове. В този апартамент има страхотна звукоизолация, сигурно е правена специално, та никой никога да не чува. А Дана усещаше чичо си също като животно. Родителите си не усещаше така, както него.

Галина Сергеевна повдигна вежди зад рамките на очилата.

— Защо, имаха някакви особени отношения ли?

— Сигурно... Опитах се да разбера, но не можах.

— Дай сега поред и максимално подробно — каза следователката и се намести на стола по-удобно, предвкусвайки дългия разказ.

* * *

Беше събота. Спомням си това много добре. В два часа татенцето с жена си и племенницата си замина за някакво мероприятие в нов извънградски клуб и това обстоятелство насочи глупашките ми мисли в съвършено разбираема посока. Отново започнах жално да се тръшкам за някогашния си клубно-купонджийски живот и да мечтая кога ще мога да се върна към него. До този момент още не бях успял. И си помислих, че ако бях на мястото на Дана, щях много да се ядосвам, че оставам в къщи. Защо вместо нея отиде Юля? Не, аз разбирах защо, но бях сигурен, че Дана страшно се измъчва заради това. Тя наистина този ден беше някак притихнала, макар че и през останалото време не вдигаше повече шум от едно коте.

По време на сутрешните занимания ми се стори, че ѝ доскучава да изпълнява едни и същи, общо взето, прости упражнения. Един възрастен човек би разбрал, че още е рано да напредваме и да увеличаваме натоварването, и търпеливо би изпълнявал всички задачи, но Дана е още дете, а децата, уверен съм, никак не умеят да се занимават със скучни и рутинни неща. Така че, като видях унилата ѝ физиономия, реших, че е време да минем към танци. Нали вече

споменах, че при цялата си тежест и тромавост Дана притежаваше невероятна пластика и аз можех прекрасно да използвам това. Колкото до танците, моят първи треньор, същият, който беше лежал в затвора за преподаване на карате, беше женен за бивша балерина, която преподаваше в нашето градче бални танци. Желаетелите бяха малко и тя имаше колкото щещ свободно време, а ѝ се работеше, не можеше да бездейства. И ето че тази чудесна, крехка жена предложи на родителите, които водеха децата си на тренировки при мъжа ѝ, да не си губят времето напразно, а да се занимават с танци, докато чедата им усвояват бойните изкуства. Разбира се, безплатно. Е, а знаем, че на аванта на руснака и оцетът ще му се види сладък. Затова, докато в едната зала се занимаваха младите каратисти, в съседната танцуваха техните родители. А ние, тоест момчетата, които идвахме за следващата по време тренировка, имахме възможност да наблюдаваме тази картина през широко отворената врата. Аз бях вече достатъчно голям, за да идвам в спортната школа без мама и тате, но все пак още недостатъчно пораснал, че да се въздържа от маймунджилъци. Това, което ставаше в класа по танци, ми се виждаше страшно интересно и макар че в компанията на другарите си се подхилвах и гнусно коментирах видяното, като се стараех да изглеждам голям и циничен, въпреки тайно повтарях наблюдаваните движения и тихичко се радвах на себе си, когато от безсмисления на пръв поглед сбор от стъпки и жестове изведнъж се очертаваше позната картинка, видяна в някой филм. Естествено, валсът изобщо не ме вдъхнови, кой знае защо ми се видя пошъл, тангото обаче ме заинтригува и аз започнах нарочно да ходя на тренировки по-рано, практически още в началото на заниманията на предишната група, и да наблюдавам уроците по танци. А после, след моята тренировка, оставах още известно време и гледах как танцува следващата група родители. В резултат овладях много прилично този прекрасен и доста сложен танц, а след известно време с цялото си нахалство отидох при съпругата на треньора ми и я помолих да танцува с мен и да поправи грешките ми. Кое то тя направи с голямо удоволствие. Нещо повече, похвали ме и помоли следващият път да не стоя зад вратата, а да вляза в залата, където тя можела заедно с мен да изпълни за учениците си показан танц. Необходимо е учениците да виждат нагледно какво трябва да се получи в крайна сметка. Бях невероятно горд с постиженията си: нали бях усвоил танца сам, без

преподавател, просто наблюдавайки отстрани. И ето че сега смятах да приложа своите откраднати знания в заниманията с Дана. Първо, вече ми беше скучно и исках да внеса някакво разнообразие. Второ, скучно беше на самата Дана — макар че тя си мълчеше, аз го виждах. И трето, ужасно ми беше жал, че вместо нея на купона в Николское бе отишла Юля, и искрено ми се искаше да направя нещо, за да подобря настроението ѝ. А какво може по-добре и по-бързо да подобри настроението на петнайсетгодишно момиче от танците? Струваше ми се, че не може да се измисли по-добро лекарство.

— Достатъчно — изкомандвах и извадих апарата. — Ела тук, ще ти измерим кръвното.

— Как, толкова скоро? Та ние работихме съвсем малко.

— Но не приключваме. Сега ще измерим кръвното и ще продължим.

Кръвното налягане и пулсът ме зарадваха: момичето уверено навлизаше във форма. Още малко — и ще можем да преминем към по-сложни неща.

— Обичаш ли да танцуваш? — попитах.

— Не — бързо отговори Дана и отмести поглед.

Ама и аз съм един глупак! Учи ме мама, учи ме, ама без полза. Трябваше бързо да изляза от положението.

— Така е, защото не си танцувала хубави танци — заявих безгрижно, като демонстрирах пълната си увереност, че дебелилото момиче никога не е имало проблеми с танците. — Трябва да танцуваш не разни глупости, а танго.

— Защо?

— Защото си различна от другите. Ти си необикновена. И танците, които всички танцуват днес, не ти подходат.

— Защото съм дебела ли? — Тя вдигна глава и предизвикателно ме погледна право в очите.

Охо, това е нещо ново. Такива думи и такива погледи... По-рано нямаше такива неща.

— Нищо подобно — разсмях се аз. — Защото си много пластична. Просто рядко пластична. Това, което танцуват днес твоите приятели, е ужасно примитивно, с него ще се справи дори зле тренирана жаба. Това вече не е твоето ниво. Твоето ниво е

аргентинското танго, най-малко. За тангото са нужни специални данни, които ти имаш, а другите нямат.

Сипех комплименти без мяра, за щастие не пресолих манджата.

— И вие можете да ме научите? — В гласа ѝ долових заинтересованост.

— Нищо по-лесно.

— Ама не — отново се оклюма тя, — аз няма да мога. Много е сложно.

— Ще можеш. Трябва само да се запасиш с търпение. Вярно, няма да го изтанцуваш отведнъж, но в края на краищата ще се получи.

— То аз и няма с кого... — измънка тя полугласно.

— С мен. Ще танцуваш с мен.

— Но вие не можете. — Тя изразително погледна бастуна, подпрян на вратата.

— Ха, глупости! — магнах с ръка аз. — Кракът ми бързо се възстановява и докато ти усвояваш основните движения, вече окончателно ще оздравее. Тогава с тебе ще танцуваме всеки ден. Нали е страхотно?

Дана помисли малко и отрицателно поклати глава.

— Не, Павел, няма да мога. Аз изобщо никога не съм танцувала.

— Ами че това е дори по-добре! Значи нямаш стереотипа на обичайните движения и няма да е нужно да го преодоляваш. Запомни: просто да се учиш е много по-лесно, отколкото да преодоляваш старото научено и да учиш нови неща.

— Така ли?

Тя ме погледна с такава надежда, че в главата ми неволно се мярна мисълта: ако някой се опита да обиди това момиче, ще го убия веднага, без да се замислям.

Първият урок мина блестящо. Дана се оказа способна ученичка, схващаше всичко от половин дума и бързо запомняше. Естествено, това бяха първите азбучни движения, които дори не могат да се нарекат танц, изпълнявани от нея, повече напомняха разгриване, но поне внасяха някакво разнообразие. Все пак беше по-весело.

По време на законната си почивка реших да прескоча да видя едно апартаментче, по-точно беше планирано да го видя на следващия ден в присъствието на хазяина и агента, но ми се искаше да огледам сградата и квартала, за да получа представа за транспорта и

инфраструктурата там. Защото се случва жилището като цяло да е хубаво, но да е невъзможно да се живее в района: няма транспорт до там, трябва да вървиш до метрото цели двацет минути по неосветени, кални улички (ами ако нещо се случи с колата ми? Случват се кражби, катастрофи, какво ли не. На мен с моите неоздравели травми сега ми липсва само сбиване с пиянска шайка), няма свестни магазини, както и пералня и химическо чистене, с една дума — тих ужас. Та затова реших да прескоча до адреса и да огледам предварително.

Излязох от сградата и вече се качвах в колата, когато някой ме извика. Завъртях глава и видях онзи същия участък, който ми бе проверил документите. Капитан Дорошин.

— Ама ти и в събота ли работиш? — учудих се аз и му стиснах ръката.

Ето затова помня съвсем определено, че денят беше именно събота.

— Понякога — отговори неопределено той. — Михаил Олегович вкъщи ли си е?

— Няма го.

— А жена му?

— И нея я няма. Заминаха извън града. Защо? Случило ли се е нещо?

— Ами нещо такова... Добре, ще кажа на теб, а ти им предай. Разбираш ли, трябва правилно да се отнесеш към това...

— Правилно — значи как? — напрегнах се аз.

— Не изпадай в паника и не плаши никого. Просто ги предупреди да проявяват разумна предпазливост. Тук се появи някакъв маниак.

— Какъв?!

— Ами маниак бе, маниак — тихо повтори Дорошин, сякаш ставаше дума не за шантав убиец, а за безобиден клептоман, който гепи всичко, което му падне. — Вече има две жертви, млади момичета. Разбираш ли, някак е странен, вманиачил се е точно по този район. Единият труп е в съседния участък, вторият — в моя. Дали търси някоя, която живее наблизко, и по погрешка убива други. Дали пък живее тук и не може да се отдалечава задълго и на голямо разстояние, а може нещо друго да го свързва с този район. Кой може да ги разбере тия психари, мозъците им са изкривени. Но е ясно едно: той шета из

близките улици. Така че днес съм на работа, обикалям жилищата, оглеждам — може някой да ми се стори подозрителен. Е, и предупреждавам хората да внимават, да не пускат младите момичета сами вечер. Ще предадеш на твоите хора, нали? Защото у вас имате две, ако не греша — дъщерята на шефа ти и племенницата му. Не, регистрирана е и някаква роднина, но тя е по-голяма.

Каква памет има обаче тоя участъков! Да можеше и моята да е такава.

— Ама ти наизуст ли помниш кой къде живее? — не повярвах аз.

— Е, и ти сега! — разсмя се весело той. — Просто във връзка с този проблем прерових всичките си записки и погледнах къде живеят млади момичета, за да обиколя жилищата им и да ги предупредя. Но честно да си призная, за семейство Руденко помня всичко и без записки. Нали ти обясних как се запознахме. Така че те практически са ми като роднини.

— Добре, благодаря, че ни предупреди, ще предам всичко — обещах аз.

— Само че внимателно — отново помоли той. — Без паника, нужна е просто сериозна предпазливост.

Спомних си, че при първата ни среща този участъков кой знае защо беше тъжен, та бях си помислил, че изобщо си е такъв. Днес обаче той беше абсолютно нормален, дори се смееше, макар сам да ми каза, че в участъка му има труп. Какво смешно намира?

— Слушай — попитах го, — защо онзи път беше толкова тъжен? Неприятности ли имаше?

— Тогава ли? — Той се навъси, като си спомни нещо, усмихна се. И отново се натъжи. Сигурно си спомни нещо неприятно.

Абе, какъв ден ми е днес? Каквото и да попитам — все не е на място.

— Бях дал едно коте — отговори той.

Нищо не разбрах. Какво коте? На кого го е дал? И защо? И защо е трябвало да е тъжен заради това? Човек трябва да се радва, щом е настанил животното при стопани.

— Котката ми роди. Пет котенца. Четирите ги раздадох след два месеца, за тях чакаха много хора, а петото исках да си оставя за мен, кръстих го, купих му къщичка, специална, котешка, та да си има свое място. Разбираш ли?

— Не — признах аз.

— Е, за четирите знаех определено, че ще ги раздам, затова ги отглеждах, но не се привързвах към тях. А към петото се привързах. Беше едно такова... С една дума, просто необяснимо. И ето че се наложи да го дам.

— Защо? Можеше да си го оставиш, щом толкова ти е харесвало.

— Котаракът не го прие. Фучеше, биеше го, пропъждаше го в ъгъла. Това се случва при котките. Една като не приема друга — край, нищо не може да се направи. Налага се да махнеш някоя от тях, инак няма живот.

— Какъв котарак? Нали каза, че имаш котка.

— Ами аз имам от всяка твар по две. — Той отново се усмихна.
— Добре де, не се вълнувай, това са си мои проблеми.

По пътя към сградата, където на следващия ден трябваше да оглеждам жилище, както обикновено, се оставих на въображението си. Както вече казах, моето въображение е богато и не жали краските, така че ми рисуваше вълнуващи картини, на които ние с участъковия Дорошин (а в някои варианти и аз сам) залавяме убиеца маниак на местопрестъплението и спасяваме от неминуема смърт някаква красавица. Очакват ме възхищение, слава, почит и любовта на спасената хубавица, която, естествено, живее някъде близо до семейство Руденко, тоест до местоработата ми, и то сама, без родителите си, без разните там съпрузи и гаджета. С една дума, простичкият ход на мислите ми ви е ясен.

Районът не ми хареса, стори ми се някак съмнителен, но вероятно именно затова и наемът не беше безбожен, тоест щеше да ми е по джоба. Добре, утре ще видя жилището, може да е някакво необикновено, огромно или страхотно ремонтирано. Ако ли не — ще откажа веднага, ще продължа да търся, още има време. Макар че с ръка на сърцето трябва да призная, че времето не е много — нали обещах да освободя апартамента до един месец, а две седмици минаха.

Добре си спомням тези свои размисли, затова след две години мога толкова уверено да твърдя, че денят беше именно събота и именно две седмици след първия ми работен ден.

По време на вечерните занимания ми се стори, че Дана иска нещо да ми каже или да ме попита, аха-аха да го изрече, но не се решава. Аз не съм велик психолог, а още по-малко велик педагог,

затова не можех да преценя как е по-правилно да постъпя: да ѝ помогна с въпрос или обратното — да се престоря, че нищо не забелязвам, и да дам на момичето възможност само да набере смелост. Дана явно се оказа по-решителна и докато аз се лутах в съмненията си, тя успя да се освободи от своите.

— Може ли днес да приключим по-рано? — попита тя, като едва си поемаше дъх по време на упражненията със съвсем леките женски гирички.

— Защо? Умори ли се? Не се чувстваш добре ли?

— Не, съвсем добре съм. Просто исках да отида при Володя.

— Но ти и така можеш да отидеш при него — строго възразих аз, предварително разтреперан при мисълта какъв скандал ще ми вдигне татенцето заради преждевременното приключване на тренировката. — Когато свършим, ще отидеш. Какъв е проблемът? Нали винаги ходиш при него след заниманията. Или днес е по-специален ден?

— Моля ви се, Павел...

Дана остави гириите на пода и ме погледна умоляващо.

— Муза обеща да ми донесе интересна книга, само за една вечер. Ами ако не успея да я прочета?

— Муза ли? — навъсих се аз. — Коя е тази Муза?

— Съпругата на Володя. Хайде, моля ви се, това ми е крайно нужно.

— Добре, но какво ще каже баща ти? Ще ме убие, ако научи.

— Но той няма да научи! Нали не си е вкъщи. И мама я няма.

„Няма я и Юля — помислих си аз. — Тая майmunка непременно щеше да ни изпорти. Но я няма. Дали да не рискувам?“

— Но баба ти си е вкъщи. И майката на Юля, и Нина. Какво ще правим с тях? А, забравих, и онази ваша роднина, майката на Костик.

— О, те нищо няма да забележат. Лена я няма, разхождат се с Костик, леля Валя по това време гледа телевизия и не излиза от стаята си, баба също, гледа сериал. И изобщо не ги интересува.

— Ами Нина?

— Тя няма нищо да каже на татко.

— Сигурна ли си?

— Стопроцентово. Тя никога на никого нищо не казва. Според мен дори нищо не забелязва. Хайде, Павел, моля ви се! Нали виждате

какъв е апартаментът ни: огромен, нищо не се вижда, нищо не се чува, никога не знаеш кой си е вкъщи и кой не е. А?

И аз се реших. Дана бързо взе душ, аз се преоблякох в своята стая и се наках да тръгвам, но изведнъж се сетих за днешния разговор с участъковия. Из микрорайона се мотае някакъв маниак и младите момичета трябва да се пазят. Вярно, братът на Михаил Олегович живее буквално в съседната сграда, но...

Изчаках Дана в антрето, за да я изпратя. Загубата на време ще е нищо и никаква, а ще съм и по-спокоен. Пък и с чичо й ще трябва да си поговоря — да не пуска момичето само, а да го изпрати до вратата на апартаента.

— Да вървим, ще те придружа — казах и отворих вратата.

— Защо? — Тя вдигна към мен изненадан поглед. — Съвсем наблизо е.

Помислих си, че не бива да й казвам за маниака — нали участъковият Дорошин ме предупреди, че не бива да всявам паника. Ще кажа на възрастните, а те нека сами решават на кого какво и как да кажат.

— Искам да се запозная с чичо ти — излъгах аз. — Защото се получава някак неудобно — работя при вас, а още не се познаваме с него. Обикновено той идва, когато тренираме с тебе, после аз се преобличам и си тръгвам, а той през това време е с родителите ти в хола или в трапезарията. Все не можем да се засечем.

В моите обяснения нямаше никаква логика, защото в задълженията ми не влизаха никакви контакти с членовете на семейството, но изтърсих първото, което ми хрумна, с надеждата Дана да не обърне внимание. И тя не обърна. Умно момиче. Просто мълчаливо кимна и тежко закрачи надолу по стълбището.

Съседната сграда се оказа през две, но пътят пак ни отне само две минути. Най-обикновен блок, девететажен, нищо особено. Когато влязохме във входа, Дана спря пред асансьора и натисна копчето, но аз твърдо я хванах за рамото.

— Пеша, пеша.

— Но... чак до шестия етаж! — възмути се тя.

— Нищо, за тебе е полезно. За сметка на недовършената тренировка.

Тя покорно въздъхна и се закатери по стълбите. Именно се закатери, този вид придвижване не би могъл да се нарече другояче; здраво стискайки перилата, Дана с усилие повдигаше на поредното стъпало прекалено тежкото си тяло. Да, май е време да включа степера, да свиква. Поначало бях планирал да въведа този тренажор към края на втория месец, все пак той доста натоварва сърцето, но сега, като гледах момичето, промених решението си. Дори не предполагах колко са отслабнали мускулите на бедрата и таза ѝ. Трябваше спешно да предприема нещо.

През няколко стъпала тя спираше и си почиваше, аз търпеливо чаках.

— Павел, не мога повече — примоли се Дана някъде между третия и четвъртия етаж.

— Трябва — строго заявих аз. — Не бързай, не закъсняхме за самолет. Почивай си колкото трябва, докато ти се възстанови дишането. Но трябва да се качиш.

И тя се качи. И аз отново мислено се наругах, задето не засякох времето. Колко минути отне това мъчение? Двайсет? Трийсет? Трябваше да погледна часовника и да превърна изкачването до шестия етаж в поредното упражнение, резултатите от изпълнението на което бихме могли да отразяваме в нашите графики. Веднага ме споходи спасителната мисъл: ако татенцето все пак научи, че сме приключили с тренировката четирийсет минути по-рано от определеното, ще се оправдая именно с това мъчително изкачване, ще кажа, че то е част от тренировката. И между другото, няма да си изкривя душата.

На площадката на шестия етаж пушеше някакъв мъж, подпрян на извивката на перилата. Аз веднага започнах да преценявам дали прилича на маниак, но той се усмихна и каза:

— Е, най-сетне! А аз стоя тук, слушам какво си говорите и си мисля: нима Дана се качва пеша? Виж ти, качи се! Просто да не повярваш. Браво, страхотно! А вие сигурно сте Павел? — попита той и ми подаде ръка. — Приятно ми е да се запознаем. Дана много ми е говорила за вас. А аз съм Владимир Олегович, може да ми казвате просто Володя.

Отново започнах да го преценявам, но вече по друг начин. Ей богу, дори някой да ми се закълнеше, че това е роден брат на татенцето и на майката на Юленка, за нищо на света не бих повярвал. Тоест, след

като се вгледаш по-отблизо, кръвното родство се забелязва, дори много ясно, но Владимир Олегович изглежда така, сякаш родителите му са същите, но е расъл и е бил възпитаван в съвсем друго семейство и дори в друга страна. Нито капка от строгата възискателност, която постоянно демонстрира татенцето, нито грам от префърцунеността и двуличието, които буквално извираат от онази там Олеговна. Открита усмивка, весели и умни очи, приветлив глас. Може би работата е в парите? Татенцето и Олеговна (абе дявол да го вземе! Името на Юлината майка постоянно ми се губи) живеят в разкош, оттам и маниерите им, а виж, тяхното братле, както личи от дрехите му и от водещата към апартамента врата, съществува в съвсем различен финансов режим.

По принцип в този момент трябваше да се сбогувам и да си тръгна — бях изпълнил задачата си, бях довел Дана и я бях предал лично. Но кой знае защо никак не ми се тръгваше. Пък и трябваше да издебна подходящ момент, за да си поговоря с Владимир за маниака — така, че Дана да не чуе. Затова, когато Руденко-младши отвори широко вратата и с гостоприемен жест ме покани вътре, забравих своите грандиозни (за пореден път) планове за вечерта и влязох. Подозренията ми за финансовия режим на брата на татенцето се потвърдиха веднага: тук нямаше и помен от големи пари. Стандартен двустаен апартамент с миниатюрно антре, в което с усилия се побираше един човек. Все пак странно: Михаил Олегович издържа, храни и пои не само сестра си и племенницата, но и някаква далечна роднина на жена си с нейното малко дете, а братът кой знае защо е нещо съвсем различно, макар да живее на две крачки. В този момент за пръв път в главата ми се зародиха подозрения, че в семейство Руденко не всичко е толкова гладко и наред, както ми се бе сторило в началото. Не, все пак не е точно така. Първите съмнения се бяха зародили в глупавия ми мозък в края на първата седмица, когато разбрах, че някакви твърде сложни отношения свързват обитателите на огромния апартамент — отношения, в чиято основа далеч не лежи взаимната обич. Бях забелязал косите погледи, бях улавял и самостоятелно осмислял недомлъвките и намеците им, бях се учудвал на пълната липса на интерес у тези хора към техните близки. Само един пример: занимаваме се ние с Дана във „фитнеса“, на входната врата се звъни — и момичето дори не трепва, не вдига глава, за да се послуша и опита да

разбере кой е дошъл. Само Владимир Олегович усещаше безпогрешно и винаги реагираше на неговото идване, а всички останали придвижвания, влизания и излизания на членовете на семейството я оставяха равнодушна. Е, как е възможно това? Хем тази ситуация се повтаряше ежедневно. Същото ставаше и в трапезарията, когато обядвахме с нея. На входната врата се звънеше, домашната помощница Нина отиваше да отвори, аз казвах:

— Някой дойде.

И в отговор получавах мълчаливо свиване на рамене. Сиреч, не знам и не ме интересува.

При това Юля се държеше съвсем различно. Ако при пристигането на татенцето си беше вкъщи, тя непременно се втурваше по коридора, огласявайки цялото голямо пространство със звънливото възклицание:

— Вуйчо Мишенка дойде!

Между другото, влизането на Лариса Анатолиевна не бе посрещано така помпозно и аз нито веднъж не чух Юля да я нарича „леля Ларочка“. Да не говорим, че когато от разходка или отнякъде другаде се прибираше баба Анна Алексеевна, младото сладурче изобщо не реагираше. А клетата, смазана от живота, Лена с нейния палав Костик никой в тази къща изобщо не забелязваше. С нея дори не разговаряха на масата. Поне няколкото пъти, когато се е случвало да сме заедно в трапезарията.

Вече съм казвал, че не съм велик психолог, нито велик педагог, към това мога да добавя, че не съм и велик аналитик и някак не съм свикнал да се замислям върху онова, което виждам и чувам. Тоест аз виждам добре и от слуха си не се оплаквам, всичко забелязвам, но никога не го обмислям и не се опитвам да го анализирам, както правят някои. Затова странностите, които забелязвах в дома на Руденко, кротичко се трупаха в главата ми и не ми носеха никакви допълнителни знания. И едва в момента, когато се озовах в жилището на Владимир Олегович, количеството на странностите предизвика качествени промени и ме накара да започна да мисля. То пък аз съм един мислител... горе-долу колкото съм и детектив. Силата ми е в мъжкото обаяние и в мускулите.

Още не беше отминал първият шок от откритието, че в семейство Руденко има и красиви (а Владимир ми се видя същински

холивудски красавец) и доброжелателни мъже, когато ми се стовари шок номер две — на име Муза Станиславовна. Колете ме, бесете ме — никога не бих повярвал, че ТАКЪВ мъж може да има ТАКАВА жена. Бях готов да видя нещо като Дженифър Лопес или Анджелина Джоли, е, поне като Мерил Стрийп, тоест не толкова откровена красавица, но претъпкана с чар и привлекателност. Това, което видях обаче, беше невзрачна, дребна женица без гърди и без дупе, с бледа и с неясен цвят късо подстригана коса и бледо, неизразително лице. Виждам съм такъв тип лица и със сигурност знам, че те не могат да се оправят с никаква козметика, с никакъв, дори най-умело поставен грим, напротив, дори най-леките и деликатни багри правят грозотата на такова лице още по-забележима, а дефектите му изпъкват още повече. Освен това съпругата на Владимир Олегович беше леко прегърбена и зиморничаво се гушеше в дълъг, стигащ почти до пода шал, което я правеше да прилича на бабичка. Виж, усмивката ѝ беше толкова слънчева и сърдечна, че аз веднага се усъмних: а дали тя знае, че е грозничка? Обикновено жените (във всеки случай онези, които познавах), които осъзнават собствената си непривлекателност, ужасно страдат от това, затварят се в себе си, а външно това се проявява в резки обноски, мрачност, нелюбезност и липса на усмивка. Вътрешните комплекси се проявяват външно в поведението и моята питомка Дана е ярък пример за това. Докато Муза Станиславовна изобщо не беше такава. А каква беше? Дори не можах да подбера определение за нея.

— Здравейте, Павел, много ми е приятно, че ви виждам. — Тя ми подаде някакво пилешко краче, тънко и студено. — Надявам се да не откажете да пиете чай с Володя, а ние с Дануся ще ви оставим, имаме много работа.

Естествено, не отказах. Освен работата, тоест разговора за маниака, ме гризеше любопитство: какви са тези хора, какво представлява семейството им, как живеят? Нали заръката на Нана Ким по това време още не беше изпълнена.

Владимир ме заведе в стая, която много напомняше стая на смахнат учен. Такива бях виждал на кино, в живота никак не беше ми се случвало. Наоколо книги, книги, книги, дискове, касети: по лавици, на бюрото, на пода, под дивана. Интересно, къде ще прием чай? На бюрото явно не стигаше мястото за подобно мероприятие.

— Седнете, Павел — посочи ми фотьойла Владимир Олегович, — сега ще прием чай. Или да ви донеса кафе?

— Не, не, чай.

Той излезе, а аз започнах да се оглеждам, но освен книги не виждах нищо друго. Наложих се да проуча заглавията. Повече от половината думи в тези заглавия не ми бяха познати, но общото впечатление беше, че става въпрос за нещо от областта на социологията. Или психологията. Тоест, нещо за поведението на човека в обществото. И никакви стихосбирки. С други думи, братът на татенцето също не изглеждаше голям ценител на поетичното творчество.

Владимир вкара в стаята масичка за сервиране на колела — с чайник, чаши и други принадлежности. Постави масичката пред моите колена, премести един стол и седна срещу мен. За мен бе предназначена красива чаша, явно от сервиз, а за себе си домакинът беше налял чай в огромно канче с обем вероятно не по-малък от литър, в което изсипа няколко лъжички захар. Никога не съм разбирал как може така да се пие чай? Докато изпиеш една четвърт — всичко останало ще изстине и ще се превърне в безвкусна помия.

— Нали разбирате, у нас е толкова тясно, че трябва да черпим гостите с чай в походни условия — усмихна се той. — Да си говорим на „ти“, бива ли? Защото аз съм малко по-възрастен. На колко години сте вие?

— На двайсет и девет.

— Аз пък съм на трийсет и осем. Разликата не е съществена. Съгласен?

— Става — зарадвах се аз. — Володя, имам да ти казвам нещо.

На бърза ръка му разказах за срещата си с участъковия и за страшния убиец, който се разхождал из околните улици.

— Добре си постъпил, като не си казал нищо на Дана — одобрително кимна той. — Не бива да я плашим, защото съвсем ще престане да излиза от къщи и окончателно ще се превърне в затворничка. И ти благодаря, че си я придружил.

— Ти ме посъветвай дали да кажа на Михаил Олегович, или не. Ако му кажа, няма да пуска Дана навън.

— Трябва да му кажеш. — Владимир замислено поклати глава. — Впрочем, честно да си призная, аз не бих му казал — брат ми бързо

взема решения и много трудно ги отменя, в уплахата си ще забрани на Дана да идва при мен и момичето съвсем ще се оклюма, а и без това животът ѝ не е лесен, а Михаил няма достатъчния душевен финес, за да разбере това. Той смята, че ако един човек е обут, облечен, сит и има покрив над главата си, значи има всичко необходимо, за да е щастлив, а всичко останало е просто глезотия. Но пък ако премълчиш, може да стане по-лошо. Да речем, Михаил може да срещне участъковия на улицата и да научи, че ти си знаел, но не си изпълнил заръката на милиционера и не си казал нищо на никого. Какво ще стане после?

— Ще ме уволнят — оптимистично прогнозирах аз.

— Правилно. Затова ще трябва да му кажеш. Да предположим, че му кажеш. Какво ще стане после?

— Михаил Олегович ще заключи Дана.

— И това е вярно. Значи какво трябва да направим?

— Да му обясним, че Дана не бива да бъде заключвана вкъщи, защото посещенията у вас са единственият ѝ отдушник, единствената ѝ възможност да излезе на въздух и изобщо да види как изглежда улицата.

— Е, и какво ще стане, след като му обясниш това?

— Пак ще ме уволни — радостно съобщих аз. — Защото се бъркам в чужди работи и се опитвам да давам акъл на шефа си как да възпитава дъщеря си.

Странно: говорихме си за сериозни неща, но на мен ми беше весело и кой знае защо радостно. Между другото, ще отбележа: за пръв път през последните месеци.

— И това е вярно. Значи виж какво се получава: имаме две неща. Едното си длъжен да кажеш, иначе ще те уволнят. Второто трябва да кажеш непременно, но не бива, иначе пак ще те уволнят. Ако кажеш първото, а премълчиш второто, което е напълно разумно, на Дана ще забранят да излиза от къщи. На другия ден аз ще науча за това и ще започна да обяснявам на брат си, че не е прав. Но моят брат, както вече казах, много трудно отменя решенията си. Ще се запъне и никакви доводи няма да помогнат. Какъв е изводът от това?

— Не знам — обърках се аз. — Какъв е?

— Ами много прост — весело се разсмя Владимир. — Трябва да поизлъжем. Дори не да излъжем, а просто да разместим фактите. Никой няма да забележи. Аз ще изпратя Дана до вкъщи и ще си

поговоря с Миша. Ще му кажа, че си искал да го дочакаш, за да му кажеш за маниака, но не си знаел кога ще се прибере, а да стоиш в чужд апартамент, без нищо да обясняваш, ти е било неудобно, затова си помолил мен да му предам за участъковия. Тъй като той ти е шеф и глава на семейството, си сметнал, че не бива да обсъждаш това с която и да било от жените, най-малкото с момичето. Не беше ли така?

— Така беше — потвърдих напълно искрено.

В тази секунда аз напълно вярвах, че всичко е било именно така. Другояче просто не би могло да бъде.

— Е, прекрасно тогава. Аз веднага ще кажа на Миша, че ти ще изпращаш Дана до нас, а вкъщи ще я прибирам аз, тогава той дори няма да успее да се уплаши.

— Е, добре, ами Юля?

— Какво Юля? — Владимир леко повдигна ясно очертаните си вежди и в гласа му аз долових хладен полъх. Какво те тревожи? Юля е голямо момиче, спокойно може да организира живота си така, че да не се връща вкъщи по тъмно. Да се прибира по-рано. Нищо няма да й стане.

Така, върху покритието на тепиха се намери още едно трънче. Чичото обожава едната си племенница и не обича твърде другата. Интересно, защо?

— Володя, жена ти каза, че имат много работа с Дана. Какво имаше предвид?

— Те винаги имат много работа. — Владимир отново се разсмя. — И двете са ми големи труженички. Но в случая става дума за „Шифърът на Леонардо“. Нали го знаеш този роман, дето е на мода сега?

Наложи се да призная, че не знам нищо за него. Дори не бях го чувал. И изобщо, не съм много по четенето... Повече обичам да гледам филми.

— Я стига, не се притеснявай. — Вероятно забеляза смущението ми той. — Романът съвсем наскоро излезе на руски, но Дана го е чела в оригинал, на английски. Тя добре знае езика, Муза отдавна ѝ преподава. Е, та в този роман има много препратки към текстовете на Евангелието, към творчеството на Леонардо да Винчи и към историята на масонството. Дана се интересува и Муза ѝ намира в разни библиотеки редки издания, където се споменават фактите, на които се

позовава авторът на романа. А редките издания, нали разбираш, или изобщо не е разрешено да се изнасят от хранилищата, или ги дават с много сериозни връзки за съвсем кратко време, например за една нощ, тоест от затварянето на библиотеката до отварянето ѝ на другия ден.

Сега разбрах думите на Дана, че леля Муза ѝ обещала да ѝ донесе рядка книга, и че ще разполага със съвсем малко време, за да я прочете.

Побъбрихме още малко за едно друго и аз си помислих, че е време да си тръгвам. Какво съм се разположил тук? Човекът е имал някакви собствени планове за съботата вечер, а е принуден да забавлява неканен гостенин. До ми беше толкова хубаво, че никак не ми се тръгваше...

— Май ще си тръгвам — казах неуверено и направих опит да стана от фотьойла.

— Почакай. — Владимир изведнъж стана много сериозен, макар че само преди минута и двамата се превивахме от смях след вица, който бе разказал. — Искях да си поговоря с тебе за Дана. Тя има големи проблеми. Разбираш ли за какво говоря?

— Естествено — заявих самоуверено. — Нали затова са ме наели.

Той поклати глава — или се съмняваше в думите ми, или ги отричаше.

— Наели са те, за да помогнеш на Дана да отслабне.

— Ами да. Това е нейният проблем.

Все още не разбрах какво иска от мен.

— Нищо подобно. Огледай се наоколо: хиляди, стотици хиляди хора живеят с наднорменото си тегло, и то не като на Дана, а с много по-голямо. Е, какво, те по къщите си ли стоят? Превърнали ли са се в затворници? Те спокойно си работят, ходят по ресторанти, театри, пътуват и се чувстват прекрасно. Проблемът не е в теглото ѝ, Паша.

— Къде е тогава?

— В това, че Дана не обича себе си. Срамува се от себе си. Внушили са ѝ, че да си дебел е лошо, срамно, отвратително, че наднорменото тегло е позор, че дебелият човек няма право на съществуване, че този свят е предназначен само за леките и слабите, а за тежките и дебелиите няма място в него.

— Кой ѝ го е внушил? — попитах слисано. — Родителите ѝ ли?

— Господи, какво общо имат тук родителите?! Целият наш живот ѝ го внушава, цялата наша цивилизация, която създава определени канони. Светът принадлежи на младите и стройните, всички останали са боклукът на обществото. Надхвърлиш ли трийсет, вече си вехт, имаш ли три сантиметра тлъстини на талията, значи си дебел. Нали минаваш покрай магазини за облекло? Виждаш с какво са облечени манекените по витрините, нали? Прелистваш ли модни списания? И след всичко това имаш ли още въпроси? Каквото и да правиш, Дана никога няма да стане „деветдесет на шейсет на деветдесет“, а и да стане, за това ще са нужни години. Разбираш ли? Години! И през всичките тези години тя ще си стои вкъщи и ще чака фигурата ѝ да придобие онези манекенски параметри, при които няма да се срамува от себе си. Можеш ли да си представиш до какво ще доведе това?

И все пак аз не разбирах накъде бие той. Е, ще си стои вкъщи още две-три години — и какво от това? Тя и без това вече си стои вкъщи около година и нищо страшно не се е случило, ето, дори чете романи на английски, интересува се от масонството. Какво му е лошото?

— Паша, чух, че си пострадал при катастрофа и дълго си лежал в болница, нали? — внезапно смени темата Владимир.

— Да, така е — потвърдих с недоумение.

— Е, и как ти се стори животът, когато излезе от болницата? Същият ли беше както преди катастрофата? Ти лесно ли се вписа в него?

Едва сега разбрах какво се опитва да ми обясни. Спомних си посещението в клуба, своето разочарование, яда си. Само половин година — и се бях оказал изхвърлен от живота.

— И какво трябва да направим? — попитах някак съвсем по детински.

— Да вписваме Дана в живота — простичко отговори той. — Да я караме да излиза, да бъде сред хора, да общува с тях. Две мнения няма, трябва да отслабва, но Дана трябва да се учи да живее с всякаква външност. Трябва да се учи да обича себе си такава, каквата е. Да обича ѝ уважава себе си. Та тя дори не знае колко тежи. Разбираш ли кое е ужасното?

Разбирах, но не напълно и си го признах.

— Какво общо има дали тя знае колко тежи, или не? И изобщо, ти откъде знаеш това?

— Попитах я — позасмя се Владимир — и не получих отговор. Тя не знае, защото не иска да знае. Страхува се да научи. Паша, човек трябва да умее да живее с това, което е в действителност, а не с това, което сам си е измислил. Разбира се, може и сигурно дори трябва да се стреми да промени нещо, да подобри нещо, но трябва да умее да приема обективната реалност и да живее с нея, а не да си затваря очите и да се преструва, че всичко е така, както му се иска, а не така, както е в действителност. Дана не умее това. Не иска да умее. Тя си е измислила, че всичко ѝ е наред, че може да живее и така — само вкъщи, защитена от риска да бъде осмивана и оскърбявана, и постоянно да лапа пасти. И всичко е наред! Тате и мама я обичат и защитават, плащат на частни учители, купуват книги и дискове, никой не я обижда, сита е, облечена е — какво друго ѝ трябва? Тя не иска да разбира, че трябва не просто да съществува, а да живее, постоянно контактувайки с околния свят и адаптирайки се към него. И твоята задача е да я научиш на това. Разбра ли, Паша? Твоята задача не е да я караш да отслабва, а да я научиш да живее с действителното. Ако отслабне — толкова по-добре, но не това е най-важното.

— Лесно ти е да го кажеш — въздъгнах аз. — Ха, аз пък съм един учител по живот... Ами ти самият защо не си се заел с това, щом разбираш, че е необходимо?

— Вече ти казах: не мога да се намесвам във възпитанието на Дана. Тя си има родители, а аз съм ѝ само чичо, брат на баща ѝ. И повярвай ми, правя всичко, което мога, но трябва да проявявам деликатност, която ти не си длъжен да проявяваш.

— Защо? — не разбрах аз.

— Ами защото, ако нещо, дори най-незначителното, не ти хареса в моите думи, ако нещо я засегне, тя просто ще престане да идва при мен. Ще престане да общува с мен и край. Това е нейният стил: не се бори с трудностите на общуването, не ги преодолява, а просто прекъсва контактите. С теб не може да постъпи така, наел те е баща ѝ, пред когото Дана трепери от страх. Добро момиче е, не е подло, няма да започне да се оплаква от теб и да те клевети, така че Миша да те уволни и да намери нов треньор, ще търпи. А капка по капка... нали

знаеш. Няма къде да избяга от теб. А и ти прекарваш с нея много повече време, отколкото аз.

— Добре, да речем, че се помъча — съгласих се предпазливо. — Какво точно трябва да правя? Ще ми кажеш ли?

Владимир отпи няколко глътки от своята огромна чаша, и то го направи с явно удоволствие, така че аз отново се учудих как може човек да пие изстинал сладък чай? Според мен е ужасна гадост. Чаят трябва да бъде горещ и без захар.

— Аз не започнах този разговор просто така, имам една идея, но исках първо да я обсъдя с теб. Знаеш ли, не се опитах да говоря с Мишка за това, защото нямам свои деца и следователно нямам моралното право да го съветвам как да възпитава Дана. Ти знаеш ли нещо за спортинга?

— Естествено — отвърнах с облекчение.

За спортинга знаех много, знаех къде се намира елитният стрелкови клуб, бях ходил много пъти там с компания приятели и с удоволствие бях стрелял с ловна пушка по чинийки, имитиращи различен дивеч — фазани, гъски, патици, зайци, яребици. Няма да се хваля, че бях много добър, защото по-често не уцелвах, но си спомням, че удоволствието беше огромно. Освен това се сетих за учудването си, когато откривах, че за един ден, прекаран в клуба, съм отслабнал с цял килограм живо тегло. На пръв поглед нищо особено: вдигаш пушката, стреляш, вдигаш — стреляш. Обаче килограмите се топяха. Спортингът, както ми обясниха тогава в клуба, хабял много енергия, макар че на пръв поглед изобщо не беше изморителен.

Тогава инструкторът ми се караше заради резките ми движения, задето бързам, вместо плавно да движа туловището си. А Дана е много пластична, сигурно това ще й расне прекрасно. Освен това ще прекарва поне един час на чист въздух и ще се движи, а това е добре за активизирането на обмяната. Плюс положителните емоции. Плюс абсолютната независимост на резултата от теглото. Веднага щом Дана се изяви добре, веднага щом някой чужд човек я похвали — животът ще разцъфне с нови багри.

С една дума, идеята ми се видя супергениална. Но... имаше две препятствия — и двете ми се видяха непреодолими. Първото: Дана не ходи никъде, освен в съседния блок, където живеят Владимир и мижавата му женица. И второто, много по-съществено: откъде ще

вземем време за ходене в клуба? Пътят само в едната посока ще отнема час и половина — два, още толкова ще трябва за връщане, а за самата тренировка — един час. Какво ще каже за това Михаил Олегович, който е разпределил живота на всички членове на семейството до последната минута?

— За това изобщо не се тревожи — разсея съмненията ми Владимир, — познавам брат си. Ако кажеш, че така трябва — ще го приеме. Умира от удоволствие да вземе решение, което другите да изпълняват. Обожава да бъде шеф и да командва всички, а после да проверява дали са изпълнили командата му. Това е, знаеш ли, някакъв хипертрофиран комплекс на мачкано от родителите си момче. Толкова години са ме мачкали — сега аз ще мачкам всички.

Силни думи. Дори бих казал — прекалено силни за роден брат. А не са ли прекалено откровени за първа среща с нов представител на домашния персонал? Преглътнах съмненията си и премълчах.

— Така че, ако поемеш инициативата да водиш Дана на занятия по спортинг и кажеш, че това е абсолютно необходимо за постигане на желанния резултат, Михаил с удоволствие ще се заеме с прекрояване на целия график на живота ѝ.

— Добре, да допуснем, че стане така. Ами Дана? Тя за нищо на света няма да се съгласи.

— Ами Миша няма и да я пита. Каже ли ѝ — ще го прави. Друг е въпросът, че ужасно ще се страхува и притеснява. А това, Паша, е вече твоя задача — да направиш така, че тя да не се страхува. Какво, да не си дете? Трябва ли да те учи?

Не, по този въпрос няма нужда да ме учат. Знам си всичко. Леле-мале, каква работа съм си намерил!

На другата сутрин, в неделя, отидох на работа половин час по-рано, в шест и трийсет. Трябваше да си поговоря с татенцето, който, както всички знаехме, се будеше призори и в шест сутринта вече беше на крак.

— Защо толкова рано? — учуди се той, когато ми отвори. — Безсъние ли? Дана още спи.

— Трябва да поговоря с вас — започнах решително.

— Така ли? Ами да вървим, ще закусим и ще си поговорим.

Докато хапвахме топлите, полети с масло тиганици, аз изложих пред шефа уж своята идея за стрелковия клуб. Вярно, здравата

рисувах, защото, ако на брата не е позволено да се намесва във възпитанието на племенницата му, на мен пък — още по-малко. Но от друга страна, бяха ме наели, за да реша конкретен проблем, така че имах право да говоря за всичко, свързано с него. Поне така си мислех, но съществуваше опасност татенцето да е на друго мнение.

— Защо смяташ, че това ще бъде полезно?

Обясних всичко: и за движенията, и за чистия въздух, и че не бива всеки ден да се занимаваме с еднакви натоварвания, защото това не носи полза и бързо омръзва, че е нужно разнообразие, че трябва Дана да повиши самооценката си и следователно самоуважението, а това от само себе си ще доведе до намаляване на страха ѝ, който не ѝ позволява да живее пълноценно.

— Проблемът на Дана не е в наднорменото ѝ тегло — заявих без заобикалки, — а че заради него тя не излиза от къщи и се е превърнала в затворник, не е лишена от общуване с връстниците си, и изобщо...

Снощи Володя ми беше говорил някакви засукани думи за социализация и адаптация, но през нощта аз ги бях забравил всичките и много съжалявах за това. Струваше до се, че термините щяха да придадат на речта ми повече убедителност. Наложих се да представя доводите си с прости думи, както се казва, от пръстите си.

— Ако тя беше продължила да ходи в своята гимназия и да дружи с връстниците си, вие нямаше да ме повикате, нали? Колкото и да тежеше. Разберете, Михаил Олегович, работата не е в теглото, не е в килограмите, а в страховете, в комплексите ѝ.

Шефът се замисли за нещо, после ми хвърли бърз поглед, в който съзрях известно одобрение. Или само ми се стори?

— Ти обаче не си глупак. — Той набоде с вилицата си още една тиганица и я напъха в устата си цялата.

Значи не ми се беше сторило. Камък ми падна от сърцето. Май се справях.

— Ти познаваш ли този клуб?

— Разбира се, неведнъж съм ходил там.

— Посетителите прилични хора ли са?

— Какво говорите, Михаил Олегович! Елит! Цените им не са по джоба на всеки.

Споменах няколко имена на известни артисти, телевизионни водещи и журналисти, които бях виждал с очите си в клуба.

— Какво е нужно, за да ходите там? Някаква встъпителна вноска?

— Нищо не е нужно. Само да се обадим предварително и да се запишем при определен инструктор и за определено време. Всеки може да отиде и да постреля там. Вярно, не е евтино: плаща се за работата на инструктора, за оръжието, за патроните.

— Нужно ли е някакво специално облекло? Екип или нещо такова?

— Нищо специално, просто удобно яке или дебел пуловер.

— Знаеш ли кой е най-добрият им инструктор? — продължи разпита си татенцето.

Ами, естествено, той иска само най-доброто! Странно е, че за тренировките на Дана нае мен, а не някой олимпийски шампион.

— Знаем кой треньор е нужен конкретно на Дана, като имаме предвид нейните особености — отговорих твърдо.

Наистина знаех. В този клуб работеше един направо страхотен инструктор — Николаев. Колкото пъти бяхме ходили там с компания, толкова различни инструктори бяха работили с нас, но аз не си спомнях никого от тях, освен този Анатолий Викторович Николаев. След като под негово ръководство направих само двайсет и пет изстрела (толкова патрони има в една кутия), аз се почувствах способен да стана световен шампион. Изобщо не си спомнях как го правеше. Просто стоеше до мен, държеше цевта на пушката ми и в някакъв момент бързо казваше:

— Изстрел!

Аз послушно натисках спусъка, без да разбирам защо трябва да го направя точно в този миг, и с изумление и възторг виждах пръсналите се парчета на строшената мишена и чувах ласкавия му глас:

— Ето че чинийката я няма. Ето какво направи от нея, Пашенка.

Ясно беше, че не аз я бях направил на парчета, а той, инструкторът Николаев, но — ей богу! — така и не разбрах как го правеше. Та нали аз се прицелвах, а той само стоеше до мен, не можеше да види дали вече съм се прицелил правилно, или още не съм.

На Дана ѝ трябваше точно такъв инструктор.

— Какво пък. — Михаил Олегович решително отмести чинията и си наля кафе. — Ще помисля как да го организираме. Засега работете

по предишния график. Ще ти кажа, когато взема решение.

По дяволите, Володя май наистина добре познава брат си. Предсказа ми всичко това като по ноти. И изобщо, в този момент аз се почувствах като пълен идиот. Ту Нана дава съвети — и те се оказват правилни, ту Владимир. Всички знаят всичко, всички наоколо са умни, само аз съм глупак.

— И още нещо — без да ме поглежда, добави Руденко, когато аз вече се канех да тръгна да се преобличам. — Предупредих те, че трябва да решаващ всички въпроси само с мен.

Той не питаше, само го припомни и аз някак не разбрах каква реплика очаква от мен, затова просто кимнах.

— Снощи брат ми ми каза за срещата ти с участъковия. Ако още веднъж си позволиш да ми съобщаващ нещо чрез трети лица, ще те уволня. Това е. Свободен си.

Пфу! Аз пък си бях помислил, че татенцето е свестен човек. Изобщо не е свестен. Обикновен тиранин.

— Извинете — измънках аз и хукнах навън от трапезарията.

— Почакай.

Застинах на прага, като се колебаех дали да се обърна, или да остана така, гърбом към него, демонстрирайки гордост.

— Задето не си казал на жените — браво. Много добре. Имаш глава на раменете.

Или все пак не е чак такъв тиранин? Някога, в детството си, когато още четях книги (по настояване на моите педагогически подковани родители), буквално ме потресе един епизод от романа на Юго „Деветдесет и трета година“. Един моряк на кораб закрепил лошо някакво оръдие и то започнало да се търкаля по палубата, заплашвайки да размаже всичко живо по пътя си. Същият моряк, рискувайки живота си, успял да го спре и решението на капитана било: за героичната му постъпка морякът да бъде награден, а за нехайството — разстрелян. Тогава просто не бях в състояние да разбера как може едновременно да се награждава и наказва. Сега излизаше, че можело.

* * *

Цяла седмица очаквах решението на Михаил Олегович. Засега не казвах нищо на Дана и ние продължавахме да работим по два пъти на ден, като разнообразявахме спортните натоварвания с танцови елементи. Два пъти седмично придружавах Дана до „съседния“ блок и я карах да се качва до шестия етаж без асансьор, а когато ми отваряше, Владимир ме питаше с поглед: „Е, как е?“, а аз едва забележимо поклащах глава — сиреч, все още никак, още не е взел решение. Невзрачната Муза ме канеше да пия чай, но аз отказвах и си тръгвах: трябваше да обикалям, за да гледам жилища, освен това лека-полека се възстановяваше обичайният ми купонджийски живот — намерих някои познати и дори заформих флирт с едно симпатично девойче, което вече оставаше да ношува при мен.

След първата си среща с Владимир Руденко аз докладвах впечатленията си на Нана Ким, като не пропуснах да отбележа, че сред книгите в неговия апартамент не бях забелязал никакви стихове.

— Гарсонiera ли има? — иронично се осведоми Нана.

— Не, нали ти казах, спалня, хол и кухня.

— А влизал ли си в другата стая?

— Не.

Вече бях схванал пропуска си и започнах да се ядосвам, и то повече на Нана, отколкото на себе си.

— Откъде си сигурен, че със социология се занимава Владимир Олегович, а не съпругата му? Попита ли го? Откъде си сигурен, че никой от тях не е любител на поезията?

Добре де, глупак съм, глупак съм, но защо трябва да посипва раните ми със сол?

Но личното ми познанство с брата на шефа ми даде всички основания да разговарям за това с Дана, което и започнах да правя, докато я масажирах. Момичето с удоволствие поддържаше разговорите за чичо си и ми съобщи, че Владимир Олегович наистина бил социолог, доктор на науките, а Муза Станиславовна също била доктор, но по изкуствознание. Изобщо, една такава научна двойка.

— Имат ли деца? — попитах, понеже не се доверявах особено на собствената си памет.

Владимир май беше споменал, че няма деца, но може да ми се е сторило?

— Няма.

— Защо така?

— Леля Муза много боледува, едва се крепи — отговори Дана.

Аз почти нищо не разбирам от медицина, а най-малко от женски болести, така че този отговор ме задоволи напълно. Още повече, че съпругата на Владимир наистина изглеждаше доста нефелна.

— Леля ти Муза сигурно обича стихове — казах.

— Ама и вие с вашите стихове! И за татко ме питахте, сега пък за леля Муза — тросна се Дана. — Леля Муза се занимава с живописиста от епохата на Ренесанса. Стиховете нямат нищо общо с това.

Да бе, да бе... По-добре да се поощряват млади поети и малобройните ценители на тяхното творчество, отколкото да се хвърлят пари в болници и детски домове, където има опасност да ги откраднат. Спомням си, то се знае. Когато предадох тези обяснения на Нана Ким, тя дълго се смя, а после стана сериозна и каза:

— Пашенка, това са обяснения за глупаци. За момиче на петнайсет години стават, но не и за мен. При сериозните хора зад вземането на едни или други решения, особено финансови решения за влагане на пари, винаги стоят много сериозни аргументи и мотиви. А Михаил Руденко е един много сериозен човек. Все пак постарай се да научиш дали няма вземане-даване с криминални авторитети.

Лесно е да се каже... Но как да се направи? Варианта обаче ми подсказа пак Нана, когато се отчитах пред нея за съботния ден и за запознаването си със семейството на брата на татенцето.

— Значи казваш, че Михаил Олегович със съпругата и племенницата си е отишъл на откриването на клуба в Николское? — замислено каза тя. — И моят шеф отиде там. Вземи си поприказвай с племенницата, поразпитай я за мероприятиято, кой е присъствал, с кого се е запознала тя. Хайде, Паша, поразмърдай се, проявявай инициатива.

Не ми се искаше да разговарям със сладурчето Юля. Вече бях разбрал, че татенцето възприема много болезнено дори намек за възможно нарушаване на указанията му и още сутринта си бях получил мъмренето. Хем той ме беше предупредил изобщо да си нямам работа с Юля. Започна ли да вода задушевни разговори с нея, той ще си помисли кой знае какво. И ще ме уволни. Имам ли интерес от това?

Но денят, който започна със сутрешно хокане, бих казал дори хокане в зори, все пак беше неделя и срещата с Юля се оказа неизбежна. До този ден бях успял да огранича храненето на Дана до пет пъти дневно, както ме бе посъветвала моята бивша приятелка Светочка, тази специалистка в тежкото изкуство на отслабването, така че между закуската и обяда ѝ се полагаше чаша обезмаслен кефир, който моята ученичка трябваше не да изпива, а бавно да изяде с чаена лъжичка (също препоръка на Светка, за която тя беше особено настоятелна). Поради хроничното недоспиване след сутрешното занятие аз подремнах в своята бърлога и в единайсет и половина изпълзах в трапезарията, надявайки се да хапна нещо, където именно заварих страдащата над кефира си Дана в компанията на закусващата Юля. Добре си поспива обаче тая красавица! Според мен дори още не си беше отворила напълно очите.

— Късничко ставате, мадмоазел — пошегувах се аз. Някои сме на крак още от седем часа.

И с одобрителна усмивка кимнах към Дана, но момичето не реагира на позитивната ми закачка и още по-ниско се наведе над своята диетична напитка.

— Разбира се — изразително проточи Юля, — някои имат възможност да си седят вкъщи, да живеят по график и да си лягат навреме. А други трябва да си патят заради тях. Снощи се прибрахме в два часа през нощта. Просто ужасно се уморих на този прием! Мислиш ли, че е много весело да се мотаеш там? Може би с удоволствие бих си поседяла вкъщи, бих гледала някой филм или бих отишла на някое интересно място с приятели. А тези приеми са гадост, тотална скука. И това — заради тебе, Данка. Ако не беше такава крава, ти щеше да ходиш с родителите си и да се мъчиш там.

Любопитна гледна точка... Ако разбирам нещо от светски живот, на приеми по случай откриване никога не е скучно, винаги има някаква програма и колкото по-богати са домакините, толкова по-пищна е програмата и толкова повече звезди се канят за изпълнения. Да не говорим за разните томболи, на които като награди се разиграват далеч не евтини неща — петзвездни круизи или дори автомобили. Защо ли на Юленка ѝ е било скучно? Може би никой не е клъвнал на красотата ѝ, никой не я е ухажвал, не е проявявал внимание към нея?

— Ти сигурно си била най-красивата там — заявих уверено. — Хайде, признай си, на колко кавалери си даде телефончето?

— Ами-и-и — вяло проточи тя, — какви ти кавалери там? Всички свестни мъже бяха с жените си, а тези, дето бяха сами, имаха жълто по устата. Как да ги приеме сериозно човек.

Тези с жълтото по устата, видите ли, не ставали за нея. Какъв си търси тогава? Стогодишен дядо милионер ли? Между другото, на такива купони и младежта не е случайна, а е изключително от богати семейства. Толкова ли е глупава, та не разбира елементарни неща? Не ми се вярва.

— Я стига. — Изписах аз на физиономията си най-жив интерес. — Разкажи по-подробно — кой беше там, кого видя.

Както си посрѣбваше мързеливо от кафето, Юля с равнодушен тон заизрежда имена, които аз трескаво се помъчих да запомня. Вярно, много от тях ми бяха познати, така че беше по-лесно с тях. Тоест не познавах тези хора лично, но имената им бяха прочути.

— Ти носеше ли си фотоапарата?

— Ами... да. Защо?

— Я ни покажи. Все пак е интересно — кой е бил там... изобщо.

— Добре, сега ще го донеса.

След няколко минути Юля се върна с цифровия си апарат и седна до мен, при което бедрото ѝ се оказа плътно притиснато до моето. Стига бе. Не, аз съм нормален, здрав млад мъж и при други обстоятелства само след три секунди вече нямаше да разглеждаме никакви снимки, но думата на татенцето е закон. Щом ми е казал: „Не смей“, значи няма да посмея.

— Ето, виж. — Сега вече и рамото ѝ ме пареше през тениската и през нейната копринена, почти прозрачна пижамка. — Тук танцувам... абе... с един...

Е, то е ясно, че не с двама.

— А кой те снима? Михаил Олегович ли?

— Не, помолих там един...

Господи, толкова ли е зле с имената? Първият бил един, вторият — пак един. И веднага се сепнах: да не би аз да съм по-добре? Само тук, понеже се старая да изглеждам интелигентен и възпитан, внимавам какво говоря и се правя на какъвто не съм, а в нормалния живот също не си подбирам думите и когато говоря за почти непознати

хора, казвам „един тип“, „едно копеле“ и тем подобни. В средите, с които съм свикнал да общувам, всички говорят така. Следователно нямам никакво право да критикувам Юля, просто ми трябват имена, защото над главата ми виси Нана Ким с нейната патологична недоверчивост и мнителност.

— О, там имало кончета! Хубав клуб!

На снимката Юля, облечена в специален костюм, беше яхнала шарена кобила и се усмихваше. Тоест вероятно е смятала, че се усмихва, а всъщност хубавото ѝ лице беше разкривено от напрежение и мъчителен страх. При това тя ужасно се беше прегърбила и от тази поза шията ѝ съвсем беше изчезнала — сякаш Юля изобщо нямаше шия. С една дума, видът на момичето беше твърде комичен и неугледен. Аз едва се сдържах да не се разсмея. Виж ти, значи нашето сладурче понякога е откровено грозничко. Явно негативните емоции не ѝ отиват. На следващата снимка тя вече не беше на кобилата, а я държеше за поводата и аз имах възможност да оценя фигурата на момичето с костюма за езда. Този костюм ѝ стоеше като на свинче звънче. Кой знае защо краката ѝ изглеждаха възкъси и особено добре си беше проличало, че бюстът ѝ е прекалено малък. Такива не ми харесват.

— За пръв път ли се качи на кон?

— Тъхъ.

— Е, и как беше? Много ли те беше страх?

— Че какво страшно има? Беше чудесно. Всички ме аплодираха и казваха, че никога не са виждали човек, който за пръв път яхва кон, да язди толкова добре.

Да бе, не било страшно. Сякаш не видях изкривената ти от ужас витрина. Прекрасно си спомням своите усещания, когато пак в такъв извънградски клуб за пръв път се качих на седлото. Земята е далече, конят под тебе мърда, изобщо не можеш да уловиш движението, за да се повдигаш и отпускаш в синхрон с крачките на животното, вътрешната страна на бедрата те боли просто безумно и през цялото време ти се струва, че аха-аха ще паднеш и ще си строшиш врата. С една дума, за мен, едрият трениран младеж, първото запознанство с язденето не беше обсипано с рози, та какво може да се каже за момичето Юля... Аплодирани я били, хайде де. И я хвалили. Е, може и да са те хвалили, и да са те аплодирани, но само хора, които са били

заинтересовани от поддържането на добри отношения с вуйчо ти. А ти на твоите деветнайсет години така и не си се научила да различаваш грубото ласкателство от истината. Впрочем може и нищо такова да не е имало — нито похвали, нито аплодисменти, просто всичко да си измисляш. Лъжкия си ти, Юленка, и искаш да ми направиш добро впечатление. За какво ти е потрябвало? И изобщо, защо се лепиш за мен? Нима Артъм е прав и разиграваш тези игрички само от злоба, за да тормозиш Дана?

Добросъвестно се взирах в дисплея на апарата, като обръщах особено внимание на груповите кадри, на които присъстваше татенцето, и изтезавах Юля с досадни въпроси — кой е този, ами този, а това какво е. В края на краищата все пак успях да се сдобия с някаква информация, сега основната ми задача беше да я занеса на Нана, без да я разпиляя по пътя.

— Ти определено си била най-красивата там — констатирах лицемерно. — И тоалетът ти е страхотен, много ти отива.

Безбожно си кривях душата. От това, което бях видял на дисплея, на този прием са присъствали хубавици от най-висока класа, нашата Юленка не можеше и да се сравнява с тях. И роклята не ѝ стоеше много добре... Тоест тя естествено ѝ беше по мярка, но ние, мъжете, винаги забелязваме дали момичето си носи дрехите като втора кожа, защото те са предназначени именно за него и именно за случая, или просто то се е издокарало с нещо, което не умее да носи. За мен беше очевидно, че девойката Юля за пръв път в живота си е облякла рокля от такава класа и постоянно я е чувствала като чужда. Сигурно наистина не ѝ е вървяло много с кавалерите, защото повече е мислила как изглежда, отколкото как да бъде симпатична и обаятелна.

— Благодаря. — Момичето скромно се усмихна и на мен ми се стори, че се притисна още по-силно до мен. — Вуйчо Миша ми го купи специално за приема. Много е скъп. Ужасно е жалко, че е принуден да харчи толкова пари само заради един ден. Ти си виновна, Данка. Къде сега ще дядна тази рокля? Не мога да ходя с нея на лекции, тя става само за специални случаи. Ще виси безполезна в гардероба. Данка никога не би могла да се натъпче в нея.

— Е, защо пък — Учтиво отместих лепналата се за мен Юля и станах. — Ще мине време и роклята ще ѝ стане.

— Я стига! Тя никога няма да има фигура като моята.

Дана гледаше настрани и мълчаливо гълташе кефира си, сякаш не ни виждаше и чуваше. Но тя определено чуваше всичко, защото при последните думи на Юля цялата пламна.

На езика ми се въртеше груб отговор, но се стегнах и премълчах. Артъом ме беше предупредил: не се занимавай с Юлка, тя е отвратителна гадина и ако нещо не ѝ хареса, може да ти напакости така, че в чудо да се видиш. Интересно обаче как да приемам нейните явни закачки? Ако не отвърна на тях, това ли няма да ѝ хареса? И тогава ли ще съм заплашен от неприятности? Отвърна ли пък, ще излезе, че ме очакват неприятности от страна на татенцето. Естествено, татенцето е по-важен, но той е предсказуем и разбираем като чугунена гира: удря болезнено, но траекторията и силата на удара са очевидни и добре се прогнозират. Виж, какво мога да очаквам от сладурчето Юленка и в кой момент — това не може да се предскаже.

Оставих братовчедките насаме и се втурнах към стаята си да записвам изредените от Юля имена, които вече с голямо усилие удържах в паметта си.

След това мина цяла седмица, през която не се случи нищо интересно. Във всеки случай, аз нищо не съм запомнил, освен приятния факт, че най-сетне намерих жилище, което ми се видя приемливо и с местоположението, и с наема си. Вярно, не беше точно в центъра, но не и в покрайнините, тоест всичко беше съвсем наред. Веднага сключих договор с хазаите и се пренесох.

ОТРАЖЕНИЕ 1

ДАНА

Аз съм много виновна пред Юля. Права е, всичко става заради мен. И татко излишно харчи пари, защото съм такава... И Юля е принудена да ходи на разни скучни места. Всички се измъчват заради мен, аз дразня всички.

Юля не ме обича, постоянно го чувствам. Ами, естествено, за какво да ме обича? Аз съм дебела, ужасна и създавам на всички само проблеми. Не радвам никого. А Юлка е толкова красива, има безброй ухажори, сигурно вчера е искала да отиде на среща, а вместо това бе принудена да отиде с родителите ми на този скучен прием. Уморила се е там, легнала си е късно, днес спа до обяд и кажи-речи, денят ѝ

свършил. Излиза, че заради мен тя загуби двата си почивни дни. Аз съм виновна за всичко.

Юля не ме обича и аз се страхувам от нея. Тя е някак... има нещо змийско в нея. Вечно ми се присмива, подиграва ме. Е, какво пък, тя е права, аз наистина съм ужасна и не заслужавам нищо, освен насмешки и презрение. Дори не мога да ѝ се сърдя, защото е права.

Колко ми се иска да бъда красива като Юля! Толкова е изящна, фина, тя е... просто очарователна! А аз съм дебела и тромава. И поради това татко е принуден да харчи пари за заплати на Артъом и Павел. Мисли си, че нищо не разбирам, но аз всичко виждам и всичко съзнавам. Ами че той им обзавежда стаи! Купи и тренажори за мен. А аз знам колко струва това, видях цените в каталозите. Татко има много пари, няма да обеднее от тези харчове, но когато говорихме за икономиката, Артъом ми обясняваше, че парите трябва не да се харчат, а да се инвестират, тоест да се влагат така, че първо, да създават нов продукт, и второ, да носят печалба. Излиза, че татко влага в мен пари, а не получава никаква печалба, защото съм ужасна и тъпа и от мен няма никаква полза. Нищо не създавам.

Артъом е чудесен и аз толкова го обичам! А той обича Юля. Знам го със сигурност. Знам какво са правили заедно и Юля често ми разказва как сега той я издебва при всеки удобен случай и я умолява да отиде в стаята му... а тя вече не го обича. Сега май се интересува от Павел, постоянно флиртува с него. Не разбирам как човек може да разлюби Артъом. Той е толкова необикновен, толкова умен, добър, красив, знае толкова много. Чудесен е, най-добрият от всички на света. Защо ѝ е безразличен? Нима Павел ѝ харесва повече? Не, и Павел е свестен, но Артъом... Той е хиляда, милион пъти по-добър. Аз ще го обичам цял живот, до смъртта си. Господи, ако бях красавица като Юлка! Когато започва да говори за Артъом, аз я мразя, мразя я, мразя я!!! Готова съм да я убия. Не знам защо, но изобщо не се сърдя на Артъом, задето я обича. Та това е толкова естествено — да обичаш красиво момиче. Не мога да го обвинявам за това. Дори щеше да е странно, ако от двете ни беше избрал мен. Юля винаги всички я обичат. Дори татко я обича повече, отколкото мен.

А аз я мразя.

ОТРАЖЕНИЕ 2

Ето, това е моят живот! Да, да, да!!! Именно за този живот съм създадена! И ще го получа, каквото и да ми струва това.

Боже мой, колко хубаво беше вчера! Бях толкова красива, всички мъже ме заглеждаха. Видях как ме сравняваха със своите крави и свине, с които бяха дошли, как им потичаха лигите. Разбираха, че аз съм много по-хубава.

А роклята, която ми купи вуйчо Миша, беше страхотна! Супер! И обувките, и чантата към нея бяха много скъпи, вярно, жалко, че не се разпусна за украшения, леля Лара ми даде от своите за една вечер — тя има много. Нищо, всичко още ми предстои, той ще ми купи и друга рокля, и то не една, ще го навия и за накити. Най-добрите приятели на младите момичета са диамантите — това е всеизвестна истина. Това беше само началото! Важното е, че той разбра: може и трябва да ме взема със себе си, аз няма да го посрамя, напротив, всички ме хвалят и ми се възхищават. И с конете вчера се изяхвих много сполучливо! В този клуб има цяла конюшня и на всички предложиха да пояздят. Естествено, аз пожелах една от първите. Никак не си падам по коне, страхувам се от тях и изобщо, те са някакви смрадливи, огромни, но нали там даваха костюми за яздене, а на мен ужасно ми се искаше да се покажа с тесни бричове, прилепнало яке и високи ботуши. Бях виждала такива костюми в списанията и винаги си бях представяла колко seksi бих могла да изглеждам с тях. Е, можех ли да изпусна такъв случай? Естествено, първа хукнах да се преобличам. Изглеждах направо куул!^[1] Всички останаха като гръмнати. Тънка талия, дълги, стройни крака, косите — развети от вятъра, очите искрят. Истинска амазонка.

И яздих първокласно! Вярно, не напълно самостоятелно, инструкторът водеше коня, но това е естествено, нали ми беше за пръв път... Но аз седях на седлото уверено, държах гърба си изправен и се усмихвах ослепително — народът просто се смая от тази картина. После чух как един дъртак каза на вуйчо Миша, че като за първи път съм се държала съвсем достойно.

И богатите момчета просто се лепяха за мен, отнемаха ме един от друг, молеха ме за телефонния ми номер. Ще видим какво ще става по-нататък. Ще се срещам с всички, а после ще избирам. Най-важното

е да не бързам, защото вуйчо Миша определено пак ще ме заведе някъде и там ще се сдобия с нови познати. Ще трябва само да го помоля за друга рокля, защото на тези купони ходят едни и същи хора — като ме видят с предишната рокля, кой знае какво ще си помислят.

Тая пък глупачка Данка повярва, че вчерашното парти само ми е попречило на плановете и цял ден съм скучала. Нищо, това е правилно, нека се чувства виновна. Две седмици й набивах в главата, че съм принудена да отида заради нея, макар че никак не ми се ходи, а и днес сутринта й го повторих, за профилактика. Вярно, жалко, че не можах да поседя насаме с Павел — Данка буквално се беше залепила за стола с тоя неин кефир, така че, когато той ме попита за приема, се наложи да продължавам да хленча и да се правя на изстрадала. Ако Данка я нямаше, щях да му разкажа колко готина бях и как всички ме ухажваха. Да се позамисли. Защото ми се прави на девствен. Така се притисках до него, че и мъртвец би заподскачал от радост, а той — седи с каменна муцуна, сякаш нищо не усеща и не разбира. Прави се на важен, иска да тичам подир него. Няма да дочака. Сам ще ми допълзи.

Но колко хубава бях вчера! Дори вуйчо Володя ме оцени. Снощи се прибрахме много късно, а той беше у нас, с баба гледаха телевизия в хола. Влетях в стаята като с крила, цялата една възбудена, щастлива, очите ми святкаха, косите се стелеха по раменете ми, роклята блестеше. Той седеше във фотьойла, а аз се втурнах към него, наведох се да го целуна и така хитро се извъртях, че гърдите ми да се показват от деколтето. Как ме погледна само! О, много особено. Сега съм абсолютно сигурна: ако не му бях племенница...

ОТРАЖЕНИЕ 3

МИХАИЛ

Още веднъж да взема Юлка на прилично място? Дума да не става! Тя изобщо не умее да се държи. Хвърляше се на врата на всеки, флиртуваше, натрапваше телефонния си номер. Също като евтина проститутка. Ужас! В земята потънах от срам. Добре че, когато я представях, веднага казвах, че ми е племенница. Само това ми липсваше — всички да си помислят, че имам такава дъщеря. Ларка едва не умря от срам и вчера, когато се върнахме, ми вдигна скандал.

Все пак Юля е МОЯ племенница и аз изпълних молбата на МОЯТА майка. Ларка съскаше, че ако продължавам да се водя по акъла на роднините си, това ще ни доведе до пълна катастрофа, и че моите роднини ръководят целия ни живот, и че ѝ е дошло до гуша да търпи това, и че аз, в края на краищата, съм длъжен да се науча да живея със собствения си ум, а не с маминия или на Володка и трябва да започна да им казвам „не“. Разбихах, че е права, и обещах. Първата стъпка беше да не отида с мама на гробищата. Както обикновено, станах в шест сутринта, макар че бях успял да поспя само три часа и главата ми тежеше, но пак станах и в осем вече бях в офиса. Без мен майка ми няма да закача Лариса, няма да я накара да тръгне с нея. Юлка сигурно ще спи до обяд, а Валентина сама да се оправя, както иска. Ако не може да се измъкне — да върви с мама. Не, лично аз прекратявам тези ежеседмични посещения при тате и Ваня. И вече никъде няма да водя Юлка.

Но такъв решителен съм сега, а какво ще стане, ако мама пак каже: „Вземи Юлечка, щом Дана и без това не може да дойде“? Как ще ѝ кажа „не“? Как човек може да откаже на майка си, когато го моли? Няма да ми стигне смелост да ѝ обясня, че нейната любима внучка е пълна идиотка. Бих могъл да поговоря с Валентина, но не мога да ѝ кажа това. Не бива да обиждаме роднините си, не бива да им говорим неприятни неща и не бива да отказваме на молбите им. Най-малко на роднини, които са нещастни и оскърбени от живота. Има и още едно „не бива“: не бива никога да правим пред родителите критични забележки по адрес на децата им. Всичките тези „не бива“ са правила на добрия тон, правила общоприети и непоклатими. И какво да прави човек, ако спазването на тези правила трови собствения му живот? Ако посмея да заговоря, че Юля се държи невъзпитано, Валка ще се обиди, ще се оплаче на мама, мама ще изпадне в истерия, ще започне демонстративно да пие лекарства за сърце и двете ще хукнат при Володка да му разправят колко съм лош ѝ колко зле се държа с близките си, тогава Володка ще довтаса да ме поучава как да живея и да ми чете морал. И аз няма да мога да му възразя. Кой знае защо той много хитро винаги намира такива думи, такива аргументи, срещу които е невъзможно да възразиш.

По дяволите, същински капан за мишки. Дано Павел по-скоро успее да направи нещо с Дана, та да мога да я вземам със себе си.

Тогава въпросът за Юлка ще отпадне автоматично. Общо взето, този Павел далеч не е глупак и безспорно е прав, че трябва да извеждаме Дана от къщи и да я приучваме към нормален живот. Някак не бях се сещал, а когато той го каза, разбрах, че така е правилно. И го смъмрих тази сутрин повече за авторитет, та да не забравя кой е господарят в тази къща. Наистина много късно се прибрахме, нали не е можел да седи у нас и да ни чака до два часа през нощта — от седем сутринта е на работа. Аз не съм садист, всичко разбирам. Изпратил е Дана до апартамента на Володка и е трябвало да обясни на брат ми защо изведнъж е решил да я изпрати, затова му е казал за маниака. Нищо не е скрил или измислил. Това говори в негова полза: не е хитър, не е мазник, достатъчно простодушен е. Харесват ми такива хора. И нищо не е казал на никого, освен на Володка, разбира, че всички женоря са глупачки и паникьорки. Валентина — стопроцентово съм сигурен — веднага щеше да поиска да дам на Юлка бодигард и кола с шофьор, мама по цели дни щеше да кудкудяка и да чака любимата си внучка с часовник в ръка. Ами с Лена какво щях да правя? Само Лариска нямаше да се разтревожи: тя не може да понася Юля и не би се вълнувала за нея, мрази Ленка, а Дана и без това никъде не излиза, ако не броим Володка, но тя няма да остане без зорко око — за това се разбрахме с брат ми. Определено на Павел му сече пипето. Ако успее с Дана, ще се погрижа за него, ще му намеря такава работа, че да е доволен и да печели добри пари.

ОТРАЖЕНИЕ 4

ВЛАДИМИР

Денят на големия смях. Той започна от момента, когато Павел за пръв път влезе в дома ми и видя Муза. Моята Муза. Каква физиономия направи само! Жалко, че нямах фотоапарат под ръка. Учудващо открито момче е този Павел — всичко, което мисли, се изписва на лицето му. И аз го прочетох, и то с голямо удоволствие. Там пишеше горе-долу следното: „Леле, каква чавка, как може такъв красив мъж да има такава грозна жена? Сигурно живее с нея от някаква корист, а се чука с други, защото е невъзможно да си представи човек как се ляга с такава нещо. Интересно, каква ли е користта му? Пари ли? Изглежда, не, защото апартаментчето е бедничко, малко, не личи да са заможни.

Деца? Нямаат деца. Може би тя го шантажира, знае за него нещо неприятно и заплашва да го разкаже на всички, ако я зареже? Или не за него, а за брат му, Михаил Олегович? Бизнесмените винаги имат тайни и скришни афери“.

От сърце се развеселих, като си представих какви мисли се вихрят в главата на този спортист. Не че съм толкова проникателен, просто хората много си приличат и когато се запознават с жена ми, си мислят приблизително едно и също. Но далеч не всички си го мислят мълчаливо, много от тях го правят на глас и изразяват мислите си под формата на въпроси, които не се стесняват да ми задават. Така че сега никак не ми е трудно да проследявам траекторията на полета на бедната им фантазия. Главите им са натъпкани със стереотипи, насадени от ранното им детство, тези стереотипи подреждат мозъчните гънки в строго определен ред и в резултат продуктът на мисловната дейност също се получава типов. Скучно... Но аз умея да си създавам от това постоянен източник на най-различни развлечения. Това ме забавлява.

А после, когато доведох Дануска вкъщи и останах да чакам Михаил, се наложи да прекарам това време с мама и пак се развеселих, защото мама не говореше за нищо друго, освен за приема, на който успяла да прати Юля. Всъщност мама си мислеше, че ме убеждава колко добра и загрижена сестра имаме, колко се старее тя, за да може Мишенка пълноценно да почива и да има възможност да поддържа нужните му познанства и да си създава връзки, както и да има добра репутация на достоен глава на семейство, която днес много се цени в бизнеса като признак за стабилност. Отдавна знаех, че Миша и Лариса ще вземат Юлка в Николское — Дана веднага ми каза, но аз усърдно се правех, че за пръв път чувам за това, съгласявах се с мама и се възхищавах на благородството на Валентина. Просто щях да се пръсна от смях. Валка и добросърдечност? Дори в пиянски сън това не може да ти се присъни. Валка цял живот е била егоистка и е мислила само за себе си, тя изобщо не умее да обича когото и да било, просто ѝ липсва тази природна дарба. Тя преценява всеки човек от една-единствена гледна точка: какви изгоди може да има от него. Юля е абсолютно същата, метнала се е на майка си, сякаш е буквално клонирана от нея. Но е крайно интересно да ги наблюдава човек. И двете си мислят, че всички наоколо са глупаци и те могат да ги въртят на пръста си, както

желаят. Напълно очевидно е, че Валентина се старее да изтласка дъщеря си „в обществото“, та тя да си намери богат мъж, но може ли да каже това направо на мама? Нашата майка е праволинейна, идеологически подкована, възпитана е от съветската власт, тя е човек със строг морал и ясни нравствени принципи, така че при разговор с нея не можеш да афишираш съвременни понятия и ценности — тя просто няма да разбере това и ужасно ще се ядоса. С мама трябва да се държим внимателно. Така че Валка е измислила тази песенчица за Миша и успешно я е изпяла на мама. Тя цял живот е използвала обстоятелството, че мама никога нищо не проверява, а сляпо вярва на това, което ѝ казват децата, защото НЕЙНИТЕ Деца не може да се окажат лъжци. Нали са НЕЙНИ деца. Как могат да излъжат майка си? Невъзможно.

Аз не мразя Валентина, тя е глупава и свадлива жена, така че се отнасям към нея със снизходителна ирония. Но нищо не съм забравил. И никога няма да ѝ простя. Заради нея изгубих приятел. И макар че това се случи преди много години, още ме боли. Вярно, до мен е Муза, която — благодаря на съдбата — ми заменя всички, тя е за мен приятел, от когото нямам тайни, и дете, за което трябва постоянно да се грижа и което мога да глезя, и майка, която ще погали горещото ми чело, ще ми даде хапче и ще ми донесе чаша горещ чай в леглото. Имам много познати, поддържам много контакти — с колегите си в работата и науката, с пациенти, които консултирам в почивните си дни (първата ми специалност е социология, а втората психотерапия, която ми носи допълнителни приходи), но оттогава нямам близък приятел мъж. Не знам защо имам чувството, че истински близки отношения можеш да си създадеш само с човек, който те познава от дете или поне от студентските години, така че ние със Славка безспорно можехме да станем именно такива приятели. Но аз го изгубих.

Тогава с него бяхме в десети клас. Славка беше кротко, възпитано момче от интелигентно семейство, от малък свиреше на пиано, имаше всички изгледи да завърши със златен медал нашето общообразователно училищен. Бяхме приятели от първи клас, винаги седяхме на един чин и се разбирахме без думи. Дори никога не се карахме, защото мислехме и чувствахме абсолютно еднакво и просто нямахме поводи за разногласия. Славка беше музикант, а аз спортувах бокс и това беше единственото, по което се различавахме.

Когато Славка се влюби в едно момиче от друга паралелка, започнаха неприятности. Момичето се оказа с „богата“ биография (кой знае защо кротките възпитани момчета често избират за обект на сърдечна привързаност откровени уличници) и някакви яки дангалаци, които смятаха, че имат права над любимата на Славка, започнаха да го заплашват. Той не се предаваше, открито им се ерчеше и продължаваше да я ухажва. Работата стигна до открит сблъсък. Както се казва сега, извикаха Славка да си разчистват сметките. Беше ясно, че ще го бият. И точно така беше ясно, че със Славка ще отида и аз. Другояче не можеше и да бъде, нали бяхме приятели, а освен това аз бях боксьор.

Срещата беше определена за десет часа вечерта. След училище аз се прибрах вкъщи и прилежно си научих уроците, като току поглеждах часовника: трябваше да успея да реша онези коварни задачи по физика и да науча основните положения от труда на В. И. Ленин „Отчет за революцията от 1905 година“, освен това да прескоча до баба, мамината майка, която нещо боледуваше. Трябваше да ѝ купя продукти и лекарства по списък, който мама беше подготвила още сутринта.

Към пет часа в стаята, където учех, надникна Валя, тя отдавна се беше прибрала от института и се търкаляше на дивана си с книжка в ръце.

— Обади се мама да напомни, че трябва да отидеш при баба. Много се изненада, когато чу, че още си вкъщи.

Задачата по физика беше костелив орех, аз се ядосвах, бях много нервен, затова само процедих през зъби, без да вдигам глава от учебника:

— Добре.

— Какво добре? Смяташ ли да отидеш у баба, или не?

— Махай ми се от главата. Ще си реша задачите по физика, ще си науча по история и ще отида.

Бях малко груб, признавам. Но нищо повече. Валентина загадъчно измънка и излезе. Чух как се обажда в работата на мама и ѝ говори нещо шепнешком, затова реших, че всичко е наред, че я успокоява и ѝ обяснява, че след малко ще си доуча и ще отида при баба.

Ох, колко съм грешал! Буквално след две минути тя се върна и хладно подхвърли:

— Можеш да не бързаш, върши си неотложните работи. Мама сама ще отиде у баба след работа.

В този момент нищо у мен не трепна от лошо предчувствие. Бях толкова глупав, дори се зарадвах, че всичко разреши мирно и просто. Какво се оказа обаче...

Към осем и половина мама се прибра и веднага отиде в кухнята да приготви вечерята, скоро от работа се прибра татко, а след още десет минути се започна нещо страшно. Татко нахълта в стаята ми разярен и се разкрещя:

— Ти какво си позволяваш, негодник такъв?! Как се държиш?! Защо майка ти, уморена след работа, трябва да ходи при баба ти вместо тебе? Капчица съвест нямаш!

Аз нищо не разбирах и глупаво се опитвах да се оправдавам, че не съм отказвал да отида, че бях готов, че мама сама е пожелала да отиде... Но татко продължаваше да крещи и от това, което говореше, се обрисова следната картина: моите родители по цял ден са на работа, трудят се за благото на обществото, а мама освен всичко друго трябва да домакинства, да ни храни и пере — нас, трите деца. Михаил работи и учи вечерно, няма нито една свободна минута, Валя я боли гърлото и не може да ходи при баба, за да не зарази с нещо възрастната жена, само аз безделнича и освен училището нямам никакви грижи, освен това сутринта съм обещал да занеса на баба лекарства и продукти и в тази ситуация съм имал наглостта да кажа на сестра си: „Махай ми се от главата, зает съм до гуша. Нямам време да ходя при баба“.

Разбира се, Валя веднага се обадила на мама. Всъщност, доколкото си спомням, бях казал съвсем друго. Тоест наистина бях й казал да ми се маха от главата, но по-нататък думите ми изобщо не бяха тези. Бях казал, че ще си доуча и ще отида. Но Валя представила разговора ни в по-различна светлина, освен това ги беше излъгала, че я боляло гърлото. Никакво гърло не я болеше, просто е искала да ме изложи, да ми създаде проблеми и самата тя да не отиде при баба. Мама, както обикновено, нищо не е попитала и не е изяснила — ядосала се е и е казала, че щом Володя отказва, ще отиде тя. Как съм могъл да постъпя така с родната си баба?! Как съм могъл да принудя мама... и така нататък.

Аз нищо не разбирах. Изобщо не се чувствах виновен, защото бях абсолютно сигурен, че мама просто е решила да посети баба, за да я види. Нали не бях отказал, просто бях казал на сестра си, че ще отида малко по-късно, но непременно ще отида.

— Ти не си човек! — вилнееше татко. — Нямах нито сърце, нито съвест, ни чест, ни уважение към по-възрастните, не изпитваш обич към роднините си. Мислиш ли, че когато беше малък, не сме имали други грижи и интересни занимания, а всички само сме мечтали да те дундуркаме, да ти бършем насрания задник, да слушаме ревовете и капризите ти? Мислиш ли, че много ни е харесвало да не спим по цели нощи, по сто пъти да ставаме, за да ти сменяме пелените и ританките? Мислиш ли, че с майка ти не сме искали да отидем на гости или на театър, че не сме искали да отидем на курорт и да си починем? Но не можехме, защото трябваше да се занимаваме с тебе, да те гледаме, да те храним. И баба ти постоянно ни помагаше, за да може майка ти поне да прескочи до магазина или до поликлиниката. Никой не се съобразяваше със своите интереси, никой не мислеше за важните си работи, защото имахме дълг пред теб и се стремяхме да изпълняваме този дълг. А сега, когато порасна, се оказва, че ти нямаш никакви задължения към нас, не мислиш за нищо, освен за собствените си интереси. Ти си студент, безчувствен егоист! Отдавна го знаех, още от деня, когато почина Ванечка, но се надявах, че с годините си поумнял и си станал по-добър. Излъгал съм се в теб! Ти си негодник, злобно нищожество, мерзавец, от когото никога няма да излезе истински човек. Поседи сега и помисли върху това, което ти казах. Днес оставаш без вечеря и без телевизия.

Той излезе, като силно тръшна вратата, и аз чух как отвън в бравата се завъртя ключът. Заключиха ме. Първите няколко минути бях в шок от думите на баща ми, бях смазан от несправедливостта на обвиненията и не разбирах защо ме сполетя това. Тоест аз разбирах какво е станало, номерата на Валентина не бяха нищо ново за мен, но не разбирах защо го направи. Винаги е правила мръсотии и на мен, и на по-големия ми брат Михаил, когато това ѝ беше нужно и изгодно. Но днес защо? За да не трябва тя да отиде у баба ли? Ами че никой не я беше молил, никой не беше го очаквал от нея, трябваше да го направя и смятах да го направя именно аз. Нима само от лошотия, от проклетия ѝ характер?

Във вълненията си дори не схванах веднага, че съм заключен, и целият ужас на положението ми просветна едва когато за пореден път погледнах часовника и разбрах, че е вече девет и половина и най-много след пет минути трябва да изляза, за да се срещна със Славка и да отидем на срещата. Подръпнах вратата, все още не повярвал, че не мога да изляза от стаята. Тропах по нея, после започнах да викам. Когато чух стъпките на татко, припряно заговорих:

— Татко, пусни ме, моля ти се, непременно трябва да отида у Славик! Много е важно!

— Не намери време да посетиш болната си баба — студено отговори баща ми. — Беше зает с много важни работи. Сега никъде няма да отидеш, докато не осъзнаеш цялата дълбочина на своята безнравственост.

— Всичко осъзнах, татко! Прости ми, моля ти се, всичко разбрах. Много ми се налага, това е въпрос на живот и смърт! Моля ти се!

— Когато старата ти баба боледува, също става дума за живот и смърт. Очевидно така и нищо не си разбрал. Ще стоиш вкъщи.

Колкото и да е странно, дори през ум не ми мина да обвиня Валентина в лъжа. Още тогава разбирах, че е безсмислено: Валечка беше умна и красива, Мишенка — труженик, който едновременно работеше и учеше, а аз — мързеливец, от когото не се очакваше нищо добро.

Шум от отдалечаващи се стъпки. Не ме пускат. Ами Славка? Как това кротко, възпитано момче, този пианист, ще се бие с онези отявлени хулигани? Ще се получи не честно сбиване, а побой. И аз няма да мога да го защитя. Може би ще се уплаши и няма да тръгне сам? Като не ме дочака, просто няма да отиде. Не, аз добре познавах приятеля си Славик, чувството му за достойнство нямаше да му позволи да се уплаши и да не отиде.

— Дайте ми да се обадя по телефона! — закрещях аз и отново заблъсках вратата с юмруци. — Поне ми позволете да се обадя! Пуснете ме!

— Ще минеш и без телефон — разнесе се ехидното гласче на сестра ми Валя. — Върши си важните работи, сега имаш колкото си искаш време.

Отворих прозореца и най-сериозно взех да преценявам дали мога да избягам през него, но веднага се убедих, че нищо няма да излезе.

Дванайсетият етаж. В стаята, където се намирах, нямаше балкон, така че всички възможности да се измъкна, например през съседите, бяха изключени.

И тогава чух да се звъни на вратата. Славка! Колко хубаво! Не ме е дочакал на уговореното място и е дошъл, като е мислел, че съм забравил за колко часа сме се разбрали. С нова сила затропах и се развиках, но човекът, който отвори на Славка, беше по-предвидлив и разговаря с него на стълбищната площадка, като затвори след себе си вратата на апартамента. Край на всичко.

Вратата отново тропна.

— Славик ли беше? — извиках с пресипнал от крещене глас.

— Да — отговори Валя. — Казах му, че не си се чувствал добре и си си легнал по-рано.

— А той? Какво каза той? За вкъщи ли си тръгна?

Все още се надявах...

— Каза, че щом си болен, ще отиде без тебе. И престани да крещиш като недоклан, оглушахме от тебе.

Почти не си спомнях как е минала нощта, но имах чувството, че не съм заспивал нито за миг. Преди лягане ме пуснаха до тоалетната и повече не ме заключиха: след вечерните упражнения в института се върна Миша, с когото деляхме една стая.

Сутринта се оказа още по-ужасна. Още не бях изминал и половината път до училището, когато срещнах момче от нашия клас и научих, че са пребили Славка и което е най-лошо — повредили са му ръцете.

— А ти защо питаш? — учуди се съученикът ми, крачейки редом с мен. — Не беше ли с него? Нали трябваше да отидете заедно.

Какво можех да му отговоря? Че като някакво малко дете са ме наказали и не са ме пуснали да изляза? Или че „не съм се чувствал добре и съм си легнал по-рано“?

Всички ми обърнаха гръб. За момчетата се оказах страхливец и подлец. Слава не беше скрил нищо и им бе разказал подробно: като не ме дочакал на уговореното място, дошъл у нас и му казали... Всичко това изглеждаше отвратително, но в него нямаше нито капка лъжа. Наистина се бяхме разбрали, той наистина ме е чакал и аз наистина не отидох, не го предупредих, не му се обадох по телефона, не си поговорих с него и наистина му бяха казали това, което му бяха казали.

До зрелостните изпити докретах в положението на отритнат от всички. Никой не ми говореше. И изгубих единствения си приятел. За последен път видях Славка на изпита, не отидох на абитуриентския бал, като се престорих на болен, но тъй като мама работеше в отдела по образованието, занесоха дипломата ми в службата ѝ. Повече не се видяхме със Слава, но аз питах за него, следях съдбата му, която се бе подредила чудовищно. След побоя имал големи проблеми с ръцете, вече не можел да свири на пианото като виртуоз и трябвало да се прости с кариерата на изпълнител. Той с неговия златен медал би могъл да влезе без изпити, в който си иска институт, но за него беше важна само музиката. И то не изобщо музиката, а напълно конкретно: роялът и сцената. А тази възможност загубил завинаги. Отначало дълго се лекувал, опитвал се да направи нещо с ръцете си, но не случил на лекари, нещата само се влошили — не стига, че подвижността на пръстите му не се възстановила, а започнали и постоянно да го болят. Станал оркестрант, групата им свирела по ресторанти, постепенно Славка се пропилил и макар че край него винаги се намирала някоя поредна жена, нито една не могла да го откъсне от алкохола. Почина, когато беше на трийсет и пет години.

Отидох на погребението му. Майката на Славик ме позна и ми обърна гръб, а баща му ми каза:

— Върви си, Володя. Славка често си спомняше за теб, особено през последните дни, когато разбираше, че... това е краят. Знаеше, че ще поискаш да дойдеш и помоли да не присъстваш на погребението му.

Така и не ми бе простил. А аз не простих на Валентина.

Между другото, буквално две седмици след случая с наказанието ми разбрах защо го бе направила. Наближаваше Нова година, родителите ни готвеха подаръци и както обикновено, мама ни подпитваше какво бихме искали да получим. Разговорите за подаръците започваха отрано, още от края на ноември, и Валя беше заявила, че иска златни обички. Мама ѝ обяснила, че са много скъпи, защото според нашите семейни правила новогодишните подаръци за децата трябваше да бъдат равностойни и не може на един да подарят златни обички, а на друг книга за рубли и двайсет. А три скъпи подаръка семейният бюджет не би издържал.

Тъй като аз бях строго наказан и подложен на остракизъм (заради отказа ми да отида у баба родителите ми не ми говориха месец и половина), не ми се полагаше подарък. Така че се получи чиста икономия, от която се възползва сестра ми. Тя получи своите обички.

Някакви си глупави, идиотски обички, които тя след година изгуби някъде из плажа. И цял човешки живот. Животът на Славка. Никога няма да ѝ простя.

... Отново и отново си припомнях тази история, докато слушах как мама пее дитирамби за неуморните грижи на Валентина за брат ѝ и за неговото душевно спокойствие. Колко била добра, колко била внимателна и при това колко нещастна, колко не сполучила в личния си живот! Срећнала човек, обикнала го от все сърце, честно казала всичко на мъжа си и го напуснала, като взела дъщеря са и не пожелала подялба на имуществото — но кой би могъл да знае, че той ще се окаже недостоеен за такава голяма любов и ще я изостави! И на мен отново ми идеше да се разсмея с цяло гърло. Ако тя знаеше...

Но най-смехотворното за мен беше пристигането на Михаил, Лариса и Юля. Моята глуповата племенница се смята за първа красавица и се държи като такава, макар че поведението ѝ понякога изглежда безумно смешно. Зрението лъже всички и човек в повечето случаи вижда нещата не каквито са, а каквито иска да ги види. Това е нормално. Но у хора като Юлка или като моята сестра Валентина, впрочем, както и у нашата майка, тази особеност е развита прекалено силно. По всичко личеше, че Юля, издокарана в скъпа рокля и украсена с диамантите на Ларка, виждаше себе си буквално като принцеса — нахлу в стаята и се втурна към мен. Уж, за да ме целуне. А в действителност — за да ми демонстрира деколтето си и да ми даде възможност да вдишам аромата на парфюма ѝ. Аз пък виждах пред себе си зле гримирано улично момиче с рокля, която не му прилича. Сигурно на излизане от къщи Юля се бе гримирала добре, но нали трябва да се прави така, че гримът да изглежда перфектно и след няколко часа. Юлка очевидно не го умее и лицето ѝ след десетте часа неудържима веселба на приема изглеждаше просто неमितо. И когато тя се наведе, за да ме целуне, ме облъхна остра миризма на пот, а не на скъп парфюм. Всъщност ароматът на парфюм присъстваше, но смесен с потта, миризмата на чеснови стриди и алкохолни пари от изпитото шампанско — просто ми се дощя да повърна.

Аз не мразя Валентина, просто не я обичам. Не обичам и Юлка.
И Михаил. Обичам само Муза и Дануска. И още един човек...

---

[1] Cool (англ. жаргон) — чудесен, страхотен. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 4

— Е, и какво каза тази твоя Нана Ким, когато ѝ описа контактите на господин Руденко?

Следователката Галина Сергеевна се въоръжи с очила, отвори бележника си и се приготви да записва. Аз я погледнах с недоумение — не разбирах какво значение може да има този факт при разследването на убийството. Въпреки това честно напрегнах паметта си и се постарях да възпроизведа тогавашния ни разговор с Нана.

— Нищо особено — свих рамене. — Тя каза, че ще помисли, ще събере някаква информация за тези хора.

— Но дали поне някои от имената ѝ се видяха познати?

— Да, разбира се. Дори аз ги познавах, камо ли пък тя... За някого каза, че в миналото бил криминален бос, който с всички сили се стараел да изчисти репутацията си и да пробие в светското общество като пълноправен негов член.

— Ама точно така ли каза? — Галина Сергеевна повдигна очилата си и ме погледна с любопитство. — Точно с тези думи ли?

— С тези — потвърдих аз. — Добре си ги спомням.

— И за кого се изказа така?

— Е, това не помня. Галина Сергеевна, мина толкова време, разберете...

— И никакви други имена ли не си спомняш? Имам предвид от онези, които ти е изредила Юля?

— Не, не си спомням. Тогава всичко си записах и предадох листа на Нана, а след половин час ги забравих. Нима е толкова важно?

— Знае ли човек, Павлуша, знае ли. — Следователката Парфенюк въздъхна. — Ще трябва все пак да поговоря с госпожа Ким. Надявам се нейната памет да е по-добра.

Досега приемах този случай като чисто семеен, защото само членовете на семейството и домакинството са имали възможност да извършат отравянето. Но сега обмислям и друг вариант. Защото заинтересовани партньори или съперници в бизнеса като нищо може

да са влезли във връзка с някого от семейството, да са му платили или обещали нещо... Всичко е възможно. Един човек е убит, цялото семейство е под подозрение, сметките се замразяват, репутацията на фирмата е разклатена. Какво по-добро за съсипването на един бизнес?

— Павлуша — строго ме погледна тя, — май ти се струва, че говоря глупости? Че това не може да бъде? Уверявам те, ако разполагаш с опитни и ловки юристи, можеш да погубиш всеки бизнес и да унищожил всяка фирма, като имаш налице само неопределени слухове, че собственикът в миналото е имал търкания със закона. Нашето официално правосъдие демонстрира подобни трикове постоянно, вече цялата страна му се подиграва. А пък в този случай! Едно убийство не е просто някакви си търкания, хем става дума не за миналото, а за настоящето. Добре де, вече разбрах, че ти не можеш да ми помогнеш в това отношение. Ще гледам сама да се оправя. А ти продължи да ми говориш за членовете на семейството. Кое как е било, кой кого е мразел и защо. Ето, тук съм си записала, чуй: Валентина Олеговна не обичала Лариса Анатолиевна. Анна Алексеевна също не я обича. Нали така?

— Така беше.

— Владимир Олегович не е обичал Юля. Нали?

— Юля пък не е обичала Богдана.

— Ами тя изобщо никого не обичаше — ядно отсякох аз. — Освен може би Владимир. Така го гледаше, че чак мен ме досрамяваше. Все пак ѝ е вуйчо, а тя флиртуваше с него сякаш е чужд мъж. Но обичаше и Михаил Олегович, лепеше се за него, подмазваше му се, наричаше го вуйчо Мишенка.

— Но...

— Да.

— Е, точно това е ясно — за нея богатият вуйчо е бил източник на финансиране. А какво ще кажеш за Муза Станиславовна? От думите ти излиза, че тя е същество абсолютно безобидно и беззлобно, освен това почти не е контактувала с членовете на семейството. Как се отнасяха към нея? Какво говореха в нейно отсъствие? И после, от твоя разказ напълно изпадна Елена Тарасова. Ти само спомена, че никой не ѝ обръщал внимание, а самата тя се е стараела да бъде колкото може по-незабележима.

— Ами... — извърнах поглед аз, — нали се стараеше да бъде незабележима. Така че и аз почти не съм я забелязвал.

— Павел, не усуквай. — В гласа на следователката прозвучаха неприятни нотки. — Първо, „почти“ все пак е повече от „нищо“. И второ, за две години сигурно си видял и разбрал много неща.

Естествено, Галина Сергеевна беше права. Но толкова не ми се искаше да говоря за Лена! Старателно отбягвах дори да я споменавам и глупаво се надявах, че ще се размине. Не, не се размина. Значи Муза Станиславовна и Елена. Добре де, тогава ще карам поред. Тоест ще разказвам на следователката избирателно, не е нужно да я натоварвам с дреболии и подробности, но как да изкомандваш спомените — те текат свободно и не искат твоето разрешение...

* * *

Както вече казах, мина седмица, през която шефът обмисля моето (всъщност на Володя) предложение да водя Дана в стрелковия клуб. През тази седмица аз разбрах, че нямам търпение да чуя това решение, и то страшно искам то да е положително. Все пак щеше да е някакво разнообразие, вече съвсем се бях сдухал. Защото работата се оказа монотонна и скучна, всеки ден едно и също, никакви промени, а времето не стигаше за развлечения и личен живот. Тоест време имаше — вечерта и цялата нощ, но нали трябваше да ставам рано! Жал ми беше за себе си.

Ето защо безкрайно се зарадвах, когато Михаил Олегович заяви:

— Ще ходите. Три пъти седмично. Промених графика на занятията на Дана с Артъм. Сега и той няма да има почивни дни.

Гледай ти! Не бях очаквал това. Защо трябваше да страда Артъм? Дявол да го вземе, излиза, че съм подложил динена кора на момчето. Получи се неудобно.

— Говорих с ръководството на клуба — продължи татенцето, — треньорът, за когото спомена, ще бъде прикрепен към Дана постоянно. Ще ходите всеки вторник, четвъртък и неделя, рано сутрин.

— Но те работят от десет — възразих плахо аз.

— Разбрах се с тях да работят с Дана от осем и половина. Ще тръгвате в седем, тъкмо в началото на работното ти време.

Мда, от това нищо не спечелих. Хем толкова се надявах преразглеждането на графика да ми позволи поне от време на време да ставам по-късно! За три седмици вече ми беше писнало да ставам в шест, все пак това не е моят режим, свикнал съм на друг живот и този войнишки ритъм здравата ми беше омръзнал. Обаче шефът, а! Поприказвал си с ръководството на клуба, лично научил всичко, проверил думите ми, спазарил специални условия за дъщеря си.

— Ето. — Той ми подаде пластмасовия правоъгълник на кредитната карта. — Тази карта е твоя. Не забравяй да се подпишеш на обратната страна. Превел съм пари по нея, за да плащаш в клуба. Но само в клуба, разбра ли? Лично за себе си — нито копейка. Надявам се, разбираш, че това се проверява за пет секунди, банката ми дава извлечение и аз ясно виждам откъде идва сметката. Ако дори една сметка дойде не от клуба, ще те уволня. Не понасям крадци.

— А по едно кафе след стрелбата? — попитах нахално.

— Аз ще се оправя, не съм дете, но Дана е на петкратно хранене, в клуба ще трябва да ѝ купя нещо за ядене.

— Естествено — кимна Михаил Олегович. — И на Данка ще купуваш, и ти ще ядеш. За какъв ме имаш? Какви са тези странни въпроси?

— Имам ви за шеф.

Май в този момент попрекалих, но толкова се зарадвах на разрешението да ходим в стрелковия клуб, че временно изгубих чувството си за мярка и дистанция. Просто свят ми се зави от възторг и мозъкът ми се размъти. Но татенцето реагира съвсем адекватно, явно беше в добро настроение.

— Добре, правилно. По-добре да зададеш излишен въпрос, отколкото да действаш на своя глава и после да си скубеш косите. Имаш ли други въпроси?

Е, щом се захвана такова пиянство... Добре, ще рискувам.

— Имам. С какви пари ще плащам за бензина? Разстоянието е голямо.

— Какво общо има тук бензинът? — учуди се татенцето. — Нима мислиш, че ще ти позволя ти да караш Дана? Ще ви дам кола с опитен шофьор. Не се обиждай, Павел, но не мога да поверя дъщеря си на човек, който е претърпял сериозна катастрофа.

— Но аз не бях виновен! Мога да ви покажа всички документи от милицията, за катастрофата беше признат за виновен оня идиот! Аз нищо не съм нарушавал.

— Това няма значение. Има хора, които привличат неприятностите, а има и такива, които привличат травми и опасни за живота и здравето ситуации. От тях нищо не зависи. Такива са си по рождение, по природа. Може и да не си виновен, но привличаш... А аз не мога да рискувам с Дана. Край, това не подлежи на обсъждане.

Браво бе, зарадва ме. Вярно, чутото не беше приятно, но на фона на предстоящото пътуване ядът ми бързо се разсея.

Не бях взел предвид обаче най-важното — моята питомка Богдана Руденко. Нейната реакция се оказа напълно предсказуема, просто — нали съм си глупак! — не бях помислил за това.

— Никъде не отивам — тросна се тя, още щом ѝ съобщих за заниманията със спортинг.

— Защо?

— Не отивам — и толкоз.

— Ами кажи го на баща си — коварно я посъветвах аз.

— Казах му. Казвам го и на вас.

Казвала му е значи... А татенцето въпреки това е решил. Добре де, ще напредваме с бавни стъпки.

— Дана — подзех кротко, — разбери, това е необходимо. Необходимо е, ако с тебе искаме да постигнем резултат. В условията на твоята тренажорна не можем да осигурим целия комплекс от мерки, които са ни нужни. Трябва не само да правиш упражнения, но и просто да ходиш. Непременно трябва да ходиш.

— Но аз ходя! Нали два пъти на ден по половин час съм на пътеката! Не е ли достатъчно?

— Ходиш, но в помещение. Вярно, отваряме прозорците, но то не е същото. Трябва да ходиш и да се движиш на чист въздух, извън града, та организмът ти да получава поне малко кислород, тогава обменните ти процеси ще се задействат. Без кислород няма да успеем. В центъра на Москва просто го няма, тук всичко е замърсено.

— Няма да ходя — отсече Дана и се извърна.

Мда, малко бавно схващам. Но пак добре, че изобщо схващам. Отидох при нея, с едната ръка я хванах за рамото, с другата обърнах главата на Дана така, че да ме погледне в очите.

— Обещавам ти — казах тихо, — че ако някой посмее да издума каквото и да било, ще го разкъсам. Веднага, на парчета. Но ако съм до тебе, никой няма и да посмее.

С тези думи доближих до очите ѝ бицепса си и ѝ демонстрирах раздвижените под тениската мускули, като при това направих страховита физиономия. Опитът беше сполучлив: Дана се поусмихна. Още половин час от определеното за занимания време отиде за уговаряне, но в края на краищата убедих хлапачката.

И ето, че настъпи дългоочакваният вторник. Когато в седем без пет паркирах колата си пред дома на Руденко, забелязах непознат бял рейндж роувър. Уж бях изучил наизуст всички автомобили, които стояха тук сутрин, но този всъдеход виждах за пръв път. Дали не беше колата с опитния шофьор, която бе се заканил да изпрати татенцето? Леле-мале! Такова нещичко струва, кажи-речи, сто хиляди долара.

Така се и оказа. От роувъра слезе лично татенцето и тръгна право към мен.

— Дана е вече в колата — съобщи ми мрачно той. — Тръгвайте.

Нещо в гласа му не ми хареса, но щом се качих в разкошното купе, веднага схванах каква е работата. На задната седалка, свряна в ъгъла, се беше сгърчила ридаещата Богдана. Ясно. Остави ме да я убедя, но щом се стигна до тръгването, се уплаши. При това не ѝ предстоеше нищо страшно, отивахме не към гимназията, където я бяха оскърбявали. Тя се плашеше просто защото отдавна не беше ходила никъде. Бе отвикнала да вижда чужди хора, кола, път. Беше изгубила навика за съществуване извън жилището и затова я обземаше обикновена паника. Ох, колко прав се оказа чичо ѝ Володя! Щом сега пътуването с кола, заедно с добре познат човек, буди у нея такъв ужас, какво ли щеше да стане, ако беше останала вкъщи още известно време? Дори е страшно да си го представи човек.

Добре, паниката е естествена, но как да се справя с нея? Да не съм психиатър? Какво да правя?

— Тръгваме ли? — обърна се към мен шофьорът.

— Да, да, тръгваме — побързах да отговоря с опасението, че Дана може да изскочи от колата и да се върне вкъщи. Какво щях да правя тогава? Щях да я влача ли? Или щях да я нося на ръце? Страхотна картинка ще бъдем! Трябваше да тръгваме, докато тя ридаеше и не виждаше нищо. И още един въпрос: дали трябваше да я

успокоявам, или да седя мълчаливо и да чакам тя да се наплаче и да спре? Нямам много опит с такива неща.

Притеглих момичето към себе си и започнах да го галя по главата, като говорех:

— Няма нищо, че те е страх. Това е нормално, всеки би се страхувал в такава ситуация, дори аз. Знаеш ли, много добре си спомням колко зле се чувствах, когато излязох от болницата. Лежах там половин година и когато ме изписаха, вървах из града и нищо не разбирах. Виеше ми се свят, краката не ме държаха, не можех дори да мисля. За половин година съвсем бях отвикнал от света. И ти си отвикнала. Но не се бой, аз непрекъснато ще бъда до теб и ти обещавам, че нищо лошо няма да ти се случи. Никой няма да те обиди, просто няма да го допусна.

— Аз съм непохватна — хлипаше в отговор Дана, — трмава съм и дебела, нищо няма да направя. Всички ще ми се смеят. Защо ме карате там? За да се опозоря ли?

Вътрешно се усмихвах. Тя още няма представа как протичат тренировките в спортинга. Стоиш на площадката с инструктора и наоколо няма никого, нито един страничен човек и никой не вижда как стреляш. Никой не вижда дори лицето ти, само гърба, защото лицето ти е обърнато към летящите мишени, тоест към зоната на стрелбата, а там, както е напълно ясно, хората не ходят. Да, но аз знаех всичко това. И после, проявих нужното благоразумие (все пак не съм пълен идиот!) предната вечер да се обадя в клуба, да се свържа с Анатолий Викторович Николаев и да му обрисувам проблема. Треньорът ме увери, че всичко е разбрал и не бива да се тревожа за нищо.

Около половината път изминахме с риданията, но втората половина беше по-спокойна. Поредното мъчение започна, когато стигнахме на територията на клуба и шофьорът Василий паркира на площадката пред него. Дана отказа да слезе от колата.

— Дана, трябва да слезеш — взех да я уговарям търпеливо.

— Знам — съгласяваше се тя през зъби.

— Слизай тогава.

— Не мога.

— Защо?

— Страх ме е.

— Но нали съм с тебе. От какво те е страх? Тук никой не те познава, никой не се интересува от теб. И изобщо, официално клубът работи от десет часа, сега е само осем и двацет, няма никого, освен служителите. Слизай.

— Не мога. Няма да сляза. Да се прибираме.

Не знам как щеше да свърши всичко, ако не беше ми провървяло. На паркинга спря кола, от която слезе треньорът Николаев. Разбира се, не ме помнеше, което не беше чудно — такива като мен, дето идват да се позабавляват и да пострелят, са много. Но аз го помнех прекрасно и веднага го познах. Едър и як човек, над петдесетте, широкоплещест, с необикновено добри очи и ласкава усмивка. Помахах му за поздрав. Николаев очевидно веднага разбра, че именно ние сме гостите, заради които са му наредили да започва работа в осем и трицет вместо в десет. Дойде, стисна ми ръка и надникна в купето.

— Е, как е, красавице, готова ли си?

Не знам кое надделя у Дана — паниката или доброто възпитание. Вероятно второто, защото тя не пожела да се излага пред чуждия човек и тромаво заслиза от колата. Беше невъзможно да я гледаш, без да те заболи сърцето: бледа до синьо, тресе се, очите ѝ — подпухнали от сълзи. Хванах я здраво под ръка, притиснах лакътя ѝ и я поведох подир треньора към клубното здание, където трябваше да се запишем в специалния журнал и да вземем пушка и патрони.

— Дана, това е твоят треньор, казва се Анатолий Викторович.

— Много ми е приятно — измънка тя.

Господи, краката ѝ се преплитаха от страх и тя постоянно се спъваше. Трябва да отдам дължимото на Николаев — той всичко видя, всичко разбра и заговори. Бавно, спокойно, с шеги и смешки разказваше как е уредено всичко в клуба, показваше площадките, покрай които минавахме, припомняше си някакви ловджийски лакърдии. Стори ми се, че ръката на Дана, притисната до хълбока ми, леко се отпусна, при това тя се спъваше вече по-рядко, с времето в този октомврийски ден бяхме извадили късмет, въздухът беше пронизващо свеж и прохладен, небето — безоблачно, а слънцето, което Дана не беше виждала толкова време — гарантирано. За активизирането на обменните процеси най-важното условие са слънцето и изобщо, ярката дневна светлина — това ми беше обяснила моята всезнаеща приятелка Света.

В клубното здание заведох Дана до бюрото, зад което седеше симпатично чернокосо момиче, и побутнах към нея разтворения журнал за регистрацията на стрелците.

— Напиши си трите имена, а тук се подпиши.

Дана послушно взе химикалката и по това, че на два пъти я изпусна, разбрах, че все още не се е успокоила окончателно. А написаното беше учудващо разкривено, макар че момичето имаше прекрасен почерк, аз го бях виждал. Николаев избра пушка за нея, получи патроните, аз взех два чифта наушници за себе си и за Дана и всички тръгнахме към учебната площадка.

— Никога ли не си стреляла в стрелбище? — попита я треньорът. — И не си се занимавала със стрелба?

— Не съм.

— Това е добре. Винаги е по-лесно да обучаваш, отколкото да променяш придобити навици. Е, красавице, застани ето тук, на трети номер.

Дана се обърна към мен и аз весело ѝ намигнах, след като с удовлетворение забелязах по лицето ѝ учудване: ти да не си помисли, че те лъжа, като ти казах, че е по-лесно да се учиш, отколкото да преодоляваш придобити навици? Ето, и този вещ човек го потвърждава.

Дори с някакво вълнение очаквах чудото, защото не бях забравил как Николаев ме беше учил и вярвах, че той и сега няма да излъже очакванията ми. И чудото стана. Буквално пред очите ми. Той стоеше до Дана, държеше ръката си на цевта и говореше:

— Не бързай, погледни мишенката, полюбувай се как лети, сега я нацели на мушката, погали я, разбери каква е траекторията ѝ, а сега се отмести малко по тази траектория — и изстрел!

И чинийката стана на парчета.

— Ето, че я няма мишенката — ромолеше ласкавият глас на треньора, — ти я уцели. Браво на момичето! Имаш страхотна пластика. Отличен изстрел. Класика.

След всеки втори изстрел аз скачах и помагах на Дана да презареди пушката — още не ѝ достигаха силиците, за да пречупи цевта. След двайсет и четвъртия изстрел, когато вече отварях втората кутия патрони, тя изведнъж каза:

— Ще опитам сама.

И опита. Далеч не от първия опит, но Дана успя самостоятелно да презареди пушката и ме погледна с такава гордост, а в очите ѝ се четеше такова щастие, че аз разбрах: успяхме. Тя ще идва в клуба. И ще стреля.

Но се оказа, че рано съм се зарадвал. Не всички изпитания бяха свършили.

Дана приключи със стрелбата и ние се върнахме в клубното здание. Трябваше да платя, след което (според графика) трябваше да нахраня Дана. А и аз, да си призная честно, бях ужасно гладен — както винаги, не бях успял да закуся. Тоест бях гаврътнал чаша кафе вкъщи, практически в движение, между бръсненето и обуването на дънките, но нали съм млад здрав мъж, винаги ми е нужна солидна и калорична закуска. Дана обаче не беше очаквала перспективата да се озове в клубния ресторант и когато вместо към изхода я поведох в съвсем друга посока, отново изпадна в паника. В ресторанта имаше хора. Посетители. Не много, само трима, но имаше и това хвърли момичето в поредния пристъп на страх.

— Защо отиваме там? — ужасена прошепна тя, като ме дръпна за ръкава.

— Втората закуска — поясних кратко.

— Хайде да ядем вкъщи — примоли се Дана. — Моля ви се. Да си вървим.

Но аз бях непреклонен. И въпросът не беше само в моята задача строго да спазвам режима ѝ. Просто си спомних вкуса на миналия живот, когато ходех по скъпи клубове и се чувствах богаташ. Тук ми харесваше всичко, миришеше на пари, на солидност, на престиж, така че ми се искаше да постоя повече време. Да седна на мекото диванче, да протегна крака, да пийна хубаво кафе, да хапна красиво сервирана закуска. После да платя с кредитна карта (всичко като при богатите!) и чак след това красиво да си тръгна със скъпа кола с шофьор. И нищо, че този живот не е съвсем мой, че е платен от татенцето. Ще дойде време, когато ще се върна в него. Непременно ще се върна.

— Вкъщи ще обядваш. А сега трябва да хапнеш нещо съвсем леко. Избери място.

Дана избра диванче в ъгъла (можеше ли да се предположи друго!) и седна с вид на обречена на смърт жертва. Тримата посетители не ни обръщаха ни най-малко внимание, никой не се

обръщаше, не я сочеше с пръст, не клатеше укорително или смаяно глава. С една дума, небето засега не рухваше. За себе си поръчах омлет и еспресо, за Дана — зелен чай и пресни боровинки.

— Няма ли да желаете десерт? — предложи усмихнатата сервитьорка. — Имаме много вкусни десерти, както и сладки палачинки с пълнка от ванилов крем.

Е, Богдана Руденко, яви се на изпита. Аз ще мълча като партизанин. Ти ще трябва да отговориш. Сигурно е жестоко от моя страна, но искам да ми покажеш какво си постигнала през трите седмици работа с мен и тази сутрин. Искам да започнеш да разговаряш с непознат човек, и то не с такъв определено добър и ласкав като Анатолий Николаев, а с когото и да било, с първия срещнат. Е, и естествено да намериш у себе си сили да се откажеш от сладкия десерт.

Дана ме гледаше и чакаше. А аз на свой ред гледах нея и чаках. Тя разбра, че няма място за отстъпление, и промълви:

— Не, благодаря, само боровинки.

Виж, на мен ужасно ми се ядяха сладки палачинки, каквито винаги бях хапвал тук и които много ми харесваха. Но да ги ям пред очите на Дана щеше да бъде нечовешко. Може би по-късно, след два-три месеца, когато тя окончателно забрави вкуса на десертите и няма и да ѝ се ядат, аз отново ще започна да си поръчвам. Още е рано.

Донесоха ни закуската и аз лакомо се нахвърлих на огромния омлет. В ресторанта влезе Анатолий Викторович, приближи се до тримата посетители, здрависа се с тях, и гостите станаха и се приготвиха да си тръгват. Разбрах, че са дошли на тренировка при Николаев. Когато ни видя, той пристъпи към нас.

— Е, как е моето умно момиче? Умори ли се? Почиваш ли си? Днес стреля просто великолепно, красавице моя! Чакам те в четвъртък.

Гостите — опаковани в маркови дрехи млади мъже, със скъпи мобилни телефони в ръцете — започнаха да се извързват и с интерес да разглеждат Дана. Момичето пламна и ниско наведе глава. Аз замрях. По дяволите, как да ѝ подсказва, че я разглеждат не защото е прекалено дебела, а защото треньорът я похвали? Трябваше спешно да предприема нещо.

Очите на Николаев внезапно станаха строги и дори сякаш потъмняха — той забеляза реакцията на Дана и сигурно разбра, че

нещо не е наред.

— Вижте, господа — обърна се той към троицата, — гледайте и запомнете това младо момиче, скоро то ще ви сложи в джоба си. Има направо страхотни данни. Бъдеща шампионка.

Слава богу, размина се! Не, наистина браво на мен, колко умно постъпих, как уцелих точния треньор! Направо съм гений! Знаех със сигурност, че именно Анатолий Викторович е човекът, който е нужен на Дана. И не сбърках.

— Те добре ли стрелят? — попита Дана, докато наблюдаваше през прозореца как тримата мъже начело с треньора отиват към площадката.

— Не знам. Но щом Анатолий ги поведе не към учебната площадка, а към червената-три, сигурно добре. На червената-три мишените летят много бързо, и то не на фона на небето, където се виждат добре, а на фона на склона. Там много трудно се различават.

— Ама той наистина ли смята, че ще стрелям по-добре от тях?

— Разбира се — усмигнах се аз. — Нали каза, че имаш страхотна пластика и невероятни данни. Ако тренираш упорито, ще станеш шампионка.

— А Анатолий Викторович добър треньор ли е?

— Много добър. Добър треньор и прекрасен стрелец. Бил е европейски шампион и е спечелил четвърто място на Олимпийските игри. А негов ученик е станал олимпийски шампион.

— Сериозно-о? — възхитено проточи Дана. — Ама наистина ли?

— Защо ще те лъжа? Сама го попитай, той ще ти каже. Или потърси в Интернет, там ще намериш тази информация.

Наистина не лъжех. И ако бъда съвсем откровен, именно от Интернет бях научил всичко това за треньора Николаев.

— Просто да не повярваш. Татко ми каза, че ще имам най-добрия треньор, но не предполагах, че ще е толкова прочут. А наглед не прилича на такъв.

— На какъв не прилича? — не разбрах аз.

— Ами на такъв... на шампион и така нататък. Толкова е добър, спокоен.

Разсмях се.

— Е, ти да не смяташ, че шампионите трябва да бъдат лоши и нервни?

— Но нали са постоянно в напрежение, борба, конкуренция и така нататък. Състезанията...

— За състезанията, Дана, са нужни преди всичко спокойствие и въздържаност. Нервните и лошите винаги губят, запомни това.

Вече щях да започна поредната си лекция на тема спортна психология, когато точно над ухото си чух:

— Пашка! Фролов! Ти?! Жив?!

Обърнах се и видях Стас, постоянен посетител на платените боеве, който постоянно залагаше на мен.

— На мен пък ми казаха, че си катастрофирал с кола — продължаваше да се вихри Стас. — Излъгали ли са ме?

— Катастрофирах — потвърдих аз. — Но както виждаш, не окончателно.

Станах и със Стас излязохме в коридора, който свързваше ресторанта с помещението на рецепцията.

— Слушай, ти да не си превключил на малолетни? Стас открай време не беше образец на тактичност, както впрочем и всички, в чиято компания бях свикнал да прекарвам времето си. Не ми се разказваше какво и как, а за лъжи не бях се подготвил, защото не очаквах толкова рано да срещна в клуба познати, затова премълчах, а приятелят ми продължи:

— Не, аз винаги съм знаел, че си падаш по пухкави мацета, но до такава степен! Ами че тя тежи тон и половина! Поне има ли осемнайсет?

— Слушай, защо не млъкнеш, а? — предложих миролюбиво. — Стига си ме разпитвал.

В онзи момент не намерих по-свестен отговор. Но се оказа, че Стас е напълно доволен от него.

— И къде си сега? Участваш ли в боеве някъде?

— Не — посочих с жест крака си, — още се лекувам.

— А, ами добре — интересът му към мен моментално се изпари.

Естествено, какво ми е интересното, щом не може да залага на мен. След като чу, че никъде не участвам, Стас някак бързо приключи разговора и се сбoguва, а после, макар че се върнахме заедно в ресторанта, седна на маса по-далечко от нас с Дана. В момента, когато ми донесоха сметката, улових погледа му и със злорадство подадох на

сервитьорката кредитната си карта. Да види. Да знае, че всичко ми е наред. Раничко са ме погребали.

Вероятно това, което бях почувствал, се бе изписало на лицето ми, защото Дана попита:

— Той разстрои ли ви?

— Кой? — навъсих се аз.

— Вашият познат, с когото излязохте. Нещо неприятно ли ви каза?

И аз реших да не лъжа. Нека момичето знае, че не само то изпитва тягостни чувства.

— Да, той много ме обиди. Първо, смяташе, че отдавна съм умрял, а не е много приятно да чуеш такова нещо. Второ, показва ми, че не съм му интересен, защото не може да прави пари чрез мен. И това не е много приятно. Е, ще тръгваме ли? Време е, защото инак ще нарушим графика ти и баща ти ще ми се кара.

Дана послушно стана и аз ѝ помогнах да си облече якето. Не, ей богу, не съм имал предвид нищо такова, просто родителите ми все пак бяха насадили у мен някакви трохи от прилични обноски. Какво поестествено от това, да помогнеш на дама при обличането на връхна дреха? Направих го, без да мисля, абсолютно автоматично. Но на Дана очевидно никога не ѝ се беше случвало и тя се смути. Стоях, хванал в ръце якето ѝ, а тя стоеше пред мен и не знаеше какво да прави. Стас пък, който седеше няколко маси по-нататък, ни наблюдаваше със злорада усмивка. Съвършено идиотска ситуация.

— Обърни се с гръб към мен — прошепнах, едва отлепайки устни, — ще ти помогна да си облечеш якето. Така трябва. Намираме се в прилично общество. Дамата не бива да се облича сама, когато с нея има мъж.

Криво-ляво се справихме с якето, макар че Дана не успя от първия опит да пхне ръцете си в ръкавите. Още щом излязохме от сградата, тя пак се затресе: сега имаше повече хора и ѝ предстоеше да измине около триста метра до паркинга далеч не по пусти алеи, както беше рано сутринта. Нямах нито време, нито възможност да се препирам с нея, защото разбиха, че Стас със сигурност гледа през прозореца, преценявайки моя избор и дали дамата ми има осемнайсет, или все пак не, и колко тежи в края на краищата. Дана пък стоеше като залепена за вратата и не искаше да направи дори една крачка. С

дясната ръка стиснах бастуна си по-здраво, за устойчивост, а с лявата хванах момичето, като притиснах отново лакътя му до себе си, буквално го смъкнах по стълбите.

— Тръгваме да походим десетина минути — казах със заповеднически тон.

— Защо?

Слабичък гласец, почти не се чува. Господи, колко се страхува, горката! Има си хас, отдавна не е ходила посред бял ден по улиците, сред чужди хора.

— Ще подишаме. Сега ще трябва да прекараме в колата най-малко час и половина, та дори два, ако има задръствания. И изобщо, когато човек е разстроен от нещо, за него е много полезно да се разходи на чист въздух. Още повече, че времето е прекрасно. Сигурно от сто години не си виждала слънце.

Говорех и упорито влачех Дана подире си. След като изминахме двайсетина метра, тя се убеди, че никой не се обръща след нас, не се смее и хората по никакъв начин изобщо не реагират на пълнотата ѝ, така че закрачи малко по-уверено. Но аз я водех не къде да е, а при конете. В клуба, освен разнообразните стрелкови глезотии имаше конюшня и инструктори за любителите на ездата. Ако разбирам нещо от момичешка психология, това трябваше да подейства безотказно.

— Виж. — Показах ѝ момиченце на около осем години, яздещо кон, воден от треньор. — Не искаш ли да опиташ?

— Ама какво говорите! Веднага ще падна. И изобщо конят няма да ме издържи.

— Ха, глупости! — разсмях се искрено аз. — Да не мислиш, че средновековният рицар с металните си доспехи и оръжието е тежал по-малко от теб? И дума да не става. Защо трябва да падаш? Виж колко малко момиченце язди — и нищо, не пада. Спомняш ли си, Юля ни показваше снимки как язди? Още тогава си помислих, че ти би могла да яздиш прекрасно.

— И ще го правя като Юля? — плахо попита Дана и забави крачка, за да наблюдава по-внимателно малката ездачка.

— Ти ще бъдеш много по-добра! Сто пъти, хиляда пъти по-добра от твоята Юля! Защо трябва да бъдеш като Юля? Защо трябва да се сравняваш с нея? Тя далеч не е най-красивото момиче на света, можеш да ми повярваш. Ти не си Юля, ти си Богдана и ще бъдеш самата ти,

каквато си. Забележителна. Умна. Добра. Красива. Шампионка по стрелба и езда.

— Ама и вие ги говорите едни. — Тя се усмихна, май за пръв път тази сутрин. — Да не ми се подигравате? Каква шампионка по езда може да излезе от мене?

— Обикновена. Ще отслабнеш малко, ще потренираш и ще бъдеш такава, каквато пожелаеш да бъдеш. Ако не искаш да бъдеш шампионка, няма да бъдеш. Каква искаш да станеш впрочем?

— Изкуствовед, като леля Муза.

— Значи ще станеш изкуствовед.

— А защо казахте, че ще отслабна малко? — изведнъж угрижено попита Дана. — Нали обещахте, че... ами... много.

— Ще отслабнеш толкова, колкото ти поискаш — всичко е в твоите ръце. Просто, за да яхнеш кон, трябва да отслабнеш съвсем мъничко и работата тук не е в коня, а в теб самата. Конят е висок, нали виждаш, така че, за да го яхнеш, трябва да направиш определено движение, което засега няма да ти се удаде. Ако си готова да се занимаваш с езда, къщи ще правим специални упражнения, за да укрепим нужните мускули.

Струваше ми се, че почти съм я убедил, а и самата идея ми се стори просто блестяща, но в този момент се разбра, че не само ние гледаме момичето и коня. До входа на конюшната стоеше двойка — очевидно родителите, а най-малко петима други хора бяха спрели на алеята и с умиление разглеждаха младата амазонка.

— Не — решително каза Дана, — няма да яздя.

Бях наясно защо, но за всеки случай я попитах.

— Ще ме гледат. И ще ми се подиграват. Да си вървим, моля ви се.

Когато се качвахме в колата, с периферното си зрение забелязах Стас, който вадеше от своя форд пушка в кожен калъф. Ха така, нека види с каква кола съм дошъл. Да знае, че всичко ми е наред.

През целия път към къщи Дана спа с глава на рамото ми. Има си хас — толкова чист въздух за пръв път от дълго време! Кислородът е превъзходно приспивателно, всички го знаят. А и тези притеснения, нерви, плач — с една дума, пълният комплект, необходим за здрав сън. Виж, аз не спях и тъжно размишлявах за собствената си репутация в очите на познатите. Разбира се, Стас още днес ще съобщи на всеки

срещнат не само че съм жив, но и че ходя с малолетна, и то не с някоя Лолита (което би било, ако не простимо, поне разбираемо), а с ужасно дебела грозница. Е, какво сега, на всички наред ли да обяснявам в какво бедствено положение се бях озовал заради катастрофата и коварството на любимата си? И че именно поради това съм се захванал с абсолютно непрестижната работа на домашен треньор, и то не на надарено за спорт дете, а на дебело момиче, което трябва да отслабне? Ще ме вдигнат на балон. Няма да ми съчувстват, а ще ме съжаляват като бездомен инвалид, на когото никому и през ум няма да мине да помогне реално с нещо и когото всеки ще гледа по-бързо да подмине, та страдалческият му вид да не се превърне в ням укор за собствения му сит и безгрижен живот. По повод на моята привидна връзка с малолетно момиче ще започнат да пускат цинизми. С една дума, нищо добро. Как пък можа да се случи така, да се сблъскам със Стас? Хем знаех, че моите познати ходят в този клуб, нали и аз ходех с тях — защо, защо изобщо не се сетих за възможността да се сблъскам с някого от тях? Защо предварително не се подготвих с красива легенда?

* * *

Започнахме да живеем по новия график и настроението ми се подобри. Все пак не беше толкова скучно, а и напредъкът проличаваше ясно. Към края на първия месец си отидоха три килограма и половина и макар че все така затваряше очи, когато стъпваше на теглилката, Дана проявяваше най-жив интерес към числата на ежедневния минус, които ѝ съобщавах. Освен това тя наистина се оказа способна ученичка и бързо напредваше в спортинга. Пътуванията ни до клуба винаги преминаваха в условия, близки до бойните: Дана седеше в колата напрегната и мълчалива, чупеше пръсти и накъсваше буквално на парчета носните си кърпички, в клуба слизаше от колата след дълги увещания, а след края на тренировката и храненето гледаше по-бързо да си тръгнем. Но с всеки изминал ден необходимостта от продължително убеждаване намаляваше, а разходката, която я карах да прави преди тръгване обратно, ставаше — макар и с минутка — по-продължителна. С една дума, успехите бяха налице. Дори тъжното погребение на собствената ми репутация някак се позабрави. Отначало

реших, че ако срещна друг познат, ще кажа, че Дана е по-малката сестра на настоящето ми гадже. Или че е моя собствена братовчедка, например втора братовчедка. Или че работя в службата за безопасност при голяма фирма и Дана е дъщеря на шефа ми, или дори на самия собственик, която са ми поверили да придружавам за тренировките. С една дума, имаше варианти, но всички те се препъваха в един и същ камък: какво би станало, ако за това ме попитат пред Дана? Лъжата веднага ще се разкрие. Но не това би било най-страшното. Страшно би било друго: Дана да разбере, че лъжа, защото ме е срам да кажа истината, и нейното изкривено съзнание да интерпретира нещата сякаш аз се срамувам не от своето положение, а конкретно от нея, Дана Руденко, защото тя е отвратително дебела и тромава. Тогава всички мои старания ще отидат на вятъра.

Продължавахме да ходим в клуба и тъй като вече не срещях никакви познати, усилията ми за измисляне на легенда бързо секнаха. Но се отпуснах твърде рано. Сред хората, които ме познаваха, се намериха такива, които незнаяно защо бяха станали рано и бяха дошли да стрелят в десет сутринта.

За втория сблъсък аз се оказах готов, ако не материално (в смисъл, че не бях се спрял на легенда), поне морално, като бях решил да извлека от ситуацията максимална полза поне за Дана. И когато по време на закуската ни в ресторанта при нас спряха двама от бившата ми компания, аз не се отделих с тях, за да говорим насаме. Напротив, казах:

— Запознайте се, това е Богдана.

Е, да, садист съм. Знам това. Но знам и друго: без болка и без травми няма резултат. Ако искаш да постигнеш нещо — бъди готов да те боли, да се страхуваш и да ти е тежко. Сладки са само курабийките, от които се дебелее, а безплатно е сиренето в мишия капан. За всичко се плаща. И щом задачата ми е да върна Дана към пълноценен живот, ще трябва да плащаме сметката заедно, а не аз сам.

Дана съвсем се притесни — не беше очаквала такъв обрат и не знаеше как да се държи. Момчетата се подхилваха гнусно (или на мен ми се стори така?) и гледаха от упор момичето — явно бяха се виждали със Стас и от гадните им очички буквално струеше цинично любопитство. Странно, улових се в мисълта, че по-рано те ми бяха харесвали, бяха ми изглеждали доста умни и весели момчета и с

удоволствие прекарвах времето си в тяхната компания, а сега мислех за тях с ей такива лоши думи.

Най-сетне тя смотолевя:

— Здравейте.

Аз се ободрих и реших да продължа:

— А това са Алексей и Фьодор. Алексей, мисля, нищо не прави, живее от парите на татко си. Фьодор пък е картоиграч мошеник. Знаеш ли какво е това, Дана? Човек, който умее да мами на карти и печели пари от доверчиви хора. Разбираш ли, Дана, човекът вярва в неговата почтеност и сяда да играе с него, а той го мами. Ей така, ловко, красиво. Големи кинти печели!

С една дума, развилнях се. Може и да не съм бил прав, и в главите на Льошка и Фьодор да не е имало никакви гадни мисли за мен и Дана, а аз да съм ги обидил незаслужено. Впрочем, защо да съм ги обидил? Нали нищо не си измислих, казвах самата истина. Льошка беше момче-джуниър, никъде не работеше и красиво пръскаше родителските пари, а Фьодор мамеше на карти професионално. Просто преди половин година, ама каква ти половин година — само преди месец това ми се струваше нормално и бях готов да общувам с тях. А днес, след като забелязах как гледат Дана и си спомних мръсните шегички на Стас, не можах да надвия отвращението си. Сигурно съм зле възпитан и не умея да крия емоциите си и да правя любезна физиономия. С една дума, като дипломат никой не би ме търпял.

Колко приятно беше обаче да гледам как се източват муцуните им!

— Е, де, ама ти... — само това успя да изрече Льошка. — Да не си откачил след катастрофата?

— Аха — потвърдих радостно. — Ето, и Богдана ще потвърди. Хайде, кажи, Дана, приличам ли ти на откачалка?

— Ама какво говорите? — От изумление тя май забрави да се срамува. — Абсолютно нормален сте.

— Ето, видяхте ли — усмигнах се победоносно. — Имате ли други въпроси?

Въпроси нямаше. Момчетата побързаха да се отдалечат, като за довиждане ме посъветваха да си лекувам мозъка, а аз, както си пиех еспресото, броях зайците, които бях успял да убия с един изстрел. Първо, бях накарал Дана да вземе участие в разговор с непознати

мъже. Макар и с няколко думи, но все пак. Второ, избегнах въпроси каква е Дана и защо съм се заплел с малолетна. Трето, избегнах необходимостта да лъжа. Четвърто, изплъзнах се от риска да бъда разобличен и така да нанеса на Дана травма, която после щеше да бъде практически невъзможно да излекувам. И пето, май завинаги убих желанието на част от моите познати да ме заприказват тук, в клуба, и да ме принуждават отново да убивам първите четири заека. Така че този изстрел беше невероятно успешен и ми донесе чувството, както казваха във времената на моето детство, на дълбоко удовлетворение.

От анализирането на резултатите от лова ме откъсна плахият глас на Дана:

— Ваши приятели ли бяха?

— Какво говориш! Нима бих разговарял така с приятели?

— Значи са ви врагове?

— Е, какви врагове мога да имам аз, Дана?

— Какви са ви тогава?

Наистина, какви са ми — тези Льошка и Фьодор? За какво са ми? Защо така стръвно искам да се върна там, където е пълно с такива льошки и полукриминални фьодоровци?

— Ами никакви. Просто познати.

— Нещо лошо ли са ви направили?

Ами да, трябва някак да обясня на Дана грубиянщината си. Но как да я обясня, защо се изтървах така? Какви думи да намеря?

— Разбираш ли, Дана, има хора, които смятат, че парите трябва да се печелят, а има и такива, които смятат, че човек просто трябва да има пари. Без значение откъде се вземат — важното е да ги имаш и да можеш да ги харчиш. И тези, вторите хора, никак не обичат първите, презират ги, смятат ги за глупаци и слабаци. Те изобщо презират всички, които работят, и уважават само онези, които харчат. А първите хора съответно не обичат вторите. Такова едно неразрешимо противоречие. Аз работя, те — не, затова не ме обичат, а аз не обичам тях.

— Щом не ви обичат, защо се спряха да си говорите?

Ето на, моля, на ти сега едни обяснения. Та нали аз и по-рано печелех пари със собствените си пот и кръв, боевете никога не са безкръвни, но винаги съм имал бол неработещи приятели. Ако кажа, че не са ме обичали твърде, ще излъжа. Просто има различни работи и

клубните компании много отчетливо поставят граници помежду им. Борсов посредник е едно, а домашен треньор — съвсем друго. Но няма да обяснявам това на Дана.

— Просто така — свих рамене, — да кажат „здрости“.

* * *

Минаха няколко дни и когато за пореден път заведох Дана при чичо й, Владимир ме помоли да вляза. Жена му Муза я нямаше и той ме заведе в кухнята и ми предложи чай.

— Направи описание на „Покритата каруца на тясната пътека“ на Колинз, леля ти Муза ти остави албума — каза той на Дана.

Момичето кимна и се скри в стаята.

— Не разбрах — какво трябва да направя? — попитах аз.

— Да опише една картина. Дана иска да стане изкуствовед и Муза малко по малко я приобщава към професията.

Володя ми наля чай, както и миналия път, в красива чаша, а той сърбаше отдавна изстиналата си напитка от огромно керамично канче. Странни навици има все пак.

— Как вървят нещата с Дана? Бележите ли успехи?

Успехи безспорно имахме и аз с удоволствие ги споделих с чичо й. Володя внимателно слушаше, кимаше и току подхвърляше:

— Ами да, да, Дана ми каза.

Не разбирах защо ме пита, щом Дана и без това му разказва всичко. В един момент не издържах и ядосано попитах:

— Защо ме питаш, щом знаеш всичко?

— Дана има свой поглед, а ти — твой. Тя не може да бъде обективна.

— А аз значи мога да бъда?

— И ти не можеш. И аз не мога. Всички ние разглеждаме ситуацията от различни ъгли. Но ако съединим нашите три погледа, ще се получи що-годе близка до истината картина.

— А колко погледа са нужни, за да можем напълно да се доближим до въпросната истина? — пошегувах се аз.

Той ме погледна учудено.

— Николко. Истината е непостижима по принцип, ако говорим за истината в пълния ѝ обем. До нея човек може само да се доближи. Какво, не сте ли учили това в училище?

— По-скоро в училище това е минало покрай ушите ми. Е, и какво разбра ти, след като съедини нашите три погледа?

— Че Дана има голям късмет с тебе — усмихна се Володя. — Само не разбрах: три килограма и половина за един месец — това много ли е, или малко?

— Общо взето е малко, можеше да бъде и повече.

— Защо тогава не е повече? Дана нарушава ли нещо? Или на тебе нещо ти пречи?

— Ако губи тегло твърде бързо, това е опасно за здравето. Например може да падне бъбрек, сърцето да пострада от натоварванията и изобщо, да се заредят разни неприятности. По принцип аз лесно бих могъл да направя минус шест килограма, но ако здравето на Дана пострада, ще ме уволнят. Изобщо, засега не смея да рискувам. Ще видим как ще върви по-нататък. За да се изгарят мазнините, трябва да се извършват определен обем натоварвания, а Дана няма никакъв тренинг, страх ме е да я натоварвам, ние навлизаме в режима постепенно, бавно. Например двацет минути тя ходи, после десет минути почива, после пак ходи. И на велоергометъра е така, на почивки. Изобщо, ако се занимаваме два часа, това не значи, че през целите два часа тя работи като товарен кон. През половината от времето почива, за да се нормализират пулсът и кръвното ѝ налягане, иначе е рисковано.

— Не, не — размаха ръце той, — в никакъв случай не бива да рискувате, здравето е по-ценно. Кажи ми колко време по твои сметки ще трябва да се занимаваш с нея? Година? Две?

— Не знам, зависи. Зависи от това, какво иска да постигне тя. Лично аз смятам, че ѝ е напълно достатъчно да свали около двацет и пет килограма, за това ще ни стигне и година. Но тя си е втълпила, че иска да бъде като Юля! А това може изобщо никога да не стане. Двете имат различна структура, различни типове са. Юля е висока, с тънки кости, тесни бедра, сигурно тежи около петдесет килограма. За да стане като нея, Дана трябва да свали четирийсет и пет килограма, тоест фактически двойно да намали теглото си. Това е много трудно. А

на нейната възраст — дори опасно, ако се мъчи да го направи в съкратени срокове.

— Разбрах — кимна Владимир. — Знаеш ли, исках да ти благодаря за разговора ти с Дана.

— Кой разговор? — учудих се аз.

— Когато сте гледали как онова момиче язди. Не се учудвай толкова — усмихна се лъчезарно той, — Дана всичко ми разказва, така че винаги съм в течение. Напълно си прав, трябва да се тушира стремежът ѝ да бъде като еди-кой си, в случая като Юля или някоя друга стройна красавица. Да бъдеш като някого, означава да пожертваш своята индивидуалност, неповторимост. Това е глупаво и неправилно, това е пълно неуважение към себе си, пренебрежение към собствената личност, а ние с теб сме се разбрали, че на Дана — напротив — трябва да се внушава чувство на любов и уважение към самата нея, такава, каквата е. Защото тя всъщност е чудесна. Нали?

— Ами да — съгласих се неуверено аз.

Володя пак се отнесе из дебрите на засуканите научни приказки и аз не разбирах напълно какво иска и за какво говори. Явно израз на тъпа скука се е изписал на лицето, защото той изведнъж се запъна и ме погледна внимателно.

— Не разбираш ли за какво говоря?

— Честно казано, не — признах аз.

— Но ти правиш всичко точно както го казвам аз. Действаш правилно, умно. Бях сигурен, че всичко разбираш.

— А, не — разсмях се аз, — сигурно се получава чисто интуитивно. Ами... просто така го чувствам.

— Ясно-о — замислено проточи той. — Да не би да си гладен? Защо не хапнем нещо? Муза доста ще се забави, хайде да си приготвим някаква вечеря. Какво ще кажеш?

За хапване аз винаги съм готов, не се оплаквам от апетита си. Двамата заедно на бърза ръка приготвихме простичка вечеря, състояща се от запържени в тиган варени картофи, залети с яйца. Моментът ми се стори подходящ и макар че по онова време Нана Ким почти окончателно ме беше оставила на мира, след като бе разбрала, че тъй и тъй няма никаква полза от моите детективски напъни, все пак реших да подхвана разговор на интересуващата ме тема.

— Володя, а защо брат ти живее в града? Хора с толкова пари обикновено строят или купуват къщи в Подмосковието.

— Защото животът извън града води до неправилно възпитание на децата — спокойно отговори Володя.

Ха, ама че го каза! За пръв път чувах такова шантаво твърдение.

— Но защо?

— Ами защото в Подмосковието инфраструктурата още не е развита и целият живот пак протича в града. Гимназията, в която учеше Тарас, е в Москва, гимназията на Дана — също, работата на Михаил, институтът на Юлка, салоните, в които вечно кисне Лариса — разните там козметични и фитнес зали, мамините театри и концерти — всичко е в Москва. Това означава, че всички трябва да разполагат с коли и шофьори. Хайде, мама и Лариса — както и да е, не може без това, но децата? И Тарас, преди да замине за Англия, и Дануска, когато още излизаше от къщи — и двамата ходеха на училище с метрото. И Юлка ходи на лекции с метрото. И това е правилно. Те още не са направили в живота си нещо, с което да заслужат коли и шофьори. Не са ги спечелили. Човек от ранна възраст трябва точно да разбира мястото си в социалната йерархия и принципите на изграждане на тази йерархия, защото неточното и неправилно разбиране за тези неща впоследствие ще попречи на адекватната му адаптация в социума.

Ето на, всичко започна толкова хубаво, разбирах всички думи, а сега той пак се отнесе. Но аз все пак схванах общия смисъл и доста се учудих, че татенцето се оказа човек с правилни педагогически разбирания. А не му личи... Най-вероятно това са идеи на бабата, нали е ръководила училища. Виж ти, такъв стабилен бизнесмен — а изцяло под чехъла на майка си. Да си умреш от смях! Сигурно затова Лариса толкова не обича свекърва си. Не съм кой знае какъв човековед, но дори аз го забелязвам.

— Стори ми се, че Лариса Анатолиевна не е много доволна от това — споделих предпазливо наблюденията си.

— Естествено — позасмя се Володя. — „Не много“ е меко казано. Та тя прекрасно знае колко пари има мъжът ѝ и иска да живее като всички богати дами. Голяма къща с басейн, безброй слуги и така нататък. А тя има градски апартамент и само една домашна прислужница. Пфу!

Той смешно сбърчи нос и се изкиска.

— Лариса вечно мърмори на брат ми за това — продължи той, — а мама го защитава, тя напълно споделя неговата позиция.

— Сигурно затова Лариса Анатолиевна не обича майка ви?

— Не може да я понася — весело се съгласи той. — И Мишка прекрасно го знае. И се лута между майка си и жена си. Но все пак постъпи както искаше мама, а не както искаше Лариса. Знаеш ли кое е смешното? Повечето наши проблеми идват от съветското ни минало! Схващаш ли?

— Не. Какво общо има тук съветското ни минало? И изобщо, кога е било това? Преди сто години.

— И дори повече — кимна Володя. — Още Булгаков през трийсетте години е писал, че нас ни е повредил жилищният проблем. В нито една прилична страна не съществува проблемът за избор между родителите и съпрузите. Тоест този проблем може да се появява в единични случаи, а у нас е бил масов. И си остана такъв. На Запад човек завършва училище, заминава да учи надалече или да работи — и толкоз, той никога повече не живее с родителите си, живее сам или споделя жилище с приятели, после създава собствено семейство и когато си избира съпруг или съпруга, никога не мисли как неговият избраник или избраница ще се разбира с родителите му, ползвайки обща кухня. Те просто никога няма да се озоват в една кухня като равноправни домакини. Или неравноправни. Ще си ходят на гости, но никога няма да живеят заедно. А при нас какво ставаше? За да се отдели от родителите си, човек трябваше да има огромни връзки и възможности, младото семейство биваше принудено да живее с някои от родителите и крайно рядко се случваше зетят и тъщата или снахата и свекървата да бъдат истински приятели. Само по изключение. Най-често се започваха търкания, взаимно недоволство — и ето ти я необходимостта да избираш. Мъжът трябва постоянно да мисли на чия страна да застане, кого да защитава — съпругата си или майка си. И жените постоянно избираха между майка си и съпруга си. И от всички страни ги притискаха: „Или аз — или той! Или аз — или тя!“ Така нареченият съветски живот вече отдавна го няма, а проблемът остана. И моят брат страда тотално от този проблем. На никого и през ум не минава, че тази ситуация е абсурдна, никой не се опитва да се бори с нея. Всички са свикнали с наличието на този проблем, смятат го за

напълно естествен и се примиряват. В него обаче няма нищо естествено, той е в разрез с природата, ненормален е.

— Но как трябва да се борим с него? — попитах любопитно. — Ти имаш ли рецепта?

В този момент си спомних как моето майче прие една моя приятелка. Хем аз съвсем сериозно се канех да се оженя за това момиче. О, животът щеше да ми се види черен!

— Безполезно е да се борим с него. За да не се проявява проблемът, родителите и децата трябва да имат друг манталитет, не като сегашния. Родителите трябва да престанат да се вкопчват в децата си и да се страхуват да ги отделят от себе си, а за да е така, те трябва да престанат да гледат на децата като на своя собственост.

Така си е. Мама и до днес иска да се върна, макар че аз вече осем години живея в Москва. Така и не се примири с мисълта, че вече няма да съм хванат за полата ѝ.

— Цялата трагедия започва от мисълта: „Я да си родя детенце“. Усецаш ли нюанса? Да СИ, на СЕБЕ СИ. Е, тогава щом е на себе си, значи то е мое и никой да не е посмял да ми го отнема. По-нататък — както вече казахме.

— Добре, ами децата? Ти каза, че и децата трябва да имат друг манталитет.

Тази страна на нещата ме интересуваше много повече.

— Децата пък трябва да разберат, че не са длъжни да угаждат на родителите си и да оправдават техните очаквания. Човек не може и не бива да руши собствения си живот в угода на родителите си. Съпругът е твоето бъдеще, защото в семейството се появяват деца, а децата са движение напред. Когато избираме между родители и съпрузи, трябва да избираме бъдещето. Ами че това е елементарно! Но кой знае защо малко хора го разбират.

Това звучеше прекрасно, но как да се приложи на практика? Все пак човек не бива да си има работа с учени — ще те залейт с умни приказки, та в чудо ще се видиш, а полза — никаква.

Доядох омлета с картофи, внимателно обрах остатъците от жълтъка със залък и отново си налях чай. Володя продължаваше да сърба своето абсолютно студено нещо. Не разбирам, как може да го пие? Студен сладък чай. Бр-р!

— Паша, а ти какво ще правиш после?

Въпросът ме свари неподготвен и изобщо аз никак не го разбрах напълно. Кога после? След като си допия чая ли?

— Имам предвид, когато приключиш работата си с Дануска — какво ще правиш? Няма да се върнеш в професионалния спорт, предполагам?

— Защо пък? — възмутих се аз. — Откъде ти хрумна? Ще се върна, и още как. Само да се възстановя напълно и ще се върна. Кракът вече почти не ме боли, буквално още месец и ще започна да тренирам по малко, да си възвръщам формата.

Володя ме погледна учудено и малко тъжно.

— Паша, не се надявай. След такива травми хората не се връщат в професионалния спорт. Ако лекарите са ти обещали друго, излъгали са те. Разбирам, че ти е неприятно да чуеш това, но ще трябва да го признаеш. Ще трябва да се занимаваш с нещо, да си вадиш хляба. С какво? Мислил ли си за това?

Хайде де, лекарите ме били излъгали! Какво ли разбира той. Да не е медик случайно? Социолог жалък. Но няма да влизам в спор по този повод, я. По-добре да се престоря, че това не ме вълнува много. И изобщо, всичко ми е наред.

— А — безгрижно махнах с ръка, — все никак ще се оправя. Ще тренирам групи в школи за охранители или нещо подобно.

Надявах се да ме остави на мира, но не, впи се в мен като пиявица.

— Или ще подготвяш бойци за закритите клубове, какъвто си бил и ти?

В гласа му долових известно недоверие. Какво, да не е решил да ми дава акъл? Да дава акъл на братчето си, педагог такъв. То е лесно да разсъждаваш в кухнята си, да се правиш на всезнайко, а на практика какво се получава? Брат му има проблеми, племенницата му има проблеми и нещо не забелязвам тоя умник и всезнайко никак да ги решава.

— Защо пък не — погледнах го предизвикателно. — Какво лошо има в това? Добре, Володя, благодаря за вечерята, ще тръгвам.

Решително се надигнах, но той ме спря с жест:

— Почакай, Паша. Не се обиждай, не ми се сърди. Вярно, бъркам се в чужди работи, но... Ето какво исках да ти кажа. Момчетата, с които си се сдърпал в клуба...

Охо-о, Дана му е докладвала и за това! Ама тя наистина ли му разказва ВСИЧКО? Може би му казва и колко пъти е ходила до тоалетната?

— Те са просто глупаци — троснах се аз. — И си получиха, каквото заслужаваха.

— Не се съмнявам. Но това е предишната ти компания. Средата, в която си живял. В нея ли искаш да се върнеш? Искаш да общуваш с глупаци ли? С богати безделници и картоиграчи мошеници?

— Е, там не всички са такива. Има и свестни момчета — отговорих, впрочем не твърде уверено.

Честно казано, след онази среща в стрелковия клуб бяха ме спохождали известни съмнения по този въпрос.

— Не споря. Но като гледам, нещо приятелството ти с тях не върви. Или не ти харесват много, или — прощавай — ти не си им особено нужен.

— Това пък откъде ти хрумна?

— Никой никога не те търси по телефона. Или те търсят, но рядко. Не е ли така? Не те търсят, не си уговарят срещи с теб. Това нищо ли не ти говори?

Прав беше, дума няма. Обаче Дана, Дана! Докладвала е на чичо си дори, че мобилният ми телефон мълчи като полумъртва змия. То змиите и живи не са особено шумни, а пък полумъртви... Излиза обаче, че момчето било наблюдателно. Браво!

Но никак не ми беше приятно да слушам всичко това.

— Не разбирам накъде биеш. За какво са всичките тия приказки? Какво те засягат моите приятели? — С усилие възпирах яда си аз.

— Ами там е работата, че нямаш никакви приятели — спокойно отговори той. — Паша, разбери: това не е твоята среда. Не е твоят живот. Това не са твоите хора. Затова никой не те търси, затова нямаш приятели.

Толкова се слисах, че машинално си налях още чай. Е, добре де, щом го налях, трябваше да го изпия. Неразбираемите му думи напълно ме бяха вцепенили.

— А каква е връзката? — беше единственото, което можах да попитам. — Какво отношение има едното към другото?

— Най-пряко. Ето виж, ще ти обясня. За всяка професия се искат определен ум и характер. Хирургът е един тип личност, театралният

актьор — съвършено друг. Същото се отнася и за начина на живот. Живот на отшелници водят хора от един тип, активен и светски живот — съвсем други хора. Това го разбираш, нали?

— Е, да.

— Но съществува и понятието предназначение. Ако един човек е разбрал предназначението си и го следва, тоест с удоволствие се занимава с това, което му е писано, край него винаги ще има хора, занимаващи се със същото и подобни на него по манталитет, с подобен характер, със същите жизнени ценности и цели. С такива хора му е леко и комфортно да общува, с тях бързо намира общ език и завързва отношения, които няма да секнат само защото той е легнал в болница за половин година и временно е изпаднал от професията. Щом твоето заболяване е довело до скъсване и загубване на връзките, значи това не са връзките, които са ти нужни, и значи си общувал с неправилните хора и си живял неправилния за теб живот. Сега разбираш ли?

Охо? Вече стигнахме и до предназначението. Замириса на мистика. Е, и после? Ами че той е просто ненормален!

Господи, аз пък, глупакът, за малко щях да му се обидя, а той бил обикновена откачалка, вманиачен по предсказания, предназначения и тем подобни глупости. Какво семейство, а! Тъкмо се бях зарадвал, че в него има поне един нормален човек, а сега излиза, че съм сбъркал.

— Слушай — казах съвсем кротко, — не ми мъти главата, става ли? Аз не вярвам в предназначения и изобщо съм твърд атеист. И животът, който водех преди катастрофата, ми харесва. Харесва ми да ходя по шумни места, да прекарвам времето си с богати младежи, да карам скъпа кола и да свалям красиви мацки. Харесва ми, разбра ли? Вярно, за всичко това трябва да представляваш нещо и да имаш достатъчно пари. Докато работя за твоето братле, аз нищо не представлявам, но ще дойде време и ще се върна в този живот, каквото и да ми струва това. Ще се върна в него, чуваш ли? И недей да ми пееш за предназначения, аз и без тебе знам всичко за себе си.

Володя мълча известно време, а пръстът му се движеше нагоре-надолу по дръжката на сребърната чаена лъжичка. После той вдигна към мен много сериозен поглед.

— Няма да успееш.

— И защо?

— Защото... От колко години си в Москва?

— От осем. И какво?

— Нищо. За осем години не си успял. Защо си решил, че после всичко ще се нареди? Всичко ще си остане, както е било. За осем години не си могъл да си купиш жилище, нямаш съпруга, работата ти при Михаил е временна, ще изпълниш задачата си и ще напуснеш, нямаш постоянен източник на доходи. Нямаш приятели. Какво имаш? Какво си постигнал за осем години? Паша, осем години са много време, а ти си буквално на нулата. Ако продължиш по пътя, по който за осем години не си стигнал доникъде, значи това не е твоят път. Виждаш ли колко е просто.

Да бе, много просто! Всичко, което говореше Володя, беше истина от първата до последната дума, но ужасно не ми се искаше да го призная дори пред себе си. И аз започнах отчаяно да се съпротивлявам.

— Нищо не става бързо. Има една поговорка, че бързата кучка слепи ги ражда. А има и друга: че с търпение и труд всичко се постига. Както и че бог обича търпеливите. Освен това...

Смятах да си припомня всички уместни в случая пословици и поговорки, като мислех, че той няма да има какво да възрази срещу народната мъдрост.

— Освен това, Паша, огледай се наоколо — прекъсна ме Володя. — Погледни колко търпеливи и трудолюбиви хора се трепят всеки божи ден, година след година, мъчат се да постигнат нещо, но нищо не се получава. Не си ли се замислял защо е така? Защо на някои хора им е достатъчно едно нищо и никакво усилие, за да успеят, и то не просто да успеят, а да постигнат много повече от това, на което са разчитали, а други влагат всичките си сили, напругат се, пухтят, но така и не се доближават до желания резултат. Защо, а?

— Ами — свих рамене аз, — не знам. Може би едните имат талант, а другите — не. Въпрос на природна дарба.

— Не, драги, талантът не се дава от природата. Природата дава съвсем други неща. Тази глупост, че има едно такова готино нещо, наречено „талант“, и че когото природата е надарила щедро с него, ще има всичко, а за когото ѝ се е досвидяло — остават жалки трохи, са я измислили хората. Природата, Пашенка, не е нито щедра, нито свидлива, тя се отнася към всички еднакво и дава еднакво на всички. Въпросът е какво правим ние с това, което ни е дала. А тя дава на

всички именно това, което е нужно на конкретния човек, за да изпълни той предназначението си. Всекиму — неговото. Затова, ако ти си разбрал своето предназначение и го следваш, значи имаш всичко, за да получиш резултат. И го получаваш. А ние гледаме отстрани и ахкаме: талантлив актьор, талантлив финансист, талантлив инженер! Ако обаче не си разбрал предназначението си и не вървиш по своя път, прощавай, но нищичко няма да получиш, колкото и да се трепеш. Някой иска да стане крупен ръководител, но не може и не може да се издигне повече от младши помощник на старшия мениджър. Мисли си, че работата е в началството, което се заяжда с него, или в колегите, които действат подло, сменя си работата, а резултатът е същият. Друг пък, от съседния апартамент, без да има нито пълноценно образование, нито добре развити мозъчни гънки, не щеш ли, става голям известен политик, за когото пишат всички вестници и който се вози в служебен автомобил, има собствен разкошен кабинет и цяла сюррия помощници и секретарки. Трябват ли ти примери, или това си го знаеш?

Да, май не ми трябваха примери, в главата ми веднага започнаха да изплуват имена и лица. Ама наистина, защо става така?

Сигурно се бях замислил и неволно бях произнесъл въпроса си на глас. Дойдох на себе си, когато Владимир отново заговори:

— Ами защото звездите са били подредени така в момента на раждането им. На един е било отредено да стане лидер, на друг — лекар. Или хореограф. Но този другият си е втълпил, че и той иска да бъде лидер, защото е яко, защото имаш власт, пари, възможности и всички ти се подмазват. Щом първият без никакво образование и мозък е могъл, защо аз, с моето образование и мозък, да не мога? Ще мога! И още как. И тръгва този другият не по своя път, и се ядосва, и нищо не разбира: ама как така, тоя пръч успя, а аз, толкова умен и образован, не мога. Няма и да може. Ако беше разбрал своето предназначение и се беше съгласил с него, щеше да стане великолепен лекар, щеше да спаси хиляди животи и тези хиляди спасени хора всеки ден щяха да се молят за здравето му и да му благодарят, и да бъдат готови да направят всичко за него. Не е ли това власт? Не са ли това възможности? И парите си щеше да спечели без проблеми. Можеше да стане велик хореограф, да го канят да поставя балети във всички водещи световни театри. Какво, няма е лошо? Това е просто прекрасно! А може пък неговото предназначение да е било да бъде добър глава на семейство,

баща и съпруг, и ако се беше вслушал в него, щеше да има любима съпруга и много деца, които щяха да го обожават цял живот и да създават около него такава атмосфера на спокойствие и щастие, че нямаше да му трябват никаква власт и никакви пари.

Не, всъщност тук май въобще не мирише на мистика. В думите му имаше определена логика. Вярно, за това, че звездите се били подредили еди-как си — това ме съмняваше, но всичко останало звучеше напълно правдоподобно и изцяло се потвърждаваше от моите собствени житейски наблюдения.

— И какво е според теб моето предназначение? Доколкото разбирам, биеш именно нататък — казах аз, нескрито ехидно.

— Правилно разбираш. — Той отново отпи от своето странно питие. Интересно, когато то се свърши, той пак ли ще напълни бездънната си каца с горещ чай и ще го чака да изстине, или ще сръбне поне няколко глътки, както е топличък? И колко ли такива каци изпива през деня?

— Твоето предназначение, Павел, е да подкрепяш слабите, да бъдеш до тях и да им помагаш. Природата ти е дала всичко необходимо за това. Осем години си вървял по един път и не си стигнал доникъде. Но пък по другия само за месец и половина измина разстояние, за което на други хора щяха да са нужни години. Именно в такива случаи ние, гледайки отстрани, ахкаме, възхищаваме се и говорим за талант. Аз виждам как общуваш с Дана. Ти дори невинаги разбираш това, което се опитвам да ти обясня, и същевременно интуитивно правиш всичко абсолютно гениално. Най-добрият психолог или психотерапевт не би могъл да постъпва по-правилно. Мина малко повече от месец, а момичето се променя буквално пред очите ми, и то при положение, че отслабна незначително. Ето, това е твоето предназначение. Именно затова успяваш с Дана, и то го правиш талантливо. Ти не изпитваш пренебрежение към слабия, ти умееш да го жалиш, да съчувстваш на тази слабост и притежаваш дарба, която ти позволява да помогнеш реално. А пък си решил да пропилеееш живота си, като тичаш подир красивото. Не ти ли е жал? Та нали по никой начин няма да го настигнеш.

Само това ми липсваше! Аз, спортистът, боецът, трябвало да се превърна в рамо, на което да плачат истерични госпожички? Тоя Владимир Олегович определено не е в ред.

— Ще видим — казах и станах. — Но ти си прав, Володя, това не е твоя работа. И не ми натрапвай мнението си по този въпрос.

— Няма вече. — Той се усмихваше и изобщо не изглеждаше обиден. — Водихме този разговор за пръв и последен път, обещавам. Просто трябваше да ти кажа всичко това, та после да не се коря, че не съм ти го казал.

— Добре, ти ми го каза, а аз го забравих. Дотук беше.

Сбогувах се с Дана, която седеше пред компютъра и пишеше нещо, като поглеждаше в отворения албум, и си тръгнах. Разговорът остави у мен неприятно чувство, дори не чувство, а нещо като остатъчен вкус, когато храната отдавна се е смляла, а споменът за нея не може и не може да се отмие от езика с вода или да се премахне с бонбони. Наистина, в тежката ситуация аз останах сам... И след осемте години в столицата се озовах на същата точка, от която бях започнал: без работа, без пари, без жилище, тоест през тези години не бях направил никакво движение напред. Няма как да споря с това. Нима Владимир е прав? Ала тутакси моето живо въображение ми нарисова карикатурна картинка, на която аз, в ролята на помощник на слабите, с огромни чанти, от които стърчаха краставици и кефир, покорно се мъкнех след облечена в скъпо кожено палто и окичена с украшения ридаеща лелка. И категорично не исках да се съглася с това.

Още на другия ден, ядосан и преизпълнен с намерения незабавно да докажа колко не е прав Владимир Олегович, аз се заех с усилените тренировки. Всъщност и по-рано се стараех да поддържам формата си, вкъщи правех специална гимнастика, а в дома на Руденко не пропусках възможност да използвам тренажорите и докато Дана се тътреше по пътеката, помпах мускули, но сега реших, че е дошло време да се заема със себе си сериозно и постепенно да си върна бойната кондиция. Кракът ме болеше все по-малко и ми се стори, че времето е дошло.

След седмица стана ясно, че непростимо съм избързал. Удари ме такава болка в гърба, че се принудих да отида на лекар. При цялото ми негативно отношение към казаното от Володя, неговите думи все пак бяха поселили в глупавата ми глава някои съмнения, затова избрах друг лекар, не онзи, който ме лекуваше в болницата.

— Какви ги говориш, момче — каза той, след като разгледа снимките ми и прочете документите, които ми бяха издали в

болницата, — какви ти натоварвания? Да не си полудял? Забрави! Ти никога няма да се върнеш в големия спорт. Избий си го от главата.

Аз се опитах да споря и да доказвам нещо, лекарят се усмихваше, сочеше ми с писалка някои участъци от снимките и търпеливо, като на малоумен, обясняваше, че „ей това“ и „ей това“ говорят абсолютно еднозначно: само едно несполучливо падане или силен удар по гърба — и аз ще се превърна в безпомощен инвалид за целия си останал живот. Повтаря ми това, докато не повярвах...

Този ден здравата се натрясках в клуба с някакви почти непознати мъже, вкъщи се опомних, като открих до себе си в леглото ужасно грозна мадама, и отидох на работа в състояние, в каквото не си спомнях да съм бил през последните години.

— Така-а — проточи шефът, който ми отвори и подуши наоколо, — ясно. Вечерта е преминала бурно. Е, хайде, имаш пет минути, за да пиеш кафе.

Исках не кафе, а да умра, след като разстрелям с гранатомет шофьора, който ме беше блъснал, и всички лекари, взети заедно. Но покорно се потътрих след шефа към трапезарията, разбирайки, че щом не можеш да направиш това, което искаш, трябва да правиш поне това, което можеш.

От кафето не ми олекна, към главоболието се прибави и сърцебиене и аз окончателно се скапах. Дана вече надничаше в стаята като намек, че е готова да започне заниманията, но татенцето някак не обърна внимание на това.

— Е, какво се е случило? — попита той, като ме оглеждаше, сякаш ме виждаше за пръв път. — Какво си празнувал?

— Погребението си — изломотих, едва управлявайки езика си.

— Защо така?

— Измамили са ме.

— Кой?

— Лекарите. Казаха, че след година и половина — две ще се възстановя напълно и ще мога да се състезавам. Оказа се, че са ме лъгали. Вече никога нищо няма да мога да правя.

— Странен човек си — позасмя се Михаил Олегович. — И без лекари е ясно, че не можеш да си изкарваш хляба с това чак до смъртта си. Е, още пет години — максимум. А после какво? Животът е дълъг и човек иска да яде до края му, а не само на младини. Представи си, че

сега не си на двайсет и девет, а на трийсет и четири, че времето ти в спорта е изтекло — какво по-нататък? Какво значение има кога е настъпил този момент — сега или след пет години? Той е настъпил и ти си стигнал до деня, в който трябва да решаваш нещо. Така че — решавай.

Да слушаш такива приказки, и то махмурлия, никак не е приятно, така че опашката чакащи смъртта си от моя гранатомет се увеличи с още един човек. За да не избухна и направя някоя глупост, станах от масата.

— Време е за работа, Дана чака.

— Ами добре. — Татенцето ме погледна някак странно, насмешливо или пък неодобрително. — Върви, работи тогава.

Следобед, между сутрешните и вечерните занимания, се излежавах в бърлогата си, няхах сили дори да гледам филм или да се отдам на любимата си игра. Май бях изпаднал в дълбока депресия. Лежах на дивана и със злобно недоумение си мислех, че нормалният човек трябва да има приятел, с когото би могъл да предъвче всичко това, да пийнат заедно и онзи да му подаде рамото си. Аз какво, да не съм ненормален? Защо лежа абсолютно сам и човъркам проблема си, а до мен няма никого? Нито приятел, нито жена. Като си спомних сутрешното „сладурче“, открито в леглото ми, потреперих. Бих могъл да си поговоря с Артъм, но след като му промениха графика така, че сега нямаше почивни дни, той започна да се отнася към мен с някаква хладна предпазливост. Знае ли човек, може да измисля някакво друго занимание за Дана, отново да променят графика и него окончателно да го впрегнат така, че да не може дъх да си поеме. С една дума, приятелските отношения, на които бях разчитал в самото начало и които уж бяха започнали да се създават, не се получиха.

Към четири часа вратата на стаичката ми се отвори и на прага застана Юля с поднос в ръце.

— Да не спиш? Вуйчо Миша каза, че днес нещо не си добре. Ето, донесох ти чай.

— Трябва да чукаш, преди да влезеш. — Бях ядосан и съответно груб.

— О, представете си! Да не би да имаш някакви тайни?

Тя остави подноса на масата и седна до мен на крайчеца на дивана. Е, само това липсваше!

— Спя. Ами ако не бях облечен?

— И какво? Няма да видя нищо ново. На всички им са еднакви. Я по-добре да ти наля чайче, вземи си и бисквитка. Какво те боли?

Лежах с изпружени крака, а нейното дупе плътно се бе притиснало до бедрото ми. Не, сладурче, няма да успееш, аз държа на работата си и нямам намерение да престъпвам нареждането на шефа. Заплатата ми е по-скъпа, още повече сега, когато за нищо не ме бива.

Събрах всичките си налични физически сили, измъкнах краката си изпод гърба на Юля и слязох от дивана.

— Не съм господар, та да ми носят чая в стаята. Благодаря за грижите, но няма нужда.

Струваше ми се, че казах напълно достатъчно и Юля сега ще си тръгне. Но тя май нямаше никакво намерение да го направи. Напротив, подви изопнатите си в тесните дънчици колена и се сви на кълбо на моя диван.

— Хубаво е при тебе, уютно, и диванът ти е толкова удобен — проточи тя, като ме гледаше кокетно. — Не се сърди. Вече и без това донесох чая, хайде да го изпием. И бисквитите са много вкусни — Нина ги изпече. Сядай де, какво стоиш?

Тя потупа с ръка мястото до себе си. Съблазнително, дявол да го вземе. Но... не. Каквото ще да става — не. Дори да я нямаше забраната на татенцето, дори Артъом да не беше ме предупредил за ревността, която Дана изпитва към учителите си, дори формите на Юля да бяха по-пухкави и да отговаряха на моите представи за женска красота — не. В момента не съм в необходимото състояние и настроение. Нищо не би излязло.

А тя ме гледаше все така — лукаво и подканящо... Абе, какво иска? Вярно, аз се харесвам и никога не съм имал проблеми с момичетата, но все пак, макар и в малко количество, имам мозък и разбирам, че едва ли момиче като Юля може да е изпитала неземна страст към мен. Съдейки по възторга, който тя не можа добре да прикрие, когато разказваше за Николское, интересуват я съвсем други мъже със съвсем други перспективи. Е, какво иска тогава от мен?

Но нямах време да разсъждавам по този въпрос. Колко души в тази къща знаят, че е понесла чай към моята стая? Домашната помощница Нина — определено, а може би и още някой. Ето защо или аз, или Юля трябва колкото може по-бързо да застанем пред нечий очи,

та никой после да не може да докладва на татенцето как Юля е отишла при Павел и двамата са прекарали насаме еди-колко си време. А и татенцето, между другото, си е вкъщи днес, нали е събота. Но по всичко личи, че Юля не смята да излезе отгук, настани се за дълго, обхвана колената си с ръце. Следователно трябваше аз да се махна.

Ето, така се получи, аз се озовах в трапезарията в необичаен час — малко след четири. Отдавна работех при Руденко, но по това време не бях влизал в голямата стая с овална маса.

А в трапезарията Лена даваше на малкия Костик следобедната му закуска.

— Здравсти!

Малчуганът радостно ми подаде ръчичка. Лена вдигна очи и плахо се усмихна.

— Здравсти — смотолевих, превъзмогвайки главоболието, което още не ме беше отпуснало.

И изведнъж я видях.

Нещо се случи. Не разбирах какво именно. Толкова пъти бях виждал тази млада жена — и не бях я виждал. Тя се стараше да не се набива в очи, никого не заговаряше първа, постоянно укротяваше синчето си, ако то вдигаше твърде много шум или тичаше, и изобщо, изглеждаше като същество, което се опитва да заема колкото може по-малко място в този свят. Като имах предвид положението ѝ на бедна роднина, храненица в семейство Руденко, подобно поведение ми изглеждаше напълно естествено, ето защо не се замислях за това и не обръщах никакво внимание на Елена: сред най-красивите жени на планетата самотните майки биха ме заинтересували на последно място.

А този ден я забелязах. Видях я. И хлътнах.

Нина веднага довтаса и ме погледна въпросително — сиреч, какво ще обичате. Помолих за един по-силен чай и нещо за хапване. След три минути пред мен стоеше парещо горещ порцеланов чайник, чаша с чинийка, панерче с пресен хляб и голям поднос със студени закуски.

Опитвах се да подхвана разговор. Шегувах се. Усмихвах се. Забравих за главоболието си. Ръсех комплименти. Закачах се с хлапето. Майчице, какво ли само не правех, за да оживя съвместното ни седене до масата. Нищо не помагаше. Елена уж ме слушаше, но почти не

реагираше на опитите ми да вляза в контакт с нея, не се усмихваше, а на въпросите ми отговаряше едносрично и гледаше предимно към сина си. Е, ако главното в живота ѝ е Костик, тогава...

— Искаш ли да бъдеш силен и да побеждаваш всички? — попитах момчето.

— Искам! — звънливо отговори той.

— Мога да те науча — хвърлих коварната примамка. — Ако майка ти разреши. Как мислиш, майка ти ще разреши ли да спортуваш?

— Ще разреши! Ще разреши! Нали, мамо? Нали ще разрешиш?

— Трябва да попитаме Михаил Олегович — отговори Елена, все така, без да ме поглежда.

Че как иначе. Кой е господар в къщата? И ако на мен ми е разрешено в паузите между сутрешните и вечерните сеанси да правя каквото искам, такава свобода очевидно не е дадена на живеещите тук. За всичко е нужно височайше разрешение. Доколкото си спомням, навремето Анна Алексеевна не беше одобрила тази идея, но нейните аргументи ми се видяха съмнителни. Защо пък да не опитам още веднъж? Струва ми се, че татенцето все пак разсъждава нормално и в решенията си се ръководи предимно от съображения за целесъобразност, а не от някакви овехтели сметки: кой от какви пари живее и кой на кого какво дължи.

— Искате ли аз да поговоря с Михаил Олегович? — предложих. — Не мисля, че ще има нещо против. Какво лошо има, ако през свободното си време поработвам с момчето? Та това е безплатно, не са нужни допълнителни разходи, а аз имам време.

— Добре. — Тя кимна и изведнъж вдигна глава и ме погледна с такава нежност и благодарност, че сърцето ми подскочи. — Попитайте го. Ако той разреши, аз нямам нищо против.

— Ура! — закреця Костик и Елена веднага уплашено сложи пръст на устните си: — По-тихо, сине. Защо викаш? Бива ли така?

Стори ми се, че вече съм по средата на пътя към победата, но в трапезарията влезе мадам Лариса Анатолиевна. Елена бързо грабна Костик, като остави на масата недояденото кисело мляко, и излезе. Не исках да отлагам, затова веднага споделих с господарката готовността си да работя в свободното си време с момчето. Това не ентусиазира

Лариса, макар че — ей богу! — не разбрах защо. Какво лошо може да има в това, детето от малко да се приобщава към спорта?

— Ще поговоря с Михаил Олегович — сухо каза тя. — Сигурна съм, че той няма да одобри тази идея, но ще му предам.

Разочарован и недоумяващ, аз останах да седя в трапезарията, защото не знаех дали Юля си е тръгнала от стаята ми, или още чака там да се върна. Моята бърлога е доста далече от трапезарията и ако вратата ѝ се беше отваряла, тук нямаше да се чуе. Дявол да го вземе, това апартаментище с размери на цял етаж! Хайде, представете си: на етажа има четири апартамента — един вдясно, друг вляво и два по средата. Е, трапезарията се намираще в левия апартамент, а моята стая — в десния. Докато стигнеш от единия край до другия, направо остаряваш.

Лариса Анатолиевна бързо изпи чашата кафе, изпуши една цигара и си тръгна, като ме остави сам. Аз тъгувах над своята чаша, главата отново ме болеше и разбирах, че всеки момент ще дойде време за заниманието с Дана, така че при всяко положение трябва да се върна в стаята си, за да се преоблека. За да не мисля за неприятни неща, започнах да си припомням Елена, нейните очи, косите и, плахата ѝ усмивка и неочаквания ѝ поглед, изпълнен с нежност и благодарност.

По принцип за мен в тази ситуация нямаше нищо свръхестествено — аз винаги се заплесвах по жени отведнъж, мигновено, от пръв поглед, но нито веднъж не беше ми се случвало толкова дълго да не съм могъл да я забележа. Може би катастрофата и дългото ми лежане в болницата ми бяха подействали така? Но не, едва ли, та нали не съм монах и всички момичета, които бяха идвали в дома ми през последните месеци, бяха избрани именно така: отведнъж, моментално, без много мислене и разглеждане.

В пет без три минути, както изискваше промененият график, тръгнах да се преобличам и в коридора срещнах татенцето.

— Е, как е? Посъвзе ли се?

— Горедолу — свих рамене аз. — Засега не напълно. Извинете, че се получи така. Утре ще бъда във форма.

— Надявам се. Относно момчето. Това е напълно излишно.

Погледнах шефа учудено. Защо да е излишно? Защо той е против? Може би просто днес не е в настроение и аз с моята инициатива банално съм се набил между шамарите?

Но Михаил Олегович не изглеждаше ядосан или раздразнен. Напротив, беше някак... разстроен може би. Или дори виновен. Може би Лариса не беше разбрала, че аз не искам пари, за да тренирам момчето? Може би татенцето мисли, че се опитват да му измъкнат още пари?

— Имах предвид, че бих могъл да работя с Костя безплатно — започнах разпалено да обяснявам. — И само в моето свободно време, без това да засяга занятията ни с Дана. Михаил Олегович, аз...

— Все ми е тая какво си имал предвид — прекъсна той излиянията ми. — Казах: не. И това не подлежи на обсъждане.

Той се обърна и закричи по дългия коридор. По принцип бяхме в една посока, но аз толкова се слисах от изненада, че се сковах за няколко секунди. Къде сбърках пак? С какво се провиних? Или не съм се провинил аз, а Лена? Или малкият Костик, когото за наказание са решили да лишат от спортуване? Един дявол може да ги разбере тези Руденко. Впрочем Лариса Анатолиевна веднага ми заяви, че предложението ми не ѝ харесва. Сигурно тя е настроила мъжа си. По принцип това не би трябвало да му повлияе, но в този случай татенцето се бе съгласил с жена си, а пред мен се престори, че сам е взел такова решение. Че как иначе, нали е господарят, главата на семейството. Е, ясно тогава, Лариса не обича Лена, защото трудно се намира човек, който искрено да обича далечен беден роднина, увиснал на шията му, и то с детето си. Пък и татенцето няма за какво да обича Лена, достатъчно е и това, че я издържа. Друг би я накарал да работи, а той — не, Лена си седи вкъщи, гледа сина си и всичко ѝ е осигурено. Добре, да правят каквото щат.

А за Лена аз ще измисля нещо.

* * *

Доста дълго време се измъквах от депресията си. И колкото по-черно и гадно ми се виждаше всичко наоколо, включително животът ми, толкова по-упорито търсех среща с Елена. Бях сигурен, че ако поне веднъж ме погледне така нежно, както тогава в трапезарията, веднага ще ми олекне. Но така и не можех да схвана разписанието, по което тя съществуваше в семейство Руденко. Тя закусваше по времето, когато аз

вече работех с Дана или я водех на тренировки по стрелба, а изобщо не ми беше ясно кога обядва и вечеря. Нали не можех да кисна с часове в трапезарията и да я причаквам! По-точно, бих могъл, разбира се, но това щеше да предизвика безброй въпроси от страна на господарите. И после, като седя в общата стая щях да бъда достъпен за Юля, а аз чувствах, че ситуацията се е нажежила, хлапачката е озлобена и вече е готова да насъска кучетата срещу мен, с други думи — да ме оплюе здравата пред шефа. Белята ли да си търся? Онзи път, когато се прибрах в стаята си, за да се преоблека, Юля вече я нямаше там, но и досега не знам как е възприела случилото се: като проява на лошото ми настроение или като груб и демонстративен отказ. Ако е първото, все още мога да се измъкна някак, но ако е второто — лоша работа. Спечелих си враг. Глупав човек.

Опитвах се да сваря Елена сама към четири следобед, отивах в трапезарията да пийна чаец, но безуспешно. Вслушвах се в гласовете и стъпките, постоянно мислех за нея... С една дума, разбрах, че съм се влюбил. И като загубих търпение, реших да задам няколко въпроса на Дана. Момчето прие интереса ми като обикновено любопитство и спокойно ми обясни, че на Костик дават следобедна закуска в четири часа само в почивните дни, защото през седмицата го водят на детска градина. Виж ти, а аз дори не бях забелязал, че момчето не си е вкъщи през седмицата. Не съм много наблюдателен. Спомних си, че ми бяха казвали за детската градина, но това ми беше излетяло от ума, защото Лена тогава още не ме интересуваше като сега.

Думите на Дана обаче ме насочиха към идеята да се опитам да хвана Елена, когато тя взема сина си от градината. Сутрин определено нищо няма да стане — тя успява да заведе момчето и да се върне до девет часа, но вечер... Но и тук ме сполетя лош късмет: Лена вземаше Костик в шест часа, тоест тъкмо в разгара на нашите вечерни занимания с Дана. Три дни поред редовно посещавах трапезарията уж за вечеря, но Лена така и не се появи. Сигурно хранеше детето по-рано, веднага щом се приберяха от детската градина. Или значително по-късно, когато аз вече бях си тръгнал. С една дума, ужасно лош късмет.

Нищо чудно, че толкова дълго не бях я забелязвал: щом дори при усилено старание не успявах да се засека с нея, колко ли пъти я бях

виждал преди това? Два? Три? Едва ли повече. Та аз дори не знаех коя от безбройните стаи в този апартамент е нейната.

Издебвах Лена в събота и неделя следобед, но всеки път в трапезарията имаше и други хора, така че никога не останахме сами с нея.

Сигурно бяха минали около две седмици, тоест отдавна бях счупил собствения си рекорд по продължителност на несподелена любов (вече споменах, че не мога повече от седмица да изпитвам интерес към една жена, ако не усещам взаимност), когато най-сетне ми провървя. И то много. В девет и половина, след като приключих със сутрешните занимания, реших да прескоча до едно специално местенце, където можех да си купя обновената версия на любимата ми компютърна игра, и срещнах Елена на улицата. Сама, без Костя. Щеше да бъде ужасна глупост да изтърва такъв случай, така че реших да хвана бика за рогата.

— Искаш ли да се поразходим? — започнах атаката, и то направо на „ти“. — Или да идем някъде с колата?

Времето беше крайно неподходящо за разходка: краят на ноември, студено, кишаво, с пронизващ вятър, а на всичко отгоре валеше дъжд, примесен с мокър сняг.

— Къде да идем? — Тя ме погледна уплашено изпод яркия си небесносин чадър.

— Ами където искаш. До някой магазин, в парка, на изложба. Където искаш.

Боже мой, какво приказвах? Бях готов да се помъкна дори на изложба на козметика, ако тя пожелаеше. Или да вляза в картинна галерия. Или в някой музей. Последният музей, който бях посещавал в живота си, беше етнографският, където ни заведоха май в шести клас. Но ако Лена беше казала, че иска да отидем в музей — щях да тръгна с нея. Хем не просто да тръгна, а с радост. Щях да бъда щастлив.

Но тя кой знае защо не пожела да отидем в музей. И в магазин не пожела, както и да влезем в близката сладкарница.

— Ти нали беше тръгнал за някъде? — попита. — Ако искаш, ще дойда с тебе.

Дали искам! И още пита!

Пътуването трая час и половина и през цялото това време в колата до мен седеше съвсем различна жена от онази, която бях

виждал в апартамента на Руденко. Весела, лека, усмихната, сияеща, с удоволствие откликваща на шегите и много красива. Просто ужасно красива.

И тогава аз направих една глупост, макар че дълго време така и не можах да разбера в какво се състоеше тя. Заговорих за роднинството ѝ с Лариса Анатолиевна. Не, ей богу, просто исках да бъда любезен и да си поговоря с жената за самата нея и за нейното семейство. А то какво излезе? Пълен крах. Елена моментално помръкна и се умълча.

— По каква линия сте роднини с Лариса Анатолиевна? — попитах.

— По майчина. — Тя отмести поглед и започна усилено да разглежда сградите, покрай които минавахме.

Аз не я оставих на мира. Наистина ми беше интересно. Бях влюбен и ми беше интересно всичко, свързано с обекта на моята любов.

— А по-конкретно?

— Ами... моята майка и съпругата на един братовчед на Анатолий Богданович са втори братовчедки — изрече тя не без усилие.

Повъртях глава, за да изтръскам от мозъка си тази безсмислена камара думи.

— А може ли по-просто? Кой е Анатолий Богданович?

— Бащата на Лариса Анатолиевна.

Ами да, разбира се. Можех и сам да се сетя. Господарката е Анатолиевна, а Богдана е кръстена на дядо ѝ.

— Така. Значи Анатолий Богданович има братовчед, така ли?

— Да. Тоест имаше. Анатолий Богданович е починал. Отдавна.

— Добре. Сега по-нататък. Той е имал братовчед. Този братовчед има съпруга.

— Имал е.

— И тя ли е починала?

— Не, разделили са се. Отдавна.

Всичко в минало време. И всичко е било отдавна. Ха, бива си го това роднинство.

— Добре. И тази бивша съпруга има втора братовчедка.

— Да.

— Твоята майка — за всеки случай уточних аз, все още не вярвайки, че съм успял да размотая това объркано кълбо.

— Да.

Разговорът толкова явно беше досаден за Елена, че аз реших да превключа на някоя по-приятна тема, но всички мои опити да върна усмивката на лицето и блясъка в очите ѝ не се увенчаха с успех. Къде сбърках? Какво я разстрои толкова?

— Ужасно съжалявам, че Михаил Олегович не разреши да тренирам Костик — казах. — Ти не знаеш ли защо?

Тя мълчаливо сви рамене и през целия останал път не продума, колкото и да се мъчех да я заговоря. Да не би да се обиди? Щеше ми се да разбере от какво.

Спрях колата пред входа и с учудване разбрах, че Елена не смята да влезе с мен.

— Ще се поразходя още малко — каза тихо.

— Е, и аз тогава ще се разходя с тебе — предложих радостно аз.

Дъждът, примесен със сняг, се беше засилил, косата ми се намокри и аз вече си представях как ще се разхождаме двамата под един чадър, притиснати един до друг. Та нали Лена има чадър и не може да не го сподели с мен...

— Не, ти се прибирай. — Тя ме погледна строго. — Върви, Павел. Не бива да се разхождаш с мен.

— Е, добре, щом не искаш, няма. Кога ще се върнеш?

— Не знам... Скоро.

— Прибери се по-скоро.

— Защо?

— Ще ми липсваш. Ти си толкова... чудесна си. И много красива. Ще се разходиш, ще се върнеш и с теб ще седим в трапезарията, ще прием чай и ще си говорим. Нали?

— Добре — тя се усмихна едва-едва.

По стълбищата излетях нагоре като с крила. Шефът си е в офиса, господарката е излязла (чух как казваше на Нина, че ще обядва към три часа, няма да успее да се прибере по-рано, а сега едва минаваше единайсет), Юля е на лекции, Дана учи с Артъм. Остават старата и дъщеря ѝ Олеговна, но по това време те нямат никаква работа в трапезарията — вече бях научил разписанието им, докато безуспешно дебнех Лена. Изобщо не ме притесни нейният отказ да се разходим заедно, знам ги тези номера. Може би трябва да прескочи до аптеката за нещо чисто женско, а се стеснява от мен. Значи, сега е единайсет и

петнайсет, да речем, че Елена се върне след петнайсет-двайсет минути, ще дойде в трапезарията, още около пет минути — е, максимум десет — ще я уговарям и след това ще имаме цели два часа. Два часа! После ще започне масовото раздвижване на обитателите из апартамента, обедната почивка на Дана и Артъм, после ще се върне Лариса, Юлка ще си дойде от лекции и по това време, естествено, на Лена никак няма да ѝ е удобно да излезе от моята стая. Или на мен — от нейната, вече зависи. Но при всяко положение ще имаме два часа! „Какъв късмет! Какъв късмет!“ — пееше всичко у мен.

Чаках я цял час, като гълтах горещия чай и нетърпеливо поглеждах циферблата, със съжаление отбелязвайки, че пресметнатите от мен два часа се топят буквално пред очите ми, превръщат се в час и половина, после в час и четвърт. Къде се изгуби тази жена? Докога може да се разхожда човек в такова време? Ако тя имаше мобилен телефон, щях да ѝ се обадя. Може и да имаше, но аз не знаех номера. Къде беше обаче?

Най-сетне Елена се върна. Моите напрегнати уши доловиха звука на отключващата се брава на външната врата, после бавните, но някак неуверени стъпки по коридора. Тя ли е? Или не е тя? Все пак е тя, Лена.

— Колко дълго се разхожда — казах, като се постарях думите ми да не прозвучат като упрек.

Разбира се, на друг, по-напреднал етап в отношенията щях да избухна, но сега трябваше да бъда кротък и смирен, защото оставаше съвсем малко време и аз трябваше бързо да кажа всички нужни думи, след които вече бих могъл да поканя момичето да се уединим. Сега би било ужасно глупаво да се държа остро.

Тя мълчаливо седна до масата срещу мен и тутакси на вратата цъфна Нина и впери очи в нея. Да, добре е школувал татенцето своята домашна помощница. Или това е заслуга на Лариса Анатолиевна?

— Нина, може ли едно кафе? — тихо попита Елена.

Нина кимна и без да продума, излезе. Времето хвърчеше с безжалостна скорост и аз се хвърлих в атака, погазвайки всички приличия.

— Хайде да вземем кафето ти и да отидем в моята стая. Защо да стоим тук като малки деца?

— Нима тук е лошо?

— Че какво му е хубавото? Всеки момент някой ще влезе и ще седне, дори няма да можем да си поговорим нормално с тебе. Ако не искаш в моята — да отидем да си изпием кафето в твоята стая. Само не тук.

Нина донесе кафето, Елена бавно, сякаш нарочно протакаше, сипа лъжичка захар, разбърка я, отпи малка глътка, отново посегна към захарта. Изглежда, не бързаше да приеме моето абсолютно недвусмислено предложение. Не бързаше или не искаше? Може би действам прекалено грубо? Моят алгоритъм е съставен като за активни московски мацки и може би не действа, когато става дума за самотни майки от провинцията.

— Лена — протегнах ръка през масата и похлупих с длан пръстите ѝ, — днес в колата ти беше съвсем друга. Смееше се, радваше се, очите ти грееха. Какво трябва да направя, за да се усмихваш отново? Ако съм те обидил с нещо, кажи. Ще се извиня, ще го взема предвид, това няма да се повтори. Струва ми се, че цялата тази обстановка — със свободната си ръка посочих стените на трапезарията — ти действа някак потискащо. Тук си притеснена, затворена. Това е причината, нали? Искаш ли да се махнем оттук? Да отидем у нас. Аз имам време до пет. Да вървим, а?

По лицето ѝ се изписаха нежността и благодарността, които толкова бях искал да видя, и устните ѝ трепнаха, сякаш тя понечи да каже нещо...

Вратата, която благоразумно и предвидливо бях затворил, се отвори и аз видях масивната фигура на татенцето. Лена уплашено издърпа пръстите си от ръката ми и пребледня. Татенцето пък напротив, стана целият морав.

— Това... какво е? — Той посочи с пръст мястото, където току-що на масата бяха лежали двете длани, а сега бе останала само една — моята, защото за разлика от Елена аз не отдръпнах своята. Защо беше нужно? Какво лошо правех? Забранено ми е да закачам Юля — изпълнявам го. А за Елена не сме си приказвали. Ако не е позволено, трябваше да ме предупредят. Но с ръка на сърцето трябва да призная, че дори да ме бяха предупредили, това нищо нямаше да промени. Аз наистина се влюбих и в това състояние щеше да е трудно да ме спрат.

Не сметнах за нужно да отговоря каквото и да било, тъй като въпросът на татенцето ми се стори чисто риторичен. Нали всичко беше

видял, защо трябва да пита „какво е това“? Каквото си видял, това е. Мъж държи ръката на жена и гали пръстите ѝ. Нищо повече.

— Миша... Михаил Олегович... — замънка Лена. — Ние просто... нищо такова...

Тя скочи и избяга от трапезарията, като едва не събори татенцето. Михаил Олегович стоеше и ме гледаше втренчено. Аз седях, но всичко останало беше същото: и аз го гледах втренчено. Ама наистина, не разбирах с какво съм се провинил и дали изобщо съм се провинил.

Най-сетне устните му помръднаха:

— Престани с това.

— Защо? — нахално попитах аз.

Не, аз съм разумен човек и съм готов да спазвам всички правила, стига ясно да ми се обясни защо това бива, а онова — не бива. Например, изпълнявам инструкции, както и правила за техника на безопасността, тъй като са ми обяснили защо е важно да го правя. И не пъхам фиби в контакти, защото знам, че това не бива да се прави. Дори съм готов да разбера защо аз, безпаричното и безимотно момче без образование и делови перспективи, не бива да въртя любов с хубавички млади племенници на богати хора. Но защо не бива с Лена? Искях яснота.

— И през ум да не ти минава. — Татенцето повтори формулировката, която вече бях чул, когато стана дума за Юля. — Да не си посмял.

— Но защо?

Ако бях толкова упорит в овладяването на знания, сигурно вече щях да съм професор или дори академик.

— Без коментар. Защото аз казвам.

Той крачеше по дългия коридор, а аз стоях на прага на трапезарията и гледах след него. Михаил Олегович отвори вратата на своя кабинет (миналия месец там ми наброи заплатата), след минута излезе оттам с папка в ръка и аз схванах, че се е върнал за някакви забравени сутринта документи. Той подмина антрето и входната врата и влезе в друга стая, откъдето не излезе доста дълго. Сигурно пет минути. Нима това е стаята на Лена? И той не пожали време и сили, за да я накастри хубаво? Да можех да чуя какво ѝ говори, сигурно щях най-сетне да разбера смисъла на забраната му и причината да е недоволен.

Да кажа, че се вбесих, би било все едно нищо да не кажа. Заедно с яда у мен кипеше цяла тенджерата, пълна с недоумение, раздражение и разочарование. Вече си бях представил този ден, моето възбудено и въодушевено от сутрешната среща въображение ми бе обрисувало пъстра, изпълнена с радост картина на развитието на отношенията ни с Елена — и този провал!

Толкова зле се почувствах, че се съвзех чак на другия ден. Докато работех сутринта с Дана, твърдо реших да намеря възможност да поговоря с Елена на спокойствие. В апартамента това е практически невъзможно, значи трябваше да се опитам да я засека навън. Да я кача в колата, да я закарам някъде, в някоя сладкарница например или ако успея, вкъщи и всичко да си изясня. Речено — сторено. Заряхах опитите да си върна физическата форма, престанах да играя на компютъра и да гледам екшъни на видеото. Щом приключех занятието с Дана или се върнехме от стрелковия клуб, излизах, сядах в колата и чаках. Разбира се, предвиждах възможността за неприятна ситуация — например, някой да ме види как седя в колата, и то неведнъж. Е, за първия случай ще мога да кажа, че ми предстоят няколко задачи и още мисля от коя да започна и съответно в коя посока да потегля. Или че чакам да ми се обадят по телефона, след което ще мога да реша накъде да тръгна. Но това ще е за първия случай. А за втория? За третия? Като известна предпазна мярка паркирах малко встрани, на място, от което много добре се виждаше входът на сградата, но където би било трудно да видят мен в колата.

Чаках около седмица. И дочаках.

Елена излезе от входа. Но не от входа на сградата, в която живееше семейство Руденко. Излезе от сградата, където живееше Владимир Олегович с невзрачната си съпруга Муза.

Изпратиха ме в нокаут. Значи там ходи тя, когато казва, че просто се разхожда! Ето защо не пожела да се разходя с нея! И ето защо разходката ѝ вместо петнайсет минути трая толкова дълго! И това е причината за поведението на татенцето. Той знае, че роднината на жена му спи с брат му и блокира неговия съперник. Че как иначе, все пак са братя, родна кръв.

Мислите ми сновяха из главата ми в безредие, като завихрен от порив на вятъра пясък, и аз не можех и не можех да оформя питка от този пясък. Потеглих толкова рязко, че едва не съборих една лелка,

която разхождаше кучето си, и поех към къщи. До вечерните занятия имаше още много време и трябваше някак да се съвзема. Мятах се из апартамента, блъсках с юмруци всички що-годе безвредни предмети като възглавницата или матрака, правих лицеви опори въпреки болката в гърба и глухо ръмжах.

След известно време ми полекна. Много ми се пиеше, но разбирах, че трябва да търпя до вечерта. Вярно, аз съм човек без задръжки по определени въпроси, но никога и при никакви обстоятелства не бих шофирал нетрезвен. Все едно да не пъхаш фиби в контакт, защото ти се живее още малко. Не мислете, че в клубовете, където си прекарвам весело времето, пия изключително минерална вода. Пия всичко и понякога се натрясквам, а после плащам на шофьори, които ме закарват въщи с моята кола. Във всички уважаващи себе си клубове има такава услуга.

Е, щом не може алкохол, ще се ограничим с кафе. Пясъкът в главата ми се укроти, мислите потекоха по-подредено. По дяволите, по-добре да не беше ставало така. Защото още щом се поуспокоих, си спомних всичко, което ми бяха говорили за Лена. Включително и това, как дошла в жилището на Руденко вече бременна. И веднага към тази информация започнаха да се прибавят моите собствени наблюдения. През всичките месеци, откакто работех в тази къща, Муза Станиславовна не беше идвала при семейството нито веднъж. Във всеки случай аз не бях я виждал, а виж, съпругът ѝ ги посещаваше редовно. Муза е скромна и грозничка жена, която изглежда по-възрастна от годините си, не се грижи за себе си и се облича безвкусно; Лена е млада и много красива. Владимир и Муза нямат деца, защото „леля Муза е болнава и едва се крепи“, а Лена има дете. По-нататък: на Лена явно не ѝ харесаха въпросите ми за нейните роднини, които задавах докато пътувахме, не искаше да поддържа този разговор и се постара по-бързо да го прекрати. И настроението у се развали. Лариса Анатолиевна се отнася към нея... абе един дявол знае как се отнася всъщност, но определено не и като към роднина. Двете изобщо не си говорят, а нали биха могли да си разменят по някоя дума за общи близки, за Костик. И финалният акорд на тази симфония беше забраната на шефа да свалям Елена и да влизам в лични отношения с нея. Това не е ли достатъчно, за да си направя абсолютно еднозначен извод? Според мен е напълно достатъчно.

И тъй, Владимир Олегович изневерява на жена си Муза, което на мен ми изглежда напълно естествено. Мъжете изневеряват дори на своите много красиви и млади жени, а пък на такива като Муза — като две и две четири. Любовницата му е бременна, очаква дете от Владимир, но по някакви причини не може или не иска да се разведе с Муза и да се ожени за Елена и се договаря с родния си брат Михаил и жена му да настани Лена в жилището на семейството, като я представи като роднина на Лариса. Това не може да се провери — Лариса не е московчанка, роднините ѝ не са тук и очевидно не идват. Че какво? Разкошна идея. Любовницата му е на две крачки, има покрив над главата, храна също, детенцето се ражда и расте в охолство и щастливото татенце има пълната възможност да го вижда и според възможностите си да взема участие във възпитанието му. Михаил е човек богат и благороден, парите за Лена и Костик не му се свидят, все пак Володя му е роден брат, а Костя — роден племенник. И то се знае, Елена не може да си позволява никакви любовни забежки, тя си има мъж и отглежда сина му.

Така излиза значи, братя Руденко. И какво да правя аз сега с моето влюбване? Да го пратя по дяволите ли? Или да се изправя като млад воин и да вляза в битка с Владимир Олегович за хубавата Елена? В онзи момент никак не се замислях дали имам шансове да победя в този двубой, или не — мислех само дали ми е нужен такъв двубой. Тогава, седнал в моя апартамент под наем, преценявайки чувствата и мислите си, искрено бях сигурен, че ми е нужен.

Но моят глупашки подреден мозък упорито се вкопчваше във възможността да се разберем с мир и да не стигаме до ръкопашни разправи. Той търсеше доводи нещата да не стоят по този начин. Всичко е различно, сгрешил съм и моите потискащи умозаклучения са само резултат от случайни съвпадения и неправилно интерпретирани факти.

Ето защо вечерта, докато мачках масивния, обрасъл с тлъстини гръб на Дана, аз я попитах:

— Ти вчера май пак си описвала някаква картина у чичо си и леля си?

— Аха — продума тя, без да вдига глава.

— И каква беше тази картина?

— Портрет на мъж.

— Какъв мъж?

— Не знам. Така е озаглавена картината — „Портрет на мъж“.

— А кой я е нарисувал?

— Масейс.

Никога не бях го чувал. Какво има да му се описва на един портрет? Е, лице като лице, още повече, че не се знае чие е.

— И ти какво написа? — любопитствах, постепенно напредвайки към най-важното.

Дана повдигна главата си и подложи длани под брадичката.

— Опитвах се да разбера защо човекът на портрета държи в едната ръка перо, разпятие и напъпила роза. От сюжета на картината това не може да се разбере пряко, но можем да предполагаме, като се опираме на детайлите. Там всичко е много интересно. — В гласа на момичето зазвуча възбудата на изследовател. — Представяте ли си, в едната ръка той държи перо, разпятие и роза, в другата — сгънат няколко пъти лист хартия, който прилича на документ, на масата има мастилница, а над главата на човека има нимба. Общо взето, странно, нали? Кой е той? Какъв документ държи? Защо е тая нимба? Какво общо има розата? Леля Муза ми заръча да опиша платното от гледна точка на живописиста — за техниката, за перспективата и така нататък, а чичо Володя предложи да поразмишлявам върху съдържанието и да измисля историята на този човек.

— Нима я измисли? — искрено се учудих аз.

Аз за нищо на света не бих могъл. Перо, роза и разпятие. Шантава работа, честна дума. Наслагат разни работи, а потомците после да гадаят.

— Ами... донякъде успех. Не напълно, разбира се — призна Дана.

— На леля ти Муза хареса ли й?

— Тя още не е видяла какво съм написала. Ще се върне чак след четири дена.

— Така ли? — С всички сили се мъчех да не се издам, макар че ръцете ми предателски потрепериха. — Няма ли я в града?

— Аха, в Петербург е, на конференция по атрибуция на картини.

— Атрибуция ли? Това пък какво е?

Не че ми беше интересно що е атрибуция, но ми трябваше време да се съвзема. Дана да си обяснява... аз обаче не я слушах, а обмислях

получената информация. Значи Муза Станиславовна не е в Москва, а през това време Елена посещава мъжа ѝ. Какво пък, всичко е ясно. Така и трябва да бъде. Жалко само, че се налага да се разделя с надеждата за съвпадения и други разни оправдаващи ситуацията обстоятелства.

Доизслушах обяснението, след което продължих своето разследване.

— Забелязах, че леля ти изобщо не идва тук. Защо не идва у вас?

— Не знам. Тя е много заета. И изобщо, винаги аз ходя у тях.

Много логично. Като те слуша човек, драга моя, излиза, че от цялото семейство Руденко има смисъл да се общува само с теб, а тъй като Муза и без това има възможност да общува с теб, за какво ѝ е потрябвало да идва тук? Няма ли да се пръснеш от това самочувствие? Впрочем, защо трябва да се нахвърлям на момичето? То е само на петнайсет години и всъщност е още дете.

По-важно е друго: не съществува официална и ясна за всички причина Муза да не идва тук. Излиза, че все пак съм прав и причината за това е Лена.

Но аз съм боец, поне бях навремето, така че нямах намерение да се предам толкова лесно. Елена ме харесваше със сигурност, не бих могъл да сгреша, в противен случай нямаше да предложи да се разходим заедно с колата и да се смее на моите не твърде остроумни шегички. Харесваше ме може би не толкова, колкото аз нея, но не ѝ бях неприятен или скучен. Ами онзи нежен и благодарен поглед? И досега не мога да го забравя.

Тъй като на два пъти бях виждал Лена навън, сега знаех какво яке носи и надничайки в дългия вграден гардероб в антрето, можех да разбера дали тя си е вкъщи, или не е. На другия ден, когато докарах Дана от тренировка и се убедих, че якето си е на мястото, отидох до стаята, където бе влязъл татенцето и тихо почуках.

Вратата се отвори, но вътре в стаята не ме пуснаха.

— Случило ли се е нещо? — разтревожено попита Лена.

Тя стоеше пред мен, страшно красива, с панталон и свободен дълъг пуловер, а слънчевите лъчи, които падаха от прозореца зад гърба ѝ, сякаш минаваха пред русите ѝ коси и ги правеха златни и някак прозрачни. Нито преди, нито след това съм я обичал толкова силно, колкото в този момент.

— Хайде да поговорим спокойно.

Направих опит да вляза, но тя опря ръка на вратата и не помръдна.

— Павел, недей. Остави всичко, както си е.

— Но защо? Какво ни пречи? Поне ми обясни защо Михаил Олегович реагира така болезнено.

— Нищо няма да ти обяснявам.

— Може ли все пак да вляза?

— Не. — И добави вече по-меко — Върви си, Павел, моля те, върви си.

Тя не ме пускаше. Сигурно там, в стаята ѝ, на видно място стои снимката на любовника ѝ и тя не иска да я забележа. Не, не може да бъде, нали в същата стая живее Костик, на когото трябва някак да се обясни защо мама пази снимката на брата на чичо Миша. А и Нина чисти тук и изобщо може да влезе кой ли не. Татенцето и жена му са в течение, но нали всички останали сериозно смятат, че Лена е роднина на Лариса и няма никакво отношение към Владимир. Значи работата не е в снимката. Къде е тогава? Нима тя толкова се страхува от татенцето? Страхува се някой да не види как си говорим на прага на стаята ѝ, а пък ако ме пусне, ще е пълен ужас.

— Добре, щом не искаш да разговаряме тук, хайде да се видим навън. Кажи кога. Ще те чакам в колата.

— Не бива — тя сведе очи. — Не бива да вършим такива неща, Павел. Ти си много свестен, чудесен си... Не ми се сърди. Не мога.

Всичко е ясно. Всичко е казано. Но аз вече се бях развилнял.

— Любовница на Владимир ли си? — зададох въпроса от упор. — И Костик е негов син, така ли?

— Мисли каквото искаш — рязко отговори тя и без да вдигне очи, затръшна вратата под носа ми.

Първия рунд загубих, когато чух, че Муза не е в Москва, а втория — току-що. Може би нямаше да успея да изпратя противника в нокдаун, но имаше надежда да спечеля по точки.

Вярно, третият рунд едва не се провали. Вечерта, когато вече се канех да си тръгна, ме придърпа татенцето.

— Ела при мен — поиска той.

Отидохме в кабинета му.

— Днес ми се обади нашият участъков. Отбой. Най-сетне са заловили онзи тип. Можеш вече да не изпращаш Дана.

Значи със залавянето на маниака са се справили без теб, Фролов. Колкото и ядосан и разстроен да бях, пак не можах да възпра усмивката си, като си спомних как съвсем неотдавна си бях представял героичното си участие в тази работа и произтичащите от него романтични последствия. Дали пък да не стана писател? Че какво? Въображението ми е развнтено, вярно, с образованието съм зле — нещо не съм чувал хора само с гимназия зад гърба си да са ставали известни писатели, но нали някой трябва да бъде пръв. Защо да не съм аз? Ще имам колкото си искам време, защото ако лекарят не е сгрешил, няма да мога да си изкарвам хляба със спорт.

— Защо се усмихваш? Смешно ли ти е? — мнително попита татенцето.

— Просто се радвам, че той вече няма да убива.

Стори ми се, че се измъкнах доста ловко. Но относно изпращането на Дана татенцето избърза. Тези изпращания ми бяха крайно нужни. Във всеки случай, докато не получа възможност да поговоря с Владимир.

— Все пак ще изпращам Дана, ако нямате нищо против — казах. — Разбирате ли, така съм по-спокоен. Това не ме затруднява. И после, аз я карам да се качва до шестия етаж пеша, което е полезно за нея. А без мен тя пак ще ползва асансьора.

— Е, както искаш. — Татенцето сви рамене и направи изразителен жест, който на всички световни езици означава едно и също: „Свободен си, можеш да си вървиш“.

След два дни се състоя третият рунд. Дана реши да посети чичо си и ние тръгнахме към съседния блок. Бях разполагал с достатъчно време, за да обмисля тактиката на битката, и се чувствах напълно подготвен.

— Здравсти — усмихнах се приветливо на Володя, който ни отвори, и му подадох ръката си, а той я стисна, — ето, доведох любимката ти. Ще ме почерпиш ли с чай?

— Влизай. — Той ни направи път да влезем.

Още от сутринта валеше силен сняг и ние с Дана дълго си изтривахме краката пред прага и отръскахме мокрите си якета.

— Дануска, видях работата ти за Масейс, браво, чудесна е — каза Володя. — Днес задачата ти е да преведеш текста си на английски.

— На какъв?

Интонацията на зададения от Дана въпрос ми се стори странна. С такава интонация обикновено човек пита какъв чай да налее — черен или зелен. Виж, за чужд език... Нещо не разбрах съвсем.

— На английски.

— Е-е, защо не на американски? — захленчи Дана.

— Не, кукло, на американски си преведе текста за Тициан, а сега, хайде, упражни си класическия английски.

Чак сега схванах, че става дума за английски и американски варианти, за които е известно, че се различават един от друг по разните междуметия и идиоми, както и по произношение. Лично аз не разбирам от тези неща и почти не знам английски, но съм чувал за тях от хора, които знаят.

— Дана в два варианта ли изучава английския? — попитах, когато отидохме в кухнята.

— Да, Муза й преподава. Ще й свърши работа.

Нещо не е много приказлив днес, сякаш е разстроен...

Дали Елена не му е казала за моите мераци към нея? О, почакай, какво още има да видиш. Сега аз ще ти разкажа всичко и ще видя реакцията ти. Че защо да хитрувам? Понякога преките удари са много по-ефективни от разните там финтове.

— Володя, исках да се посъветвам с тебе. Разбираш ли... — изиграх едно хубаво смуцение. — Лена много ми харесва.

— Красива жена е — кратко констатира той и аз не разбрах дали просто се отнесе с разбиране към това, че тя ми харесва, или има предвид нещо съвсем друго.

— Започнах да я свалям и уж всичко вървеше добре, когато братчето ти ни хвана и вдигна скандал. Да знаеш случайно защо?

— Не. Мога само да се досещам.

— Е, защо?

— Вероятно Миша смята, че тъй като живее изцяло на негови разноси, Лена трябва да се държи прилично. Ако смята да си урежда собствен личен живот, нека я издържа някой друг. Не мога да дам никакво друго обяснение.

Какъв майстор, а? Не, погледнете го само! Лъже като дърт циганин и при това не излъга с нито една дума. Много има да се уча от него.

— Но какво неприлично има в това да се среща с мен? Тя не е омъжена, свободна жена е, защо да не можем да бъдем заедно?

— Ами моля, предложи ѝ да се премести при теб, поеми грижите за нея и за сина ѝ, включително материалните, намери възможност да я регистрираш в Москва. Но ти не искаш, нали? Или не можеш. Ти искаш да спиш с жената, а честта да храни и облича нея и сина ѝ благородно предоставяш другиму. Правилно ли е това според теб?

По дяволите! Не бях готов за подобен обрат. И нямах какво да възразя. Това, което каза Владимир, звучеше абсолютно идиотски, но беше толкова правилно, че не можех да намеря аргументи срещу него. Вбесих се до такава степен, че моментално избухнах. В този взрив се сля всичко: и присъдата на лекарите, и липсата на спортна перспектива за мен, и това, което предполагах за Лена, и моята стъпкана любов, и ядът ми към Володя заради приказките му за предназначението и че в нищо не съм успял, и усещането за пълна безпомощност от неговите последни думи. Получи се коктейл „Молотов“, който естествено незабавно гръмна.

— Но щом ти можеш, защо да не мога и аз? Нали ти си постъпил точно така — направил си на Лена дете и си я подхвърлил на брат си — хайде, братче, издържай любовницата и сина ми, храни ги, обличай ги и ги обувай, а аз, когато поискам, ще спя с нея. Какво, не е ли така? Не е ли така?

— Не викай — спокойно каза Володя, — ще те чуе Дана. Същото, само че с три тона по-тихо. Откъде ти хрумна всичко това?

— Видях как Лена тича при тебе, когато жена ти я няма вкъщи — намалих тона и започнах яростно да съскам аз.

— И какво от това? Ето, сега жена ми я няма, в командировка е, а тук сте и Дана, и ти. Какво, и с двама ви ли спя? Или поред?

— Правиш се, че не разбираш, а? Защото си много умен, нали? Мислиш, че не схващам защо жена ти никога не идва там? Тя знае всичко за Лена и ѝ е неприятно да я вижда. Е, може да не е сигурна, но се досеща. И се примирява с това, защото разбира, че е стара и грозна, а Ленка е млада и хубава, така че по-добре ти да чукаш нея, отколкото

кой знае коя. Поне е някаква гаранция, че няма да докараш СПИН вкъщи.

Ако той беше мъж на място, трябваше да ме пребие начаса. Вярно, едва ли би успял — все пак дори с моите травми аз съм много по-силен и опитен, но трябваше да опита. Но явно Владимир Олегович Руденко не беше мъж на място, защото мълчаливо изслуша целия поток на моята облечена в думи кипяща ярост, а после, когато потокът секна, ми доля чай.

— Заради това, което посмя да кажеш за жена ми, би трябвало веднага да те изгоня и никога повече да не ти подам ръка. — Той говореше тихо и някак замислено. — Но те извинява фактът, че си влюбен и си откачил от любов. Нямам намерение да ти обяснявам каквото и да било. Просто ми повярвай: нещата не стоят така. Не стоят така, както си мислиш.

— А как?

Аз все още кипях, но вече недотам, та да не разбирам, че май прекалих с приказките си.

— Вече ти казах: нищо няма да ти обяснявам. Ако не ти е достатъчна моята дума — какво пък, нищо не може да се направи.

— Не ми е достатъчна.

Той мълчаливо сви рамене, също като Дана, когато я притиснат страх и смущение. Да, гените не са шега работа!

— Ако не ме лъжеш и всичко наистина не е така, тогава ми кажи какво да правя — троснах се аз. — Защо брат ти е против? Защо ми забранява да свалям Лена?

— Вече ти обясних. Нямам какво да добавя.

Но аз не мирясвах.

— Защо тя идва при тебе, щом не сте любовници?

— За същото, за което идваш и ти. Ето, ти дойде, седиш, пиеш чай, разговаряш с мен, задаваш ми въпроси.

— И тя ли пи чай с тебе?

— Не — позасмя се той, — тя пи кафе.

— И често ли идва да пие кафе при тебе? — осведомих се ехидно.

— Зависи. Понякога често, понякога рядко.

Той се извърна, няколко секунди се визира в тъмния прозорец, после премести поглед към мен.

— Остави я, Паша. — Гласът му звучеше уморено и равнодушно. — Не я закачай. Нищо няма да излезе. Само ще я измъчиш и ще измъчиш и себе си.

— Откъде знаеш дали ще излезе, или няма да излезе? — озъбих се злобно. — Мислиш, че си толкова по-добър от мен, че няма смисъл да ти съпернича ли?

Володя отново помълча известно време.

— Кажи, Паша, ти винаги ли се контролираш толкова зле, или само днес?

— Абе, я си гледай работата!

Блъснах стола, изскочих в антрето, пъхнах нозе в обувката, грабнах си якето и изхвърчах на стълбището. Ха иди сега, че разбери дали спечелих, или загубих своя трети рунд.

Вече приближавайки към къщи, се поуспокоих, трезво осмислих ситуацията и с огорчение бях принуден да призная, че все пак съм го загубил. И защо се разярих толкова? Просто не бях свикнал да търпя неуспехи с момичета — никога не ми се беше случвало. И още не съм свикнал с такива усложнения. Какво става обикновено? Момичето или те харесва и тогава идва с тебе, или не те харесва, или пък те харесва, но е заета и веднага някак деликатно ти го показва, или приятели навреме ти го намекват така, че до пряк отказ не се стига. Поне в моите среди всичко винаги е ставало така. А тук... Някакви странни работи. Тя ми харесва, аз ѝ харесвам, но кой знае защо — не може. Или не ѝ харесвам, но тя неясно защо се прави, че не е така — усмихва ми се, сама ми предлага да се повозим с колата и ми разрешава да галя ръката ѝ. Ако Лена е заета, ако е любовница на Володя, защо ми даваше тези аванси? А ако греша и тя не е заета, защо Володя е толкова сигурен, че нищо няма да излезе?

ОТРАЖЕНИЕ 1

МУЗА

Какво смешно момче, боже мой, колко смешно и трогателно! Като си помислиш само — Леночка да е любовница на мъжа ми... Впрочем, трудно е да обвиняваме Павел, той не би могъл да си представи нищо друго. Но колко се смях само, когато късно вечерта Володенка ми се обади по телефона и ми разказа за разговора си с

Павел! Каза, че не можел да ме дочака и решил да сподели веднага, макар че аз се прибирам утре. Извини се, че ме търси толкова късно, но първо изчакал Дануска да завърши превода, после я завел вкъщи и поостанал още там.

Докато съм жива на този свят, ще благодаря на бога, заедно ми изпрати Володя. Изобщо не го обичах, когато реших да се омъжа за него, и ми беше все едно кой ще е съпругът ми — просто така трябваше, така е прието, жената трябва да е омъжена, а родителите ми денонощно ми повтаряха какво прекрасно момче е пораснало в семейството на Олег Семьонович Руденко, колко е красиво, умно, как учи с повишена стипендия, тоест пълен отличник е, колко ме обичал и колко мечтаел да се ожени за мен. Е, и аз се съгласих. Щом непременно трябва да имам съпруг, по-добре той да е красив, умен и любящ. Знаех, че нашият брак няма да трае дълго, но да си разведена далеч не е същото, като да си стара мома. Олег Семьонович беше заместник на баща ми и двамата бяха партийни функционери и можех да не се тревожа, че бъдещият ми съпруг ще се окаже престъпник или някакъв алкохолик. „Наше“ семейство, проверено, с всички гаранции.

Когато бях на шестнайсет години, ме изнасилиха. Не обичам да си спомням за това и не го разказвам на никого. Прибирах се късно вечерта от подготвителни курсове, те бяха четирима и цялата ми съпротива сигурно им е изглеждала смешна и глупава. Какво можех да направя? Дращех, хапех, опитвах се дори да викам, но те здраво ми притиснаха устата и също тъй здраво ме държаха за краката и ръцете.

Разбира се, разказах всичко на родителите си, те дълго се съвещаваха в стаята си, после извикаха някакъв „наш“ лекар, който ме прегледа и каза да лежа и да се лекувам. Синини, хематоми, буца под окото. Никой не отиде в милицията — срам ни беше. И аз се срамувах, и родителите ми не искаха да се разчува. Хем аз изобщо не бях виновна, но самият факт, че ме бяха обладали четири мръсни пияни отрепки, сякаш омърсяваше и мен.

След месец и половина се разбра, че съм бременна. И възникна нов въпрос: къде да отида, при кой лекар? На шестнайсет съм, ще ме почистват „под маска“, тоест практически без упойка, а това е непоносима болка, ще съобщят в училището и в службите на родителите ми, ще ме позорят пред всички, а ако кажа истината, че са ме изнасилили, веднага ще попитат: „Защо не сте подали оплакване?“

То така всяка малолетна проститутка ще иска да ѝ се направи аборт с обезболяване, защото, видите ли, била изнасилена. Трябва да има документ от прокуратурата или от милицията.

С една дума, отново намерихме „нашия“ лекар, родителите ми му платиха и той направи всичко, дори с инжекция — аз заспах и нищо не почувствах. Но нещо не е станало както трябва, той нещо е сбъркал и макар че си премълча и не каза на мама и татко, медицинската сестра, която му помагаше, ме предупреди: няма да имам деца. Никога. И ме накара да обещава, че няма да изложи доктора и няма да кажа на родителите си.

И аз удържах на думата си. Те и досега не знаят със сигурност защо с Володя нямаме деца, само понякога въздишат и горестно предполагат, че сигурно причината е в онзи ранен аборт. А Володя знае. От него не крия нищо.

Когато на шестнайсет години ти кажат, че няма да имаш деца, това изобщо не изглежда страшно. На тази възраст човек въобще не мисли за деца. Той мисли за любов — прекрасна, страстна и за цял живот. Аз бях обикновено момиче и също мечтаех за такава. Вярно, никога не съм била красавица, но благодарение на татковите връзки бях много модерно облечена и все пак привличах вниманието на момчетата. В първи курс ме ухажваше едно много хубаво момче, третокурсник, и дори ми се струваше, че съм влюбена до уши в него, но когато се стигна до сериозното... Аз изобщо не го исках това „сериозно“ нещо, но разбирах, че така трябва, ако искам да задържа любимия си и изобщо да бъда на ниво.

Беше ужасно. Болеше. Страхувах се. Пред очите ми непрекъснато бяха онези четиримата и ми се струваше, че отново ме изнасилват в тъмната пуста градинка, и плачех, дърпах се и молех: „Недей, недей, престани!“. Моят приятел остана толкова разочарован, че никога повече не ме заговори.

Бях на двацет, когато абсолютно същото се случи за втори път, вече не със студент, а с млад неженен научен сътрудник в един московски музей, където ходехме на практика. Струваше ми се, че с него имаме много общи интереси и той е много образован, фин и изобщо, прекрасен. Но аз пак виках, плачех, дърпах се и пак ме болеше, и се страхувах. Моят фин и образован любим ме нарече глупачка и психопатка и престана да се обажда.

Аз внимателно слушах разговорите на приятелките ми, четях книги и гледах филми, опитвах се да разбера какво не ми е наред — защо всички толкова се стремят към секса, а аз изобщо не го искам? Какво трябва да се случи, че и аз да го пожелаая? Някак не е прието да разговаряш за това с родителите си, а с връстниците ми не ми се искаше, за да не ме сметнат за непълноценна и да започнат да ми се подиграват. Днес професията на сексопатолога е много популярна, а тогава, в средата на осемдесетте, да потърсиш помощта на такъв специалист беше едва ли не по-срамно, отколкото да се лекуваш при психиатър или венеролог, така че бях принудена сама да се ровя в наличната информация.

Фригидност, провокирана от психотравмираща ситуация — това беше отговорът, който успях да формулирам криво-ляво. Не знаех какво да правя. И реших да оставя нещата на самотек: каквото ще става, да става. Явно такава ми е била съдбата...

Познавах Володя Руденко практически от детството ни, нашите родители бяха приятели, а ние с него бяхме връстници. И когато мама и татко започнаха усилено да ми го предлагат за съпруг, аз се съгласих. Беше ми все едно. Не го исках, но не исках и никого друго. Давах си сметка, че няма да бъда за него нито пълноценна съпруга, нито майка на децата му, така че той най-вероятно скоро ще се разведе с мен.

Започнахме да излизаме, аз с всички сили се преструвах, че съм влюбена, че той много ми харесва, а когато се озовахме в леглото, си казах: „Търпи, Муза, мълчи и търпи“. Много се стараех да не се разплача, да не запищя и да не го отблъсна, макар че пак ме болеше. Успях. Изтърпях всичко и бях сигурна, че Володя нищо не е забелязал и е останал напълно доволен.

Но се оказа, че моите старания са отишли на вятъра.

— Ти се чувстваше зле. — Володя не питаше, той беше сигурен и за миг аз се обърках. — Не се опитвай да ме лъжеш, ти се чувстваше зле и май дори те болеше. Винаги ли е така с тебе, или аз направих нещо не както трябва?

— Винаги — изтървах се аз, преди да успея да обмисля ситуацията.

— И знаеш ли защо? Знаеш ли причината?

Аз мълчаливо кимнах и изведнъж се разплаках. Той дълго ме утешава, успокоява ме и ме гали по главата и по голите рамене, докато

сълзите ми пресъхнаха. А когато пресъхнаха, изведнъж му разказах всичко. Той беше толкова прекрасен, толкова добър и аз толкова отдавна го познавах, че реших да не го лъжа и да му кажа истината, докато не е станало късно, докато още не сме женени и можем да се откажем от намеренията си.

— Това е ужасно — тихо каза той, докато все още ме държеше в прегръдките си. — Горкото ми момиче. Какво си понесла...

— Кой ще каже на родителите? Ти или аз? — Сметнах, че е време да прехвърля разговора в практическо русло. Освен това, след като облекчих съвестта си, аз веднага започнах да се разкайвам за собствената си откровеност.

Той се отдръпна и ме погледна с недоумение.

— Какво да каже?

— Че няма да има сватба. Ти ли ще им кажеш? Или аз?

— Не искаш ли да се омъжиш за мен?

— Не, вероятно сега ти няма да искаш да се ожениш за мен. Извинявай, Володенка, ти толкова ме обичаш, а аз... виждаш каква се оказах... Непълноценна.

— Не говори глупости. — Той се усмихна и ме прегърна. — Та нали ме обичаш?

— Много. Много те обичам.

Не беше вярно, но аз не посмях да му кажа истината. Все пак това щеше да бъде чудовищно жестоко, защото преди това постоянно му бях повтаряла, че го обичам.

— И аз те обичам. Значи ще бъдем заедно.

— Но ти ще се чувстваш зле с мен!

— От къде на къде? Заедно ще се чувстваме много добре.

— Аз не мога да ти бъда съпруга в пълния смисъл на думата.

— Ще можеш. Макар и не веднага, но ще можеш. А ние за никъде не бързаем, нали така? Животът е дълъг, имаме време за всичко.

— Но аз не мога да имам деца.

— Е, какво да се прави... По принцип не е толкова сигурно — лекарите често грешат, и то не само за лошото, но и за хубавото. Ако съдбата пожелае, ще имаме деца, ако не — значи не. Не мисли за това, Муза, мисли, че ние се обичаме и скоро ще се оженим.

Не разбирах защо той се решава на това. Единственият отговор, който ми хрумваше, беше кратък и всеобхватен: ЛЮБОВ. Той толкова ме обичаше, че беше готов да се ожени за мен независимо от всичко.

Въпреки признанието постоянно ме преследваше усещането, че мама Володя — та нали му разказах всичко, но скрих най-важното: че не го обичам. А може пък това да не беше най-важното?

Малко преди сватбата, когато аз за пореден път заговорих, че още не е късно да се откажем и нека той си намери по-подходяща съпруга, годна за телесни радости и майчинство, Володя каза:

— В една книга прочетох невероятно великолепни думи: бракът е договор между двама души за съвместно противостоене на жизнените трудности. Разбираш ли, Муза? Не се говори за легло, за секс, за продължаване на рода, а за съвместно противостоене. Рамо до рамо, гръб до гръб, лакът до лакът и пълно взаимно доверие. Да, на теб не ти харесва сексът. Но означава ли това, че с теб не можем или не бива заедно да се противопоставяме на трудностите на живота?

Бяхме по на двацет и две години, аз завършвах института, Володя — университета, уж всичко ни беше еднакво, но аз имах чувството, че той е много по-възрастен, по-умен и по-мъдър от мен. И му повярвах.

Оженихме се. Родителите ни бяха щастливи. През първата година Володя много се стара да ме излекува и както сам се изразяваше — да ме разбуди. Беше нежен, търпелив, но нищо не излизаше. И макар че аз с всички сили се преструвах, за да не го разочаровам, у мен така и не се появи и най-малък интерес към секса. Скучно, неприятно и уморително. Вярно, вече не ме болеше. Но въпреки това...

Бях сигурна, че на него рано или късно ще му омръзне да се бори с болестта ми и той ще ме зареже. И в някакъв момент, когато за пореден път обмислях перспективата за неминуемия, както ми се струваше, развод, аз изведнъж разбрах, че на този свят нямам по-близък, по-скъп човек от Володя и ако той ме зареже, няма да го преживея. При мисълта, че мога да остана без него, истински ме заболя. Определено знаех, че това не е любов, защото не изпитах страст, нито физическо привличане, но така и не разбрах какво ме привързва към него.

Мина цяла година, докато той стигна до извода, че опитите му да пробуди сексуалността у мен ми носят само мъчения. Преди това по настояване на родителите ми, които жадуваха за внуци, отидох на лекар, направих си изследвания и когато Володя ми каза резултатите, изпитах облекчение. Деца не бих могла да имам, така че мога да не се насилвам, като имитирам физическа любов. Всичко останало нямаше значение. Володя говореше за някакво лечение и за някакви хормони, но аз почти не го слушах, защото дори да имах достатъчно хормони, пак не бих искала никаква близост. Отново бих изпитвала отвращение и страх. Това не би могло да се оправи по никакъв начин. Няма да се лекувам, няма да има полза, а вредата може да се окаже огромна.

Продължавахме да спим в едно легло, но Володя престана да ме докосва. Не, той продължаваше да ме прегръща и ме целуваше ту по бузата, ту по челото, ту по затворените очи и аз усещах в неговите целувки истинска нежност, но всичко беше така... по приятелски ли да го кажа, по роднински. Той повече не настояваше за близост.

Но аз бях нормална жена, имам предвид — разумна, и разбирах, че един млад, здрав мъж не може да живее без секс, а ако може, това е вредно за здравето. И във всеки един момент бях готова да открия, че той си има друга жена.

Тя се появи. Много скоро. Дори по-скоро, отколкото бях предполагала. Володя правеше всичко, за да не науча, беше все така нежен и добър и ние все така можехме да разговаряме с часове и никога не ни беше скучно заедно. Но тя съществуваше, знаех го определено. Усещах го по промяната в поведението му. И всеки ден примирах в очакване той да не се прибере, да остане при нея завинаги. Или да дойде, да ми каже и... да си събере багажа. В живота ми няма да има по-страшен час. Ако той ме изостави, ще умра.

Но времето минаваше и нищо не се случваше. Ние прекарвахме заедно много време, ходехме на почивка, на театър и на гости, обсъждахме неговата и моята работа, общи познати и прочетени книги и с времето аз се успокоих. Да, друга жена има, може би същата, а може би вече друга, той спи с нея, но това няма никакво значение за мен. Бяхме сключили с него договор за съвместно противостоене на житейските несгоди и никога нямаше да извършим предателство един спрямо друг.

Понякога ми ставаше интересно коя ли е тази жена, каква е, как изглежда, как се облича? Как се казва? На колко е години? Какъв характер има? Но този изблик на любопитство бързо минаваше и отново ми ставаше безразлично. Нека я има, щом Володя се чувства добре с нея, стига само да не ме изостави.

Не знам коя е тази жена. Но знам с абсолютна сигурност, че не е Лена. Леночка... Господи, колко е смешно! Как, как е могло да хрумне това на Павел? Смешно и трогателно момче. Влюбено момче.

ОТРАЖЕНИЕ 2

ВЛАДИМИР

На света аз нямам човек по-близък от моята Муза и то се знае не можах да се стърпя и ѝ се обадох веднага щом се прибрах. Женени сме вече шестнайсет години и през това време у мен се беше вкоренил навикът веднага да ѝ казвам всичко случило се и после дълго да го обсъждаме заедно. Е, почти всичко. Благодаря на съдбата, че ми изпрати такъв приятел — умен, деликатен, предан и любящ. Просто се чудя как при всичките си особености тя не ме разлюби през тези години. А би могла. За какво съм ѝ аз? Какво я задържа до мен? Не ни свързва нито леглото, нито деца. Друга отдавна би си отишла.

Сигурно животът ми би могъл да се подреди по съвсем друг начин и аз да се ожения не за Муза, а за съвсем друго момиче. Как щях да живея тогава? Не се знае. Най-вероятно по-зле. Впрочем... кой знае.

Боже, колко обичах Надежда! Бях луд по нея, мислех за нея непрекъснато, започвах да се вълнувам два часа, преди да се видим. Бях на осемнайсет години, във втори курс, тя — на трийсет и девет, омъжена, с две деца. Тя беше първата ми жена. Тоест аз, естествено, вече имах сексуален опит, но с момичета, мои връстнички, които още не бяха вещи в науката за любовта и правеха секс не толкова заради голямото си желание, колкото за да изглеждат по-големи както в чуждите, така и в собствените си очи.

Надежда беше съвсем друга. Истинска Жена, с главна буква. Зряла, опитна, мъдра. Тя ме научи на всичко.

Срещяхме се отдавна и всеки път изникваше острият проблем за мястото, където да се уединим. Понякога го правехме в жилища на нейни приятелки, понякога ми оставяха ключове мои приятели,

понякога дори се осмелявах да ходя в нейния дом, когато съпругът ѝ заминаваше в командировка, а децата бяха при баба си. И ето че настъпи момент, когато не можахме да намерим място. Просто нищо не се получаваше нито с нейни познати, нито с мои. И съпругът ѝ дълго не заминаваше. А аз изгарях от страст и не можех да чакам повече. В края на краищата, не съм бездомен, в случая най-важното беше да намеря точния момент, когато родителите, брат ми и сестра ми няма да са вкъщи.

Щастието ми се усмихна — баща ми се прибра и радостно съобщи на мама, че е намерил два билета за театър „Съвременник“ за утре, за новия спектакъл, в който играеха прочути и любими на цялата страна актьори. Мама радостно заахка — тя просто обожаваше тези актьори и започна възбудено да обсъжда с Валентина каква рокля да облече за театъра. Аз веднага привиках Михаил:

— Миша, ти кога ще се прибереш утре?

— Не знам, защо?

— Е, имаш ли някакви планове за утре вечер?

— Засега нямам. Утре може да планирам нещо. Всичко зависи от Ларка, нали аз свършвам работа в шест, а нейният работен ден е ненормиран. Ако се освободи рано, ще отидем някъде с нея. Кажете, какво искаш?

По онова време Михаил вече излизаше с Лариса и сериозно се готвеше за сватба.

— Миша, не можеш ли утре да отидеш някъде? — попитах направо. — И да вземеш и Валя.

— Охо! — Той хитро примижа и щракна с пръсти. — Да не би да имаш среща, хлапе? Наканил си се да доведеш жена, така ли?

Думите му бяха груби, но всъщност верни, затова не се захванах да уточнявам и просто кимнах.

— И коя е тя? Познавам ли я?

— Не.

— Хубава ли е? Къде се запознахте? — с жадно любопитство ме заразпитва Миша.

— Е, и ти сега, Мишка! Говоря с тебе като с човек. Е? Ще ми помогнеш ли, или не?

— Абе, аз за родния си брат!... Разбира се, ще ти помогна. Не се безпокой, всичко ще се уреди прекрасно. Старите са на театър, а Валка

ще я питам — може да излиза утре вечер, ако ли не — аз ще я изведа. В краен случай ще отидем на кино двамата. Или тримата с Ларка. Не се тревожи, хлапе, всичко ще бъде тип-топ. Глей го ти обаче хлапака, братчето ми пораснало, а аз да не забележа.

След известно време той отново дойде в общата ни стая. Имаше заговорнически вид.

— Всичко уредих. Валка утре се прибира в пет, а в шест и половина двамата ще се срещнем пред „Ударник“, там дават някакъв нов френски филм с Белмондо. Двусериен. Така че прави сметка: прожекцията започва в седем, свършва в девет и половина, плюс половин час за път. До десет времето ти е гарантирано. А ако и Ларка дойде с нас, първо ще я закараме вкъщи. Вярно, със старите е по-сложно, спектакълът завършва в девет и петнайсет, обадих се в театъра и попитах. Но и на тях ще им трябва половин час за връщане, най-малко. С една дума, хлапе, крайният срок е девет и трийсет, гарантирано.

Бях щастлив. Още утре... Не можех да чакам повече.

И това утре дойде. Точно в шест вечерта посрещнах Надежда от работа. Наблизо чакаше таксито, което бях наел предварително. В онези времена имаше много по-малко задръствания и с кола можехме да се придвижим доста бързо. Освен това ми се виждаше чудовищно просташко да заведе любимата си на интимна среща с метро и автобус.

Наистина стигнахме доста бързо и още с влизането вкъщи забравихме всичко на света.

Оказа се обаче, че светът не ни е забравил. Лампите светнаха в най-неочаквания момент. Вратата на стаята се оказа широко отворена и на прага страховито се бе строило цялото ни семейство: родителите ми, Миша и Валентина.

— Виж, тате, само погледни — язвително каза Михаил. — Погледни само коя е докарал в дома ни. Не можа ли да намериш някоя по-стара? Сигурно има внуци или вече се е сдобила и с правнуци?

— Стига — прекъсна го мама. — Владимир, кажи на дамата си веднага да се облече и да напусне тази къща. А вие, драга, трябва да се засрамите, задето развращавате деца. Бъдете благодарна, че не извиках милиция. И имайте предвид: ако не оставите сина ми на мира, ще съобщя на съпруга ви колко интересно прекарвате свободното си

време, вместо да си гледате децата. Имате две деца, нали? Записала съм си и адреса ви.

Мама демонстративно хвърли на Надежда паспорта ѝ.

— И не си разхвърляйте нещата, където ви падне.

Разбрах, че Надя е оставила в антрето чантата си, която мама безпardonно е пребъркала.

Нито татко, нито Валентина не продумаха по време на тази грозна сцена. Татко стоеше мрачен и настръхнал, а Валка безсрамно се блещеше в Надежда, без да крие любопитството си.

Искаше ми се да умра от срам и болка. Срамувах се не от родителите си, от брат си и сестра си, а от Надежда — та тя ми се бе доверила, бе дошла в дома ми, разчитайки на моите уверения за пълна и гарантирана безопасност, а сега излиза, че съм я излъгал. Бях се оказал прекалено доверчив и лекомислен, посвещавайки Михаил в проблемите си. Открай време знаех, че се отнася към мен като към малолетен глупак, но не предполагах, че е способен на такова нещо.

Пред очите ми се спусна някаква пелена, тресеше ме и изобщо не си спомням как сме се обличали пред очите на всички — никой от семейството ми дори не помисли да излезе от стаята и да ни остави на мира. Не си спомням как Надя си е тръгнала, не си спомням какво съм ѝ казал и изобщо казал ли съм ѝ нещо. Съвзех се едва когато започна обсъждането. Цялото семейство се беше събрало в хола, който изпълняваше и функцията на стая на родителите ни. Основен докладчик беше баща ми.

— Ти се държиш абсолютно безотговорно — започна той с леден глас. — Как можеш да си позволяваш да влизаш в интимни отношения с омъжена жена, майка на две деца? Освен това тя е много по-възрастна от теб. С двайсет и една години! Умът ми не го побира! Поне разбираш ли последствията от постъпките си?

Не разбирах последствията. Какви последствия може да има, когато двама души се обичат? Деца ли? Ами ние се пазехме, за това имах достатъчно разум. Виж, последствията от случилото се разбирах много добре. Вече няма да видя Надя, тя няма да иска да си има работа с човек, който я е подложил на такъв позор и унижение. Какво лошо може да има от това?

Мълчах. Баща ми интерпретира мълчанието ми по свой начин.

— Виждам, че ти нищо не разбираш. Е, обяснявам, щом си такъв идиот. С жена можеш да лягаш само ако имаш намерение да свържеш живота си с нея и тя ти отвръща с взаимност. Всичко останало е разврат и проституция. Това е недостойно за приличния и разумен човек. Смяташ ли да се жениш за нея? Тя смята ли да се развежда? Отговаряй!

— Защо не. — Струваше ми се, че говоря дръзко и уверено, но вероятно думите ми са прозвучали объркано и виновно. — Не знам.

— Прекрасно! Ти си на осемнайсет години, студент си, фактически те издържахме ние с майка ти, защото стипендията ти стига само за джобни. И ето че се сдобиваш със съпруга и с нейните две деца, на десет и тринайсет години.

Дори това знаят! Впрочем нищо чудно, нали внимателно са разучили паспорта на Надя, а в него са записани децата ѝ с имената и рождените си дати. Добре са се подготвили.

— Как смяташ да ги издържаш? — продължаваше баща ми. — От какво ще живеете? И къде смятате да живеете? Тук, в нашия тристаен апартамент, където едва се побираме петима? Или може би разчиташ съпругът на твоята дама да ѝ остави жилището им, в което вие благополучно да се настаните, както и да плаща издръжка, с която заедно с нейната заплата ще живеете четиримата? Ако разсъждаваш по този начин, аз се срамувам, че съм отгледал такъв син. Винаги съм знаел, че от тебе няма да излезе истински човек, достоен мъж. Ти си изрод, който не разбира елементарната човешка почтеност. Ако твоята Надежда Петровна е измамила собствения си съпруг и го е предала, тя няма никакво право да претендира нито за жилище, нито за издръжка. Трябва да си тръгне, като му остави всичко, без да иска делба нито на имущество, нито на квадратни метри. Аз съм готов да се съобразявам с чувствата ви, допускам, че между вас съществува истинска любов, но не желая да се примиря, ако моят син или неговата избраница постъпят долно и гадно, като оберат абсолютно невинен човек. И накрая последното. Как смяташ да отглеждаш децата ѝ? Голямото е само пет години по-малко от теб. По възраст можеш да бъдеш син на Надежда Петровна — ако тя беше родила на двасет години, детето ѝ щеше да бъде твой връстник. Смяташ ли, че можеш да замениш бащата на тези деца? Нима те ще те уважават и слушат? Какъв авторитет ще имаш

пред тях? Самият ти си още дете и нямаш никакво право да поемаш отговорност за чужди съдби.

Нямах какво да отговоря. Ако баща ми говореше само за възрастта на Надя и че е по-добре да си намеря подходящо добро момиче, щях да намеря какво да му кажа. Във всеки случай, в тогавашното си състояние не намерих никакви аргументи. С Надя не бяхме говорили за бъдещето и дори не бяхме мислили за него, просто ни беше много хубаво заедно и не ставаше дума нито за развод, нито за женитба след него. Тя имаше здраво, стабилно семейство, никой не смяташе да го разрушава, но няма можех да изрека това на глас? Та нали баща ми се изрази съвсем определено: секс без намерение да създадеш семейство не е нищо друго, освен разврат и проституция. И макар че аз, разбира се, не бях съгласен с това, както и повечето хора на този свят, не можех да допусна родителите ми да говорят по този начин за моята Наденка. Те не само говорят и мислят за нея ТАКА, но и наистина са способни да съобщят на съпруга ѝ или в нейния партийен комитет.

Татко и мама ме разнищваха дълго по този начин и от техните думи аз стигнах до твърдото убеждение, че ако още веднъж си позволя това, те незабавно ще вземат мерки. Не ми пукаше какво ще стане с мен, но за Надя тези мерки можеха да имат катастрофални последствия. Вярно, бях много млад, но все пак разбирах, че длъжностите на моите родители и техните възможности ще осигурят цялата жестокост на подобни мерки.

Накрая ме оставиха на мира и едва тогава се замислих: а как изобщо можа да се случи това? Разбирах, че цялата работа е в Михаил — нали само той знаеше, че смятам да доведа вкъщи жена, но не разбирах защо е съобщил на родителите ни. Какво го е накарало? Как е научил, че Надя е по-възрастна от мен? Бях сигурен, че ако ставаше дума за подходящо момиче, нямаше да се случи нищо подобно. Мишка е тъпа и коварна гадина, никога не е изпускал повод да ме потормози, можеше да довтаса вкъщи и да нахълта в стаята, за да ме притесни и постави в неловко положение, но сам. Без родителите ни. Без нашите идеологически подковани родители, които не биха измъчвали и унижавали непознатото момиче, защото откъде можеха да знаят коя съм довел — ами ако е дъщеря на голям началник? Такива дъщери в нашия

факултет имаше безброй. Не, щом дойдоха заедно с Мишка, значи са били сигурни, че съм довел абсолютно неподходяща дама.

И колкото и да ми беше отвратително да гледам брат си и да разговарям с него, аз все пак го попитах:

— Защо, Миша? Защо го направи?

Михаил избухна в смях.

— Ами защото си идиот! Глупак! Че каква можеше да си намериш ти, бе? Само такава дъртофелница! Трябвате да те спася от самия тебе, докато не си направил някоя глупост. Когато разбереш, ще ми благодариш. Макар че си такъв глупак, че може и никога да не разбереш.

— Да не си посмял! — избухнах аз.

— Я стига! Беше ми интересно каква мадама ще доведеш, разбрахме се с Валка, защото аз по никакъв начин не можех да изляза от работа преди шест, тя те е следила още от института, заради идеята е избягала от последните си лекции, мъкнала се е подире ти през целия град, докато си посрещнал ненагледната си бабичка. И веднага ми се обади, каза ми, аз пък нарочно не си тръгнах от работа, докато тя не ми се обади. Така че хукнах към театъра, улових старите на входа — така и така, трябва да спасяваме нашия хлапак, омотала го е някаква възрастна лелка, вече я е завел вкъщи, току-виж станало нещо лошо.

— Не смей да я наричаш лелка!

— А как да я наричам? Мацка ли? Отвори си очите бе, глупако! Какво хубаво има в нея? Стара, ниска, цялата сбръчкана, шкембето ѝ виси, лицето ѝ — пфу! Няма какво да погледне човек. Може би си мислиш, че ти пуска някак необикновено? Хич не си въобразявай, всички пускат еднакво, на всички им е по дължина, а не наопаки. Впрочем ти откъде можеш да го знаеш? Малък си още, нищо не си видял от живота. Но ми повярвай, аз знам какво говоря.

Защо не го убих в онзи момент? Хем ми се искаше, и още как ми се искаше! Но се стърпях. Разбирах, че нищо не мога да променя. Дали ще убия Мишка, или просто ще го ударя, или ще престана да му говоря — няма да върна Надя. В сравнение с това нещастие всичко останало бледнееше и изглеждаше несъществено и незначително.

Успях да се удържа и да не се обадя на Надя същата вечер, дочаках сутринта и ѝ звъннах в службата. Гласът ѝ беше печален и безцветен.

— Недей, слънчице — тихо каза тя в слушалката, като прекъсна опитите ми да измоля прошката ѝ. — Не се измъчвай. Ти нямаш никаква вина. Не ми се обаждай повече.

Аз не настоях. Заканите на баща ми изглеждаха повече от реални и аз не исках да подлагам Надежда на такъв неоправдан риск.

Беше ми нужна повече от година, за да се съвзема. Но не им простих. На никого. И продължавах да обичам своята Надя и да мисля за нея, макар да разбирах, че това до нищо няма да доведе.

Мина време и родителите ми започнаха да мислят за моята женитба. На Мишка и Лариса им се бе родил Тарас, Валентина също се беше омъжила и бе родила Юля, оставах аз, петокурсник, скоро абсолвент, млад специалист.

— Като се ожениш — вече ще можем да умрем спокойно — току повтаряше мама. — Всички деца да имат семейства, никой да не остане сам.

Беше ми все едно. Не ми трябваше никой, освен Надя и би ме задоволила която и да е жена. Щях да живея с нея, както е редно, и да правя всичко необходимо. Щом нямаше да е Надя, какво значение имаше коя ще е?

— Ето, Станислав Сергеевич има такова чудесно момиче — казваха родителите ми. — Тя е влюбена в тебе от малка, между другото. Не си ли забелязвал?

Дъщерята на Станислав Сергеевич, Муза, познавах от много години, но не ѝ обръщах внимание. Семействата ни бяха приятелски, те винаги си ходеха на гости или на пикник заедно с нас, децата. Муза беше невзрачно, грозничко момиче, бледо, та чак прозрачно и мършаво, макар и умничко. Много четеше, интересуваше се от живопис и смяташе, ако не ме лъже паметта, да стане изкуствовед. Не бях забелязвал никакви признаци на особено отношение от нейна страна. Впрочем, честно казано, не бях ги и търсил. Кое то откровено признах на родителите си.

— Ама как, Володя — убедено повтаряше мама, — ами че то просто бие на очи! Как те гледа, как се усмихва, когато разговаря с тебе! Луда е по тебе, а ти не забелязваш. Между другото, по-добра съпруга от нея не можеш да намериш. И е умна, и е почитена, чиста девойка и професията ѝ ще бъде достойна, и семейството ѝ е прекрасно.

Всичко това беше съшито с бели конци, аз не се съмнявах, че баща ми и неговият началник Станислав Сергеевич просто са решили да укрепят деловите си отношения по най-добрия начин и да се сродят. Вътрешнокланов брак. Преустройството беше в разгара си и ръководителите на промишлените отдели при районните и градските комитети на партията бяха усетили, че могат да присвоят много неща, ако проявят съответната ловкост и имат здрава хватка.

Аз бях глупав и слаб, бях приучен към послушание и не умеех да се боря. Какво пък, щом не мога да живея според собствените си правила, ще живея според вашите. Щом ще е Муза, Муза да е.

— Ето ти билети — подаваше ми плик баща ми, — обади се на Муза и я покани на театър. Тя ще бъде щастлива.

Обаждах се, канех я и за мое учудване тя се съгласяваше. Започнахме да се срещаме, родителите и на двама ни усилено ни поощряваха и след известно време работата стигна до подаване на заявление в гражданското. Изобщо нямах желание да си лягам с Муза и тайно се радвах, че момичето не подава никакви сигнали и не прави прозрачни намеци, но вече нямаше накъде да отстъпвам. В края на двайсети век е просто смешно да чакаш първата брачна нощ. Пък и в края на краищата после щеше да се наложи, така че нямаше смисъл да протакам. И макар че Муза изобщо не ме привличаше физически, бях сигурен, че ще се справя.

За справяне аз се справих, обаче тя... Но въпреки това аз се ожених за нея, защото фригидността ѝ само ми беше от полза: нямаше да се наложи да се напругам прекалено често. А ако имах късмет — нямаше да се наложи изобщо.

Все някак щях да уредя личния си живот. Във всичко останало Муза беше просто прекрасна и ние станахме истински приятели.

Изпълнявах съпружеския си дълг, макар и не често, но честно, не ми се искаше Муза да разбере, че никак не ми харесва като жена. Та тя толкова ме обичаше! Не можех и не исках да я наскърбявам. И после, все пак трябваше да опитаме да си направим дете. Онази медицинска сестра може да ѝ е казала, но всички грешат, дори най-умните и най-опитните. Бременност обаче не се получаваше. Родителите ни — и едните, и другите — ни притискаха да отидем на лекар и да направим изследвания, а ако трябва — да се лекуваме.

С лекаря ни провървя, по-точно провървя най-вече на мен, защото той се оказа млад мъж, весел и открит — между нас веднага се получи неформален контакт. Муза си направи безброй изследвания, а след известно време този лекар ми се обади по телефона и поиска да отида, но без жена си.

— Слушай — каза той без заобикалки, — ти май имаш проблеми. Как сте изобщо с половия живот?

— Защо? — За всеки случай бях предпазлив.

— Ами анализите показват, че жена ти не би трябвало да обича тази работа. Така е, нали?

— Така е — признах аз.

— При нея почти напълно липсва хормонът, който отговаря за либидото. Това е вродено. И после, тя страда от малокръвие. Нали виждаш колко е бледа. Просто няма сили за нищо. Нека отиде при хематолог, да ѝ предпише лекарства. И трябва да проведе хормонално лечение.

Представих си Муза, която настойчиво жадува за близост, и потреперих. А, не, нека нещата си останат така. Но дете...

— По-добре не се надявай — посъветва ме веселият доктор. — Дори жена ти да успее някак да забременее, тя не може да износи плода. При никакви обстоятелства. Матката ѝ е в много лошо състояние.

Прибирах се вкъщи и мислех как да се държа с Муза, какво да ѝ кажа. И дали изобщо да ѝ казвам. Би било нечестно да скрия истината и аз реших да ѝ разкажа всичко, както си е. Деца няма да имаме. Радостите на секса са под въпрос — или ще ги има, или не, хормоналната недостатъчност е вродена, лечението може да има силно изявиени странични ефекти, в нашата страна все още няма добри препарати от най-ново поколение и не се знае кога ще има, трябва да се доставят от чужбина, а нямаме нито пари, нито възможности. Малокръвието трябва да се лекува.

Вървах и мислено си повтарях това, което смятах да кажа, и се опитвах да си представя какво ще изпита жената, която ме обича, щом чуе истината. И в този момент разбрах, че на света нямам нищо по-скъпо от моята Муза и никога не ще мога да ѝ причиня болка. Никога няма да я напусна, каквото и да се случи. До мен никога няма да има друг такъв умен, деликатен и предан приятел, каквато е тя. Аз не я и

обичах в смисъла, който е прието да се влага в тази дума. Обичах я по различен начин. И досега я обичам. И ще я обичам чак до смъртта си.

Няколко месеца по-късно случайно срещнах на улицата Надежда. Неотдавна се развела, съпругът ѝ отишъл при друга жена, по-млада. Когато научи, че сега съм женен, тя топло се усмихна:

— Е, браво, слънчице, много хубаво.

Разказваше ми за децата си, аз на нея — за научната си кариера, за аспирантурата и дисертацията, но очите ни водеха свой разговор, в който всичко беше пределно ясно.

Започнахме да се срещаме. Не много често, горе-долу веднъж на две седмици. Аз вече не закачах Муза. Правех всичко, та тя да не се досети за нищо, пазех я и успех. Сега Надя е вече на петдесет и девет, има внуци, но друга жена не ми трябва. Срещаме се и досега и през всичките тези години Муза не се досещаше за нищо. Тя няма да го преживее.

С времето престанах да бъда млад, глупав и послушен. Много се промених, но паметта ми ревниво пазеше всички минали обиди. На никого не простих. Щом искате да живея според вашите правила, тогава и вие живеете според тях, а аз ще погледам как ще се справяте.

Баща ми почина, но успя да вкара Михаил в своя бизнес. Браво на Мишка — той се оказа добър в правенето на пари, бързо се разгърна, разшири бизнеса, заработи със замах. В един момент се заговори за построяване на извънградска къща. „Е, да започваме“ — реших аз. Ами мама? Та тя е съвсем сама и вече доста стара. Щом си толкова богат, че можеш да си позволиш просторно жилище, трябва да вземеш мама при себе си. Но тя няма да може да живее извън града...

Никога не разговарях насаме с Михаил, бях коварен и пресметлив — отначало подготвих мама, а втория етап провеждах в нейно присъствие, та Мишка да не може да ми каже да си гледам работата и да нарече нещата с истинските им имена. Че как? Майката трябва да се пази, уважава, трябва да правим само това, което е удобно на нея, а не на тебе, дори това да не ти харесва. Нека се опита да възрази. Особено в присъствието на мама.

Много ми се искаше Мишка да заживее близо до мен, та да мога лично да наблюдавам как живеят там „според своите правила“. И успех да го направя, пак чрез мама, която не преставаше да се учудва колко грижовен и любящ син съм станал, когато пораснах и поумнях.

Характера на Мишка познавах прекрасно и не се съмнявах, че той редовно изневерява на жена си Лариса. Беше ми нужно съвсем малко усилие, за да събера информация и да изясня всичко. Наблюдавах и чаках. Тогавашната любовница на Мишка се оказа момиче от провинцията, хубавичко и надяващо се с помощта на външността си да си намери богато татенце, което да я издържа. Момичето нещо обърка, а може би като видя непостоянството на Мишка, съзнателно опита да го обвърже с дете, но така или иначе — забременя. И тогава на сцената излязох аз. Целият в бяло. Ама как така, Михаиле? Момичето е съвсем само в Москва, без пари, без професия, без собствено жилище, то носи твое дете, то те обича. Ами почтеността? Ами чувството за отговорност? Аборт ли? Как ти се обърна езикът да кажеш нещо такова! Да убиеш живо същество! Майчинството е нещо свято и в отглеждането на детето непременно трябва да участва и бащата... Че ти какво си мислеше, драги? Готов си да спиш с нея, а когато трябва да помагаш, след като се появи детето — бягаш, така ли? Припомних му всичко, което бе говорил навремето баща ни, повтарях неговите думи практически буквално, нагло втренчил поглед в очите на брат си. Някога аз не бях намерил аргументи срещу тези думи. Не намери аргументи и Михаил. Той също не беше забравил сцената, когато те изгониха Надя от нашето жилище, но и през ум не му минаваше, че я повтарям умишлено. Разбираше, че всичко помня и ако сега започне да спори и да опровергава доводите ми, ще изглежда двуличен и лицемерен в очите на по-малкия си брат. И после, аз отново се погрижих за свидетели, подбрах момент, когато той беше при Елена, и цъфнах направо при тях. Какво можеше да ми възрази в нейно присъствие? Ами нищо. Тормозих го, докато той се съгласи. Вярно, опита се да клинчи и да се пазари, но аз бях непреклонен: детето трябва да расте край баща си, макар и да не знае, че той му е баща. Всеки нормален баща трябва да се стреми да вижда детето си колкото може по-често. Елена трябва да живее заедно с Михаил — само в този случай баща и син ще могат да общуват ежедневно и бащата ще има възможност да разбира и незабавно да удовлетворява всички потребности на майката и детето, от какъвто и характер да са те: свързани със здравето, храненето или общуването. Боже мой, какъв велик демагог е изгубил светът в мое лице! На

трийсет и три години бях станал истински майстор на аргумента, на който е невъзможно да се възрази.

Оставаше най-трудният момент: Лариса. Елена можеше да бъде настанена в апартамента на Мишка само под формата на роднина, но Мишка не можеше да я представи за своя роднина — това щеше да предизвика недоумението и безбройните въпроси на мама, а тези въпроси нямаше да имат отговор. Значи любовницата можеше да бъде представена само като роднина на Лариса, но за целта трябваше Лара да е в течение.

— Това е невъзможно — повтаряше Мишка. — Как си го представяш?

— А да изневеряваш на жена си е възможно, така ли? — задавах аз ответния въпрос. — А да спиш с жена, без да имаш намерение да свържеш живота си с нея, възможно ли е? А да свалиш от себе си отговорността за детето възможно ли е?

Мишка нищо не беше забравил, затова не смееше да възразява. Трябва да му се признае — по някои въпроси е много силен. Стисна зъби и каза всичко на Лариса. Знаех, че ще ѝ каже. Не се съмнявах. Нашият баща беше деспотичен и стабилно стоеше на позицията на главнокомандващ, така че Мишка — най-големият от нас — най-дълго от всички бе страдал от домашната тирания. И сега, когато татко го нямаше, най-важното за моя брат бе да отстоява своето положение на Главен. Каквото каже той — това ще става. И никой да не е посмял да гъкне. Подозирам, че докато се е разправял с Лариса, дори е изпитал известно удоволствие: виждаш ли какъв съм, настанявам бременната си любовница в своя дом, редом със собствената си съпруга — и никой не може да ми попречи. Вярно, аз му помогнах — също си поговорих с Лариса, обясних ѝ, че може да се гордее с мъжа си, който в момент на слабост е извършил глупост, но е готов да носи отговорността за това и всички съответни последствия. Мъжът ѝ не е страхливец и отрепка и това трябва да я радва. Тя самата е майка, има две деца — нима ще допусне една бременна жена да бъде изоставена на произвола на съдбата?

Е, не знам колко се е радвала тя, но бременната Елена влезе в дома на Мишка като далечна роднина на Лариса.

Това беше невъзможно да се провери. Мама не биваше да знае нищо — та тя беше толкова сигурна в почтеността на Мишка, както и

че той е достоен съпруг и баща. Вестта, че изневерява на жена си и има извънбрачно дете, щеше да я убие, и без това тя има болно сърце. И изобщо никой не бива да знае, освен Миша, Лариса, Муза и аз. Аз нямам тайни от Муза. Почти нямам.

Следващата поред беше Валентина. В случая не беше нужно да чакам дълго — сестра ми отдавна нагло мамеше мъжа си, трябваше само за това да научи мама. Тя имаше ключове от жилището на Валка, защото периодично ходеше там да поживее с внучката си Юля, когато Валя и съпругът ѝ отиваха на курорт. Не ми беше трудно да разузная кога Валентина ще изпрати мъжа си в командировка, а Юлка — на вила с приятелки, и ще си доведе вкъщи поредния любовник, а мама с удоволствие се съгласи да посети дъщеря си изненадващо: в навечерието на Нова година я разходих из Москва с колата, погледахме празничните илюминации, след което неочаквано отидохме на гости на Валюшка, за да ѝ поднесем новогодишния си подарък. Бях го купил аз — красива масивна ваза от венецианско стъкло, а мама си беше взела ключовете — да не би случайно дъщеря ѝ да не си е вкъщи.

Но тя си беше вкъщи, на което лично аз изобщо не се учудих. Напълно разсъблечена, в компанията на красавец с разкошни бицепси и в абсолютно недвусмислена поза. Мама остана като гръмната, лицето ѝ се изкриви от негодувание, вече се канеше да изрече всичко, което трябва за „разврата и проституцията“, но аз се хвърлих да защитавам сестра си и започнах разпалено да убеждавам мама, че това е Голямата Любов, на която човек не може да се противопоставя и която се случва само веднъж в живота, че мъжът, който се намира в леглото с Валя, е свободен и смята да се ожени за Валечка, но тя все не може да събере смелост да поговори с мъжа си, ала непременно ще го направи в най-скоро време.

— Аз не мога да допусна мисълта, че дъщеря ми е уличница — изрече с достойнство нашата идеологически праволинейна майка. — Ако наистина обичаш този човек, ти нямаш право да продължаваш да живееш със съпруга си, в неговото жилище и с неговите пари. Веднага си събирай багажа, двете с Юлечка ще живеете с нас.

Валентина никога не е блестяла с особен интелект, затова се предаде, дори по-бързо от Михаил. Нито брат ми, нито сестра ми посмяха да игнорират майка ни и нейното мнение — другояче бяхме възпитани. Единственото, което тогава успя да направи Валя, беше да

помоли за отсрочка, поне докато дъщеря ѝ се върне от вилата. Мама се съгласи. Сестра ми разчиташе до ден-два нещата да улегнат и мама да престане да настоява за незабавна раздяла със съпруга ѝ, но нашата майка — о, тя не е такъв човек! Обаждаше се на Валя на всеки час и с възкрителен тон я питаше събрала ли си е багажа и не е ли взела по невнимание някоя от ценностите на мъжа си.

— Ти нямаш морално право на нищо, освен на своите и Юлините дрехи — повтаряше мама по телефона. — И когато разговаряш с мъжа си, не забравяй: никаква издръжка, никаква подялба на имуществото.

Мама също не беше забравила нищо. Ето защо нямаше „морално право“ да говори нещо друго, макар че може би разсъждаваше по съвсем друг начин. Но нали е толкова важно да не се изложиш пред собствените си деца! А може да е била и напълно искрена. Кой знае...

На Мишка буквално щеше да му призлее, когато научи, че Валя и дъщеря ѝ ще живеят при него. Какво обаче можеше да възрази? Жилището беше огромно — четири бивши комунални, всичко шестнайсет стаи. Имаше и много пари. Нима можеше при това положение да откаже на сестра си и да я остави на улицата? Роднините трябва да се обичат и да им се помага. Така ни беше учила мама.

Сега те живеят всички заедно, „според своите правила“. Според същите онези правила, които съсипаха живота ми. А аз ги гледам отстрани и се забавлявам. Лена, тая глупачка, едва сега разбра в каква клопка се е хванала. Искала е да я издържат, нали? Да живее, без да работи, и при това да е напълно задоволена? И бащата на детето ѝ да не я изостави? Моля, ето ти сега твоето изпълнено желание, поднесоха ти го на тепсия. Е, и как се чувства тя днес? Като в менгеме, страх я е да вдигне очи. Ларка я мрази, всички останали не я обичат твърде. Хем сама се съгласи. Можеше и да откаже. На какво разчиташе, питам? Михаил да поживее с двете жени и в края на краищата да избере по-младата? Или да ѝ намери богат съпруг и да му я пробута, за да се отърве по-бързо? Хайде де. Мишка никога не изпуска своето, каквото е негово — то е само негово. Може хич да не му трябва, но не си го дава. Нима не го е разбрала досега? Стара истина е: никога не желай нещо прекалено силно, защото желанието ти може да се изпълни по най-неочакван начин. Ето че се изпълни...

Дотърча при мен като малко дете да търси съвет. Павел бил толкова симпатичен, харесвал ѝ, а Миша се ядосал, вдигнал скандал. Разбирам я — за нея сега дали ще е Павел, дали ще е нашият метач чичо Льоша — все е тая, стига да се ожени за нея и да я отърве от тази ясла, където поднасят храната в позлатени чинии. Павел е личност нестандартна, самороден талант, само че не го разбира и се раздава за всякакви глупости. А Лена просто си гледа интереса, иска да се изтръгне по какъвто и да е начин от мишеловката, дори като измами и предаде влюбен мъж. Наложил се да ѝ изнесе цяла лекция: че трябва да мисли само за интересите на детето си, а не за своите собствени, и щом живее с парите на Михаил, трябва да се съобразява с това и да не си вее полата. С една дума, за пореден път използвах „идейно здравата“ демагогия. А за Павел ми е жал, той наистина е свястно момче и не разбира какво представлява Лена и какъв интерес я води към него. Но не можех да му кажа истината. Много ми се искаше, но не можех. Бях дал дума.

Мишка обаче е голям егоист. Горкият Паша! Как може да се влюби в Лена? То се знае, Миша е освирепял. Това е мое! Не пипай! И не е твоя работа, че самият аз не го използвам, пак си е мое. С моите пари е платено. И не само с пари, но и с пропукани отношения с жена ми и с постоянно семейно напрежение.

Аз пък се забавлявам тайничко, като използвам мама с всички сили. Децата не бива да ходят на училище с кола с шофьор, това не е педагогично. Вкъщи не бива да има много прислуга, достатъчна е една домашна помощница, тя спокойно се справя с работата на прислужница и готвачка. Лариса не бива да пътува с бодигард, достатъчен е само шофьорът. Още един диамант като допълнение към трите — излишният разкош е вреден. И така нататък. За мама доводите ми са разбираеми, тя е абсолютно съгласна с тях и смело ги озвучава пред Мишка и жена му, а те нищо не могат да възразят. Лариса не смее да заяви на майка ми, че всички нейни приятелки имат поне по петима прислужници и ходят навсякъде с широкоплещести бодигардове, а и тя иска да се представя на същото ниво. Пред нашата майка такива не минават. Само ще стане по-лошо. Ох, колко ме мрази Ларка! Тя си мисли, че ако не бях аз, Миша щеше да играе по нейната свирка. Много си въобразява, горката. Ако не бяхме аз и мама, Мишка съвсем щеше да го удари през просото — отдавна щеше да я зареже с двете

деца и да се ожени за млада дългокрака сладурана. Само маминото присъствие на този свят го държи под юзда, а с устата на мама всъщност говоря аз, неговият по-малък брат. Общо взето, Ларка не ме интересува, макар че не е лоша жена. Но аз много обичам Дануска и каквото правя, го правя заради нея, иначе... Ако ще, да се развежда и да се жени за която иска.

В един момент ми доскуча, нищо не се случваше и тогава измислих благотворителната помощ за младите поети. Боже, колко се смя моята Муза! Тя знае всичко за мен и за отношенията ми с моите близки, изцяло е в течение на моите забавления, тя е първият ми и основен съветник, моята подкрепа и опора. Всичко това я развеселява не по-малко, отколкото мен самия. Заедно — спомням си, като да беше вчера — се търкаляхме по дивана и се превивахме от смях, докато разработвахме стратегията: какво да кажа на мама, как да ѝ подам идеята, какви аргументи да използвам. Много молих Муза да дойде с мен при мама — все пак тя е изкуствовед и думата ѝ щеше много да тежи, но както обикновено отказа. Гледа да не ходи у Миша, без да е крайно необходимо. Е, ако е за рожден ден или друг семеен празник — идва, но иначе — не. Не се чувства уютно там, все ѝ се струва, че я гледат с присмехулно съчувствие, защото е грозна и дрехите ѝ стоят зле. Всъщност не си го въобразява — и господарката Лариса, и тъпата Валентина, и мерзавката Юлка я гледат именно така, те наистина смятат, че Муза е грозна и неугледна и дрехите наистина стоят лошо на мършавата ѝ фигурка, лицето ѝ не е поддържано, косата ѝ не е подстригана в скъп салон и маникюр няма. Аз не карам жена си да ходи на гости у брат ми, щом тя не иска. Така че се наложи сам да проведа разговора с мама. Богатите хора трябва да се занимават с благотворителност, те трябва да бъдат добри и милосърдни... Поезията е златното зърно на руската култура, нито една страна не е дала на света толкова велики поети, колкото Русия, а днес, в епохата на користта и парите... Но благотворителността трябва да бъде скромна и да не се пъчи. Не бива чрез нея да си намаляваш базата за облагане с данъци, това е неприлично. Ако си добър и милосърден, не можеш да мислиш за изгода. И така нататък.

Направих го изключително успешно. Сега с парите на Мишка се издава поредица стихосбирки. На мен той щеше да се изсмее, но на мама — не. Ние не сме възпитани така.

После измислих посещенията на гробищата. Сигурно Мишка се досеща откъде му дойде това, но мълчи. Какво да каже? Че не е нужно да се ходи на гробищата? Само да се опита. Това мен не ме засяга, всички знаят, че аз работя в неделните дни, обаче нека Миша и Валентина да се поразмърдат. За тях е полезно.

ОТРАЖЕНИЕ 3

МИХАИЛ

Какво нахалство, а? Седнали гълъбчетата, хванали си ръчичките, гледат се в очите. Само това липсваше! В моята къща, с моите пари. Такива неща аз не търпя.

И пак ми хрумва мисълта, че всички думи, производни на „търпя“, стабилно навлязоха в моя вътрешен лексикон. Принуден съм да търпя алкохоличката Валентина и да се преструвам, че нищо не забелязвам, защото освен мен никой не вижда и не знае, че тя пие. Принуден съм да търпя тъпата й дъщеря, тая луда на тема секс кретенка, която гледа похотливо дори Володка, родния си чичо, и която ме е срам да показвам пред хора. Принуден съм да търпя постоянното раздражение на Ларка заради присъствието на Лена и Костик и нейните безкрайни претенции за красив живот, какъвто аз не й осигурявам, и нейното недоволство от мама, която също съм принуден да търпя и която се опитва да ръководи идейно живота ни и пресича всякакви опити на Ларка да живее „красивичко“ като приятелките си и дамите от нашия кръг. Принуден съм да търпя, да търпя, да търпя... И колкото и да се мъча, не мога да разбера защо. Защо животът ми се подреди така, че съм принуден да търпя всичко това? Къде сгреших? Какво не направих както трябва? Не разбирам. Всички хора живеят нормално, само аз не успявам.

А сега и това... Любов ще ми въртят тука, под носа ми! Ако Володка тогава не се беше намесил, всичко щеше да бъде различно. И кой да предположи, че ще стане такъв? Втори тате и толкоз. Дори от тате е по-лош. Какво нещо бе, как си проличават гените! Хем до трийсетгодишната си възраст Володка беше нормално момче, никой не беше чувал от него такива приказки. А после сякаш стана друг човек. Нима науката толкова му изкриви мозъка? На двацет и пет години стана кандидат на науките, на двацет и девет — доктор, от тези

работи на всеки може да му се разхлопа дъската. Какво ти до трийсет, преди двайсетата си година той изобщо си беше пълен глупак, в нашето семейство и за човек не го смятахме. Тоест отначало, като съвсем малък, беше като нас, а когато умря Ваня, всички разбрахме, че нашият Вовка изобщо не е човек, а малко изчадие. Такова изчадие беше, докато не се ожени за Муза. Тя го направи човек. А виж, науката явно го повреди.

Ваня се роди, когато аз бях на единайсет години, Валка — на осем, а Вовка съответно на пет. Когато мама и татко го донесоха от родилния дом, ние с Валка и Володя отначало се уплашихме — толкова беше страшен. Главата му мъничка и някак несъразмерна, очите му дръпнати, носът плосък, езикът му стърчи между устните, шията му къса, пръстите като отсечени — и целият някак дебел. С една дума, тих ужас. Общо взето, ние и тримата нямахме представа как трябва да изглеждат новородените и сметнахме, че сигурно е нормално да изглеждат така. Просто житейската правда се оказа доста различна от онова, което виждахме в мултипликационните и детските филми.

Родителите ни бяха някак потиснати, постоянно си шушукаха, съвещаваха се за нещо тайно от нас, но ние не обръцахме внимание и все се вряхме да гледаме хлапето: беше ни интересно. Когато докараха Валка от родилния дом, аз бях на три години и изобщо не помня този момент. А когато се роди Вовка, бях на шест и много добре си спомням първите си впечатления от новороденото ни братче. Вовка не беше такъв. Но не можех да сравня впечатленията си с тези на Валка, между нея и Вовка също има три години разлика, като между мен и нея, така че и тя не си спомня какъв беше той. Ставаше нещо неразбираемо и загадъчно. Но на нас не ни казваха нищо.

А ние и не се интересувахме много-много. Но с времето започна да ми прави впечатление, че нещата някак не са в ред. Например, спомнях си, че когато тръгнах в първи клас, Вовка беше на годинка и той веднъж влезе в стаята ми и накъса падналата на пода тетрадка по аритметика, а някъде през май, точно преди ваканцията, когато учебната година вече свършваше, той вече тичаше толкова бързо, че с всичка сила се блъсна в мен, както седях до бюрото и си пишех домашното, поради което направих огромно мастилено петно и страшно се ядосах: наложи се спешно да тичам до книжарницата, да купувам нова тетрадка и да преписвам цялото домашно. А малкият

Ваня на година и половина, когато Вовка вече тичаше като механична метла, едва започваше да се учи да ходи. Освен това си спомнях, че Вовка ме познаваше, когато беше само на два месеца, добре съм го запомнил, защото идваха гости и всички говореха за това. А Ваня не разпознаваше никого и не се усмихваше на никого нито на два, нито на три, нито на четири месеца. Вовка на пет месеца стискаше дрънкалната толкова силно, че не можех да му я взема, а Ваня и на годинка още не правеше това. И най-важното, което ни смая с Валка: мама никога не разхождаше Ваня заедно с другите майки. Колко пъти на връщане от училище ние виждахме в нашата градинка три-четири майки с колички, които се движеха в стройна редица и нещо разпалено обсъждаха. Спомнях си и как мама разхождаше Вовка точно така, в компания. А сега го разхождаше сама. И се усмихваше съвсем рядко. Почти не се усмихваше.

Най-сетне, след доста дълго време, родителите ни сметнаха, че е време да ни кажат истината. Ваня страдал от болестта на Даун. Никога нямало да бъде като другите деца. И целият ни живот вече щял да бъде различен. Нямало да дадат Ваня на ясли и на детска градина, защото не умее да ходи до тоалетна и да се храни самостоятелно. Но мама и татко трябвало да работят, затова денем за Ванечка щяла да се грижи баба, майката на мама, а всички ние, децата, трябвало да ѝ помагаме и да я слушаме.

Отначало дори не разбрахме в какъв кошмар се превръща животът ни. Всички деца цапат пелените, всички не умеят да се хранят самостоятелно — е, голяма работа, ще мине известно време и ще се научи. Нали Валя се научи, Вовка също и аз имах чувството, че периодите, когато цялото ни жилище беше окичено със съхнещи пелени, бяха продължили съвсем кратко време. Но грешах. Времето минаваше, а нищо не се променяше. Ние все така трябваше да храним Ваня с лъжичка и всичко се изливаше и падаше от устата му — повдигаше ми се, като го гледах как яде. И все така не казваше за гърне и не умееше да го използва, можеше всеки момент да се наака и с изцапаните ританки да седне на килима — тогава онзи, който го видеше пръв, трябваше да го мие, да пере дрехите му и да бърше всички останали следи. От устата му непрекъснато се точеха лиги, а от носа — сополи. Нито аз, нито Валя можехме да поканим приятели къщи. От една страна, ни го забраняваха родителите: Ванечка бил

много податлив на всякакви инфекции, вкъщи трябвало да има колкото може по-малко външни хора и изобщо не било нужно чужди хора да научават за нашето нещастие. От друга страна, ние разбирахме, че от вида на Ваня, от неговите лиги, сополи и наакани миризливи гащи всеки може да повърне — дори и най-стабилният човек.

Не можехме много да излизаме или да ходим на кино: мама ни правеше строги забележки, че се забавляваме, вместо да помагаме на баба в отглеждането на Ваня. Ваня ни е роден брат, за съжаление много болен, но това не е негова вина и ние трябва да го обичаме и да се грижим за него. И ние усърдно се преструвахме, че го обичаме и се грижим.

Ваня наистина беше много болен, постоянно настиваше и мама ни обясни, че децата с болестта на Даун имат много слаб имунитет и организъмът им не може да се съпротивява на вируси и разни инфекции. Освен това той имаше вроден порок на сърцето — така че трябваше да внимаваме много с Ванечка — в никакъв случай да не му викаме и да не го наказваме. И изобщо да не го разстройваме.

След време баба окончателно се премести у нас, защото ѝ стана трудно да идва толкова рано всеки ден — нали в осем часа вече всички бяхме излезли, кой на работа, кой на училище. Жилището ни се превърна в ад. В едната стая родителите ни, в другата — баба и Ваня, в третата — ние, трите деца. Аз на петнайсет — юначага, който обича да куфее с рок музика, дванайсетгодишната Валка, която си въобразява само женски глупости, и деветгодишният Вовка, когото ние със сестра ми тогава още, нали бяхме малки, не смятахме и за човек. Ние с Валка бяхме страшно ядосани на родителите си и на Ваня (сякаш някой беше виновен за болестта му!) и макар да се преструвахме на грижовни и любящи, насаме изобщо не си подбирахме приказките и наричахме нещата с истинските им имена. Бяхме сигурни, че Вовка нищо не разбира, бяхме свикнали, че като е най-малък, ще си остане малък завинаги.

После аз навърших шестнайсет, после седемнайсет, осемнайсет... Растеше и Валка. Притеснявахме се и се дразнехме един от друг, ужасно ни бяха нужни отделни стаи и поне минимална възможност да се уединим, каквато ние нямахме. Баба продължаваше да живее у нас и Ваня все така се хранеше — макар и самостоятелно, но неспретнато и гадно, от носа му постоянно течаха сополи, той така

и не се беше научил да използва тоалетната въпреки всички наши усилия да го научим. Все така често боледуваше и целият апартамент сякаш навеки се бе просмукал с миризмата на лекарства и изпражнения.

Той умря внезапно. Сърцето му не издържало. Беше на девет години. Ние с Валка усилено изцеждахме от очите си сълзи, като се преструвахме, че оплакваме загубата. И тогава Вовка направо ни уби.

— Ама защо плачете? — учудено попита той. — Та вие толкова мразехте Ваня, той ви пречеше. Постоянно говорехте, че ви е писнало и няма живот от него. Трябва да се радвате, че вече го няма. Сега баба ще си отиде, аз ще мога да живея с татко и мама и вие ще имате свои стаи. И ще можете да си каните гости.

Озърнах се ужасен. Слава богу, родителите ни не бяха наблизко. Нямахме никого и никой не бе чул това. Но Валка пак реагира по-бързо, тя винаги схващаше за секунди такива неща. Аз още се чудех как ли ще се отнесат татко и мама към думите на Вовка, ако той реши да ги повтори, а Валка вече взе мерки. Аз плеснах четиринайсетгодишния Вовка по тила, нарекох го глупак и излязох след сестра ми.

— ... представяш ли си? — звънтеше възбуденото гласче на Валя. — Защо, вика, плачете, трябва да се радвате, че Ваня най-сетне умря. Сега баба ще си отиде, Ваня вече го няма и всеки ще си има отделна стая и ще можем да каним приятели на гости.

Спомням си колко се възхитих тогава на коварството на сестра ми. Как обърна нещата! Хем уж всичко беше истина. Но виновен излизаше вече Вовка, а не ние с нея. Просто изтръпвах от мисълта какво ще стане, ако Вовка преразкаже на родителите ни всички думи, които си бяхме казвали с Валентина в негово присъствие през всичките девет години от живота на Ваня. Та нали ние бяхме сигурни, че той или нищо не разбира, или изобщо не ни чува, а сега излезе, че прекрасно е чувал и разбирал всичко. И което е по-лошо — запомнил го е.

Леле, какво се започна! Татко ревна и нахълта в нашата „детска“ стая да се кара на Вовка, мама се разплака още по-силно и започна да си приготвя капките за сърце, баба се разврещя, че в семейството е израснал изверг на рода човешки...

Направиха Вовка на бъзе и коприва. Родителите ни не му говориха три месеца и естествено, нищо не му се разрешаваше, освен

да ходи на училище и на тренировки.

Никакви разходки, никакви кина — нищо. Аз не проумявах защо той си премълча и дори не опита да се защити, да се оправдае, да обясни, че нещата стоят по съвсем друг начин, при това се страхувах, че той все пак ще заговори и не е сигурно, че родителите ни ще повярват на Валка, а не на него. И ние със сестра ми започнахме упорито да повтаряме на Вовка, че е мерзавец и безсърдечен гад, щом можа да каже такива думи за Ванечка. Неслучайно казват: „Повтори сто пъти на някого, че е свиня, и на сто и първия път той ще изгрухти“. Притискахме го със силата на авторитета си на по-големи брат и сестра.

Той така и не каза на родителите ни каква беше истината. Сигурно нашите профилактични мерки бяха подействали.

Веднъж спомена за това:

— Все пак не разбирам защо ме наказаха. Нали казах истината!

— Каква истина? Кажете де, каква истина си казал?

— Че докато Ваня беше жив, всички се чувстваха зле. На всички ни беше тежко. И на мама, и на татко, и на баба, и на нас. Веднъж чух как мама каза на баба, че ѝ иде да се обеси, че не издържа повече, че не разбира защо съдбата я е наказала така и че вече няма сили да търпи това мъчение. На всички им олекна, когато Ваня умря. Защо не бива да се казва такава истина? Защо ме наказаха заради нея?

Трябваше да обясня на този малоумник, че не всяка истина трябва да се изрича на глас, защото съществуват определени правила, според които живеят хората, и тези правила не бива да се нарушават. Можеш да мислиш каквото искаш, но на глас трябва да говориш само каквото е правилно. А правилното е да се отнасяш към смъртта като към голяма мъка, дори тази смърт да има добри последствия за теб.

— Но това е лицемерие! Това е двуличие! Не може така! — възмути се Вовка.

— Не е двуличие, а спазване на правила.

Никога повече не се върнахме на този въпрос. Повтарям, не мога да кажа със сигурност какво въздействие бяха оказали на Вовка нашите профилактични мерки, но на нас с Валка те определено повлияха: ние толкова старателно го убеждавахме, че е глупак и гад, за да отклоним удара от себе си, че сами повярвахме в това. И още дълги

години наричахме по-малкия си брат безнравствен малоумник, безсърдечен егоист, мерзавец, от когото няма да излезе нищо свястно.

Родителите ни също се отнасяха така към него. Те дълго не можах да простят на Вовка думите, които той изрече в деня на смъртта на Ваня (които той всъщност не беше изричал), и му припомнях този епизод при всеки удобен и неудобен случай. А на нас с Валка ни се размина.

Сега Володя е любимецът на мама, тя не може да му се нарадва и го смята за идеалния син, от когото всички ние трябва да вземаме пример. Ето как се преобръща животът... Или гените си играят така?

ГЛАВА 5

За Елена аз разказвах на следователката без лични подробности. Само това ми липсваше — да си признавам за своята глупава, така и останала незавършена, любов. Но за подозренията си споменах. Кой знае — ами ако това се окаже важно за разследването на убийството?

— Значи ти смяташ, че Тарасова е била любовница на Владимир Олегович и детето ѝ е от него — заключи Галина Сергеевна. — Ами добре, ще проверя. Но е странно, че никой дори не продума за това, хем аз ги разпитвах по няколко пъти.

— Може да не знаят — предположих аз. — Или не искат Муза Станиславовна да научи, пазят я, и без това едва се крепи.

— Възможно е, възможно е — поклати глава Парфенюк.

— Гледам, че животът ви там е богат на събития. Откога разговаряме с тебе, кажи го, вече пети ден, а още не сме минали първите шест месеца от работата ти при тях.

— Само в началото беше така. После всичко се разми.

— Охо? — Тя повдигна вежди. — И защо така?

— Ами всичко се превърна в ежедневие, вече не обръщам внимание на нищо. И изобщо, бях в депресия. Мислех само за своите травми и за погубения си живот. Съвзех се едва когато...

Запънах се. Следователката ме погледна с любопитство.

— Е, кога се съвзе, приятелю сърдечни?

* * *

... когато разбрах, че повече не бива да пия така. Не че се напивах до смърт, както онзи път, когато татенцето забеляза. Пиех умерено, но всеки ден. Отначало в клубните компании, после все по-често вкъщи сам, защото катастрофално не си доспивах и гледах да си лягам по-рано. Прибирах се от работа, пиех и лягах да спя.

Всичко, което вършех в работата си, го правех автоматично, без да се замислям за нищо и наистина, без да обръщам внимание на каквото и да било. Ако не беше стрелковият клуб всеки вторник, четвъртък и събота, сигурно дори не бих могъл да кажа кой ден от седмицата е. Всеки ден, както му беше редът, попълвах талмуда и чертаех графики, но ако бихте ме попитали какви показатели съм нанасял там, не бих могъл да отговоря. Живеех сякаш на автопилот.

И ето че един прекрасен ден, както обядвах в трапезарията, чух Лариса Анатолиевна да казва на Дана:

— Е, миличка, давай, старай се. Съвсем мъничко ти остава. През юни ще си дойде от Лондон Тарас — охо, колко ще се изненада, като види каква си станала!

Погледнах към Дана, но не видях нищо особено. Същото като вчера и завчера.

Тогава погледнах към прозореца и разбрах, че юни вече приближава. Боже мой, нали току-що беше декември и аз бях тръгнал с Дана у Владимир да си изясняваме отношенията — тогава имаше дълбок сняг... Това беше последното, което си спомнях ясно. А днес какво е? Със сигурност знаех, че е сряда, защото вчера бях водил Дана да стреля и щях да я водя отново утре, но кой месец бяхме?

Отместих чинията и изтичах до тренажорната. Спрях се пред забодените на дъската кадастрони. Кривата на натоварванията вървеше рязко нагоре, кривата на теглото неумолимо пълзеше надолу. А между другото, кога бяхме започнали да отбелязваме теглото на графиките? Нали отначало не го правехме... Явно в един момент съм променил решението си, но в кой момент? Не помнех това. Дана беше свалила двайсет и един килограма. Гледай ти, какви графики! Ами аз къде съм гледал? Грабнах талмуда, сверих числата, като същевременно се поинтересувах и от датите. Оказа се, че е вече средата на май.

Ето докъде се докара с това пиене, Фролов... Трябва да сложиш край. Това мое толкова продължително изпадане от живота здравата ме уплаши.

По време на вечерните ни занимания се вгледах в Дана и констатирах, че въпреки моето безпаметство тренировките ни са вървели нормално. Момичето не просто бе отслабнало, то осезаемо се бе стегнало, фигурата му бе придобила известни очертания, още

твърде далечни от идеалните, но все пак това беше именно женска фигура, а не безформена купчина сланина.

— Как е кракът ви? — неочаквано попита Дана.

Зачудих се.

— Нормално. Защо питаш? Оплаквал ли съм се, че кракът ме боли?

Изобщо не си спомнях такова нещо.

— Не, казахте, че ако не започне да ви боли, днес ще танцуваме танго с музика. Тоест вие ще танцувате с мен. Е, боли ли ви? Донесох диск с музика, както ми поръчахте.

Нима съм казал такова нещо? И съм поръчал диск? Забавно. Но момичето няма да ме лъже, я. Очевидно наистина съм го казал. А щом съм го казал, ще изпълнявам. Още повече, че вече отдавна ходя без бастун и изобщо не куцам.

— Добре, хайде да опитаме. Пусни диска. Ще изпълним един смъртоносен номер.

— Защо смъртоносен? — Момичето моментално се напрегна. — Мислите, че съм толкова тромава и постоянно ще ви настъпвам ли?

Пфу, какви ги приказвам, спирачките ми никакви ги няма, забравил съм, че с Дана все пак трябва да си филтрирам приказките, а не да плещя наред, каквото ми хрумне.

— Защото ще бъде потресаваща гледка и всички, които я видят, просто ще умрат. Или от възхищение, или от завист.

— Ама че сте и вие — смутено се усмихна тя. — Какво говорите...

Дискът тръгна, прозвучаха първите акорди, аз картинно се поклоних и застанах в позиция.

Хем, да знаете, много добре се получи, аз останах доволен. Дана нито веднъж не сбърка и в някои стъпки демонстрира дори определено изящество. Все пак тя е рядко пластично момиче.

— Още веднъж? — предложих. — Да преговорим.

— Хайде — с радост се съгласи тя.

Вторият път се получи по-добре. Направихме го още веднъж. Забелязах увереност. След четвъртия път — лекота. Прехвърлих няколко мелодии на диска и избрах танго с по-бързо темпо.

— Ще рискуваме ли?

Тя решително тръсна глава:

— Ами, риск печели, риск губи!

Виж ти, виж ти, няма това е Дана? Тя ли казва това? Къде е онова смачкано, стеснително, плахо момиченце, на което трябваше да вадя думите с ченгел от устата? Къде е онази Дана, която като от огън се страхуваше от всяко ново нещо?

Справихме се и с бързото танго, макар че Дана на два пъти се препъна и леко се запъхтя.

— Още веднъж? — предложи тя, леко задъхана.

— Непременно. Само че първо си поеми дъх. Между другото, я да ти измерим кръвното, та да знаем какво ни е струвало това темпо.

Бързото темпо не ни беше струвало почти нищо, можех дори да не му обърна внимание — пулсът беше само осемдесет и три, докато в състояние на покой е шейсет — шейсет и две. И кръвното беше прилично, почти не се беше покачило.

Вторият път бързото танго мина съвсем гладко и аз си помислих, че е време да посветим членовете на семейството в нашите общи успехи.

— Искаш ли да повикаме родителите ти — да видят как танцуваш?

— Може ли?

— Че защо не? — не разбрах аз.

— Е, нали няма да танцувам сама, и вие ще танцувате. А може да не искате никой, освен мен да ви гледа как танцувате.

Какво беше това? Деликатност? Или своеобразно проектиране на собствената ѝ стеснителност? Съвсем доскоро Дана изпаднаше в паника само при мисълта, че някой може да види колко е непохватна. Нима си мисли, че всички хора са такива, че всички се стесняват от себе си? Тук обаче е важно друго: тя разбира, че е постигнала някакъв успех, и иска родителите ѝ да се зарадват. Колко ни бива двамата!

— Нямам нищо против да ме видят как танцувам — разсмях се аз. — Е, какво, викаме ли ги?

— Викаме ги. Сега ще ги доведеа.

След две минути в тренажорната тържествено влезе Лариса Анатолиевна, след нея си проправи път грейналото татенце.

— Ще ви донеса столове — засуетих се аз, но татенцето спря с жест моите гостоприемни напъни.

— Няма нужда, ще постоим прави. Хайде, показвайте какво сте постигнали.

— Ама виж, Миша, колко добре изглежда Дана — зачурулика Лариса. — Съвсем друг човек, нали? И талията ѝ се е очертала. Когато е с рокля, ти не виждаш нищо, виж я сега, когато е с трикото...

— Виждам, виждам. Не пречи на хората — промърмори той доволно.

Реших да не рискувам и пуснах по-бавна музика. Резултатът беше страхотен! Без нито една грешка, рязко, отчетливо и същевременно проточено, каквото трябва да е истинското танго. Браво, браво на нас!

Родителите бяха във възторг и силно заръкопляскаха.

— Трябва да повикаме майка ти — заяви Лариса Анатолиевна, — нека и тя види тази красота. Ще повикаме и Валентина, и всички, които са си вкъщи.

Погледнах Дана. Как ѝ се вижда това предложение? Ще се уплаши ли? Ще се притесни ли? Но момичето, въодушевено от неочаквания успех, се съгласи да повтори концертния ни номер за широка публика.

Освен Анна Алексеевна у дома се оказаха Валентина Олеговна и Юля. Подозирах, че и Лена си е вкъщи, но кой знае защо нея не я повикаха. Впрочем на мен ми беше все едно. През изминалите няколко месеца чувствата ми не само бяха загубили силата си, но и почти избледняха. Тоест спомнях си, че някога съм бил влюбен, но нищо повече.

Второто изпълнение мина малко по-зле и аз разбихах защо: зловният поглед на Юля ни изгаряше и изпепеляваше, на краката ни сякаш бяха увиснали гири. Но пак беше прекрасно и ние спечелихме напълно заслужени аплодисменти.

— Решено — в края на юни Лановски има юбилей, организира голям прием, вече получихме покана — заяви татенцето. — Кани ни със семействата. Тъкмо и Тарас ще си бъде тук. Дана, и ти ще дойдеш. Ще танцуваш там и всички ще ахнат какво момиче си имам.

— Стига, татко — замънка Дана. — Това беше само за пред вас. Пред чужди хора няма да мога.

— Ами учи се, дотогава има цял месец и повече. Утре ще изпратя шивач да ти вземе мерки и да ти ушие рокля.

— Татко, недей, моля ти се. — От страх Дана беше готова да се разплаче. — Никъде няма да ходя.

— Глупости! Изглеждаш прекрасно и танцуваш страхотно.

Толкова ми дожаля за момичето, че реших да застана на негова страна.

— Михаил Олегович, там тя няма да има с кого да танцува, малко хора знаят аржентинското танго...

— Глупости! — прекъсна ме той. — Ще проверя предварително. Ако на приема на Лановски няма да има партньор за Дана, ти ще дойдеш с нас и ще танцуваш с нея.

Аха да отговоря нещо остро, в смисъл, че за ходене по приеми и танци не ми се плаща, но изведнъж улових пълния с омраза поглед на Юля. И реших друго.

— Разбира се, Михаил Олегович. С мен Дана ще се чувства по-спокойна, все пак ние ще можем да тренираме всеки ден, а е много важно да бъдеш с познат партньор.

— Е, вие продължавайте, работете — царствено разреши татенцето и отведе публиката, като ни остави сами с Дана.

Дана стоеше оклюмана, почти прегърбена.

— Не бой се — казах ласкаво. — С мен няма страшно. И после, рано е да се разстройваш, има много време дотогава.

— Ще ми се подиграват — упорито каза момичето.

— Никой няма да ти се подиграва, давам ти честната си дума. Че на какво ще се подиграват? Излиза човек и прави нещо, което никой от тях не умее. И то го прави добре, леко, уверено, бляскаво. На какво ще се подиграват?

— Ами ако не го направя както трябва? Ами ако се препъна и разваля всичко? Ще излезе, че като последна глупачка...

— Е, за да не се препънеш, ще танцуваме всеки ден, докато направим всички движения напълно автоматични. Знаеш ли колко много работа ще свършим за един месец? Охо!

С една дума, убедих я.

* * *

А няколко дни по-късно ме озадачи един факт. И то неприятен факт. Дана започна да пълнее. Тоест отначало спря да отслабва, теглото ѝ не помръдваше, после наддаде двеста грама, после половин кило. Грабнах талмуда и започнах внимателно да преглеждам записките си от осемте месеца — именно толкова бях работил с Дана. Съпоставях храненето, режима на поемане на течности, натоварването и нищо не разбирах. През тези месеци теглото стабилно бе намалявало, а на моменти, увеличението е ставало изключително за сметка на течностите — когато момичето бе хапвало нещо солено, но още на следващия ден, след изобилно поемане на течности формата се е възвръщала. А сега килограмите не спадаха, напротив — покачваха се, макар че домашната помощница Нина продължаваше да готви само позволените неща. Нищо не разбирах.

— Дана, записваш ли си всичко, което ядеш? — попитах строго, като улових нейния изплъзващ се поглед.

— Защо, какво има?

— Теглото ти не намалява. Ние нищо не променяме нито в режима на тренировките, нито в храненето, постепенно увеличаваме натоварванията, а теглото ти се увеличава. Да не би случайно да си бременна?

— Какво приказвате? — облещи се тя.

— Тогава какво има? Разбери, Дана, нямам намерение да те наказвам или да ти се карам, просто с тебе вършим обща работа и аз трябва да зная защо моята част от работата започва да куца. Или аз съм глупак, или ти не изпълняваш своята част. Ако ти правиш всичко, което трябва, значи аз бъркам някъде и тогава ще търся грешката си и ще я поправам. Но трябва да открия къде е причината — у теб или у мен.

Тя дълбоко въздъхна и си призна. Нарушавала режима, ядяла пирожки и пасти.

— Защо, Дана? — Признанието ѝ ме хвърли в отчаяние. Та нали бях сигурен, че благополучно сме преодолели влечението към сладички и вкуснички неща. Може би през месеците на моето безпаметство съм пропуснал нещо, не съм забелязал или още по-лошо — забравил съм?

— Защо, кажи защо?

— Юля... Тя ме съжالياва, смята, че съм много нещастна, щом не бива да ям нищо вкусно. Носи ми, черпи ме... И аз... ям. Тя толкова ме убеждава...

Спомних си погледа на Юля. Колко злоба имаше в него, колко омраза и завист. Каква кучка, а? Сигурно е искала тя да отиде на приема, надявала се е пак да я вземат, а ето че татенцето в прав текст заяви — никой никъде няма да те вземе, ще отиде Дана. И ето, намерила е начин да попречи на братовчедка си.

— А защо не записваш това в дневника? Пак ли Юля те придумва?

— Не, ами... Тя казва, че никой няма да знае, а от една паста нищо няма да ми стане, но пък какво удоволствие...

— Слушай — уморено се тръшнах на стола аз и притворих очи, — наистина ли тези пасти ти доставят такова удоволствие? Наистина ли те са толкова прекрасни, че по никакъв начин не можеш без тях?

— Не, всъщност... Вече отвикнах от тях, дори не ми се ядат.

— Тогава защо ги ядеш?

— Ами... неудобно ми е, Юля толкова се старее, иска да ми достави радост, грижи се за мен. Носи ми тези пасти в стаята ми — късно вечер или нощем, та никой да не види. Та затова аз...

Ясно. Доброто отзивчиво момиче. Юля се грижела за нея, хайде де. За себе си се грижи тя, за никого друго.

След тренировката заех позиция в трапезарията с твърдото намерение да дочакам Юля. Добре, че тя влезе след доста време, когато вече се бях поуспокоил и можех да се контролирам. Ако беше дошла десет-петнайсет минути по-рано, сигурно вече щях да съм в затвора за убийство или тежки телесни повреди.

— Здравсти — пропя тя, седна до мен и притисна бедро до моето. — Как върви?

Рязко се отдръпнах и станах.

— Сега ме чуй добре, драга — казах, като я гледах втренчено. — Ако още веднъж науча, че ми пречиш, ако още веднъж се опиташ да накараш Дана да яде каквото не бива, не те чака нищо добро.

— Така ли? — Тя сладко се протегна, изпъчила гърди. — И какво ме чака?

— Ще видиш — заканих се страховито. — Каквото и да става, ще съобщя на вуйчо ти как вредиш на дъщеря му. Не мисля, че това ще

му хареса.

— Аз пък ще му кажа, че и ти, и Данка лъжете. Просто ми отмъщавате и ме клеветите. Разбра ли?

— И за какво ти отмъщавам, ако мога да знам?

— Задето не приемам твоето флиртуване с мен. Ти още от първия ден се опитваш да ме имаш, но не ти се отваря парашутът и ми отмъщаваш. Хайде, опитай се да докажеш, че не е така.

— Ами добре — усмигнах се аз. — А Дана за какво ти отмъщава?

— От завист. Завижда ми, че съм толкова елегантна и красива. Тя никога няма да стане такава.

— Определено няма да стане — изрекох бавно. — Такава няма да стане никога. Знаеш ли защо? Защото не се стреми към това. Тя ще стане, каквато ще стане, и ще има своя собствена красота. И изобщо не иска да стане като теб. Защото у теб няма нищо красиво. У теб има само злоба, завист и глупост, затова си грозна.

Юля изхвърча от трапезарията като попарена и хукна по коридора към своята стая, а аз, без да отлагам, почуках на вратата на шефския кабинет.

— Може ли, Михаил Олегович?

— Влизай.

Татенцето се беше разположил във фотьойла и гледаше футбол по телевизията. Нима за да гледаш футбол, ти е нужен цял кабинет?

— Михаил Олегович, дойдох да ви се извиня.

— Какво се е случило? — Той недоволно откъсна очи от екрана.

— Обидих вашата племенница.

— Юлка ли? Интересно, какво й каза?

— Казах й, че е завистлива, злобна и глупава. Освен това й казах, че е грозна. Много ми е неудобно.

— Че защо? Правилно си й казал. Тя си е такава. Дори още по-лоша. И с какво толкова те предизвика?

— Съблзнява Дана с пасти и й пречи да спазва режима.

— Ах, кучката недна!

Той повтори същите думи, които бях казал и аз преди известно време. Веднага ми олекна и реших да отида до край.

— Предупредих я, че ще ви кажа, и тя ме заплаши, че ако ви се оплача, ще заяви, че това е лъжа и аз просто искам да й отмъстя, задето

не отвърща на моето ухажване.

— Кучка — констатира татенцето за втори път. — Върви, Павел, не се притеснявай. Нима мислиш, че ще ѝ повярвам? Познавам си племенницата. Познавам и тебе. Върви.

Преди да си тръгна за вкъщи, надникнах при Дана, която седеше над учебниците си.

— Юля няма вече да ти носи пасти.

— Откъде знаете?

— Помолих я. Обясних ѝ, че е вредно за тебе. Надявам се, че ме разбра.

— Но дали не се е обидила? — разтревожено попита Дана. — Не бих искала да я обидя. Тя го прави за добро, просто много ме съжалява...

— Не се тревожи — тя всичко разбра и не се обиди.

Говорех уверено, но всъщност се съмнявах. Тоест беше абсолютно очевидно, че Юля нищо не е разбрала, но се надявах поне да се е уплашила.

След седмица свалихме натрупаните с пасти стотици грамове и продължихме напред. Юля се укроти и аз се успокоих.

* * *

Междувременно Дана постигаше явни успехи в стрелбата и на тренировките без проблеми покриваше женските нормативи за кандидат-майстор на спорта по компакт спортинг, като улучваше 76, а често и 78 от 100 мишени. Анатолий Викторович много я хвалеше и казваше, че до зимата тя вече ще може да участва в състезания и да получи квалификационна степен. Аз мълчах, макар да разбирах, че това е много проблематично. Тя стреля спокойно и не мисли за нищо, освен за летящата мишена само на тренировките, когато до нея сме единствено Николаев и аз. На състезания е съвсем различно. Зад съседните номера стоят други стрелци, наоколо се тълпят оператори, тренъори и съдии, а също и зрители. В такава обстановка тя няма да улучи и една мишена, ще мисли само за това, че е пропуснала и ще ѝ се подиграват.

Стреляхме, танцувахме, отслабвахме. Пристигна братът на Дана, Тарас — слабичко, изящно момче с маниери на денди и прекомерно самочувствие, което непрекъснато повтаряше „у нас в Лондон“ и всяка втора дума му беше английска — той по всякакъв начин демонстрираше, че руският език вече не му е твърде роден и е много по-лесно да намери нужната дума в другия език. Той никак не ми хареса, но какво значение имаше това? Не ми пукаше за него. Сега е дошъл и ще си замине след две седмици. Няма да се женя за него, я.

И ето че настъпи юлският ден, когато трябваше да отидем на приема на някой си banker Лановски, който празнувал своята петдесетгодишнина. Да си кажа честно, никак не ми се ходеше, но разбирах, че без мен Дана ще се притесни или изобщо ще откаже да излезе от къщи. Отдавна бяхме започнали да тренираме с нея не само изпълнението на тангото, но и общуването с хора. Всеки път на връщане от клуба спирахме пред някой ресторант и аз водех Дана да прием кафе. Естествено, правех това с разрешението на татенцето и плащах със същата кредитна карта. Всеки път избирах различен ресторант, непознат, и Дана трябваше да общува с нов сервитьор, а не с онези усмихнати сервитьорки от клубния ресторант, които вече добре познаваше и които не ѝ задаваха никакви въпроси, защото отдавна бяха разбрали: това момиче не поръчва нищо друго, освен зелен чай и пресни горски плодове. Работата вървеше трудно — Дана се стесняваше, объркваше се, затваряше се, от страх не можеше да прочете менюто, но постепенно всичко някак се оправи. Тя не престана да се страхува и да нервничи, но поне се научи да се контролира и страхът ѝ да не се забелязва много.

Отидохме с нея в магазина и ѝ купихме специални обувки за танци на високи тънки токчета, но много удобни, и цял месец Дана тренира само с тях. Хленчеше и стенеше, че я болят краката, и че на тези токчета не може да пази равновесие, но лека-полека свикна.

В деня на приема още от сутринта тя започна да се оплаква от главоболие. Е, то се знае... После ще я заболи стомахът, после ще си навехне крака...

— Слушай. — Приседнах до нея на диванчето в стаята и хванах ръката ѝ. — Всичко разбирам, не ти се ходи. И на мен не ми се ходи. Но за твоите родители това е много важно. Разбери, Дана, те те обичат, много те обичат, знаят, че си чудесно и умно момиче, че си талантива

и много способна, и искат всички наоколо да видят каква страхотна дъщеря имат. Искат да се гордеят с теб, разбираш ли? Ето, ти с удоволствие танцува танго за тях, нали? В онзи момент ти имаше с какво да се гордееш и искаше и другите да го знаят. Искаше ти се да споделиш радостта си. По същия начин и те искат да споделят с другите радостта си, че имат такава прекрасна дъщеря.

— Ами ако танцувам лошо? Ако се изложя — тогава всички ще видят, че моите родители имат тромава и непохватна дъщеря. Ще се срамуват от мен.

Но аз вече знаех какво трябва да правя. Да, да, приятели, от стара коза яре съм аз...

— Хайде да отидем в тренажорната, ще ти покажа нещо.

Включих уредбата, поставих диска с тангото.

— А сега гледай внимателно. Ама много внимателно. Гледай краката ми, а не настрани.

Изтанцувах цялата мъжка партия, като практически не направих нито една точна стъпка, нито една правилно изпълнена фигура. Грешка до грешка.

— Е, какво ще кажеш?

— Страхотно! Аз никога няма да мога така.

— Направих двайсет и четири грешки. Точно двайсет и четири. Специално ги броих.

— Какво говорите?! — ахна Дана. — Честно? Или се шегувате?

— Честна дума. Ти знаеш как се танцува танго, умееш да го правиш, вираше се в краката ми — и нищо не забеляза. Е, тогава мислиш ли, че ако сбъркаш няколко пъти, някой ще забележи? Там няма да има нито един човек, който знае как се танцува този танц. И никой няма да се вира в краката ти, повярвай ми. Хората ще гледат главата и гърба ти, в краен случай — ръцете, но определено не краката. Можеш да танцуваш както искаш — никой нищо няма да забележи.

Тя ми повярва. Облече новата си, ушита специално за този случай рокля. И пак се започна!

— Това е ужасно! Погледнете колко са дебели краката ми! Виждат се! Роклята е прекалено къса, трябваше да я направим по-дълга.

— С дълга рокля ти няма да можеш да танцуваш — убеждавах я аз.

Е, краката ѝ наистина бяха, да си кажем правичката, въздебели, но какво от това? Първо, с обувките на висок ток те ще изглеждат по-стройни, а второ — кой изобщо се вълнува от това? Глупаче.

Самото пътуване до мястото на приема и първите два часа минаха като в кошмарен сън. Дана, слава богу, не плачеше, но от всичко останало аз си изпатих здраво. Тя се вкопчи в ръката ми, вцепени се и не помръдваше и на крачка от мен. Добре, че татенцето и Лариса Анатолиевна постоянно бяха до нас, инак аз просто нямаше да се справя с Дана — тя току се опитваше да избяга, да се върне в колата и да се сгуши там. Тарас не беше с нас — още преди няколко дни той заяви, че няма да дойде на никакъв прием у никакъв Лановски, защото си има свои планове, които е невъзможно да отмени: един от неговите лондонски преподаватели пристигнал в Москва и Тарас обещал да го разведе из града. Не можел да прояви грубост, този преподавател тепърва щял да му преподава...

Оркестърът свиреше, музиката гърмеше и аз реших да взема кардинални мерки.

— Дана, хайде да танцуваме.

Дръпнах я за ръката.

— Какво, вече?! Не, не мога, страх ме е.

По челото ѝ избиха капчици пот.

— Не, не вече, а още — разсмях се аз. — Там танцува цяла тълпа, да идем, просто ще се включим между другите, без нищо специално. Защо да стоим тук? Скучно е. Хем ще се поразкършим.

— Върви, върви — побутна дъщеря си Михаил Олегович, — Павел е прав.

Измъкнах я в тълпата танцуващи, в самата среда, така че никой да не ни вижда добре, застанах в позиция и започнах предпазливи танцови движения. Музиката не беше много подходяща за танго, но аз импровизирах, измислях стъпки според такта. Никой не ни обръщаше внимание, всички разговаряха, смееха се, някои танцуваха с чаши в ръка, а ние лека-полека се разгряхахме. Нищо страшно не се случваше, аз постепенно усложнявах движенията и с удовлетворение чувствах, че Дана улавя моята танцувална мисъл и се води по мен.

Мина вероятно половин час. У мен узря план и аз изчаквах удобния момент. Оркестърът засвири танго, съвсем различно от онова, с което Дана беше свикнала, но все пак беше танго и ритъмът беше

правилен. С рязко движение аз завъртях Дана около себе си, разпръснах тълпата и започнах танца. Тя нищо не разбра, не забеляза, смяташе, че продължаваме да се разгръваме. А аз бях сигурен, че няма да върти глава и да зяпа наоколо. Твърде добре я бях опознал.

Народът още не беше пиян и всички веднага забелязаха, че ние не пристъпваме от крак на крак, а наистина танцуваме. Пространството около нас моментално се освободи. А Дана нищо не забелязваше. Сигурно от уплаха. Правеше грешки, но съвсем несъществени и напълно простими, още повече, че не разваляха общия рисунък.

— Ето, това беше — прошепнах ѝ, когато замлъкна финалният акорд. — А ти се страхуваше.

Тя слисано спря и се огледа ужасена. И тогава буквално ни люшна буря от аплодисменти. Дори ми заглъхнаха ушите.

През тълпата до нас си проправи път банкерът юбиляр и ни прегърна. Веднага някакви услужливи момчета му поднесоха микрофон.

— Дами и господа! Позволете ми да ви представя Богдана, дъщерята на нашия уважаем Михаил Олегович Руденко, която току-що ни зарадва с едно страстно аржентинско танго заедно с партньора си Павел Фролов.

Когато произнасяше името ми, банкерът се позапъна и погледна в листчето си, но аз пак му бях благодарен. Всичко вървеше както трябва. Ако Дана преживее нормално всеобщото внимание на такава тълпа чужди хора, мога да смятам, че съм изпълнил половината от своята задача. Ще остане само да махнем още двайсетина килограма — и край.

Дана се вкопчи в ръката ми и пак се вцепени. Буквално с кожата си усещах как се вкаменяват толкова подвижните само преди минута мускули.

— Престани да се тресеш — прошепнах ѝ на ухото, — всичко свърши. Ти танцува прекрасно. Отпусни се, нищо страшно няма.

След минута вече стояхме до татенцето и Лариса, които едва не се пръскаха от гордост и приемаха поздравления.

— Ау, Ларисочка Анатолиевна, какво чудесно момиче имате...

— Миша, е как можа! Досега да криеш такава съкровище! Защо никога не си я водил с теб?

— Невероятен концертен номер! Жалко, че нашата младеж пренебрегва балните танци, толкова са красиви!

— Коя танцова школа посещавахте, Ларочка? Запиши ми адреса, ще пратя там моята Анка...

— Богдана, а това вашият постоянен партньор ли е? С него ли се явявате на конкурси?

Аз се давех от смях, но се стараех да не прихна, за да не подведа татенцето с лошите си обноси.

Но беше време да приключваме. Прекалено големите натоварвания са вредни, особено без тренировки. Дана стоеше ни жива, ни умряла и аз вече сериозно се опасявах, че може да припадне.

— Михаил Олегович — прошепнах на шефа, — разумно ще бъде да заведем Дана вкъщи. Прекалено много вълнения ѝ се струпаха и тя е уморена от всичко необичайно за нея. Нека да я закарам.

Той кимна, каза нещо на Лариса и ни поведе с Дана към колата.

Още щом подминахме бариерата на паркинга Дана се разрида. Ето на, започва се.

— Е, какво сега? Пак ли нещо не е наред?

— Всичко е наре-е-ед — изплака тя и притисна полата на красивата си рокля до лицето си.

Значи нищо лошо. Просто натрупаното напрежение си е намерило изход. Е, слава богу.

* * *

Нана Ким отдавна беше изгубила интерес към семейство Руденко и беше престанала да ме изтезва. Дали бе разбрала, че от мен няма да има никаква полза, или си беше направила някакви свои изводи — не знам, но се успокои. След историята с Лена аз започнах да страня от всички, освен от Дана, не прекарвах без нужда в трапезарията нито една излишна минута и контактувах предимно с татенцето, и то само в дни за заплата или ако той искаше отчет. Ето защо нямах никаква представа какво става там при тях, кой с кого се кара и защо. У Володя вече не ходех, завеждах Дана до апартамента му и побягвах, дори без да изчакам да ѝ отворят. Отношенията ни с Артъм също някак не потръгнаха: през времето, докато той ми се мусеше заради променения

график, се отдалечихме един от друг и впоследствие така и не се сблизихме. Между сутрешните и вечерните тренировки аз или се мотаех из града с измислени цели, създавайки за самия себе си илюзия за някакъв активен живот, или седях в своята стаичка пред компютъра или телевизора, а често и просто спях.

Какво ставаше с мен? Не знам. Може би природата ми не можеше да се примири с присъдата на лекарите и аз просто бях депресиран? Или тя, тази природа бе решила да се укроти и сякаш да заспи, та един прекрасен ден да се пробуди и да започне нов живот, забравила за предишния и без да съжالياва за него? Не съм спец по тези въпроси, затова нямам отговор. Мога само да предполагам.

Лятото мина, някои заминаваха на курорт, други се връщаха — всичко минаваше покрай мен, без да ме интересува. Наближаваше септември и аз смятах, че Дана вече е в достатъчно прилична форма, за да се върне в гимназията. Но тя нямаше никакво намерение да го прави.

— За нищо на света — отговори твърдо на въпроса ми. — Те ще ме разглеждат и ще ми се подиграват. Не искам да ги виждам.

— Но ти можеш да отидеш в друго училище. Изобщо не е задължително да се връщаш при онези, които веднъж са те обидили.

— Не. И къщи съм си добре.

— Ами университетът? Остава ти само една учебна година, после ще трябва да продължиш образованието си. И там ли ще следваш като частен студент?

— Е, институтът е съвсем друго нещо. Там хората са други. А в училище повече няма да стъпя. За нищо на света. По-добре да ходя на спортинг. Ако ходя на училище, кога ще стрелям?

Продължавахме да работим с нея и всичко си вървеше както преди. В края на ноември Анатолий Викторович Николаев каза, че след две седмици ще се състоят състезания, на които съдиите ще бъдат от републикански и международни категории. Аз добре разбирах, че това означава, че съдии от такова ниво имат право да дават квалификационни степени, Дана обаче все още не го разбираше.

— Мисля, че ти е време да вземеш участие — каза треньорът.

— Защо?

— Ще получиш разряд. Най-малко трети, ако удариш петдесет и едно от сто. А ако удариш петдесет и седем — и втори.

— А много ли хора ще има там?

— Много.

— Не, Анатолий Викторович, недейте. Няма да участвам.

Ето на, ново двайсет.

— Дана, не ставай глупава — намесих се аз. — Ти стреляш прекрасно, на тренировки покриваш нормативи на майстор на спорта. Разбирам, че ще се вълнуваш, ще бъдеш нервна, ще се притесняваш — това е нормално, затова на състезания едва ли ще стреляш като за майстор, но за трети разряд — със сигурност. Дори със затворени очи.

— Не.

— Защо не опиташ, а? — примижах хитро.

Тя ме погледна озадачено, после слабо се усмихна.

— Като тогава ли? С тангото?

— Горедолу. Ще помолим цялото ти семейство да дойде, те ще бъдат зад гърба ти и ти ще разбираш, че всички гледат как стреляш и оценяват ставаш ли за нещо, или не.

Дана помисли малко и кимна:

— Добре. Хайде да опитаме.

Вкъщи си поговорих с татенцето, той прие моя план и следващата неделя рано сутринта цялото семейство в пълен състав, включително Володя и жена му, но без Лена и Костик, с три коли пристигна в стрелковия клуб.

— Работим по програмата на състезанията — обяви треньорът.

Дана, бледа и напрегната, послушно застана на първи номер, а всички ние застанахме зад нея. И петте първи изстрела на първи номер се оказаха несполучливи — нито една счупена чинийка.

— За нищо не ставаш — пренебрежително проточи Юля. — И това ми било спортистка. По-добре да си беше стояла вкъщи и да си беше чела книжките. За твоите забавления само пари се харчат.

— Помълчи — прекъсна я татенцето. — Не бива да ѝ пречиш.

Дана премина на втори номер. Аз приближих, погледнах я в лицето и видях, че момичето преглъща сълзи.

— Виждаш ли? — прошепнах ѝ. — На състезанията няма да има такова нещо. Никой няма да ти каже такива думи. Това е най-лошото, което може да се случи. Ако го надмогнеш и счупиш поне една мишена, никакви състезания няма да бъдат страшни за теб. Спомняш ли си, Анатолий разказваше как един опитен спортист нито веднъж не

уцелил на състезания? Не уцелил нито една от сто мишени. Случват се и такива неща. Но от това не се умира. Давай, Дана. Покажи им какво можеш.

И тя им показва, като уцели безупречно останалите двайсет мишени и отстреля достатъчно за втори разряд. Особен възторг у присъстващите предизвикаха нейните изстрели по мишена „бату“ — една от най-трудните. Чинийката лети бързо и с ръба си към стрелеца, почти не се вижда и едва в последните секунда и половина — две се обръща към него с цялата си плоскост. Именно в тези кратки мигове може да се види ясно и да бъде простреляна.

— Но по какво стреля тя? — учудено попита Валентина. — Аз не видях никаква чинийка.

Подробно ѝ обясниха откъде излита мишената, къде долита, къде се обръща и къде трябва да гледа, но тя успя да види „бату“ чак на третия път.

— Господи, аз дори не успях да видя тази мишена, а Дана вече я счупи — непрекъснато ахкаше сестрата на татенцето.

— Преминаваме на друга площадка и отново стреляме по програмата — изкомандва Николаев.

На другата площадка Дана, която напълно се бе успокоила, уверено покри норматива за първи разряд, като порази 38 от 50 мишени. Близките ѝ шумно я хвалеха, а татенцето гръмогласно заяви, че ако дъщеря му се представи добре на състезанията, ще ѝ купи пушка.

— Да стреля със своя, а не взета под наем.

— Рано е — поклати глава Николаев. — До осемнайсетата ѝ година не може. Освен ако регистрирате пушката на свое име и идвате с нея лично. Ще го направите ли?

— А, не, имам си работа. Няма да мога. Ами ако регистрираме пушката на името на Павел?

— Не може. Само родители. Огнестрелното оръжие не е шега работа. За непълнолетно лице отговарят родителите. Каква отговорност може да се търси от чужд човек?

— И това е вярно — въздъхна татенцето. — Е, добре, ако стреляш добре, на осемнайсет години ще ти подаря пушка. Италианска, от най-добрите.

Е, никой не би се съмнявал. Нашето татенце трябва да има само най-доброто от всичко. Изпратих семейството в ресторанта да се стоплят и да пият чай, а аз останах с Дана, която продължи тренировката си.

— Е, как е? — попитах я, когато треньорът обяви петминутна почивка. — Преживя ли го?

Тя кимна мълчаливо и без усмивка.

— Виждаш ли — изобщо не е страшно. И забележи: днес ти стреля пред близките си и ти се искаше да се представиш пред тях колкото може по-добре. А на състезанията ще ти е все едно. Просто наоколо ще има някакви непознати чичковци, на съседните номера ще стрелят други хора, никой не те познава, лично от тебе, Богдана Руденко, не се интересува никой. Както стреляш — така, тях не ги засяга. Тяхната работа е да отчетат резултата, нищо повече. И ти е абсолютно безразлично какво ще си помислят за тебе и как изглеждаш в техните очи. Първо, ти не ги познаваш и тяхното мнение няма никакво значение за теб. Работата им е такава: да стоят и да отчитат резултата. А за самия стрелец не им пука.

— Добре — кратко и неразбираемо отговори Дана.

— Какво искаш да кажеш? Ще участваш ли в състезанията?

— Ще участвам.

Аз намигнах на Николаев, който бе застанал до нас, и си налях горещ чай от големия термос.

* * *

На състезанията Дана се представи ужасно зле и не покри нормативите дори за трети разряд. Но какво значение имаше това? Важното беше, че събра храброст да се изправи пред това изпитание, а след като се изправи, разбра, че то не е смъртоносно и спокойно може да се преживее. Освен това научи как става всичко, как минава състезанието и от собствен опит се убеди, че никой не коментира несполучливия изстрел с язвителни забележки и никой не се подиграва на лошия стрелец.

След месец, точно преди Нова година, Николаев я заведе на състезания в друг клуб, където Дана получи своя заслужен втори

разряд. След това нещата потръгнаха по-лесно. Ние с треньора я пращаме на всички състезания, които бяха достъпни в рамките на областта, като си поставяхме само една цел: да укрепим нервната система на момичето, то да престане да се страхува и притеснява.

— Не е нужно да се бориш за първо място — повтаряхме ние в един глас. — Няма никакво значение кое място ще заемеш. Приемай това като събирането на летателни часове при летците. Твоята задача е да свикнеш със състезанията и да показваш, макар и нисък, но стабилен резултат. Нищо не трябва да те изкарва от релси.

Абсолютно неочаквано през май тя стана втора сред девойките младша възраст и с поразените мишени си спечели първи разряд. По това време тя тежеше вече петдесет и осем килограма и при ръст метър и петдесет и пет това е почти нормално. Вярно, ако се ориентираме по измисления някога от някого показател за жените „ръстът минус сто и десет“, оставаха ѝ още тринайсет килограма в повече, но според мен за седемнайсетгодишно момиче Дана изглеждаше просто прекрасно със своето дупе, гърди и бедра.

През юни тя се явяваше на матура и престанаме да ходим в клуба — татенцето забрани.

— До есента — никаква стрелба — отсеке той. — Да си получи дипломата, да се подготви за кандидатстудентските изпити, да ги вземе, а после може да прави каквото иска.

У мен се появи плахата надежда за отпуск. Почти две години бях бачкал за това семейство без почивни дни. Може пък да ми дадат малко почивка? Внимателно се поинтересувах от собствените си перспективи, на което вместо отговор татенцето нареди да извикам Дана.

— Смяташ ли да отслабваш още, или вече е достатъчно? — попита той.

— Остават още дванайсет килограма.

— Ще умреш от изтощение — промърмори Михаил Олегович. — Какво ще остане от тебе? Нито кожа, нито муцуна, нито брадавици. Защо не спреш?

— Не. Виж — тя стисна с пръсти еластичните гънки на корема и бедрата си, — всичко това е излишно, трябва да се махне.

— Е, ти си знаеш. Значи ще трябва още да поработиш.

Разбрахме се до края на кандидатстудентската кампания да работя с Дана по веднъж дневно, сутрин. Естествено, това нямаше да се отрази на заплатата ми. Тоест пак трябваше да ставам рано... Жалко. Не успях да получа никакви особени изгоди.

Но въпреки това прекарах лятото си прекрасно. Намерих си чудесно момиче, Оля. Тя работеше като приемчик в пункта за химическо чистене, където давах дрехите си. Имах сума ти свободно време, всеки ден в девет сутринта се освобождавах и ако Оля не беше на работа, отивахме на плаж или извън града или просто се возехме с колата, разхождахме се, ходехме на кино или отивахме у нас, а ако тя работеше, аз се отдавах на сладко безделие. По това време вече си бях купил компютър и можех колкото искам да се наслаждавам на любимите си игри в домашни условия.

Но изпитите — и матурата, и кандидатстудентските — свършиха, Дана влезе в желания институт и татенцето отново промени графика ми. Сега ходехме в клуба във вторник и четвъртък следобед, след като Дана се върнеше от лекции, в неделя — сутрин, а през останалите дни работехме къщи от шест до осем вечерта. През лятото Дана, въпреки ежедневните двучасови тренировки, не свали нито грам и аз подозирах, че просто е яла забранени неща и е нарушавала режима. Но ѝ е било простено. Без захар главата работи зле, това е общоизвестен факт.

В края на септември се очакваше голямо семейно тържество — Владимир Олегович навършваше четирийсет години. Свирете, фанфари! Дана не спираше да ми надува главата с проблема какво ли е най-добре да подари на любимия си чичо. И не щеш ли, два дни преди юбилея Владимир си изкълчил крака, и то доста сериозно. Сложили му шина и му наредили да лежи или седи, но в никакъв случай да не ходи. Отначало се смяташе, че рожденият ден, който се падаше в неделя, ще се празнува в ресторант, но в петък вечерта, след като Володя се оказал прикован с шина от глезена до бедрото, тържеството бе отменено.

В неделя сутринта закарах Дана на тренировка по спортинг. Тя най-сетне беше купила подаръка и през целия път от клуба към къщи предвкушваше как ще го връчи на чичо си и колко ще се радва той. Тъкмо бяхме прекосили околоръстното, когато звънна мобилният ми телефон.

— Къде сте?

Татенцето. Някак странен глас. Чужд. Приглушен.

— Прекосихме околоръстното. След половин час сме си вкъщи.

— Случи се нещастие. Володя умря. Подготви някак Дана.

Седях като пребит, нямах сили да помръдна. Подготви Дана... А мен кой да ме подготви? Но как така? До снощи той беше жив и почти съвсем здрав, от травма на крака никой не умира, а всичко останало си му беше съвсем наред.

Дана изпадна в такъв шок, че дори не се заплака.

Пред входа ни чакаше Лариса Анатолиевна. Щом Дана слезе от колата, майка ѝ се втурна към нея, прегърна я и я поведе към къщи, без дори да ме погледне. Тоест даде ми да разбера, че нямам работа тук и никой не се нуждае от моето присъствие. Че как иначе. Какъв съм им аз? Наемен работник, домашен персонал. А пък към Владимир Олегович нямам абсолютно никакво отношение. Колкото до Дана, момичето ще мине и без мен — вкъщи е пълно с хора, няма да остане сама.

Бях сигурен, че няма да бъда нужен поне една седмица: какви ти спортни занимания, когато семейството е сполетяно от такова нещастие? И страшно се изненадах, когато на другия ден вечерта по телефона ми се обади участъковият Дорошин.

— Трябва да се видим — помоли кратко той. — Ако може, веднага.

Срещнахме се до станцията на метрото „Чистие прудий“ и седнахме на една от масите покрай булеварда. Дорошин беше цивилен и си взе бира, и аз си позволих една: заради задръстванията не бях рискувал да шофирам и дойдох с метрото.

— Днес беше направена аутопсия — започна Дорошин, като облиза пяната от устните си. — Лоши работи сполетяха клана Руденко, колкото и да е печално. В организма на Владимир Олегович е намерена конска доза силно действащо лекарство за сърце.

— Объркал е дозата ли? — досетих се аз.

— Не, Паша, нагълтал е толкова таблетки, че не може да е грешка. Човек може да изпие вместо една-две таблетки, но не и двайсет и две. Днес следователката започна да разпитва всички членове на семейството поред. Вчера още от сутринта те тръгнаха един по един да поздравяват покойника за рождения му ден и да му

поднасят подаръците си. Изредили се всички, освен племенницата, която ти си завел на тренировка. Идвали по различно време — кой в осем и нещо, кой в девет, кой в десет. При това в жилището не влязъл никой, освен членовете на семейството. После Владимир Олегович се почувствал зле, жена му извикала „Бърза помощ“, откарали го, но за съжаление, не стигнали до болницата — той починал още по пътя. Но лекарите, докато още се опитвали да го спасят, усетили нещо и звъннали в прокуратурата и на нас. Следователката веднага се мобилизирала — види се, била е в добро, бойно настроение, възбудила дело и хукнала към жилището на покойния да прави обиск. И представи си какво! В кофата за боклук — празна опаковка от лекарство за сърце. Експертът грабнал тази опаковка! И веднага я обработил с прашец. Нито една следа. Нито една. Всичко изтрито. Ха кажи ми сега — може ли човек редовно да вади таблетки от опаковката и да не остави по нея нито една следа? Не може. А и за какво му е на човек с абсолютно здраво сърце да взема тези таблетки? Направо безумие. И то двайсет броя. Между другото, таблетките са на майката на покойния, лекарят ѝ ги предписва вече дълги години.

— Може да не са точно нейните таблетки, а просто същите? — предположих аз, асимилирайки с големи усилия чутото.

— Не, Паша, не същите, а именно нейните. От жилището на Владимир Олегович следователката отърчала у брат му и задала въпроса ребром: откъде покойният е имал това лекарство. Тогава майката веднага каза, че взема същото, а после отишла в стаята си, за да донесе своето лекарство и да го покаже на следователката. Връща се и казва: „Имах три опаковки, а са останали само две, едната я няма“. Та сега смятай. Някой е задигнал таблетките от бабата и ги е изсипал в чая на Владимир Олегович. Следователката иззела чашата с остатъците от чая, експертите бързо ги прегледали — всичко точно, таблетките са били разтворени в него. Разказвам ти всичко това, защото утре сутринта следователката ще те извика, така че ако имаш да ми казваш нещо, по-добре ми го кажи още сега. Времето е скъпо. До утре бих могъл да свърша нещо. Какъв гнил случай обаче! Цялото семейство е заподозряно, всички са идвали при покойника и всеки е имал възможност да го отрови. Добре поне, че ти и момичето не сте ходили — все пак с двама души по-малко. Е, зачеркваме от списъка и Муза Станиславовна.

— Защо? — заинтересувах се аз. — Не си ли е била вкъщи?

— Била си е, била си е. Само че ако е била тя, отдавна е щяла да измие чашата и да изхвърли боклука от кофата. Да не е луда да изчаква следователя за обиска. Аз, между другото, бих изключил и бабата, тя трябва изобщо да няма ум, за да трови човека със собственото си лекарство. Така първа попада под подозрение. И после, все пак ѝ е роден син. Но пак остават много хора: братът и съпругата му, сестра му и дъщеря ѝ, че и тая роднина, с малкото момченце. Тая следователка ще се види в чудо! Никак не ѝ завиждам. Е, какво, Паша, ще ми кажеш ли нещо интересно?

Свих рамене. Нямах какво да кажа. Бях сигурен, че ако изобщо някой е искал да убие Володя, това може да е само Лена. Той така и не е напуснал невзрачната си съпруга, не се е оженил за Лена, макар че сигурно ѝ е обещавал. И тя го е намразила. В главата ми не се появиха никакви други съображения.

— А за какво съм потрябвал аз на следователката? Нали ме нямаше там, не съм ходил при Володя.

— Именно затова си ѝ нужен. Ти и Дана определено не сте замесени. Но Дана е член на семейството и изобщо е още малка, не разбира много неща, а ти си човек страничен. Може да си виждал много интересни неща, такива, за които самите Руденко няма да разкажат. Така че от утре ти си основният свидетел за следователката — понеже познаваш ситуацията отвътре и същевременно изобщо не си заинтересован.

Та така се получи, че аз почти всеки ден, като на работа, започнах да идвам в кабинета на Галина Сергеевна Парфенюк. Водехме дълги разговори, но нямаше никаква полза от тях. Тя си записваше, рисуваше си нещо, обмисляше нещо, измисляше въпроси, на които аз добросъвестно отговарях, но тя очевидно не помръдна и на крачка към разплитането на случая.

* * *

Минаха два месеца. Следователката отдавна беше престанала да ме вика и аз имах чувството, че делото е влязло в задънена улица. Продължавах да работя с Дана и чувствах, че в клана Руденко нещо

става. Над жилището бе надвиснало нещо тежко, потискащо, нещо, което ти пречеше да дишаш. Всички си седяха по стаите, никой не минаваше по коридора без крайна необходимост. Когато влизаха в трапезарията, хапваха набързо и се разбягваха по ъглите си — никакви дълги приказки на чаша чай, както беше по-рано. Дори ми се стори, че всеки от тях гледаше да дойде за храна тогава, когато в трапезарията няма никого.

Но веднъж ми се обади Муза Станиславовна.

— Павел, в момента при Дана ли сте?

— Да.

— Бихте ли могли да наминете при мен след това?

— Разбира се, ще дойда.

Когато Муза ми отвори, аз се смаях: колко беше остаряла! Не бях я виждал от деня на погребението и през тези два месеца тя се беше превърнала в дребна крехка бабичка.

— Няма да ви бавя много — каза тя сдържано. — Преглеждах книгата на Володя и намерих това.

Тя ми подаде дебел плик.

— За вас е.

— Какво е това?

— Тук е написано вашето име. За вас е — повтори тя и отмести поглед.

— Но знаете ли какво е? — попитах настойчиво.

— Вземете го, Павел.

Муза едва ли не насила напъха плика в ръката ми и се извърна. Аз не попитах нищо повече и си тръгнах. Слязох долу, качих се в колата, запалих лампата и отворих плика, в който имаше разпечатани на принтер страници.

Павел...

Дори не знам как да започна. „Скъпи Павел“? Сантиментално. „Уважаеми Павел“? Прекалено официално. Просто „Паша“? Някак фамилиарно.

Ще започна с най-важното: Муза знае всичко. Тя знае какво мисля, какво чувствам и какво се готвя да направя. Тя знае, че пиша това писмо, и непременно ще го прочете,

когато го завърша. Аз нямам тайни от жена си. Ще я помоля да ти го даде два месеца след смъртта ми.

Никой не ме е убивал. Това е самоубийство. Не спонтанно, под влиянието на момента, а премислено и отдавна запланувано. Спомняш ли си деня, когато ти дойде при мен и заяви, че съм бил любовник на Леночка и баща на детето ѝ? Аз и досега се срамувам от този разговор: бях разсеян и груб, нищо не ти обясних и не те утеших по никакъв начин, но честно казано, не ми беше до това. Същият ден бях научил, че съм смъртно болен. Нямаше никакви симптоми, но едно специално изследване показва еднозначно: аз съм тежко болен и щом болестта навлезе в решаващ стадий, ще започнат тежки главоболия, после разстройство на паметта, после разстройство на мисленето, после смърт. Можеш да си представиш за какво всъщност си мислех, докато ти се опитваше да захванеш с мен битка между двама самци.

Муза беше в командировка и трябваше да чакам завръщането ѝ, за да ѝ разкажа всичко. Нали човек не казва такива неща по телефона... Тогава дълго разговаряхме и взехме решението заедно: щом почувствам, че се започва, ще си отида. Не искам да понасям мъчителна болка и не искам любимата ми жена да търпи до себе си един губещ разума си мъж. Така ще бъде по-добре и по-правилно.

Ти може да си зададеш въпроса: защо именно така? Защо в деня на четирийсетгодишнината си? И защо писмото трябва да се даде именно след два месеца, а не веднага, така че никой да не подозира убийство и да не тормози близките с безкрайни разпити? Аз бих могъл да напиша само едно предсмъртно писмо, но прекалено те уважавам, за да си отида, без да ти обясня нищо и без да се сбогувам. Ти ме избягваше по напълно разбираеми причини, но аз не се сърдя. Това, което правя, може да ти се стори чудовищно и отвратително, ако не разбираш какво ме кара да го правя. Не се опитвам да се оправдая. Много те ценя, благодарен съм ти за Дануска и чувствам вина пред тебе. Ти, разбира се, и така ще научиш всичко, но ми

се иска ти да научиш пръв. И то да ти го каже не някой от моите, а да ти го кажа лично аз. Смятай, че това е прощален жест на уважение към тебе.

Аз не обичам роднините си. Не знам дали си го забелязал, но е така. Няма да те товаря с подробности от живота си, а ще кажа само няколко думи, за да разбереш какво е отношението ми към тях. Израснах в семейството като чуждо тяло. Получи се някак така, че в съветско семейство се появи момче, което не разбираше защо не бива да казва истината и защо трябва непременно да лъже. Това момче не искаше да разбере, че съществуват правила на играта, които трябва да се спазват така, че всички да се чувстват удобно. То не искаше да признава съществуването на понятия „така е прието“, „така е редно“, то искаше обяснения: защо е прието именно така и защо именно така е редно. Но никой не му обясняваше, само постоянно му се караха и го наказваха. И то изобщо не разбираше защо постоянно му се карат и го наказват. Започнаха да му говорят, че е безсърдечно, егоистично и злобно, че е подлец и мерзавец и че от него няма да израсне истински човек. И тъй като това го казваха възрастните, които трябва да бъдат уважавани и на които трябва да се вярва, то им вярваше. Живееше с чувството за собствената си непълноценност, вярваше, че е невероятно лошо и че за нищо не го бива. Именно затова то никога не се оправдаваше, когато му се караха, и не се съпротивляваше, когато го наказваха. То вярваше, че е заслужило всичко това, защото е лошо, и че всичко е справедливо.

После момчето порасна и започна да разбира някои неща в този живот. После порасна още повече и разбиранията му се разшириха. Станаха му ясни мотивите за постъпките на неговите родители, брат и сестра. В онзи момент то реши, че зад всичко това стои подлост, корист и лицемерие. И тъй като същите правила, за чието спазване те бяха настоявали, пронизват целия живот наоколо, то реши, че е невъзможно да промени каквото и да било, може само да се нагоди към него.

Нагоди се. И заживя някак. И дори почти се успокои. А после, когато вече беше съвсем голям и дори доктор на науките, той случайно чу как майка му и сестра му си говорят за него.

— Като помислиш само: какъв стана Володя, когато порасна — каза майка му. — Вече никой не се надяваше, че ще се оправи. Все пак беше ужасно дете, абсолютно безсърдечно. Да откаже да отиде при болната си баба! Умът ми не го побира!

— Ами да — въздъхна сестричката. — А колко се зарадва, когато нашият Ванечка почина! Просто трябва да не си човек, за да кажеш такова нещо. Как ли му се обърна езикът?

Ти, Павел, не ги знаеш тези истории, а и не ти трябва... Те са интересни само за мен и за моята Муза. Но повярвай ми: мама и Валентина седяха и си припомняха всичките ми грехове, а аз стоях зад вратата и слушах, и не можех да се начудя на мамината наивност и Валиния цинизъм. През всичките първи двайсет и една години от живота ми моите родители и Миша, и Валентина ме бяха тормозили, бяха прекършвали личността ми в полза на собствените си интереси, прикривайки се зад демагогски лозунги за отговорност, за задължението да обичаш и уважаваш по-възрастните и да помагаш на близките си. И в онзи момент, когато стоях зад вратата и слушах как си гукат мама и сестра ми, изведнъж реших: искате да живеете според своите правила ли? Живейте. Искате да обичате и безпрекословно да уважавате по-възрастните, искате да помагате на близките си, искате да демонстрирате чувството си за отговорност? Моля. Аз ще ви предоставя пълната възможност за това. Ще докарам ситуацията до абсурд, ще ви създам един мил, уютен, домашен ад, в който всичко ще бъде подредено според вашите правила, и ще гледам как ще горите в този ад.

Сега вече няма значение какво и как го правех. Просто ще поясня за теб: това, че Валентина и дъщеря ѝ живеят при Михаил, е моя работа. Също аз натиках там и

Лена с детето. Между другото, престани да я ревнуваш от мен, бащата на Костик е брат ми и Лариса знае това. Още една цепеница в адския огън... И Муза го знае. Никой друг. Надявам се да проявиш такт. Дори стихосбирките, които Миша финансира, са моя работа. Мама, между другото, много се гордее с това и разправя на всички познати какъв изтънчен ценител на прекрасното и щедър меценат е синът ѝ. А Лариса просто беснее от яд, като прави сметки колко рокли би могла да си купи с тези пари.

Когато разбрах, че е време, започнах да планирам сбогуването си така, че и от него да има някаква полза. Например, да умра на рождения си ден. Аз не обичам да ходя на гробищата и никак не ми харесва, когато принуждават някого да го прави. Прието е гробовете да се посещават поне два пъти годишно: на рождения ден и на Задушница. Поне при мен няма да е нужно да идват два пъти годишно, а само веднъж. Някой ден някой ще ми е благодарен за това.

Но ми се искаше да нанесе и последен удар, най-силния. Реших да си тръгна така, че те със своите правила и евтино лицемерие да се видят в чудо. Защото, ако живееш според техните правила, ако демонстративно обичаш близките си и уважаваш по-възрастните, не е възможно честно да кажеш на някого от тях: подозирам те в убийство. А те ще бъдат принудени да се подозират взаимно, просто няма да имат друг изход.

Премислих всичко. Измислих си и травмата, и шината — слава богу, имам познати лекари. Предварително откраднах от мама таблетките. Знаех, че дори малкото им предозиране може да доведе до много тежки последствия. Толкова се радвах, че рожденият ми ден се падна в неделя и можех да опазя Дануска, да не я подлагам на удара.

И ето че настъпи денят и още от сутринта те започнаха да идват с поздравите и подаръците си. Пръв беше Мишка, той е рано пиле, дори в почивни дни става по тъмно, след него мама, после Лариса, после Валя и Юлка, после Леночка.

Пиша това писмо отдавна, вече втора седмица. Сега най-сетне ще го допиша, после ще изсипя таблетките в чашата с чай и ще ги изпия. А опаковката внимателно ще избърша със салфетка и чак тогава ще я изхвърля в кофата за боклук. Ще направя всичко така, че смъртта ми да прилича на умишлено убийство. Но определих един срок — два месеца. Достатъчни са им. След два месеца Муза ще ти даде това писмо.

Муза е постоянно до мен с ръка на рамото ми. Ти дори не можеш да си представиш колко сили и мъжество притежава тази жена...

Не искам да ти причинявам излишни проблеми, затова ще те избавя от необходимостта да даваш обяснения на следователя и на близките ми. Написал съм още едно писмо, много кратко, което Муза също ще „намери“ след два месеца и ще го предаде на следствените органи. В него признавам самоубийството си и обяснявам как е станало всичко (тоест ще стане). Тогава ще закрият делото.

Прегръщам те.

В. П

Р. S. Ето, сега, когато таблетките вече са изсипани в чая и ми остава да отпия само няколко глътки, изведнъж си помислих, че навярно всичко в този живот не е толкова просто и еднозначно, както би ми се искало. И работата не е в правилата и в лицемерието, а в нещо друго. Всъщност, всичко е много по-сложно и префинено, отколкото съм си го представял. Всичко е наопаки.

Прочетох писмото два пъти, не вярвайки на очите си. После замижах, поседях така няколко минути, отворих очи и го прочетох трети път. Нищо не се промени, всички думи си останаха същите.

Честно да си призная, не разбрах много неща. За неговата болест, за решението му да си отиде от живота и как точно е уредил подробностите — разбрах всичко. Но така и не разбрах причините. Той ги беше изложил някак неразбираемо. Защо при него всичко е толкова сложно? По-просто трябва да се живее, по-просто.

Запалих двигателя и тръгнах да се видя с Оля.
Септември 2006 — януари 2007

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.